l. nr.: 26, 46, 47, 51

magazin

SERIE NOUĂ – 87

ANUL XXXVI • Nr. 1 (1837) SÎMBĂTĂ 9 IANUARIE 1993 16 PAGINI 30 lei

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

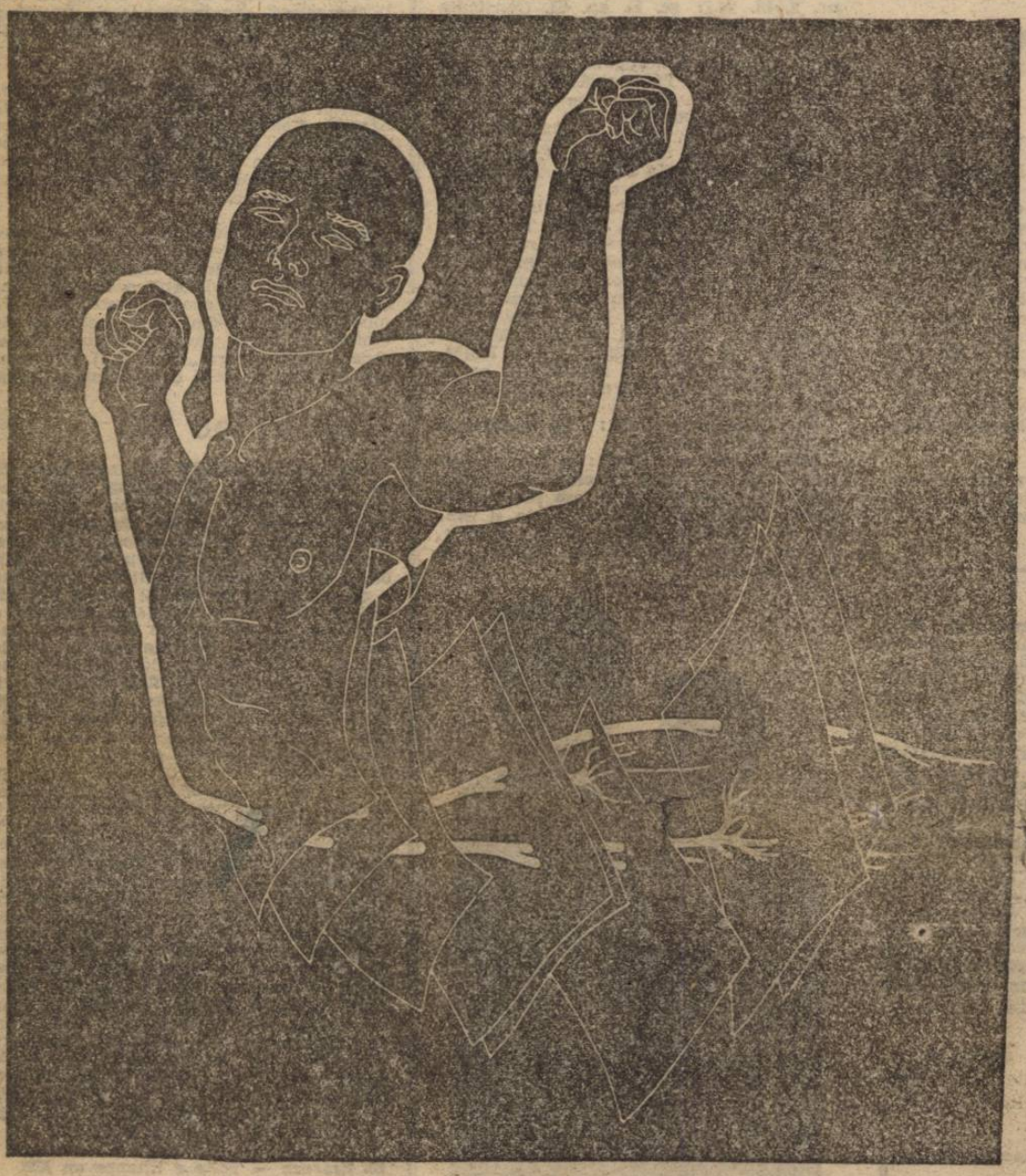

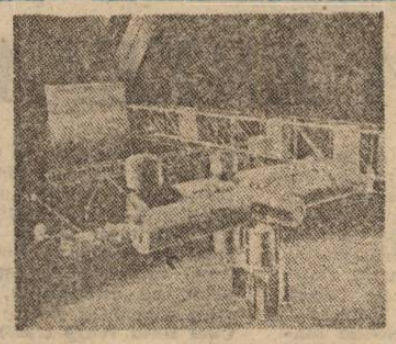

- Misiuni spațiale europene
- Noi dimensiuni

ale cooperării spațiale

Incursiune în paranormal

UN VIS PREMONITORIU SENZAȚIONAL

Medicina la zi

DE LA BIOENERGIE LA ACUPUNCTURĂ

„CE SE POATE ÎNTÎMPLA SE ȘI ÎNTÎMPLĂ...“

DEZVĂLUIRI SENZAȚIONALE DESPRE DOPING [IV]

Program TV

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

783.981 (P)

Biblioteca Județeană MUREȘ

musicbox

Rubrică realizată de MARIAN MINCULESCU

CONGA QUEEN — GLORIA ESTEFAN

Cea mai populară interpretă de muzică spaniolă din SUA, este originară din Cuba. S-a născut pe 1.9.1957 la Havana purtînd, pînă la căsătoria cu Emilio, numele Gloria Maria Sajardo. Părăsește, în 1976, „paradisul" comunist al lui Fidel Castro stabilindu-se în Florida, la Miami... După o perioadă, lungă, de căutări pe tărîm artistic, cei doi soți fondează, la începutul anilor '80, grupul **Miami Sound Machine**, avînd-o solistă pe Gloria. MSM devine, rapid, foarte cunoscut populației de limbă spaniolă din „State" dar membrii săi vizau vîrful piramidei : Billboard-ul ... Anul 1984 le aduce gloria, albumul **Eyes Of Innocence** devenea bestseller iar **Dr. Beat** — hit Number One ! Cariera solistică a Gloriei putea să înceapă sub cele mai bune auspicii dar, stupoare, primul ei LP solo, **Primitive Love** (1985), marca o „frumoasă" nereușită ! Pentru a dovedi că a fost doar un accident nefericit Gloria revine, în 1986, cu un nou hit, semnat MSM, **Bad Boy** (vi-l amintiți ?), iar albumul **Let It Loose** (1987) îl aduce, în sfîrșit !, recunoașterea internațională. Ce s-a mai dansat în acea vară pe **Rhythm Is Gonna Get You** ... Au urmat lungi turnee în lumea largă (cu săli și stadioane arhipline !), colaborări cu diverși interpreți și alte două LP-uri solo : **Cuts Both Ways** (1989) și **Into The Light** (1991) care conțit cîteva piese remarcabile : **Don't Wanna Loose You, Oye Mi Canto, Get On Your Feet, Here We Are, Cuts Both Ways** și **Live For Loving You.** Gloria Estefan : o prezență scenică, agreabilă, o voce caldă, cea mai bună reprezentantă a „clasei" latino-disco-high energy sound ...

P.S. La finele lui '92 i-a apărut compilația **Greatest Hits.** Ce ziceți, mergem în Florida ? „Unde-i cald și bine"...

Albumul săptămînii

BEST OF U.B. 40 — VOL 1

Așa-i că vă era dor de frații Campbell & Co ? Au trecut doi ani de la ultima lor apariție notabilă, remake-ul hitului lui Bob Dylan **I'll Be Your Baby Tonight** (în „duet" cu Robert Palmer). De atunci, milioanele de fani au trebuit să se mulțumească doar cu mai vechile **Labour Of Love 1-2.** Discul prezentat azi face parte din categoria „bootlegs" (pirat), fiind primul de acest gen găzduit de Music Box și conține melodiile de succes din perioada 1979—1986. Sunetul este bun, alegerea pieselor inspirată, linia melodică fiind aproape de sound-ul original jamaican sacadat, evitîndu-se (parcă, expres) piesele mai ritmate dar, paradoxal, albumul este departe de a fi monoton ... Vă invit, deci, la o reggae party : începem, se putea altfel cu un „Vin roșu, roșu" — **Red Red Wine** (de două ori Number One în America, la interval de cîțiva ani !) și vom continua cu **Don't Make Me Cry, Cherry Oh Baby, If It Happens Again, I Got You Babe** (cu Chrissie Hynde), **Don't [illegible], Sing Your Own Song** și **Other Thought.** Acum se impune o [illegible]izare deoarece am descoperit un șobolan în bucătărie — **Rat In My Kitchen** (haioasă melodie, nu ?)... Lăsîndu-l pe „King Rat" în pace (apropo, ați citit Changi ?) vom reveni la acest „Best Of" ascultînd **Maybe Tomorrow, The Earth Dies Screaming, Don't Slow Down, 1 In 10** și **Don't Let It Pass By You.**

Nu ne rămîne decît să așteptăm, cu speranță, noul LP al scoțienilor ... Poate 1993 va marca revenirea lor în topuri ...

TOP TEN LP

10. Das Boot — U 96.
9. ABBA-esque-Erasure.
8. Adrenalize—Def Leppard.
7. Inner Child — Shanice.
6. Use Your Illusion — Guns N'Roses.
5. Up — Right Said Fred
4. Naughty By Nature.
3. Dangerous — Michael Jackson.
2. The Greatest Hits '66—'92 — Neil Diamond.
1. Back To Front — Lionel Richie.

Iată încă un top subiectiv, al celor mai bune albume din anul recent încheiat. Unele au apărut la finele lui '91 (locurile 6, 4 și 3) iar discul duetului Erasure nu este chiar un LP, dar...

Sînt foarte curios de cum va arăta topul rezultat din scrisorile voastre deoarece pînă acum, după citirea primelor zeci din ele, „plutonul" este compact și „ruperea de ritm" întîrzie... Rezultatele concursului nostru vor fi publicate în ultimul număr din ianuarie al Magazin-ului, întîrzierea datorîndu-se numeroaselor scrisori primite.

Cîteva (re)precizări în legătură cu concursul: 1) nu am introdus un top 25 al melodiilor și nu am împărțit clasamentul în secțiuni pop-rock pentru că am considerat că astfel li se va „dilua" valoarea. Cine îi împiedică pe Roxette să stea lîngă Metallica sau pe Mr. Big lîngă Right Said Fred ? 2) scrisorile care conțin mai multe variante ale aceluiași top vor conta, în clasamentul final, doar cu prima din ele. Vina nu-mi aparține, vă prevenisem din timp...

Tolba cu scrisori

DORESC SĂ CORESPONDEZE : Cătălina, str. Sg. Mj. Cara Anghel nr. 17, bl. C 43, sc. A, ap. 46, sector 6, București, 76 807 (cu fani NKOTB), **Nelida**, Aleea Nalbei nr. 7, bl. L 116, sc. B, ap. 11, Constanța, 8 700 (cu fani Queen), **Eugen Spălnăcean**, Aleea Privighetorii nr. 1, bl. 8, sc. C, ap. 11, Rm. Vîlcea, 1 000, Vîlcea (dorește textele pieselor Bohemian Rhapsody și Show Must Go On. Veți găsi în el un prieten adevărat...), **Eliza Popescu**, Fundacul Kogălniceanu nr. 2, Iași, 6 600 (oferă, doritorilor, tot felul de informații muzicale. Trimiteți-i un plic timbrat...), **Daniela Dragomir**, str. Libertății nr. 131, bl. C 1, sc. A, ap. 12, Panciu, 5 352, Vrancea (cu fani Blue System și Sandra. Are 21 ani, este studentă), **Ana Banu**, Aleea Căprioarei nr. 3, bl. 17 A, sc. D, ap. 67, Constanța (cu fani Michael Jackson. Are 16 ani), **Laura Stoian**, str. Dispensarului nr. 2, bl. 24 D, sc. D, ap. 63, Constanța (cu fani NKOTB. Are 16 ani), **Vasilica Bațu**, str. Escalei nr. 96, sector 2, București (cu fanii Sandrei. Are 12 ani), **Lucian Ujică**, str. Principală nr. 101, com. Stînceni, 4 220, Mureș (cu fani Queen, Scorpions și Jon Bon Jovi), două prietene din Tecuci, **Nicoleta** (str. Ecaterina Teodoroiu nr. 3, bl. M 1, sc. 1, ap. 20) și **Nela** (str. Gheorghe Petrașcu, bl. G 3, sc. 1, ap. 18) așteaptă scrisorile fanilor lui Michael Jackson (au 14 ani), **Oana Câta**, Calea Aradului nr. 42, ap. 4, Timișoara, 1 900 („cu oameni simpatici". Are 16 ani), **Laura Danciu**, Șos. Colentina nr. 72, bl. 109, sc. A, ap. 39, sector 2, București (cu fani De Mo. Blondă cu ochi verzi. Aveți grijă...), **Vasile Bojin**, U.M. 01026/R, str. Antiaeriană, București (cu fani Michael Jackson. Și nu numai...), **„Loo Nightmare"**, str. Dunării nr. 222, bl. 816, sc. A, ap. 3, Alexandria, 0700 (cu fani Alice Cooper. La atac !).

Vali Singeap — Iași : îți mulțumesc pentru datele trimise.

Geta Rotaru — Galați : ai înțeles greșit ! Dacă, din cînd în cînd, am trimis texte unor corespondenți, am făcut-o deoarece dispuneam de acele texte și timpul mi-o permitea (acum nu este cazul...). Te pot ajuta publicîndu-ți adresa, ce zici ? Scrie-mi ...

Duetul Roxette a avut, din nou, un an plin : turnee, concerte, încă o apariție discografică (Tourism). Să vedem ce surpriză ne va face în 1993... Ce ziceți de o vizită la București ? Ar fi grozav !

Music Box

Știri PoP

● Cu puțin timp înainte de Crăciun, **Michael Bolton** a scos sub eticheta SONY un nou album, intitulat **„Timeless"**. Cîntărețul american a inclus pe noul disc cîteva melodii din repertoriul rock clasic, cum ar fi **„To love somebody"**, **„Yesterday"** și **„Bring it home to me"**, melodii pe care Michael Bolton le interpretează în stilul lui cald și romantic, inimitabil.

● Tot la capitolul noi apariții, să semnalăm și albumul recent al grupului Nirvana intitulat **„Incesticide"**, un fel de insecticid împotriva incestului.

● **Elton John** a decis să doneze 1,2 milioane mărci, din încasările de pe urma ultimului lui album, pentru lupta împotriva SIDA.

● Știți ce-i aseamănă pe **Mick Jagger** (boss-ul formației legendare **The Rolling Stones**), **Robert de Niro** (celebrul actor american) și **Catherine Deneuve** (actrița franceză) ? Un singur amănunt : în acest an, cei trei împlinesc o jumătate de secol de viață. Fiecare.

● **Laurențiu Cazan** ne-a delectat cu melodia compusă și interpretată de el, aleasă împreună cu altele 10, compuse de alții, pentru selecția la viitorul concurs internațional de muzică ușoară **Eurovision.** În mod normal melodia lui ar trebui să fie cîntată pe scena Eurovision-ului, deoarece e singura care „sună" mai european, mai aproape de ceea ce se cîntă în lume.

Top Video 100

Am urmărit la MTV cele mai bune 100 de video-clipuri ale anului 1992, clasament stabilit în urma însumării computerizate a orelor de emisie pe întreg anul, și nu pe criterii subiective. Acesta este motivul pentru care, de pildă, o melodie aflată în ultima săptămînă a anului trecut pe primul loc în Top 10, atît în USA, cît și în Marea Britanie, e vorba de **„I will always love you"**, cîntată de **Whitney Houston** pentru banda sonoră a filmului „The Bodyguard", nu se află decît pe locul 65. **Eric Clapton**, cu **„Leyla"** de pe Unplugged, doar locul 64. Pînă la locul 30 mai apar **Lionel Richie** (My Destiny), **Prince** (Diamonds and Pearls), **Peter Gabriel** (Digging in the Dirt), **Bobby Brown** (Humpin' Around), **Boyz II Men** (End of the Road), **Michael Jackson** (Remember the Time) pentru a aminti doar pe cîțiva mai „serioși". Pe locul 30 apare Mariah Carey cu **I'll be there**, de pe albumul Unplugged. Urmează **Jon Secada** cu foarte frumoasa melodie **Just another Day** (28), **Annie Lennox** cu **Why** de pe primul ei album solo, scos după ruperea de Dave Stewart și fostul Eurythmics, intitulat **Diva** (27), **Guns n'Roses** cu slow-ul **November Rain** (26), **Genesis** cu **Jesus he knows me** (23), **Elton John**, **The one** (22), **Inner Circle** cu hitul lor, **Sweat** (20), **Shakespeare's Sisters** cu un foarte plăcut slow, **Stay** (18), **Prince** cu o melodie care complexează pe foarte mulți telespectatori, **Sexy Mother Fucker** (16), **George Michael** cu **Too Funcky** (12). Iată, în continuare primele 10 video clipuri, cele mai cerute în anul 1992 :

10. Erasure — Take a Chance on Me
9. Double you — Please don't go
8. Roxette — How do you do
7. Nirvana — Smells like teen spirit
6. Genesis — I can't dance
5. Guns n' Roses — Knockin' on the Heaven's Door
4. Michael Jackson — Black or white
3. Mr. Big — To be with you
2. Dr. Alban — It's my life

Surprinzător, pe locul I în Top Video 100 s-a clasat o formație care a cîntat în deschiderea concertului lui Michael Jackson la București, e vorba de SNAP cu melodia Rhythm is a Dancer de pe albumul The Madman's Return.

Am ascultat cu plăcere și Top 100 realizat de Radio Contact, în care am reîntîlnit majoritatea melodiilor din Top 100 MTV, cu unele diferențe de plasament, deși nu am înțeles prea bine criteriul alcătuirii.

Oricum, să observăm că tinerii din București au avut ocazia să asculte toate marile melodii ale anului 1992 pe care le-au ascultat și tinerii din Europa. Și asta mi se pare un mare cîștig. Foarte plăcut și topul slow pe care l-a alcătuit, la același post de radio, **Liana Stanciu.**

GEORGE CUȘNARENCU

Revista Magazin este editată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 6 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR : Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Mihaela DOROBANȚU (directori)

REDACȚIA : Piața Presei Libere nr. 1, telefon : 617 60 10, 617 60 20. TIPARUL : Imprimeria „CORESI" — București.

CITITORII DIN STRĂINĂTATE se pot abona prin RODIPET S.A. — PO.BOX 33—57. Fax 0040-1-312 94 32 sau 312 94 33, Telex 11995, Piața Presei Libere nr. 1, Sector 1, București, România

SERVICIUL PUBLICITATE : 618 24 27.

SERVICIUL DE DIFUZARE : 618 45 57

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

magazin

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Tugui, Ecaterina Bătrîneanu, Aurora Popescu (1630) ; Paul Ioan (șef secție), Mihaela Dorobanțu, Șerban Filip, Teodora Bujor Panaitescu (1612) ; Adrian Hoajă, Elena Ilie, Constantin Pavel (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran

CORECTURĂ : Irina Stoica, Melania Constantinia, Delia Costea (1282).

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

ASTRONAUTICĂ

MISIUNI SPAŢIALE EUROPENE

Conferinţa ministerială a Agenţiei Spaţiale Europene (ESA), desfăşurată în zilele de 9 şi 10 noiembrie 1992 la Grenada (Spania), a decis stabilirea unui timp de reflecţie de trei ani asupra viitorului avionului spaţial Hermes. Infrastructura orbitală Columbus, finanţată în special de Germania, va intra în curînd în faza de construcţie. Cum pot fi calificate rezultatele conferinţei statelor membre ale ESA ? Guvernul de la Bonn a calificat-o drept „O VICTORIE A RAŢIUNII". Poate fi caracterizată drept un program clar, solid finanţat de cele 13 state membre sau o „surpriză europeană" din care fiecare ţară îşi va alege ceea ce îi va conveni ? Poate că acum este prea devreme pentru nişte concluzii categorice.

Proiectul avionului spaţial Hermes se confruntă cu mari probleme în prezent : cheltuielile făcute pînă acum au depăşit „pragul critic" de 15 miliarde de mărci. Acesta este motivul pentru care proiectul Hermes nu va dispune decît de 1,1 miliarde de mărci în următorii trei ani. Ministrul german al cercetării, Heinz Riesenhuber, a reuşit, în schimb, să învingă puternica rezistenţă franceză în ceea ce priveşte laboratorul spaţial APM (unul din modulele infrastructurii Columbus), vital pentru industria germană. Dr. Heinz Riesenhuber a afirmat, în cadrul unei conferinţe de presă, că nici perspectiva unui avion spaţial european nu a dispărut complet din vederea europuterilor spaţiale. Dr. Riesenhuber a mărturisit, totuşi, reprezentanţilor presei că situaţia bugetară dificilă a Germaniei şi actuala recesiune, puternic resimţită pe plan european, fac ca proiectul Hermes să nu poată fi practic finanţat. Abia în 1995, după realizarea programului de dezvoltare tehnologică, se va decide continuarea proiectului Hermes la parametrii necesari transpunerii sale rapide în viaţă. **În orice caz, pentru următorii trei ani,** proiectul va fi „sacrificat".

Esenţial este, însă, faptul că Europa a rămas ataşată principiului misiunilor spaţiale locuite. Miniştrii nici nu prea aveau altă posibilitate, căci o prea accentuată deturnare de la scopurile stabilite iniţial ar putea provoca adevărate seisme politice care ar zgudui din temelii casa comună europeană spre care se tinde de atîta vreme. În procesul verbal al conferinţei se află şi următoarea apreciere : Hermes rămîne unul din punctele forte ale Europei spaţiale. Viitoarea cooperare cu Rusia, şi poate cu Ucraina şi Kazahstanul, ale cărei contracte sînt prevăzute la un nivel de 220 milioane de mărci, ameliorează şansele lansării, la începutul mileniului al treilea, a unei navete spaţiale europene, apreciază partea franceză. Ministrul german al cercetării, dr. Heinz Riesenhuber, a închis ochii în privinţa problemelor financiare legate de construirea modulului APM, în scopul acceptării, de către parteneri, a demarării obiectivului. Şi acest demaraj s-a şi produs, deşi actualmente proiectul nu este finanţat decît în proporţie de 90 la sută.

Nimeni nu poate spune în prezent cînd vor putea fi strînse cele 10 procente care lipsesc finanţării integrale. Spania şi Marea Britanie vor rămîne în continuare alături de partenerii lor, dar numai dacă vor primi fonduri suplimentare care să compenseze devalorizarea lirei sterline şi a pesetasului. Pe de altă parte, în momentul în care s-a constatat că fondurile nu acoperă în întregime finanţarea proiectului APM, directorul general al ESA, Jean-Marie Luton, a declarat că s-ar mai putea face economii de circa 5 la sută în special prin presiuni exercitate asupra industriei. Răspunsul german nu s-a lăsat aşteptat : purtătoarea de cuvînt a Agenţiei spaţiale germane (DASA), filială a marelui concern Daimler-Benz, a subliniat că industria nu s-a înşelat în calculele sale.

APM este un laborator spaţial care va fi cuplat în anul 1999 la staţia spaţială Freedom, şi ea aflată în prezent doar în stadiul de machetă. Costurile vor fi uriaşe. Din 1987 nu s-au cheltuit decît două miliarde de mărci pentru lucrările preliminare la proiectul Columbus. La Grenada, statele membre ale ESA au mai acordat cinci miliarde de mărci pentru construcţia proiectului APM. În prezent nu se ştie cît vor solicita americanii partenerilor europeni cu titlu de cheltuieli de exploatare pentru staţia Columbus. Misiunea unei navete costă între 500 milioane şi 2 miliarde de mărci. Industria germană va acoperi costurile realizării proiectului APM în proporţie de 38 la sută. Relaţiile spaţiale franco-germane rămîn în continuare tensionate, fapt care se va repercuta cu siguranţă asupra negocierilor euro-americane legate de viitoarea colaborare spaţială. Se poate spune că factorii de decizie din ESA au fost destul de temerari în momentul hotărîrii continuării ambiţioaselor proiecte spaţiale europene, întrucît statele membre nu deţin în momentul de faţă fondurile necesare realizării acestora...

ŞERBAN FILIP

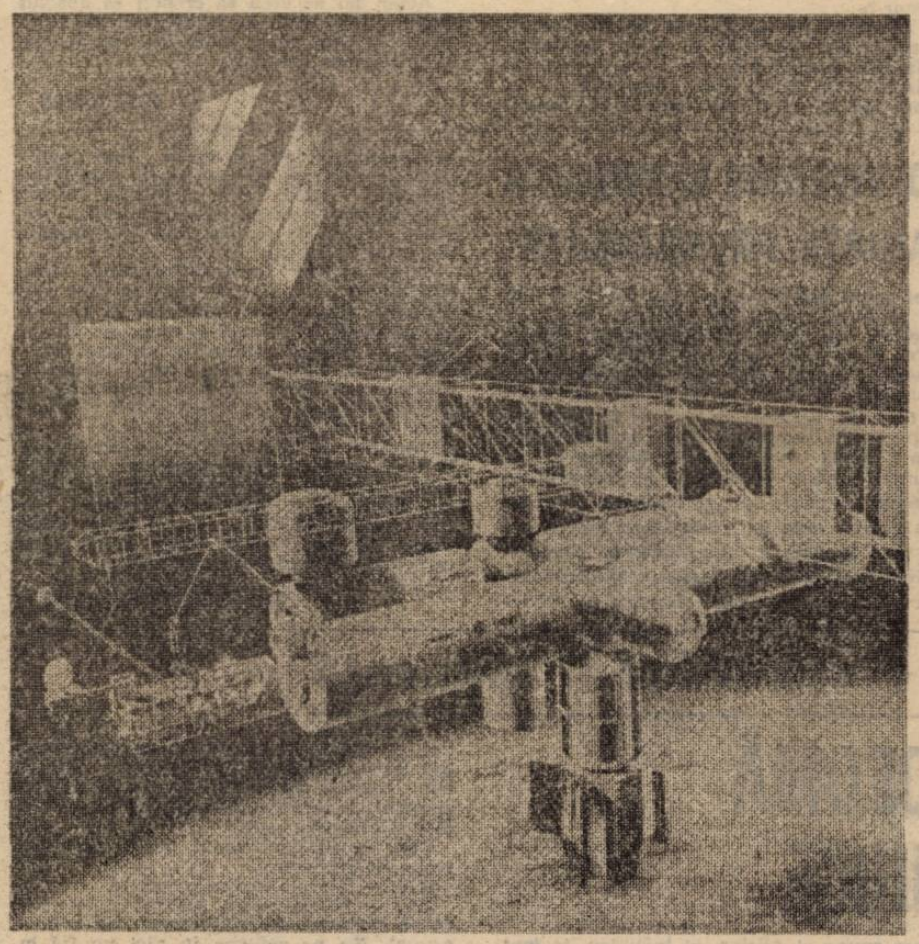

Fotografia furnizată de ESA înfăţişează macheta laboratorului spaţial Columbus, a cărui construcţie va începe în curînd.

Noi dimensiuni ale cooperării spaţiale

Președintelui Agenției Spațiale germane (DASA), Jürgen E. Schrempp, îi plac limpezimea și hotărîrea, două calități indispensabile în opinia sa pentru lumea afacerilor. Iată de ce Schrempp nu agreează colaborarea cu firmele occidentale care afirmă că vor să ajute Rusia, în primul rînd, și abia după aceea să colaboreze pentru realizarea de profituri. Marele patron al agenției germane — care are 57 000 de angajați și o cifră anuală de afaceri de 12 miliarde de mărci — a explicat motivele pentru care evoluează în ultimul timp în cel mai „perfect haos" posibil : asigurarea celor mai viabile componente ale programului spațial sovietic, în concurență acerbă cu firmele americane și nipone.

Francheţea lui Schrempp a fost apreciată de partenerii ruși. El s-a întors în Germania de la masa tratativelor cu certitudinea că ţara sa deţine cîteva atuuri în „pokerul" internaţional legat de mostenirea sovietică. Experții germani apreciază că performantele obținute de industria spațială sovietică au fost obținute cu prea mari cheltuieli numai crearea permanentă de noi întreprinderi, în colaborare cu partenerii europeni, permitind acestei industrii să se rentabilizeze în perspectiva anului 2000. În cadrul conceptului spațial european, Rusia va deține o cotă-parte ce variază între 15 și 23 la sută.

Pentru moment, însă, infrastructura spațială rusă are neapărată nevoie de investiții. Angajamentul financiar al Germaniei se ridică la 80 de milioane de mărci, din totalul de 230 de milioane de mărci ce va fi asigurat de Europa occidentală. Avînd în vedere faptul că este vorba de un parteneriat cu coeficienți de risc foarte mari, Jürgen Schrempp speră să obțină compensații sub forma unor acorduri și contracte „pluridimensionale" **la toate nivelele. Avansul spațial deținut de ruși asupra partenerilor europeni le va permite acestora să țină pasul cu tehnologia înaintată a „războiului civil al stelelor" promovat de americani și japonezi. Baza este reprezentată de un nou acord de cooperare cu Comitetul industriei și apărării, realizat în luna octombrie, care înlocuiește în majoritatea statelor membre ale CEE toate vechile structuri sovietice.**

Pînă în prezent s-au făcut declarații de intenții în legătură cu unele proiecte spațiale comune, un taxi spațial sau un nou sistem de comunicare între centrele economice rusești și vest-europene. Partenerii ruși se vor ralia la conceptia europeană spațială cel mai tîrziu în primăvara anului 1993 în momentul în care vor avea la dispoziție primele rezultate intermediare ale studiului efectuat în comun asupra unei posibile cooperări concrete. În curînd vor pleca la Moscova experți ai DASA pentru a se întreține cu specialiștii ruși asupra construirii unui avion de mare capacitate, cu 600—800 locuri. Pe de altă parte, Jürgen Schrempp are în vedere o participare rusească la construirea avionului de luptă european (EFA), ale cărui scaune ejectabile, spre exemplu, vor putea fi construite în Rusia. În acest domeniu avansul tehnologic rusesc este într-adevăr, considerabil...

ŞERBAN FILIP

Experimentul Solaris

„Experimentul Solaris", aşa se numeşte programul comun germano-spaniol în cadrul căruia în sudul Spaniei se efectuează o serie de încercări în vederea obţinerii unor compuşi chimici noi cu ajutorul luminii solare.

Printr-un tub de sticlă, fixat în focarul unei oglinzi parabolice, sînt pompate substanţele primare împreună cu un catalizator special. Drept rezultat se obţine materia primă necesară unor noi medicamente, erbicide şi substanţe pentru protecţia plantelor. Reacţiile care se desfăşoară sub acţiunea luminii solare se deosebesc printr-o înaltă selectivitate, ceea ce înlătură aproape în totalitate producerea reziduurilor. Trebuie menţionat faptul că în cursul experienţelor s-a putut constata că unii compuşi pot fi obţinuţi numai prin procedeul descris.

Tigrii şi ingineria genetică

Oamenii de ştiinţă din India au obţinut succese deosebite în ingineria genetică studiind dezvoltarea embrionară a tigrilor. Astfel a apărut posibilitatea de a se interveni în funcţionarea celulelor răspunzătoare de culoarea pielii acestor animale. Această intervenţie permite modificarea cu 90 de grade a direcţiei de orientare a dungilor caracteristice acestor feline. Ca urmare au apărut pentru prima oară în lume tigri cu dungi longitudinale ! Zece asemenea exemplare au fost expediate în Japonia unde au fost prezentate cu prilejul sărbătorii închinate „anului tigrului".

Combustibil lichid din şisturi bituminoase

Rezervele de şisturi bituminoase sînt deosebit de mari în zona Republicilor Baltice. Acest fapt a determinat dezvoltarea în Estonia a unui complex energetic bazat pe folosirea şisturilor bituminoase. Ele sînt ieftine însă nu au calitatea altor combustibili obţinuţi din hidrocarburi lichide. Puterea lor calorică este mult mai redusă decît a păcurii sau a cărbunelui, iar cantitatea de cenuşă rezultată prin ardere este deosebit de mare. Ca urmare, uzurile provocate instalaţiilor şi depunerile de cenuşă pe pereţii acestora sînt mai mari. De asemenea, poluarea aerului este accentuată datorită conţinutului mare de sulf. Cercetătorii estonieni au ajuns la concluzia că este mult mai avantajoasă pentru producerea energiei utilizarea în locul şisturilor solide a unui ulei sintetic ale cărui emisii de pulberi de cenuşă sînt de 4—5 ori mai mici.

Prelucrarea cu ajutorul unei metode tehnologice speciale a permis extragerea din şisturi bituminoase a combustibilului lichid.

Nu departe de oraşul Navara, la centrala termoelectrică funcţionează o instalaţie de prelucrare a şisturilor. Regimul de lucru prevede încălzirea şisturilor pînă la 450—480°C, temperatură la care sulful se combină cu reziduurile cenuşilor şi participă astfel nemijlocit la proces. Produsele volante obţinute sînt condensate sub forma uleiului de şisturi. Se obţine şi o materie primă preţioasă pentru industria chimică — un gaz semicocsificat, precum şi nişte fracţiuni uşoare ale răşinilor fenolice. Trebuie arătat că pînă la aplicarea noului proces tehnologic se folosea petrol în loc de şisturi.

incursiune în paranormal

UN VIS PREMONITORIU SENZAȚIONAL!

La relatarea care urmează orice comentariu parapsihologic pare nu doar inutil, ci perturbant. Să lăsăm deci povestea să curgă în adevărul ei necomentat...

„Mi-au trebuit mulți ani de așteptare — îmi scrie doamna M.A. din Arad — pînă să pot să-mi destăinuiesc o întîmplare care m-a obsedat în permanență, și căreia nu-i găseam o explicație. Vă aduc la cunoștință că sînt în deplinătatea facultăților mintale — secretară șefă la o școală din Arad.

Am copilărit într-o localitate din județul Arad și într-o noapte am avut următorul vis: Mă aflam lîngă fîntîna din fața sediului Primăriei din localitate. Mi-am îndreptat privirea, în vis, spre restaurantul din centrul orașului pentru a cere ajutorul cuiva, deoarece fîntîna era defectă și nu puteam scoate apă. Ridicîndu-mi privirea, l-am văzut pe Lala țiganul care tocmai venea foarte furios spre mine, străfulgerîndu-mă cu o privire plină de răutate, cum numai în vis o poți vedea. Îngrozindu-mă de privirea lui, fără a fi discutat ceva cu el încep să fug, uitîndu-mă din cînd în cînd în urmă să văd dacă mai vine cineva după mine.

Cum era de așteptat, țiganul Lala era doar la cîțiva pași în urma mea fugind ca un nebun să mă prindă. Ajungînd la o intersecție după ce am ocolit niște șanțuri pentru scurgerea apei, mi-am îndreptat pașii, înspăimîntată, spre un atelier unde se reparau biciclete, atelier care avea două încăperi. În prima încăpere erau aproximativ 20 de biciclete pentru reparat, o tejghea gen tîmplărie pe care erau tot felul de piese, scule, cutii cu diverse piulițe, pe pereți erau atîrnate cauciucuri și camere de biciclete etc.

Fiind sfîrșită după fugă, cînd de spaimă și de oboseală simțeam că mă lasă picioarele, mi-am mai scos o dată capul pe ușă în speranța că poate am scăpat de urmăritor, dar țiganul, care era în vîrstă, se afla la circa 20 de metri de atelier și mă căuta cu privirea, probabil neștiind unde am dispărut.

Negăsind pe nimeni în atelier am fugit în cealaltă încăpere pentru a mă ascunde. Spre fericirea mea, acolo era de serviciu o cunoștință de-a părinților mei, mai precis un bărbat foarte înalt și puternic căruia am reușit să-i spun doar atît: «Ascunde-mă că mă omoară Lala». Bărbatul m-a ascuns în acea încăpere după o perdea care acoperea un raft pentru scule și automat a ieșit spre ușă, moment în care Lala a apărut în încăpere și i-a spus acestuia: «Unde-i, c-o omor?».

Bărbatul l-a apucat cu mîinile pe țiganul Lala, l-a scos afară din atelier și afară, în stradă, i-a spus că el trebuie să plece acasă și să încuie atelierul — în care nu se mai află nimeni. A încuiat atelierul cu mine înăuntru, iar Lala a pornit mai departe, tot în fugă, pentru a mă căuta. Aceasta am văzut-o pe un geam din prima încăpere în care am venit după ce am auzit încuindu-se ușa atelierului. După aproximativ 10 minute salvatorul meu a venit, mi-a spus că Lala a fugit spre cinematograf și că mă conduce acasă.

Deci acesta a fost visul la care aș putea să dau și alte amănunte, dar mă limitez la cît v-am povestit.

După aproximativ o săptămînă de la acel vis, de data aceasta în realitate, am plecat spre fîntînă după apă și mi-am reamintit instantaneu visul. Mă gîndeam că ar fi culmea să pățesc ceea ce am pățit în vis!

Ajungînd lîngă fîntînă am rămas stupefiată cînd am constatat că fîntîna este defectă. Efectiv mi-a fost groază să-mi ridic privirea, dar cu toată groaza am privit înainte și am văzut că la 7—8 metri de mine se afla țiganul Lala! Totul a fost identic cu visul, țiganul se apropia de mine, eu am urmat exact același traseu din vis, cu ocolirea șanțurilor pentru scurgerea apei, apoi am ajuns la intersecția cunoscută. Aici m-am oprit neștiind, în realitate, încotro s-o apuc. Într-o fracțiune de secundă am reconstituit traseul din vis și am luat-o spre stînga, unde se afla atelierul de reparat biciclete. Intrînd în atelier nu am fost surprinsă că nu am găsit în încăperea dintîi pe nimeni, deoarece deja știam că mai am timp să ajung în cealaltă încăpere unde voi fi ajutată să scap de Lala. Totul s-a întîmplat ca după un program riguros prestabilit. Respectivul bărbat, cunoscîndu-mă, m-a ascuns după perdea, l-a dat pe țigan afară îmbrîncindu-l, a încuiat atelierul, iar eu am așteptat liniștită să revină, după care m-a dus acasă.

După cîteva zile m-am întîlnit cu soția țiganului, eu fiind însoțită, și tocmai dorea să-și ceară scuze pentru cele petrecute, deoarece auzise din nu știu care surse ce s-a întîmplat.

Acum nu aș vrea să credeți că absolut toate visele mele se adeveresc după cîteva zile. Nu chiar toate, dar mi se întîmplă foarte des așa".

ION ȚUGUI

O VICTORIE ÎMPOTRIVA MORȚII PROGRAMATE

15 zile de existență în plus pentru organisme care trăiesc în mod obișnuit doar o lună înseamnă prelungirea vieții cu un procentaj fabulos — 50 la sută. Prin aplicarea procedeului la om dacă s-ar putea aplica bine ar fi, dar încă nu a venit vremea, longevitatea sa ar crește la 120 ani! Ar fi de-a dreptul fantastic. Această speranță incredibilă a fost prefigurată în urma unui experiment realizat la Universitatea din Bâle (Elveția), în cadrul căruia un grup de „muște beție" (drosophila) au fost transformate genetic de un grup de biologi aflați sub conducerea lui Walter Gehring.

O altă semnificație importantă a experienței de la Bâle ar consta în faptul că **oamenii de știință au repurtat pentru prima oară o victorie împotriva morții programate.** În opinia specialiștilor, relevă Sciences et Avenir, „nu este vorba de un efort terapeutic menit să mențină scînteia vieții într-un organism ruinat, ci de un surplus de existență normală acordat micii insecte ca și cînd savanții ar fi modificat controlul biologic, care, în fiecare organism, numără timpul scurs din momentul nașterii și dă semnalul „stop" atunci cînd s-a împlinit durata maximă a vieții, caracteristică speciei".

Cum a acționat grupul de biologi din „Țara cantoanelor" asupra acestui contor? Sursa menționată subliniază: „în cursul oricărei îmbătriniri se constată un declin progresiv al sintezei de proteine în celule, care își încetinesc activitatea și pun în pericol funcționarea organismului". Și încă un indiciu: la drosophila melanogaster s-a observat că scăderea producției de proteine este precedată de declinul sintezei unei proteine speciale —EF-1 alfa. Numit și „factor de elongație", acest produs începe să scadă destul de repede, încă din timpul stadiului de adult.

Rolul acestui factor în procesul îmbătrînirii a fost deci dovedit în ceea ce privește drosophila. Ulterior, el a mai fost dovedit la șoareci și chiar pe fibroplastele umane aflate în cultură. Proteina EF-1 alfa nu este însă singurul factor care condiționează îmbătrînirea. Nu se cunoaște încă mecanismul răspunzător de încetinire a exprimării genei „factorului de elongație". Experiențele de la Bâle nu au rezolvat enigma îmbătrînirii, dar i-au determinat pe oamenii de știință să-și pună noi întrebări (la care sperăm să răspundă nu peste mult timp). Ele au deschis, totuși, calea unor cercetări susținute, de amploare.

Dr. FILEA IOAN IVANA

YOGA ȘI SUBLIMUL AUTOCUNOAȘTERII (III)

Un proceden care solicită perseverență și eforturi suplimentare îl constituie „implantarea gîndului contrar", o trăire pe dos a propriilor noastre sentimente, gusturi, principii. Să spui (și să asimilezi acest pseudoadevăr) „nu mi-e foame", cînd senzația de foame e evidentă și masa e întinsă, să spui, „îl iubesc" pe cel care, cu puțin timp înainte, te-a lovit. Prin refularea senzațiilor de „necesitate", a dorințelor, devenim din ce în ce mai independenți, fată de stimulii negativi procurîndu-ne atît de prețioasa imunitate psihică de care avem nevoie într-o societate devorantă, într-o continuă explozie a surselor de stres. Am putea, în sfîrșit, să nu mai suferim în dragoste, să nu ne mai simțim umiliți, trădați, să ne păstrăm calmul și luciditatea în orice împrejurare, să ne controlăm durerile sufletești. Acest exercițiu nu duce la sterilizarea capacității noastre senzoriale, la degenerarea afectelor ci la un nou mod de abordare a senzațiilor, la reglarea sistemului de autocontrol al psihicului și organismului nostru, la sănătatea noastră. În ultimă instanță. Ce poate fi mai de preț pentru om decît eliberarea sa de sub povara gîndurilor nocive, a suferințelor și împlinirea sa într-o lume deopotrivă, reglată de sentimente și precepte morale binefăcătoare? Într-o perspectivă ideală, totul pare necesar firesc, simplu: dacă toată lumea ar fi binevoitoare, afectuoasă, s-ar crea o armonie generală, o stare de detentă, de confort interior, de bucurii și sănătate. Conflictele, războaiele ar rămîne o mărturie a unui trecut absurd, irațional. Dar atîta vreme cît resentimentele, ideologiile, interesele politice sînt mai puternice decît ideea de salvare a omenirii, atîta vreme cît existența umană stă sub semnul fatidic al dereglărilor genetice în fața cărora medicina, educația familială, justiția, rămîn neputincioase, atîta vreme cît realitatea exterioară e mai puternică decît viața interioară a individului, o astfel de idee nu poate triumfa. Iar cei care se încumetă cei blînzi, cei cumsecade, cei sensibili, cei toleranți, cei iubitori, nu sînt oare victime sigure într-o lume vorace și oarbă?

Un sfînt în zilele noastre nu poate fi decît o ciudățenie, un idiot dostoievschian, un caz de anormalitate. Cei tari, fără scrupule vor profita de bunătatea, de slăbiciunea lui, vor căuta să-l îngenunchieze, să-l jefuiască. Într-una din emisiunile legate de Afacerea deșeurilor, un personaj implicat în relațiile oneroase cu partenerul german, un oarecare doma Weiner, îi cita pe acesta din urmă: „La fiecare cinci secunde, se naște cîte un fraier pe pămînt. Totul e să-l găsești și să profiți". Dar nu e mai puțin adevărat că în fiecare secundă (unitatea de timp e pur simbolică) se naște cîte un J.R. Ewing, că în nouă din zece familii educația se bazează pe deviza: ca să reușești în viață trebuie să fii mai puternic, mai șiret, mai rapace decît semenul tău. Ce vor răspunde cei slabi, cei care simt că din dosul unui tufiș, un animal de pradă este gata să sară, să sfîșie?... Cum vor reacționa? Își vor ascuți și ei unghiile, vor învăța și ei să prindă gustul sîngelui? Vor fugi? sau vor îngenunchia? Să fie inutile, oare, eforturile monahilor, sihaștrilor, yoginilor care-și concentrează energiile mentale asupra omenirii încercînd s-o vindece de gînduri malefice și boli? Se spune că dacă și-ar înceta rugăciunile și emisiile de biocurenți omenirea s-ar afla în pragul unui dezastru... Cît de infirmi trebuie să fim, devreme ce acești anonimi aflați la distanțe continentale, sînt mai aproape de noi decît ne aflăm noi de noi înșine... Shiwananda ne întinde o mînă. Cîți o vor apuca? Cîți au nevoie de ea?

DORIN MĂRAN

Psihoterapia între certitudine și speranță

UN FEL DE PAIDEOMĂ A STĂRILOR PSIHICE

Red. După cum se vede, oamenii vin la Dv. cu cele mai diferite simptome și probleme...

Jean Chiriac (J.C.) Am uitat să vă spun de ipohondri...

Red. Chiar voiam să vă întreb: probabil că sînt unii care vin și vă spun, știu eu, că suferă de una-alta, de pildă de ceva „vecin cu ciroza"...

Adrian Voicicovski (A.V.) Asta depinde foarte mult de numărul de medici pe la care a avut șansa să treacă și de cărțile de medicină pe care le-a citit — cărți pe care nu avea pregătirea să le citească.

Red. — Și își pun singuri diagnosticul...

A.V. — Da, și își iau informațiile de la alți pacienți, de la cei „cu experiență".

J.C. — Vedeți, „a pune un diagnostic" este un adevărat tur de forță. Ne temem, de exemplu, de psihoze. Nu știi, dacă sapi prea adînc, ce poate ieși.

Și încă un lucru extrem de important: nu știm pînă la ce nivel s-au produs aceste distorsiuni, disocieri mentale, după 40—50 de ani.

Red. — Ceea ce faceți Dv. este chiar un început!

A.V. — ...O explorare.

Red. — Vă confruntați pentru prima oară cu un asemenea gen de experiență.

A.V. — Sîntem în total necunoscut.

J.C. — Vedeți, eu urmăresc de exemplu cazuistica franceză. Acolo lucrurile sînt oarecum clare: nevroza obsesională e nevroză, isteria e isterie... (deși, e drept că a apărut de curînd o nevroză narcisistă, și au și ei aceleași probleme ca și noi — nu știu cum să o trateze).

Ceea ce ne îngrijorează pe noi acum este această paletă slab conturată...

A.V. — Lucrurile aparent ușoare, benigne.

J.C. — Problemele grave apar „de mic", cum spune și Adrian, și înăuntru de fapt e un dezastru. Dacă luați de exemplu visul — căci vom ajunge și acolo — ce poate să fie acolo, ce suprapunere și confuzie de personaje... Și el, săracul, este într-o continuă luptă să ierarhizeze personaje și structuri, în timp ce...

A.V. — ...în timp ce tu îi dai altă combinație, altă schemă. Nu apucă bine să înțeleagă ceva și se schimbă totul! Nu mai are principii de operare.

Red. — Aici se intră în ceea ce spuneți Dv., într-un labirint de întîmplări. Și în loc să te trezești dimineața odihnit, ești hărțuit de coșmaruri și vise îngrozitoare, mai obosit decît atunci cînd te-ai culcat seara.

A.V. — Acesta este conținutul bio-psihologic al problemei, dar dezastrul este legat de **conținutul trăirilor onirice**, care de fapt exprimă lucrurile foarte grave care se petrec acolo, în adînc...

J.C. — Noi ne-am dori să realizăm un fel de paideomă, o vedere generală asupra stărilor psihice omenești, a structurilor înnăscute cu care funcționăm noi. Căci bineînțeles că ai un stil de viață înăuntru.

Red. — ...o matrice.

J.C. — Și cîtă vreme nu cunoști această matrice, este foarte greu să te situezi numai la nivelul pur formal, accidental. Acesta, ca să spun așa, este aspectul negativ al psihanalizei: concentrarea pe accidental, pe traumatic. Problema este mult mai largă, metafizică, retragerea în totalitate, în brahman. Or, psihanaliza tocmai acest lucru îl împiedică. Vă spun un lucru surprinzător: occidentalul și mai ales românul, au stări fuzionale la tot pasul. Luați exemplul Dv. cu tendința regresivă spre copilărie... Ce este ea de fapt? O stare. De plenitudine. Asta vrei să regăsești, pentru că acum te simți îmbucățit, ipotecat. Iar sarcina biologicului, deci a evoluției, este să obții fuzionalul heterosexual, relațional. Asta este și obligația mea.

Red. — Și dacă omul depășește niște etape, se grăbește.

A.V. — Aici nu merge pe sărite.

J.C. — N-are cum! Biologicul interferează psihicul. Și noi vorbim de psihosexual. Nu ne referim în nici un fel la calitățile intelectuale ale individului, ci la trăirile la nivel sexual odată cu maturizarea organelor genitale. Iar instalarea unei faze anacronice într-o stare ce trebuie depășită, ce înseamnă? Nevroza. De fapt, o regresiune. Sînt în afara timpului! Un fenomen de inadaptare, de inadecvare la ceea ce îi pretinde existența lui socială.

A.V. — Și așa se ajunge la necesitatea găsirii unei soluții acceptabile și fezabile, care să-i scoată din impas. Aceasta este psihoterapia.

Red. — Și afară de mica pregătire de la început, trecînd prin Yoga...

A.V. — De fapt noi nu facem Yoga! Preluăm doar niște elemente, în speță tehnica de relaxare.

Red. — Prescrieți medicamente, plimbare, aer, gimnastică, hrană consistentă?

J.C. — Medicamente niciodată. Iar subnutriți sîntem cu toții. Acesta este un „dat". Luați un om neantrenat și supuneți-l la un efort intelectual: adoarme! Intră automat în stare alfa, se autoprotejează. Și mai interesant este că 90 la sută din oamenii pe care-i întîlnesc pe stradă se află continuu în stare alfa!

A.V. — Și atunci la ce mai e nevoie să-i înveți tehnici de relaxare?

J.C. — Ei sînt totdeauna la nivel de acte reflexe. Fac mereu același lucru. Aceasta numesc eu stare de monotonie delirantă... Și există interferențe! Corpul creează automat anomalii: ceea ce îi dai, el face.

A.V. — Și este extraordinar să vezi cum în alterarea unui organ, a unei funcții, se reflectă în mod simbolic o întreagă simptomatologie psihică.

MIHAELA DOROBANȚU

Starea de VECHE

„CE SE POATE ÎNTÎMPLA SE ŞI ÎNTÎMPLĂ...“

Anul Nou a debutat — dincolo de neajunsurile hibernale, să sperăm trecătoare, cu care am fost şi sintem confruntaţi — sub semnul definitivării unui Tratat internaţional de extremă importanţă, care, transpus în viaţă, aplicat efectiv, ar reduce stocurile de arme aducătoare de moarte, şi de posibilă distrugere a planetei, cu circa două treimi. Este mult ? Este puţin ? Deocamdată, oricum, este o promisiune. Poate chiar marea promisiune.

Spectrul unei distrugeri totale nu va dispare, desigur, nici atunci cînd, din cele peste 20 000 de încărcături nucleare existente în prezent nu vor rămîne decît 6 sau 7 mii de capete nucleare strategice, de circa două megatone fiecare : deci, 12—14 mii megatone (echivalentul a 12—14 miliarde tone de trinitrotoluen). Numai praful ridicat în atmosferă în cazul explodării unei încărcături nucleare de o megatonă, s-ar plasa, după aprecierile specialiştilor, între 100 000 şi 600 000 de tone. Înmulţiţi !... La care s-ar adăuga masa de fum şi funingini provenind de la incendierea tuturor materialelor inflamabile şi a pădurilor. Un nor dens, uriaş, ar opri pătrunderea luminii spre Terra timp de luni şi luni de zile. N-ar mai fi o iarnă excesiv prelungită şi o lungă noapte de ger îngrozitor, ci ar fi o iarnă a morţii. Ultima noapte a Terrei.

Un tratat, de la sine înţeles, fie şi dublat de cele mai bune intenţii, nu exclude consecinţele imprevizibile ale unor clipe explozive de demenţă, ori ale unor convulsii planetare, care şi ele aşteaptă... Mai rămîne şi riscul avarierii celor circa 400 de reactoare nucleare aflate în prezent în funcţiune la nivel planetar. Cernobîlul ne-a demonstrat ce înseamnă o avarie accidentală. Dar una provocată ?

Iată de ce, pe spaţiul rezervat rubricii „Starea de veche“, vom însera o incitantă meditaţie a geneticianului Const. Maximilian, animată de ideeaavertisment că «tot ceea ce se poate întîmpla, se şi întîmplă, totuşi»...

DOREL DORIAN

Toţi cei ce s-au aplecat asupra evoluţiei au subliniat rolul hotărîtor al întîmplării în geneza umană. Este suficient să reamintesc că numai după marea bifurcaţie care a dus la formarea liniei Hominidelor şi a liniei cu punct final, cimpanzeul actual, au survenit numeroase restructurări cromozomiale — fiecare dintre ele produsul pur al hazardului. Ar fi fost suficient ca una singură să nu fi apărut şi omul ar fi rămas visul neîmplinit al evoluţiei. Şi fără îndoială că întîmplarea, absurdă prin ea însăşi, dar hotărîtoare prin consecinţe, a fost prezentă de-a lungul întregii istorii a vieţii. Dintre toate, cea mai importantă mi se pare catastrofa de acum 65 de milioane de ani, catastrofă în urma căreia au dispărut dinozaurii.

Despre această dramă s-a scris enorm — vorbesc despre extinctia dinozaurilor. Este, oricum, interesant, că tot atunci au intrat în istoria vieţii şi amoniţii. Explicaţia fenomenului este incertă. Pentru evoluţie are o importanţă redusă.

Firesc prăbuşirea unui meteorit este un fapt banal. Este excepţional doar volumul lui. Şi urmările. După dispariţia dinozaurilor, pămîntul era liber. Puteau evolua, ocupînd toate nişele libere, micile mamifere. Înaintea lor se întindea un evantai nelimitat de posibilităţi. Şi în mai puţin de 60 de milioane de ani îşi făcea loc prima maimuţă cu mers drept, capabilă să se adapteze la cele mai dificile condiţii ambientale. Şi ne întrebăm : dacă un meteorit anonim nu se prăbuşea pe Pămînt am mai fi existat ? Răspunsul pare simplu — foarte probabil că nu. Evoluţia ar fi continuat — dar nimeni nu ştie cum. Aş fi tentat să cred că omul nu ar fi apărut niciodată. Ar fi

MARELE IMPACT NUCLEAR

Explicaţiile erau ipotetice. Pentru cei mai mulţi paleontologi, dinozaurii au ieşit brusc din scenă. Foarte puţini puneau la îndoială realitatea faptului. Ei susţineau că nu a existat nici un cataclism planetar. Dinozaurii au fost eliminaţi treptat, aşa cum au fost eliminate 99% din speciile care au ocupat, pentru un timp oarecare, la nivel geologic, Planeta. Discuţia părea să se fi terminat odată cu publicarea unui remarcabil studiu asupra acestui straniu eveniment. Geologii şi geocronologii au demonstrat că în urmă cu 65 de milioane de ani un asteroid cu o lăţime de 10 kilometri s-a prăbuşit pe Terra. Concluzia pleacă de la date aparent indiscutabile. Printre ele, existenţa unui crater larg de 180 de kilometri care se întinde din nordul Italiei pînă în peninsula Yucatan.

Dacă asupra evenimentului nu mai există dubii, consecinţele biologice sînt mai puţin clare. Paleontologii sînt divizaţi. Unii cred că, după numai 45 de secunde, întreaga planetă a fost acoperită de un nor compact de praf letal. Se lăsa noaptea pentru nenumărate specii. Destinul marilor specii de animale era fixat definitiv. Pentru alţi paleontologi, dinozaurii ar fi dispărut oricum. Meteoritul a grăbit doar finalul unui proces firesc. Aşa cum sublinia un paleontolog, îmi place ideea unui Pămînt care induce extinctii în masă. Nu are importanţă cum — consecutiv unei faze de intens vulcanism, consecutiv modificării nivelului mărilor şi oceanelor...

Explicaţiile erau ipotetice. Pentru cei mai mulţi paleontologi, dinozaurii au ieşit brusc din scenă. Foarte puţini puneau la îndoială realitatea faptului. Ei susţineau că nu a existat nici un cataclism planetar. Dinozaurii au fost eliminaţi treptat, aşa cum au fost eliminate 99% din speciile care au ocupat, pentru un timp oarecare, la nivel geologic, Planeta. Discuţia părea să se fi terminat odată cu publicarea unui remarcabil studiu asupra acestui straniu eveniment. Geologii şi geocronologii au demonstrat că în urmă cu 65 de milioane de ani un asteroid cu o lăţime de 10 kilometri s-a prăbuşit pe Terra. Concluzia pleacă de la date aparent indiscutabile. Printre ele, existenţa unui crater larg de 180 de kilometri care se întinde din nordul Italiei pînă în peninsula Yucatan.

Dacă asupra evenimentului nu mai există dubii, consecinţele biologice sînt mai puţin clare. Paleontologii sînt divizaţi. Unii cred că, după numai 45 de secunde, întreaga planetă a fost acoperită de un nor compact de praf letal. Se lăsa noaptea pentru nenumărate specii. Destinul marilor specii de animale era fixat definitiv. Pentru alţi paleontologi, dinozaurii ar fi dispărut oricum. Meteoritul a grăbit doar finalul unui proces firesc. Aşa cum sublinia un paleontolog, îmi place ideea unui Pămînt care induce extinctii în masă. Nu are importanţă cum — consecutiv unei faze de intens vulcanism, consecutiv modificării nivelului mărilor şi oceanelor...

Este, oricum, interesant, că tot atunci au intrat în istoria vieţii şi amoniţii. Explicaţia fenomenului este incertă. Pentru evoluţie are o importanţă redusă.

Firesc prăbuşirea unui meteorit este un fapt banal. Este excepţional doar volumul lui. Şi urmările. După dispariţia dinozaurilor, pămîntul era liber. Puteau evolua, ocupînd toate nişele libere, micile mamifere. Înaintea lor se întindea un evantai nelimitat de posibilităţi. Şi în mai puţin de 60 de milioane de ani îşi făcea loc prima maimuţă cu mers drept, capabilă să se adapteze la cele mai dificile condiţii ambientale. Şi ne întrebăm : dacă un meteorit anonim nu se prăbuşea pe Pămînt am mai fi existat ? Răspunsul pare simplu — foarte probabil că nu. Evoluţia ar fi continuat — dar nimeni nu ştie cum. Aş fi tentat să cred că omul nu ar fi apărut niciodată. Ar fi existat poate o specie evoluată, poate „gînditoare“, dar nu una creatoare. Oricum. Pămîntul ar fi arătat altfel. Nu ştiu cum. Orice scenariu este posibil... o planetă stăpînită de maimuţe — un fel de maimuţe —, o planetă ocupată de o specie asemănătoare australopitecilor... sau pitecantropilor... sau... Dincolo de orice îndoială, oricare ar fi fost ea, nu ar fi periclitat continuitatea vieţii. Dar, ceea ce se poate întîmpla, se întîmplă !

Pămîntul are „privilegiul“ (cu riscul implicit), de a fi martorul uneia dintre cele mai uluitoare aventuri cunoscute de Univers. O aventură care se poate apropia de sfîrşit. Un nou „meteorit“, energia nucleară, ar putea pune capăt evoluţiei. Şi Universul, indiferent, ne va uita. Pe noi, oamenii. Vor supravieţui insectele, micile mamifere şi fiinţele adîncurilor oceanelor. Cînd mediul va fi din nou ospitalier, evoluţia îşi va relua drumul. Supusă din nou hazardului, va arunca pe noua arenă a vieţii specii bizare. Şansa ca una dintre ele să deschidă o poteca spre un alt „sapiens“ este cu totul improbabilă. Nu este exclus ca peste cîteva zeci de milioane de ani, o specie raţională să descopere că Pămîntul a mai fost locuit şi să se întrebe de ce a dispărut atît de brutal. Poate vor înţelege şi raţiunile extinctiei noastre. Şi înspăimîntaţi vor bloca toate cercetările ştiinţifice şi toate conflictele aberante care duc spre sinucidere.

C. MAXIMILIAN

Nemurire şi ratare

Nu este deloc gratuită întrebarea : ce s-ar fi întîmplat dacă Adam şi Eva ar fi mîncat mai întîi din Pomul Vieţii şi nu din cel al Cunoaşterii Binelui şi Răului ? În fond, ambii arbori se aflau în centrul Edenului (centrul se poate interpreta şi geometric, dar şi ca importanţă în ierarhia plămădirilor Creatorului) dar nu şi sub aceeaşi interdicţie. Avertismentul de moarte fusese dat numai pentru fructele cunoaşterii, fructele vesniciei n-au atras, probabil din această cauză, vinovata curiozitate a femeii. Fructul interzis, sintagma unei înţelepciuni cu mult mai profundă decît pare, o regăsim şi-n ludica exprimare a lui Murphy : tot ce e bun pe lumea asta e ilegal, imoral sau îngrăşă. Odată trădată încrederea Creatorului, alternativa izgonirii din Eden a devenit inevitabilă. Pomul vieţii ar fi conferit omului eternitatea, dar nu orice fel de eternitate, ci aceea în păcat, în păcat perpetuu.

Revenind la întrebarea iniţială, ficţiunea literară ne dă un răspuns filosofic cît se poate de elocvent. Eroul romanului existenţialist „Toţi oamenii sînt muritori“, de Simone de Beauvoir, este Raymond Fosca, născut în 1279 la Cremona şi care mai trăieşte încă Metafora fructelor vesniciei este preluată de elixirul vieţii. Ce face Fosca în faţa nemuririi ?

Răspunsul poate fi concentrat într-un singur cuvînt : suferă.

Străbătînd epoci istorice din cele mai diverse, cutreierînd planeta, iubind şi avînd copii, nemuritorul dispera în singurătatea lui absurdă. Iubitele îmbătrînesc, se uritesc, ajung să-i dusmănească prospeţimea fiinţei. Teribila angoasă susţinută literar în cel mai pur stil existenţialist, este absenţa celuilalt. Apogeul suferinţei de lipsă de moarte este im-

posibila sinucidere. Unica armă de a scăpa de vesnicie, despărtirea sufletului de trup, este total ineficientă. Are vreun sens biblic această existenţă fictivă a personajului ? ..... i-am luat puşca, mi-am tras un glonţ în piept şi altul în gură. Am rămas năucit o vreme. Şi m-am pomenit iarăşi în viaţă“ — povesteste Fosca unei femei din secolul XX, după şase veacuri, sătul de un destin fără ţintă.

Sensul demersului acestui roman pare să fie întîlnirea, aparent surprinzătoare, dintre nemurire şi ratare. Dacă omul, depăşindu-şi condiţia primordială cu care a fost înzestrat de Creator şi devenind etern, nu-şi poate clădi fericirea, atunci sentimentul ratării este mult mai copleşitor decît superioritatea faţă de ceilalţi. Cînd promisiunea nu se conjugă cu aşteptarea împlinirii ei — folosesc termenii lui Gabriel Liiceanu din acelaşi eseu „Maladii de destin“ —, fericirea se metamorfozează în angoasă. Esenţa sinuciderii, din acest punct de vedere, este pierderea sensului vieţii, şi mai profund este dispariţia sensului timpului. Cînd timpul nu mai are nici un sens, atunci principiul cauzalităţii dispare. Cauza şi efectul se scaldă în echivoc, iar ambiguitatea sufocă orice elan sufletesc. Cu atît mai mult ratarea sinuciderii (în sensul larg al cuvîntului, nu pentru cei cu deviaţii patologice) este o lovitură mai puternică decît însăşi cauza ei.

Una din sinuciderile biblice, cea a lui Samson, are o cauză cît se poate de clară. El ştie că prăbuşirea casei pline cu filisteni (pe care o susţine prin forţele sale supranaturale) îi va provoca şi lui moartea. Bravii martiri ai creştinismului au îndurat la rîndul lor caznele şi moartea pentru o cauză supremă. Există în aceste gesturi un sens divulgat de săgeata timpului : naştere-viaţă-moarte (moartea fiind pentru creştinătate un alt început). Dacă Adam şi Eva — speculînd epicul Genezei — ar fi mîncat mai întîi din Pomul Vieţii, ar fi anihilat sensul timpului pămîntesc. Dar ar fi fost fericiţi vreodată ?

PAUL IOAN

ÎN JURUL LUMII

● PROVOCARE. Prima provocare adresată de Organizaţia Mondială a Sănătăţii în acest an şefilor de guvern a fost aceea de a consimţi să recunoască cu franchete aria de răspîndire a virusului care ne ameninţă pe toţi : „Lupta imediată şi rapidă împotriva virusului SIDA trebuie să devină o preocupare de prim ordin a oricărui guvern“. Factorii de răspundere politici şi religioşi ar trebui să-şi domine reticenţa şi să vorbească deschis despre SIDA, sexualitate şi dragoste, folosindu-se, în orice situaţie, un limbaj adecvat. Sînt deja 2,5 milioane de bolnavi de SIDA şi peste 100 milioane dintre semenii noştri sînt purtători ai virusului.

● UN NOU GIGANT BANCAR. Prin achiziţionarea majorităţii acţiunilor lui „Bank für Gemeinwirtschaft, Creditul Lionez, a noua bancă din lume ca importanţă, a făcut o nouă breşă spectaculoasă pe piaţa europeană. În ultimii ani, Creditul Lionez a achiziţionat bănci în Spania, Italia, Belgia şi Olanda. Este evident că Yves Habever, conducătorul Creditului Lionez, doreşte să-şi concentreze acţiunile bancare în ţările europene. După achi-

ziţionarea băncii sindicale germane, Creditul Lionez se găseşte într-o mai bună poziţie decît Deutsche Bank, apreciază analiştii. Deutsche Bank nu dispune de o participare comparabilă în Franţa. Este evident că expansiunea l-a interesat mai mult pe diriguitorii Creditului Lionez.

● TRANSPORTUL ŞI CONSUMUL DE CARBURANŢI ÎN FRANŢA. Această relaţie va rămîne în continuare un „punct nevralgic“ De ce oare ? Pentru că transporturile depind în proporţie de 96 la sută ! de aprovizionarea cu „aur negru“. Există 20 milioane de automobilişti şi ei consumă o pătrime din petrolul ce se importă anual, 2,8 milioane vehicule utilitare cu capacitate de pînă la 3 tone, 60 000 de parcuri de maşini pentru transporturi rutiere de toate tipurile şi mărimile, din care 3 000 posedă peste 100 de vehicule şi aproximativ 10 de peste 5 000 de vehicule. La toate acestea trebuie adăugate companiile aeriene de transport, cele maritime, feroviare şi societăţile de transport colectiv care devorează, zilnic, uriaşe cantităţi de carburant obţinut din petrol.

● ORAŞE SUBTERANE. Societatea japoneză „Taisei Corporation“ intenţionează să construiască un oraş sub pămînt. Planurile sale au şi fost întocmite. Deci, totul este gata pe... calc : reţeaua feroviară, galerii comerciale, hoteluri, sisteme de reciclare a aerului. Ecranele de televiziune vor înlocui... ferestrele. Potrivit opiniei experţilor în construcţii civile, costul unui oraş subteran ar fi de numai trei ori mai ridicat decît al celor ce se amenajează la suprafaţă. Oraşul subteran ale cărui planuri ar putea să înceapă să prindă viaţă înainte ca omenirea să intre în al treilea mileniu (criza locuinţelor este tot mai acută în „Ţara Soarelui Răsare“) a fost botezat „Alice City Network“.

● SALVAŢI PĂDURILE TEMPERATE ŞI BOREALE ! Ţările dezvoltate, care constată că mii-ane de hectare de arbori dispar în fiecare an în Africa, Asia sau America de Sud recunosc, de asemenea, că şi pădurile lor sînt degenerate de poluarea atmosferei, din cauza industriei şi a transporturilor auto (ploile acide). În opinia expertilor din Malayezia, care ocupa un loc de frunte în ierarhia exportatorilor de lemn tropical, „ţările în curs de dezvoltare, îndatorate financiar, nu trebuie să renunţe — fără despăgubiri băneşti sau comerciale — la exploatarea resurselor lor forestiere, aşa cum solicită guvernele şi ecologiştii din „Nordul bogat“. Ei apreciază că „pădurile temperate joacă un rol şi mai important decît pădurile tropicale pentru a capta carbonul“ şi a diminua, astfel, bioxidul din atmosferă.

magazin

Femina Club

DESPRE... SEDUCŢIE

O echipă de biologi americani a descoperit că şi oamenii ar secreta feromoni. Emişi de piele şi captaţi de nas aceşti „mesageri chimici" ar putea modifica comportamentul uman. Aşadar, întrebarea pe care şi-au pus-o specialiştii a fost dacă fiinţele umane fabrică substanţe odorante cu puteri erotizante. Cei ce lucrează în sfera parfumurilor, pe baza unor cercetări laborioase, au realizat deja eşantioane cu efecte afrodisiace imparabile. Biologii au gîndit că organul senzorial necesar pentru perceperea feromonilor, organul vomeronazal s-ar fi atrofiat în timpul evoluţiei.

În general se considera chiar că la om ar fi dispărut cu totul. Vă imaginaţi stupefacţia oamenilor de-ştiinţă atunci cînd o echipă de cercetători americani de la Universitatea Utah, conduşi de prof. David Berliner a anunţat foarte recent că acest organ nu numai că există dintotdeauna, fiind situat într-o fosă în interiorul cavităţii nazale, dar şi că organul respectiv este în perfectă stare de funcţionare. Aceasta nu este însă totul. Cu ajutorul unor electrozi plasaţi în contact cu zona respectivă cercetătorii au înregistrat răspunsul electric la diferite substanţe odorante extrase din glande sudoripare. Rezultatul : unele induc un efect fiziologic diferit la bărbaţi şi femei. Deci unele dintre acestea sînt feromoni. Pentru a confirma ipoteza, echipa de cercetători a testat efectul lor asupra comportamentului unor persoane. În prezenţa acestor „mesageri chimici" femeile sînt mai relaxate, mai dispuse să dialogheze. În prezenţa altora, bărbaţii se simt mai stăpîni pe ei. Dar pentru a putea evalua exact dacă puterea de seducţie masculină stă doar în... nasul lor, testele continuă...

Soarele, frigul, altitudinea...

...se pot constitui iarna în veritabili „agresori". Femeile şi copiii sînt primele victime ale strălucirii hibernale. Aceasta provoacă unora o alergie cutanată neplăcută. Acest tip de alergie, spun specialiştii, apare iarna, la altitudine, atunci cînd coexistă trei elemente : timp friguros, însorire puternică şi altitudine superioară celei de 1300 m. Localizată pe faţă, ea provoacă în primele zile o erupţie şi umflarea pleoapelor. Simptomele dispar cîteva zile după ce expunerea la soare se întrerupe. Dar, poate recidiva în anul următor cînd sînt reunite condiţiile climatice enunţate.

„Femeile şi copiii sînt vulnerabili la expunerile solare prelungite. La înălţimea montană radiaţia solară puternică este agravată de reverberaţia zăpezii, care creşte cu 60% cantitatea de ultraviolete" subliniază dr. Michel Jeanmougin, directorul clinicii de fotodermatologie la Spitalul Saint-Louis din Paris.

Degradarea calităţii mediului înconjurător şi în special reducerea stratului de ozon care îşi îndeplineşte din ce în ce mai puţin rolul său protector în calea radiaţiei ultraviolete ar fi responsabilă de apariţia acestei maladii de dată recentă. Studiile au eliminat ipoteza unei alergii medicamentoase sau cosmetice. Şi sfatul specialiştilor : cînd vă aflaţi pe „pistele vacanţei", iarna, folosiţi o cremă, cu un coeficient de protecţie mare. Cu două săptămîni înainte de a pleca în vacanţă la munte luaţi vitamina PP şi Betacoroten, care vor diminua sensibilitatea epidermei.

Sos de hrean

Se rad două rădăcini măricele de hrean pe răzătoarea cu ochiuri mici.

Se presară deasupra o lingură de sare şi se lasă să stea circa 10 minute, nu mai mult pentru că se trezeşte.

Se adaugă o lingură de oţet şi una de zahăr şi se incorporează circa 250 g smîntînă.

Se lasă în frigider cel puţin o oră înainte de a fi consumat.

Se serveşte la rasol de vacă şi legume sau la friptură. (I.S.)

*CRONICA modei

Ecologiştii nu ne mai ceartă...

...dacă purtăm haine din blană sintetică. Creatorii se străduiesc fie să imite cît mai bine blănurile naturale, desenul, tuseul acestora, fie să propună variante noi coloristice, neimaginate pînă în prezent de mama natură. (A.P.)

■ **Vahiba este un trib de beduini nomazi din centrul Omanului, dar el se deosebeşte de triburile arabe. Prin ce anume ?. Prin statutul femeii. În acest trib, femeile sînt acelea care îşi aleg soţii şi tot ele se ocupă (singure) de educaţia copiilor. În seama lor se află şi treburile gospodăreşti. Ce le mai rămîne de făcut bărbaţilor ? Ei se ocupă de creşterea cămilelor şi de pregătirea... mîncării.**

■ **Le este femeilor teamă de şoareci ? Desigur! Dar nu numai lor. Psihologi britanici au vrut să se convingă pe viu asupra acestui mister al „psihologiei feminine", ascunzînd cîţiva şoareci pe sub scaunele participanţilor la o adunare publică. Ce avea să se întîmple după ce şoarecilor li s-a dat drumul a lăsat perplexă toată lumea cercetătorilor. Mai bine de jumătate dintre bărbaţii aflaţi în incintă cu pricină s-au aruncat pe scaune, în timp ce majoritatea femeilor începuseră vînătoarea rozătoarelor !**

O SUGESTIE...

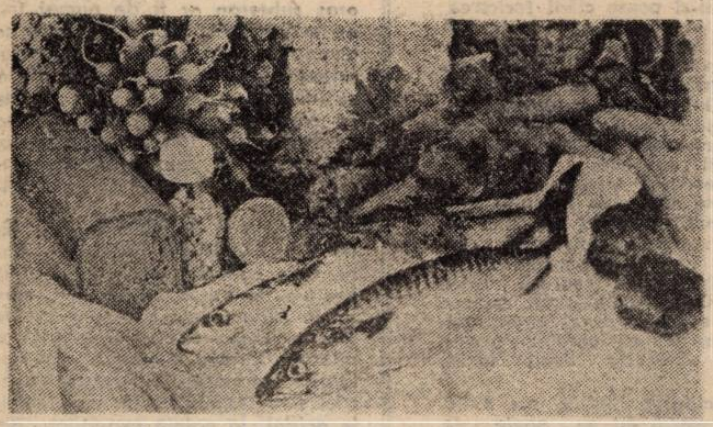

...oferită de nutriţionişti pentru a fi „în formă". Deosebit de utilă oricînd dar mai ales după festinuri greu de evitat. Nimic nu pot egala în eficacitate 24 de ore cu o dietă uşoară. O astfel de zi este ideală pentru eliminarea toxinelor şi refacerea organismului. Nu uitaţi să beţi însă cel puţin 2 litri de apă, de preferat minerală. În opinia specialiştilor o asemenea dietă ar reprezenta secretul unei talii subţiri şi al unor picioare svelte. Meniul unei astfel de zile, care nu va depăşi 800—900 de calorii, conţine la micul dejun 150 g. brînză de vaci cu un iaurt şi lămîie, în care încorporaţi 3 linguri de corn flakes. Prînzul este reprezentat de o salată din legume, făcută la inspiraţia dv. Trebuie să încorporaţi şi două linguriţe de ulei şi o lingură de caşcaval ras. Cina, ce nu va depăşi 400 calorii va cuprinde o chiflă cu o ceapă şi 100 g. soţe de mazăre. Între mese puteţi bea ceai sau cafea fără zahăr şi, bineînţeles, multă apă minerală.

Dosarele frumuseţii

Cu aceeaşi tunsoare puteţi realiza coafuri total diferite. Vă sugerăm cîteva variante, rămînînd ca dv. să o alegeţi pe cea mai potrivită formei feţei, ţinutei şi ocaziei.

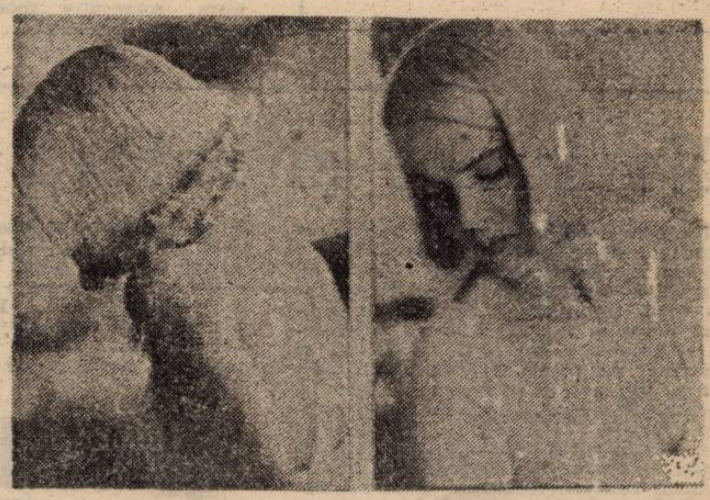

Rubrică realizată de ECATERINA BĂTRÎNEANU

MAGAZIN

Tricentenar Calea Victoriei

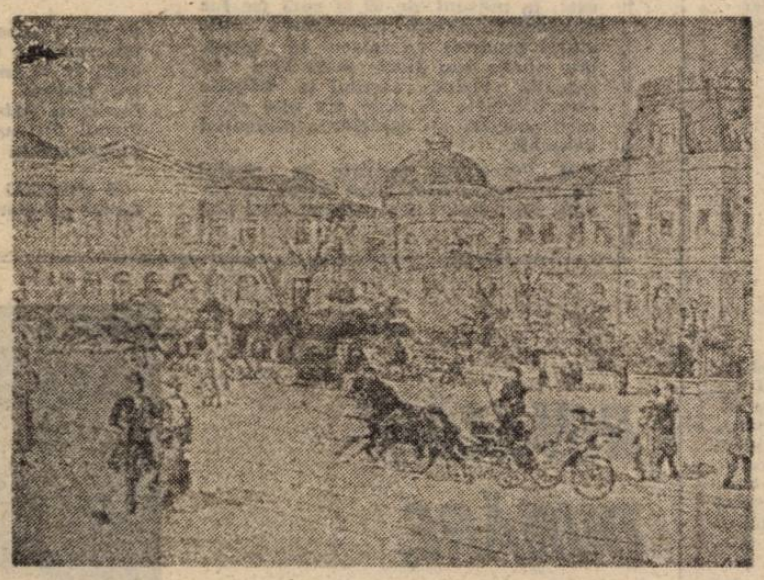

CEA MAI BUCUREȘTEANĂ DINTRE STRĂZILE BUCUREȘTIULUI

Vom încheia în curînd seria de articole și interviuri dedicate unei mari și frumoase aniversări românești — Tricentenarul Căii Victoriei. Manifestările nu au fost cele pe care ea le-ar fi meritat și probabil că noi ni le-am fi dorit. Dar... și cartea lui Gheorghe Crutzescu, scrisă la aniversarea sfertului de mileniu al Podului Mogoșoaiei a apărut un an mai tîrziu ! Așa că ne vom adresa de această dată unuia din inițiatorii programului de sărbătorire a Căii Victoriei. **Dlui ALEXANDRU BELDIMAN, Președintele Uniunii Arhitecților din România.**

— Domnule Beldiman, știu că v-ați ocupat vreme îndelungată de acest superb proiect de revitalizare a Căii Victoriei, de transformare a ei într-o modernă axă de circulație, de fapt un adevărat exemplu european. În ce măsură au progresat pregătirile, în ce stadiu ați ajuns, de ce ați întîrziat și ... ce speranțe aveți ?

— Trebuie să fac o precizare : noi ne ocupăm de circa doi ani (și de fapt mai mult am semnalat și altora acest lucru) de organizarea unei sărbători bucureștene legată de împlinirea a trei sute de ani ai Căii Victoriei. Ne-am propus să abordăm în primul rînd Primăria Bucureștiului, riveranii, o serie de fundații culturale care să se implice în organizarea acestei sărbători — în concepția noastră o sărbătoare națională a tuturor bucureștenilor. Am demarat acțiunea în 1991, chiar în acest birou, în prezența a aproximativ 40 de persoane. Mi-aduc aminte că erau de față Dnii Paul Bortnovschi Dan Pița, Gheorghe Enescu, dl. Giugaru — erau prezenți reprezentanți ai Uniunilor de creație, cu precădere, oameni de cultură, economiști...

Ce se întîmplă : Uniunea Arhitecților este o instituție lipsită de mijloace financiare. Noi am avut o idee — respectiv, colega noastră Codruța de Hillerin ne-a semnalat acest lucru — și am pornit demersuri pe lîngă Primărie care, bineînțeles, are și alte lucruri de făcut, dar pînă la urmă a cuplat la organizarea acestei manifestări care urma să se desfășoare în lungul Căii Victoriei, de la Piața Senatului, zona fostului Teatru Național, Piața Palatului, pînă la Piața Victoriei. Pentru că totul s-a legat foarte tîrziu, s-a hotărît pentru toamna lui 1992 doar organizarea de către Uniunea Arhitecților și Muzeul Orașului București, sub egida Primăriei a unui bal la Casa Armatei, invitați fiind în primul rînd cei ce ar fi putut să sponsorizeze această acțiune. Balul a avut loc, a fost multă lume (n-aș putea spune cîți din posibilii sponsori au fost), iar programul își urmează cursul. Echipa care se ocupă de el — Codruța de Hillerin Doru Frolu, Codrin Tritescu, Ghighi Beian — mie îmi inspiră încredere. Sînt deci patru arhitecți, pe lîngă ei fiind implicate și alte profesii. Și, bineînțeles, Primăria Bucureștiului, care ea trebuie să aibă dorința să instituie acest lucru. Noi, prin natura profesiei noastre, vedem oportunitățile unei asemenea manifestări pentru viitorul Bucureștiului. Dar Primăria trebuie să aibă efectiv dorința — chiar dacă nu au în momentul de față forța financiară, au posibilitatea să-i determine pe cei cu bani să se implice în organizarea sărbătoririi tricentenarului Căii Victoriei. !

Eu am spus-o în nenumărate rînduri : Calea Victoriei este, într-un fel cea mai bucureșteană dintre străzile Bucureștiului. Cum se va dezvolta ea, date despre viitorul ei — aici putem oferi doar ipoteze. Eu am o ipoteză, îmbrățișată de unii din colegii mei dar nu de toți : transformarea sa într-o axă pietonală, măcar parțial. Sigur, nu toți sînt de acord, ea avînd și un important rol funcțional. Bucureștiul duce însă lipsă de astfel de străzi și cred că funcționarea sa ca stradă carosabilă ar putea fi redusă la aprovizionarea strictă a spațiilor comerciale, cu un program fix, de exemplu numai după ora șapte, sau zece seara...

— Dar casele de pe traseul Căii Victoriei ?

— Calea Victoriei este plină de case foarte frumoase. Multe din ele într-o stare proastă de funcționare. Este un lucru pe care eu îl repet de fiecare dată : noi ca arhitecți putem vedea dincolo de aparențe calitatea unei construcții. Și pe Calea Victoriei sînt foarte multe construcții de o extraordinară calitate arhitecturală. Una din ele a fost de curînd repusă în stare de funcționare : fostul Palat Cantacuzino-Muzeul Enescu. Nu de aceeași dimensiune și valoare, ar mai fi și altele, Muzeul Colecțiilor, de exemplu, cu de curînd amenajatul subsol din arina de pe Calea Grivitei (fosta Casă Romanit), unde Sorin Dumitrescu, sponsorizat de un medic român din Elveția, a făcut o foarte frumoasă galerie de artă. Iarăși, sînt o serie de case boierești de la sfîrșitul secolului trecut sau chiar mai vechi, cum este Casa Manu, unde acum există o grădiniță — sigur avem nevoie de grădinițe în centrul orașului, dar după părerea mea este improprie folosirea unei asemenea case într-un asemenea scop ! Mai ales că ea a fost donată Academiei de ultimul său proprietar, Constantin Manu, cu tot ce avea înăuntru. Există și un foarte frumos album, dat Academiei de Dna Maria Mavrocordat, unul din ultimii descendenți, acum opt sau zece ani. Păstrat la Biblioteca Academiei, el poate fi folosit de orice specialist pentru a reconstitui interioarele. Casa ar putea deveni un foarte util muzeu al locuinței bucureștene din sec. XVIII-XIX, recăpătîndu-și funcția pe care ultimii descendenți ai familiei i-au gîndit-o.

Alături se află o altă casă care ar trebui pusă în valoare — Casa Trubetskov. Și nu ar trebui să ne cantonăm de casele care fac front Căii Victoriei ! Ar trebui să intrăm stringa-dreapta, putin în adîncime, pentru că zona asa trebuie judecată.

De exemplu, pe strada General Manu — fostă Lemnea — fostă General Manu, se află casa Niculescu-Dorobanțu, transformată într-un sediu al unui trust de construcții. Mie mi se pare totalmente impropriu să fie folosită astfel o casă în care s-a decis intrarea României în primul Război Mondial, o casă în care pe vremuri a fost un Liceu de Coregrafie și care ar trebui să capete o altă destinație să poată fi vizitată, ea avînd interioare foarte frumoase, o casă care ar trebui să se adreseze unui public mult mai larg decît constructorii, care sînt partenerii noștri, este adevărat, dar care ar trebui să aibă un alt sediu și să lase această casă pentru a adăposti o fundație culturală sau o altă instituție de felul acesta.

MIHAELA DOROBANȚU

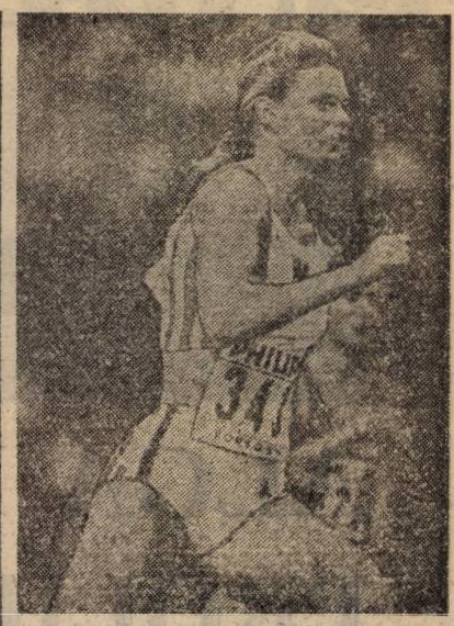

Katrin Krabbe, o atletă bănuită nu de mult de a se fi dopat.

Dezvăluiri senzaționale despre doping (IV)

În declarațiile pe care le face revistei „La Recherche", dr. Werner Kranke vorbește și despre modalitățile de a induce în eroare testele de control antidoping.

Înlocuirea urinei ce conține dovezi ale administrării de substanțe stimulatoare nu este de loc un lucru neobișnuit așa cum s-ar putea crede. O pară de cauciuc sau un săculeț cu urină „fără probleme" se implantează în rect sau în vagin. Un procedeu mai sofisticat constă în injectarea de urină „pură" în vezică, prin abdomen sau pe cale uretrală. Lipsa de rigoare a celor ce efectuează prelevările pentru testare a făcut posibilă eroarea în numeroase cazuri. După cum afirmă Denys Barrault, ex-medic șef al depatamentului de cercetări medicale din cadrul INSEP, pentru un control antidoping federația a cerut un medic de la minister, care să aibă rolul de controlor. El trebuia să ateste originea urinei, adică să asiste la momentul cînd sportivul urinează în vederea recoltării probei. În majoritatea cazurilor, acest medic nu-și făcea datoria corect : din pudoare sau din discreție nu-i privea pe sportivi în timp ce urinau.

Folosirea produselor care „șterg" urmele dopării, diluîndu-le, este de asemenea un mijloc de a trișa. Diureticele care accelerează eliminarea substanțelor stimulatoare nu sînt interzise, dacă e vorba doar de diferite substanțe alcaline, oțet de cidru, acid citric, lactoză, amestec de oțet cu miere, bere proaspătă, ceai de coz, de cireșe etc. Pentru a menține totuși în formă sportivul se folosesc combinații de multiple anabolizante, în doze infime, cu efect global identic cu al unei singure substanțe stimulatoare folosită în doză mare. Diferența este că anabolizantele în doze mici se elimină mai ușor din organism, asigurîndu-se astfel nondetectarea lor. Asocierea unui anabolizant cu un stimulator (heptamyl) dă naștere unui tip de moleculă-gigant, care se filtrează mai greu prin rinichi, fiind astfel indecelabilă. Deci și această metodă se practică. De asemenea, administrarea de epitestosteron permite camuflarea testosteronului, încît la testele de identificare indicele acestuia să fie sub 6, peste această cifră rezultatul fiind considerat pozitiv.

Această tentativă continuă de a trișa la controlul antidoping este facilitată însă chiar de carențele de organizare a multora dintre laboratoarele naționale, incapabile să desfășoare o activitate corectă. În fața pregătitoare a Jocurilor Olimpice din 1984, de exemplu, numeroase federații au fost preocupate de testarea sportivilor lor, pentru a nu-și asuma vreun risc. Medicii din Franța, investiți cu această sarcină, s-au declarat însă neîncrezători în capacitatea laboratoarelor naționale franceze, sugerînd apelarea la ajutor german.

Tot specialiștii sînt aceia care apreciază că modul de organizare a controlului este extrem de deficitar, lăsînd porți deschise erorilor, lipsei de vigilență. În cazul ciclismului bunăoară, în 1991, la un număr de 2 107 ciclisti profesionisti, raportul celor testați a fost de 1 la 33. În 13 ani de carieră sportivă unii ciclisti nu au fost niciodată testați (examenele făcîndu-se prin sondaj) în timp ce altii au beneficiat din plin de acest lucru. Jeannie Longo a fost testată de 53 de ori numai în perioada martie-septembrie 1987.

AURORA POPESCU

(Va urmă)

Oameni de seamă ai științei românești

VICTOR DAIMACA

S-a născut la Turnu Severin la 22 august 1893. După terminarea liceului studiază matematica la Facultatea de Științe a Universității din București, al cărei licențiat va deveni.

În anul 1929 se întoarce la Turnu Severin ca profesor de matematică, păstrîndu-și acest post pînă în 1950, cînd va continua aceeași activitate la București, unde se va stinge din viață la 20 mai 1969.

Marea pasiune a vieții sale a fost însă astronomia, ilustrîndu-se de altfel prin studiile sale de astronomie fotometrică. Dar realizarea care avea să-l impună definitiv în marea galerie a descoperitorilor celebri a avut loc la 3 septembrie 1943 cînd, cu ajutorul unui simplu binoclu ce mărea de 15 ori, descoperă o cometă de mărimea opt în constelația Lynx, pe linia care unește steaua alfa (cea mai luminoasă) din constelația Gemenilor și steaua epsilon din Carul Mare. A fost o descoperire spectaculoasă, avînd în vedere și „instrumentul" folosit, dar și — de ce nu ? — faptul că Lynxul este o constelație a căror stele sînt puțin strălucitoare, ceea ce i-a și dat de altfel numele, căci, s-a spus, ai nevoie de ochi de lynx ca să o poți observa !

Descoperirea lui Victor Daimaca nu a întîrziat să fie omologată de Uniunea Astronomică Internațională care a denumit-o „Cometa Daimaca 1943". Încurajat desigur de acest succes, Daimaca nu și-a restrîns interesul la acest prim născut al observațiilor sale (care la 19 septembrie 1943 se afla la o distanță de 49,5 milioane de kilometri de Terra), ci și-a continuat neobosit observațiile. A fost curînd răsplătit, căci la 16 decembrie a aceluiași an avea să descopere o nouă cometă, care de data aceasta se va numi „cometa Van Gelt—Peltier—Daimaca", deoarece a fost descoperită simultan cu cetlalți doi astronomi care i-au împrumutat numele.

Și astfel, Victor Daimaca mai adaugă un nume românesc la harta cerului și a Terrei, care ne înregistrează ca prezențe permanente din îndepărtată Țară de Foc pînă... pe fața nevăzută a Lunii.

MIHAELA DOROBANȚU

ALGA UCIGAȘĂ PROLIFEREAZĂ

De doi ani lumea științifică este alertată de o algă, Caulerpa taxifolia care proliferează pe Coasta de Azur a Mediteranei punînd în pericol fauna și flora mediteraneană. Catastrofa ecologică ce amenință Mediterana datorată algei verzi invadatoare deocamdată fi lasă fără soluții pe experți. Algă dantelată, binecunoscută în mările tropicale, agresivă, are tendința de a elimina alte vegetale marine și de „a încărca" animalele marine cu toxinele pe care le conține. Cu trei ani în urmă prof. Alexandre Meinnesz, șeful Laboratorului marin de la Universitatea din Nice a fost alertat de scafandrii muzeului oceanografic din Monaco în legătură cu „invadatorul tropical". Cum au ajuns aceste alge în Mediterana ? Foarte simplu, prinse de navele ce sosesc din mările calde. Surprinzător pentru specialiști este faptul că deși apele mediterane sînt cu mult mai reci, alga rezistă destul de bine chiar și temperaturilor din timpul iernii. Potrivit informațiilor scafandrilor algele s-au fixat de roci, pe nisip, sau pe vase, pe o porțiune îngustă a litoralului mediteranean. În profunzime, „teritoriul cucerit" se întinde între 5 și 55 de metri. Întrebați despre amploarea invaziei, scafandrii au spus că este vorba despre o întindere de peste 150 km, situată la est de Monaco. Potrivit opiniei prof. Meinnesz, puținele specii de pești care supraviețuiesc coabitării cu această algă și ajung să fie consumate de om pot deveni toxice pentru aceasta. Fără existența unor prădători naturali doar intervenția energică a specialiștilor ar putea limita pericolul ecologic. Totuși, opiniile specialiștilor nu sînt la unison. Prof. Daumengue amintește faptul că o specie de alge asemănătoare a invadat total zona mediteraneană în anul 1929 și a dispărut fără a se cunoaște „antidotul". În privința toxicității, opinia aceluiași profesor este ceva mai rezervată, pentru că aceasta nu a putut fi demonstrată cu certitudine. Dar pînă a cădea de acord, ignorînd opiniile contradictorii ale oamenilor de știință, Institutul de cercetări marine a inclus între programele sale de cercetare urgente unul cu acest subiect. Pericolul ecologic are darul de a alerta.

ECATERINA BĂTRÎNEANU

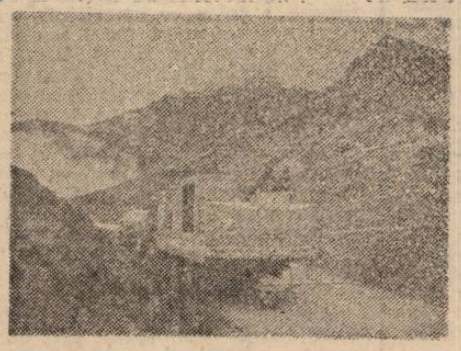

NOI TEHNOLOGII DE RECONDIȚIONARE A ȘOSELELOR

Atelierul autonom de recondiționare a șoselelor „Arc 700", produs de firma franceză Beugnet, folosește, în principal, reutilizarea materialelor. Astfel se reconstituie o porțiune de șosea omogenă, stabilă, rezistentă și insensibilă la ger, capabilă să suporte valori deosebit de ridicate de trafic.

„Arc Dosage" este o semi-remorcă de mare capacitate, cu un rezervor pentru apă de 10 mc și un rezervor pentru ciment de 18 tone. Pentru apă, dozajul este asigurat de o pompă volumetrică, iar pentru ciment acest lucru este asigurat de o instalație de mare precizie. „Arc 700" este echipat cu un motor diesel de mare capacitate (700 CP). Dotat cu trei șenile, el mai are și bară care împiedică îmbrăcămintea asfaltică să se ridice de pe plăci, precum și un rotor cu o lățime de doi metri, echipat cu 224 de dinți din carbură de tungsten, ce pot penetra șoseaua pînă la o adîncime de 33 cm, o lamă flotantă pentru nivelarea șoselei, un arbore de malaxare un șurub elicoidal pentru repartizarea materialelor și o lamă reglabilă de răspîndire a materialului în partea posterioară.

Calitatea răspîndirii materialului este remarcabilă, și transversal și longitudinal. Adîncimea de 33 cm este garantată, iar calitatea amestecului asigurată de malaxorul orizontal este apropiată de cea obținută de o centrală de malaxare. Printre avantajele noului utilaj se numără și : nivelarea perfectă a suprafeței asfaltate : posibilitatea retratării șoselelor îmbrăcate anterior cu bitum sau materiale poluante ; prețul mai scăzut decît cel al tehnologiilor clasice ; economia de energie ; aportul scăzut de materiale noi ; constanța nivelului șoselei și redusa perturbare a traficului.

Cum pot fi stîrpiți gîndacii

Firma americană „Izotermics" a pus la punct o metodă relativ simplă de distrugere a gîndacilor, furnicilor, moliilor, termitelor și altor insecte care populează casele în mod nedorit. Această metodă constă în încălzirea întregii case pînă la temperatura la care insectele nu mai rezistă. Casa respectivă este învelită într-un fel de husă asemănătoare foii de cort iar în interior în încăperile ei sînt instalate niște arzătoare cu propan și ventilatoare puternice care răspîndesc peste tot aerul care a atins temperatura de circa 60°C. În acest fel în toată casa nu va mai exista nici un loc unde să nu fi pătruns curentul de aer cu temperatura de cel puțin 50°C. Încălzirea durează patru ore, timp în care insectele vor pieri. Este de la sine înțeles faptul că înainte de a supune imobilul unei asemenea „saune" trebuie scoase din casă toate obiectele care pot fi afectate sau deteriorate de căldură.

■ În Japonia a fost pus la punct un sistem electronic unic capabil să identifice fără a greși un om după voce, după înălțimea sunetelor și modul de pronunțare a vocalelor și consoanelor care se schimbă în funcție de vîrstă sau starea sănătății. Sistemul permite identificarea unei persoane chiar și în cazul în care vorbește într-o limbă străină sau încearcă să-și schimbe vocea. Se apreciază că acest sistem, a cărui precizie este, în prezent, de 99 la sută (se fac eforturi și pentru recuperarea ultimului procent) va înlocui în totalitate cheile sau fișele magnetice în cazurile vizînd accesul la băncile computerizate de date sau alte sfere care necesită un caracter confidențial deosebit.

■ „Ferestrele" apărute în stratul de ozon care protejează Terra de razele ultraviolete ale astrului zilei sînt cercetate în prezent de satelitul UARS, plasat pe orbită de naveta spațială „Discovery". Acest satelit care are drept sarcină studierea atmosferei superioare, primul în cadrul programului de cercetări pe o perioadă de 15 ani denumit „Misiune pentru planeta Pămînt", a început să furnizeze date prețioase despre fenomenul distrugerii de către poluanții industriali ai stratului de ozon.

■ „Shinkai 6500", ultimul născut dintre submersibilele de prestigiu des-

TELEX • TELEX

RIN-MAIN-DUNĂRE, o nouă punte a integrării europene

În fotografia furnizată de IN-Press se află inaugurată în septembrie trecut de președinte Costul proiectului s-a ridicat

Deschiderea canalului Rin — Main — Dunăre pentru navigație constituie o remarcabilă performanță tehnică, dar și ultima verigă necesară deschiderii unei căi fluviale care traversează Europa, legînd Marea Nordului de Marea Neagră. Canalul Main — Dunăre are o lungime de 171 kilometri, cu o denivelare de 243 metri. Un număr de 16 ecluze permit trecerea liniei de separație între apele Rinului și ale Dunării. Altitudinea sa maximă este de 406 metri. Pe canal pot naviga nave cu o capacitate maximă de 2 000 tone și nave propulsoare compuse din două elemente, cu o lungime de 180 metri și o încărcătură de 3 300 tone.

Realizarea canalului Rin — Main — Dunăre nu este o idee nouă. Primul care s-a gîndit la această cale de transport a fost Carol cel Mare. Și Napoleon a sesizat avantajele transportului pe o cale fluvială între Marea Nordului și Marea Neagră. Un nou plan a fost elaborat în 1921, iar execuția sa a fost încredințată unei întreprinderi de lucrări publice specializată în construcții hidraulice. Canalul urma să-și amortizeze lucrările de construcție din propriile încasări, șantierul fiind planificat a funcționa pe o perioadă de 30 de ani. Costurile se ridicau la 24 milioane de mărci pe kilometru, căile ferate și autostrăzile ce urmau să fie realizate fiind și mai scumpe.

Porțiunile canalului care traversează zona de protecție a naturii au asigurate sume ce reprezintă peste 10 la sută din cheltuielile construirii canalului. Grație acestui program ambițios, realizat în premieră în zona văii Althuehltatl, din Germania meridională, s-a reușit prezervarea vechilor cursuri de apă. Cu toate că insulele au fost înălțate, crestele văilor au fost la rîndul lor suprainălțate, tocmai pentru a fi conservate în starea lor inițială, grupurile ecologice de protecție a naturii nu au fost pe deplin satisfăcute de intervențiile înregistrate asupra mediului înconjurător. Aceasta este, în general, soarta proiectelor tehnice de mare anvergură.

Împotriva canalului au fost manifestate și rezerve de natură economică. S-a spus, de pildă, că noua cale de legătură nu va putea fi niciodată rentabilă decît în momentul în care Rinul și Dunărea vor atinge un nivel comparabil în privința amenajării și echipamentului. Această problemă nu aparține în exclusivitate autorităților germane, factorii responsabili din Ungaria și Austria trebuind să în-

„Vina" lui Garibaldi

Giuseppe Garibaldi, cel care a intrat în istoria Italiei realizînd unitatea țării, nu se bucură de simpatia tuturor italienilor. O demonstrație fără echivoc este reprezentată de inscripția de pe piedestalul statuii sale din piața centrală a orașului Brescia, pe care un necunoscut contestator a scris clar : „În vendita" (de vînzare). Autoritățile presupun că autorul acestei inscripții rușinoase față de Garibaldi trebuie să fie un membru a unei mișcări separatiste — „Liga Lombardia", care în acest fel a ținut să învinuiască pe Garibaldi de a fi unit ținuturile din nord (bogată și cu o anumită tradiție) cu cele din sud (sărace și sub stăpînirea mafioților). Într-o epocă în care se tinde spre desființarea hotarelor din Europa occidentală, anonima inscripție nu poate fi atribuită decît unui gest meschin, nepatriotic, complet dezavuat.

Afecțiunea mamei

Strîns lipită de mama sa, Cicci, o micuță maimuță din parcul zoologic din Londra, caută protecția și afecțiunea mamei sale, așa cum fac toți copiii din lume. Țara, mama este foarte atașată de micuțul ei. Cele două maimuțe duc o viață inseparabilă și cercetătorii profită de această împrejurare caracteristică începutului de viață a lui Cicci, pentru a putea studia desfășurarea relațiilor dintre ele.

Al Capone, un criminal de legendă

Fiul unei familii de imigranți italieni, Alfons Capone a crescut într-un cartier din Brooklyn. Temperament coleric, el este obligat să părăsească școala la vîrsta de 13 ani, după ce lovește un profesor. Peste 10 ani, acest băiat agitat și violent se găsește la Chicago, în fruntea unei organizații a cărei cifră de afaceri anuale se ridica, la vremea aceea la zeci milioane de dolari. Activitățile principale : alcool, jocuri de noroc, prostituție.

Prohibiția, instaurată de republicanul Andrew Volstead în ideea înălțării unei Americi pure, a umplut de bucurie pe traficanții de alcool. Între legea tăcerii

finate cercetărilor științifice, este echipat cu instalații deosebite. Principalul element de observare vizuală îl constituie două camere video de înaltă rezoluție. Un sonor panoramic, situat în partea din față a submarinului japonez, permite obținerea continuă a unei imagini în trei dimensiuni a fundului oceanic, pînă la 100 metri distanță de submersibil. Grație acestui echipament se pot studia structurile geologice și manevra submarinul în „Împărăția lui Neptun" evitîndu-se orice obstacol în calea sa.

■ Tunul cu particule constituie o revoluție în lumea vegetală. El este, de fapt, prima tehnică universală de transformare genetică a vegetalelor. Toate experiențele pozitive efectuate pînă în prezent atestă acest lucru, nici tipul de celulă vegetală, nici mărimea, nici forma sau mediul celular nu afectează eficacitatea procesului.

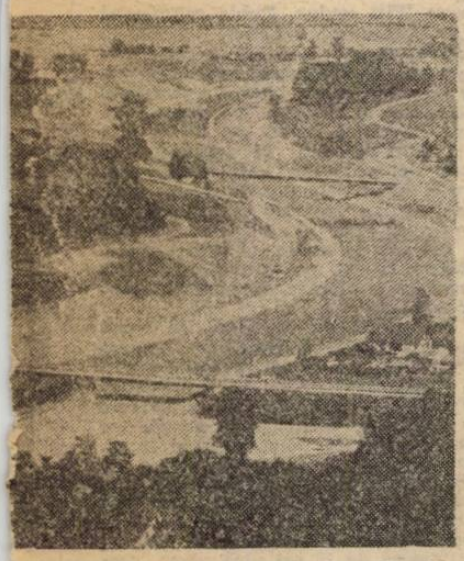

o porțiune a canalului Rin—Main—Dunăre, le Germanici, dr. Richard von Weizsaecker. la suma de 6 miliarde mărci.

vingă rezistențele ce se manifestă în țările lor în legătură cu amenajarea cursului Dunării. În acel moment va putea deveni posibilă circulația navelor de mare tonaj pe întreaga lungime a canalului.

Experții prevăd manifestarea unui interes sporit din partea țărilor est-europene față de acest proiect, în perspectiva integrării acestora în cadrul Comunității Economice Europene (CEE), care să fie tradus prin efectuarea amenajărilor ce se impun. Pe de altă parte, calea fluvială este mai rentabilă din punct de vedere al costurilor de transport, mai sigură în privința tehnicilor utilizate și perfect compatibilă din punct de vedere ecologic. Ea este mult mai „curată" în comparație cu traficul auto și feroviar.

ȘERBAN FILIP

și o poliție coruptă. Chicago își trăiește viața dintotdeauna. Al Capone avea putere de viață și de moarte asupra benzilor care bîntuiau orașul. Celebru este masacrul de la Saint-Valentin, cînd Al Capone a ucis șapte membri ai unei organizații prea lacome, după părerea lui. Protejat de o umbrelă a tăcerii, Al Capone a rămas timp îndelungat de neatins. Totul a mers pînă în 1931 cînd „regele orașului" a fost acuzat de fraudă fiscală. În 1934, Al Capone se afla în închisoarea Alcatraz, destinată deținuților „irecuperabili". A murit pe o pneumonie în 1947. Și a intrat în legendă.

Precocitatea... sponsorizării

Multe firme germane au găsit noi soluții pentru garantarea de locuri copiilor angajaților proprii într-una din grădinițele pentru copii. Prin constituirea „pool"-urilor achiziționarea de drepturi speciale în clădirile municipale sau „sponsorizarea" grădinițelor, firmele au permis personalului lor feminin să-și îmbine în condiții cît mai adecvate treburile domestice și activitatea profesională. Institutul de economie (IW) din Köln a relevat recent că mari trusturi cum ar fi Bayer, Deutsche Bank sau Schering și-au creat proprii grădinițe pentru copii.

Întreprinderile mai mici care nu pot strînge un număr suficient de copii pentru a înființa o grădiniță au adoptat o serie de formule pragmatice. Astfel mai multe întreprinderi din Manuheim și Frankfurt au constituit un „pool" pentru amenajarea unei grădinițe pentru copii comune. Și grădinițele marilor concerne Siemens (din München) și Allianz (din Frankfurt) au primit în egală măsură copii din cartier. Marele trust Odeonwald-Rowenta a investit în grădinițele pentru copii municipale pentru a-și rezerva o parte din locurile acestora pentru copiii salariaților săi. Marea firmă americană producătoare de ordinatoare Hewlett-Packard a susținut o inițiativă a angajaților săi de valorificare a unor terenuri în scopul înființării de grădinițe în orașul Boblingen.

Sondajele efectuate de IW în landul Rhenania-Westphalia au indicat faptul că suma plătită anual pentru întreținerea unui copil într-o grădiniță municipală costă circa 18 000 de mărci, iar pentru a ține un copil de sub trei ani într-o creșă costă anual 30 000 de mărci. La aceasta se adaugă cheltuielile de întreținere, care se ridică la 4 500 de mărci pe an pentru o îngrijire pe timpul primei jumătăți a zilei și 6 700 de mărci într-o grădiniță cu orar prelungit. Landurile germane primesc un sprijin financiar substanțial din partea firmelor. Sumele vărsate, spre exemplu, în Rhenania-Westphalia acoperă 27 la sută din cheltuielile statului.

Statistică amuzantă

Se pare că francezilor nu le place foarte mult să-și curețe pantofii. Cel puțin acest fapt este evidențiat de către datele statistice. În această țară în fiecare an se vînd 25 milioane de „doze" cu cremă de pantofi în ambalaje din care 20 la sută în cutii, 30 la sută în tuburi și 50 la sută sub formă de servețele speciale de hîrtie care se folosesc o singură dată. Ele sînt îmbibate cu cremă și introduse în pungulițe de plastic. Prin urmare fiecărei familii franceze anual îi revine 1,4 cutii, tuburi sau servețele cu cremă pentru lustruit pantofii.

SCANDAL ÎN AMERICA...

Faptul pe care-l vom re[lata] a provocat un mic scandal [în] Totul a pornit de la decizi[a] Balt un american în vîrst[ă] de ani, văduv, din Wisconsin, de a se căsători cu... fiica lui adoptivă, Janet Caylor (24 ani).

Cu mulți ani în urmă, Carla, fiica lui Balt și colegă de școală cu Janet, s-a împrietenit cu aceasta. Fetele au devenit nedespărțite, mai ales după ce Carla a aflat (inclusiv tatăl ei) că prietena sa avea parte de o viață foarte grea. Lipsită de mamă, pe care nici n-a cunoscut-o, Janet avea de suportat mari sîcîne și bătăi de la tatăl ei, care era și alcoolic. În plus, cînd la vîrsta de 17 ani tatăl ei a încercat s-o violeze, ea a părăsit casa și s-a refugiat la Carla. Tatăl lui Janet, impresionat de cele petrecute, s-a decis, și autoritățile au admis s-o înfieze. Un fapt care a influențat mult starea de spirit a Carlei și i-a dat posibilitatea de a duce o viață liniștită. După o perioadă de cîțiva ani, James Balt și-a dat seama că sentimentele sale față de Carla au evoluat și că fiica lui adoptivă i-a răspuns favorabil la manifestările sale de dragoste. Au decis să se căsătorească și au făcut acest lucru. Știrea acestei neobișnuite căsătorii a provocat inerent discuții publice, bineînțeles cu opinii diferite. Unii s-au grăbit să-i acuze de incest, dar legislația americană nu consideră aprecierea respectivă ca o încălcare a legii. „Căsătoria noastră nu înseamnă, în condițiile în care s-au petrecut faptele, un incest, de altfel legislația noastră nu s-a opus căsătoriei, a declarat James Balt. Povestea noastră de dragoste este una normală și doar circumstanțele în care s-au desfășurat evenimentele îi dau o notă de senzațional care nu este cu nimic justificat". În ciuda acestei declarații și a confirmării justitiare că această uniune nu este în afara legii, comentariile continuă...

Servicii sentimentale telefonice

Tony Jones este un tînăr londonez care trece printr-o perioadă extrem de critică. Totul a început de la faptul că logodnica lui, cu care convietuia de peste zece ani, l-a părăsit. Foarte afectat de finalul acestui capitol, Tony Jones nu a găsit altă soluție de a-și reveni din starea sa disperată decît să apeleze la un serviciu telefonic special (care, în paranteză fie spus, se bucură de un mare succes nu numai în Anglia ci și în Europa Occidentală). Este un serviciu telefonic la care răspund numai voci feminine. Prin conversațiile cu abonații se încearcă să le redea acestora încrederea în viață, să le adreseze cuvinte de dragoste și să caute să-i asigure că din punct de vedere sentimental au toate șansele să revină la o viață normală, fericită.

Tony Jones s-a lăsat „prins" în acest joc al cuvintelor și promisiunilor folosind acest serviciu (care-i aducea liniștea și-l relaxa) într-un mod atît de intens, astfel că a pierdut noțiunea timpului petrecut la telefon. Rezultatul practic ? Fiecare minut al acestui serviciu special costă 48 de pence și cum convorbirile erau zilnice s-a pomenit la sfîrșitul unui trimestru cu o notă de plată foarte piperată de la „British Telecom" : cîteva mii de lire sterline. Această notă de plată unică i-a distrus viața. Acest „drog" al convorbirilor nesfîrșite, care în fond i-au schimbat opiniile, trebuia totuși plătit. Tony Jones a fost nevoit să-și vîndă mașina în pierdere (era vorba de un Ford Mustang aproape nou), barca cu care se ducea la pescuit, aparate electronice din casă etc. Într-un tîrziu termenul de plată expira și el nu dorea să fie judecat și condamnat la închisoare. Considerînd că această situație a produs un adevărat dezastru financiar și personal în viața lui Tony Jones și pentru a evita în viitor orice surpriză, „British Telecom" i-a blocat din centrală posibilitatea de a putea chema irezistibilul număr 0898 al serviciilor sentimentale. Trezit poate la realitate de evoluția uimitoare a acestei întîmplări, Tony Jones se pare că a ieșit din criza sa sentimentală, convins că nu telefonul este soluția salvatoare.

GERMANIA VĂZUTĂ DIN SATELIT

„Atlasul de imagini luate din satelit al Germaniei" propune cititorilor imagini fascinante ale acestei țări, obținute prin intermediul satelitului american LANDSAT. Acesta a baleiat întreaga suprafață a Germaniei reunificate, imaginile luate fiind practic lipsite de formațiuni noroase, cu o rezoluție foarte bună. Astfel, a fost realizată o hartă topografică generală a Germaniei, la scara 1/200 000, care poate fi parcursă la fel de ușor ca un atlas rutier. LANDSAT se rotește în jurul Pămîntului, pe o traiectorie polară, la o altitudine de 705 kilometri, și sondează cu un scanner electronic lumina reflectată de suprafața Terrei.

După adaptarea geometrică a hărții, compensarea oscilațiilor traiectoriei satelitului și diferențele de expunere, trei din domeniile spectrale acoperite de LANDSAT au fost definite sub forma culorilor roșu, verde și albastru, iar apoi le-a amestecat pe unele cu altele. Ameliorarea constrastului și a dozajului diferit al culorilor au produs imagini în culori „naturale".

În fotografie se află sectorul Mării Nordului văzut de „ochiul" vigilent al satelitului american LANDSAT.

10 MAGAZIN

Nr. 1 (1837) din 9 ianuarie 1993

Biblioteca magazin de proză scurtă

CEA MAI ORIGINALĂ CRIMĂ DIN LUME (III)

Căpitanul James Masgrave [illegible] o privire în camera următoare[illegible] lui surîzătoare, triumfătoare se [illegible] pra cuiva și se schimbă cu desăvîr[illegible]. Din instinct, părintele Brown se uită în jurul său și văzu fața posomorită, aproape violetă a femeii corpolente în stacojiu sub coama de păr. Stătea în picioare, puțin aplecată înainte ca un taur gata să împingă și fața ei palidă buhăită era atît de autoritară și de rea că omuletul cu barbă mare care stătea lîngă ea abia se mai vedea.

Masgrave, asemănător cu o figură de ceară frumos îmbrăcată, care învățase să umble, se strecură spre mijlocul sălii. Îi spuse femeii cîteva cuvinte așa că să nu audă nimeni. Aceasta nu-i răspunse; dar se întoarseră împreună făcură cîțiva pași prin galeria lungă, discutînd parcă în contradictoriu, iar scundul cu grumazul masiv încheia procesiunea ca un paj pitic neghiob.

— Doamne ferește! — bombăni părintele Brown, — mergînd sontic-sontic după ei. — Cine este această femeie?

— Din fericire, nu este prietena mea, — răspunse Grenby cu o franchețe grobiană. — Arată astfel că, chiar și cel mai neînsemnat flirt cu ea se poate termina foarte prost.

— Nu cred că intenționează să flirteze cu ea. — răspunse părintele Brown.

Ei mai vorbeau încă, iar cei despre care discutau ajunseră la capătul galeriei și se despărțiră. Căpitanul Masgrave se apropie de ei cu pași grăbiți.

— Probleme — spuse el tare și foarte degajat, dar ei observară că vocea îi era schimbată. — Vă rog să mă scuzați domnule Grenby, dar din păcate nu voi putea merge mîine împreună cu dv. În orice caz automobilul meu vă stă la dispoziție. Luați-l neapărat, cu n-am nevoie de el. Eu... eu trebuie să rămîn la Londra pentru cîteva zile. Luați-l și pe prietenul dv. dacă vreți.

— Prieaenul meu, părintele Brown... începuse juristul.

— Dacă domnul căpitan Masgrave este într-adevăr atît de bun — spuse serios părintele Brown, — voi merge foarte bucuros. Știți, pe mine mă interesează cazul domnului Grenby.

Uite cum s-a ajuns la situația că o mașină foarte elegantă cu un șofer la fel de elegant s-a îndreptat spre nord prin comitatul Yorkshire purtînd o încărcătură neprețuită în persoana unui preot semănînd cu un colet negru și un jurist obișnuit să alerge mai mult pe propriile sale picioare decît să călătorească pe patru roți străine.

De comun acord întreruperă călătoria într-una din marile văi din West Riding pentru a lua masa și a înnopta într-un hotel confortabil și a doua zi dis de dimineață pornind la drum merseră înainte pe malul vechii Northumbii pînă ajunseră la marginea dunelor de nisip și în inima cărora se ascundea un vechi castel de granită, monumentul tainic și unic al războaielor de odinioară pentru litoral. În cele din urmă îl găsiră mergînd pe o cărăruie care șerpuia de-a lungul unui golf lung și virînd spre un canal care se termina cu un sant. Castelul era într-adevăr castel: pătrat, cu turnuri, din cele pe care normanii le-au construit pretutindeni de la Galileia pînă la Grampian. Avea într-adevăr zăbrele glisante și pod basculant de care pe cei doi călători îi lega o întîmplare amuzantă.

Își croiseră drum prin iarba înaltă și deasă și ieșiră pe malul șantului plin de frunze uscate și nămol, sant care șerpuia în jurul castelului amintind de o incrustație de ebonită cu chenar de aur. La un yard sau doi de panglica neagră a șanțului se afla celălalt mal acoperit de iarbă verde și niște stîlpi mari de piatră la intrare. Se vedea clar că această fortăreață singuratică era rar vizitată: cînd nerăbdătorul Grenby salută prin strigăte figurile neclare de după zăbrelele glisante, acestea fură nevoite să se chinuiască mult pentru a cobori enormul pod ruginit. În sfîrșit acesta începu să se lase întorcîndu-se ca un turn care se prăbușește și deodată se opri, atîrnind în aer într-un unghi amenințător.

Dansînd pe mal, nerăbdătorul Grenby îi strigă însoțitorului său:

— O, nu pot bate pasul pe loc! Este mult mai simplu să sărim.

Cu agerimea sa caracteristică sări într-adevăr peste șanț aterizînd pe celălalt mal. Picioarele scurte ale părintelui Brown nu posedau arta de a sări. În schimb el avea o artă deosebită de a cădea în apa cea mai murdară. Datorită însoțitorului său reuși să nu se afunde prea adînc. Dar cînd se cățără pe malul înverzit, noroios se opri brusc și își înclină capul, atîrnîndu-și privirea spre un anumit punct de pe panta acoperită cu iarbă.

— Ei, ați început să vă ocupați de botanică? — strigă iritat Grenby. — N-avem timp să studiem plantele vechi. Este de ajuns că ați studiat minunățiile lumii subacvatice. Să mergem! Curați sau murdari, trebuie să ne prezentăm în fața baronetului.

Cînd intrară în castel fură primiți foarte respectuos de o slugă bătrînă, dar în spațiul vizibil nu mai era nimeni. După ce i-au explicat de ce au venit sluga îi conduse într-o cameră lungă, căptușită cu panouri de lemn. Arme din diferite secole atîrnau simetric pe pereții umbriți, iar în fața căminului mare stăteau ca niște santinele armuri complete din secolul al patrusprezecelea. Într-o altă cameră lungă se vedeau prin ușa întredeschisă rîndurile unor portrete de familie.

— Mi se pare că am nimerit într-un roman, nu într-un castel, — șopti juristul. — Nu m-am gîndit că cineva păstrează într-adevăr spiritul „Tainelor lui Udolfo".

— Dar bătrînul domn își respectă cu consecvență nebunia sa istorică — răspunse preotul. — Toate acestea sînt imitații. Cel care le-a expus nu crede că toți oamenii din Evul Mediu au trăit în același timp. Uneori armurile sînt făcute din piese diferite: dar acestea au fost purtate de un singur om și nu le-a purtat degeaba. Știți, acestea sînt armuri de turnir și aparțin unei perioade destul de tîrzii.

În românește de VASILE OROIAN

(Va urma)

POLIȚIER

de GILBERT C. CHESTERTON

EXERCIȚIU CRIMINALISTIC PENTRU ÎNCEPĂTORI ȘI AVANS[illegible]

• SFÎRȘIT DE PARTIDĂ •

Încheiam secvența anterioară a acestui «Exercițiu criminalistic» — o relatare marcată negativ, presupun, de elementele ei de autenticitate — prin avansarea, oarecum riscată, a deznodămîntului: faptul că licitarea de contract s-a terminat cu bine, dar că unul din eroii acestei întîmplări, nemaiașteptînd finalizarea anchetei, și-ar fi luat singur viața. Întrebam, deci, dacă din relatările mele anterioare s-ar fi putut deduce **cine s-a sinucis.**

N-au lipsit, se înțelege scrisorile, telegramele, telefoanele, ba chiar și condoleanțele... Nu, nu s-a sinucis nimeni din familia sau anturajul meu, imediat, cum, au presupus cîțiva cititori prea «grăbiți» în descifrarea unor astfel de cazuri. O astfel de ipoteză s-ar fi cerut apriori exclusă...

Prietena soției mele, care mă aștepta, într-adevăr, pe aeroport, n-ar fi putut sustrage însă, oferta originală și, oricum, nu mă întîlnisem pînă atunci niciodată cu ea, deci **n-ar fi putut fi implicată în «defecțiunile» ivite la licitările anterioare.** Toată această zonă de presupuții se plasa astfel, de la sine, în afara situației reale. Și a anchetei...

Nu s-a sinucis nici colega mea de serviciu. Chiar dacă ipotetic ar fi putut fi implicată, ar fi fost o imprudență fără scăpare din partea ei, să fi sustras plicul original în cele cîteva minute în care a rămas în preajma documentelor mele.

Sustragerea avusese loc înainte, în țară și, în mod logic, (cu probabilitate sporită) chiar în momentul în care șeful meu ierarhic verificase (aparent) și constatase «non-substituirea». Știindu-se urmărit, observat, **a făcut publică intenția de a se sinucide în cazul unui posibil eșec.** Ideea sinuciderii îl obseda, se pare... Afirmînd-o în public, a bravat și a greșit. O greșeală fatală...

Pentru ofițerul de contrainformații, care luase deja hotărîrea de a mi se remite un al doilea plic, avertismentul — transmis după plecarea avionului — însemna, în fapt, altceva... Înțelegînd că substituirea de oferte va fi de astă dată exclusă, era preocupat (și dorea să evite riscul) ca în timpul zborului, sau după aterizare, cei suspectați să nu intervină în vreun fel, originalul luînd locul din nou, din prudență, plicului duplicat. O suspectase, deci, și pe colega mea. Întrezărise, probabil, inițial, o rețea mult mai extinsă și mult mai profesională.

Șeful meu a înțeles că a oferdut și, într-o stare psihică gravă, marcat de o puternică depresiune, a hotărît să «evite» dificultățile inevitabile ale anchetei. După cum, în ceea ce mă privește, aveam să înțeleg și eu că nu-s făcut să trăiesc... privind mereu «la ceas»...

Și, totuși, avea să mai urmeze o încercare de extremă dificultate...

DAN VĂITEANU

POLIȚIER

SPORT UNIVERS

Cursa Paris — Dakar. O cursă tradițională pentru automobile, motociclete și camioane care ia startul o dată cu prima zi a anului a debutat în acest an sub auspicii mai puțin favorabile datorită lipsei sponsorilor tradiționali, producătorii de țigări. Fără Marlboro, fără Camel, cursa Paris — Dakar este pentru prima oară mai scurtă, în privința duratei de desfășurare, evident. Startul a fost dat în Piața Trocadero din Paris de o temperatură de 0 grade Celsius și a fost precedat de o cursă prolog desfășurată în localitatea Chailley pe un traseu întortocheat în care motocicliștii nu au riscat, preferind să parcurgă traseul în regim de croazieră în vreme ce automobiliștii nu au fost scutiți de unele probleme mecanice unii fiind nevoiți să treacă linia de sosire împinși sau chiar tractați.

Katerina Witt revine. Dubla campioană olimpică, la patinaj artistic, germanca din fosta DDR își pregătește come-backul la cariera de amatoare, asta după ce, în 1989 părăsise acest statut preferind profesionismul și revistele pe gheață din America. În vîrstă astăzi de 27 de ani, Katarina Witt dorește să participe la olimpiada de iarnă din 1994, motiv pentru care a făcut demersurile necesare în vederea realizării acestui vis, urmînd să aibă un an de pregătire pentru atingerea formei sportive necesare. „Pentru mine, Olimpiada este cel mai important eveniment sportiv și doresc să particip pentru a treia oară."

Liga europeană de snooker. Un sport mai puțin prezent pe canalele noastre de televiziune este și snooker-ul sau biliardul. Snooker-ul constă în a introduce 15 bile roșii și 6 de alte culori în cele 6 porți aflate în colțurile mesei de joc și la mijlocul celor două laterale lungi. Am urmărit de curînd partida dintre nr. 2 mondial John Parrot, campion mondial din 1991 și Jimmy White (nr. 3) din cadrul primelor partide din Liga europeană de snooker. Cei doi se mai întîlniseră de 16 ori pînă acum, scorul fiind de 8—7 în favoarea lui White și o partidă egală. De data aceasta a cîștigat White 5 din cele 8 frame-uri care se joacă într-o partidă. Din cei 7 jucători prezenți în turneu, 4 se vor califica în play-offs. Deși nu sînt un pasionat după snooker, trebuie să mărturisesc că preciz'a loviturilor și mișcările strategice ale jucătorilor m-au cantivat, mai ales că totul era dublat de un comentariu de specialist. Așa încît aștept cu nerăbdare să urmăresc pe 10 ianuarie întîlnirea dintre Steve Davis nr. 1 mondial, o adevărată legendă a acestui sport și Peter Ebdon, noul venit al anului 1992.

Cupa Hopman de la Perth. În Cupa Hopman, turneu dotat cu premii în valoare de 770 000 dolari, care se desfășoară la Perth, Australia, echipele de dublu mixt ale Elveției și SUA au fost eliminate de dublurile mixt ale Spaniei și Franței. Astfel Mary Jo Fernandez și Washington au fost întrecuți de Nathalie Tauziat și Guy Forget, în vreme ce Claudio Mezzardi și Manuela Maleeva au trebuit să se recunoască învinși în fața fraților Sanchez (Emilio și Arantxa). Turneul a ajuns, la ora cînd scriu aceste rînduri în faza semifinalelor.

Și pentru că tot sîntem la tenis de cîmp, iată cum arată clasamentul ATP la sfîrșitul anului 1992, în privința primelor 10 locuri:

Masculin

1. Courier (USA)
2. Edberg (Suedia)
3. Sampras (USA)
4. Ivanisevici (Kroația)
5. Becker (Germania)
6. Chang (USA)
7. Korda (Ceho-Slovacia)
8. Lendl (USA)
9. Agassi (USA)
10. Krajicek (Olanda)

Feminin:

1. Seles (Iugoslavia)
2. Graf (Germania)
3. Sabatini (Argentina)
4. Sanchez (Spania)
5. Navratilova USA)
6. Fernandez (USA)
7. Capriati (RSA)
8. Martinez (Spania)
9. M. Maleeva (Elveția)
10. Novotna (Ceho-Slovacia)

După cum se observă, primele 10 locuri sînt dominate de jucători americani, asta pentru că ei dispun printre altele și de o academie de tenis, cea a lui Nick Boletieri, o adevărată pepinieră de profesioniști, în vreme ce situația se prezintă oarecum echilibrat în privința clasamentului feminin. Surprinde oarecum căderea lui Becker pe locul 5 și este spectaculoasă urcarea croatului Ivanisevici, cel care anul trecut a marcat nu mai puțin de 1 000 de ași. Lendl este și el în cădere, în schimb un jucător tînăr cum e Krajicek a urcat în forță, devenind primul jucător olandez din toate timpurile plasat în Top 10.

GEORGE CUȘNARENCU

HOROSCOP

11. 01. – 17. 01.

BERBEC (21.03–20.04) : Multe veşti bune în această săptămînă, care vă prinde cu sufletul plin de speranţe. Pe plan profesional, noul an vă va aduce, spre sfîrşitul săptămînii, o surpriză deosebită. Uşoară stare maladivă (luni şi marţi), dar care nu vă strică deloc buna dispoziţie. Pe plan financiar, o afacere promiţătoare încă lîncezeşte. Nu prea aveţi iniţiativă în perioada asta, parcă aşteptaţi ca altcineva să facă primul pas. Un puternic semn de noroc vineri.

TAUR (21.04–21.05) : Plăcerile vacanţei, voluptatea vieţii sentimentale se prelungesc şi rataţi o mare ocazie (miercuri) de ordin financiar. Firea dv. dominatoare – mai ales în dragoste – vă joacă o festă amară (joi), pe care o veţi resimţi din plin cîteva zile. O surpriză neplăcută vă aşteaptă la serviciu (vineri), tăindu-vă brusc buna dispoziţie. Sfîrşitul săptămînii vă găseşte îngîndurat, meditativ. O uşoară detaşare de tumultul vieţii vă va reface (duminică) complet.

GEMENI (22.05–21.06) : Început sfios de an, preocupat de grijile care au traversat, nemiloase, cumpăna calendaristică. N-aveţi curajul să întreprindeţi nimic deosebit, presimţiri mai vechi vă domină încă. Miercuri e posibil să se declanşeze o polemică dură cu un foarte apropiat amic. Fiţi foarte atent, Luna nu vă favorizează deloc conduita temperamentală şi puteţi face gesturi pe care le veţi regreta profund. Abia duminică vine o veste încurajatoare, printr-o epistolă, de la o femeie.

RAC (22.06–22.07) Seninătate şi mare poftă de viaţă. O săptămînă fără încruntări şi fără divergenţe. Aveţi o activitate foarte bogată, cu reuşite (joi şi vineri) care vă binedispun şi mai mult. Se pare că toată lumea e a dv., viaţa conjugală decurge excelent. Sentimental şi financiar nu aveţi nici o problemă, deşi hazardul vă poate aduce un ghinion (simbătă). Nu uitaţi să vă ţineţi o promisiune aminată, care neglijată vă va produce multă amărăciune (duminică).

LEU (23.07–22.08) : Deşi începeţi anul în triumf (financiar, amoros şi sănătate), un necaz destul de serios vă pîndeşte la mijlocul acestei săptămîni – pe plan social. Îl presimţiţi, dar orgoliul dv. vă împiedică să cedaţi în faţa unor împrejurări periculoase. Fiţi mai conciliant şi mai puţin refractar la sugestiile partenerului de viaţă. Vineri duceţi la bun sfîrşit o afacere destul de bănoasă, care însă nu vă satisface pretenţiile materiale. Uşoară depresiune nervoasă duminică.

FECIOARA (23.08–21.09) : Mare bucurie în familia reunită, momente aniversare foarte animate, spiritul dv. străbate o perioadă de confort psihic deosebit, toate astrele vă sînt favorabile – în toate direcţiile. Financiar, vă simţiţi în al nouălea cer (vineri), iar viaţa amoroasă vă dă numai satisfacţie autentică. În mod inevitabil, ziua de duminică vă readuce puţin pe pămînt. Aveţi probleme trecătoare cu odrasla, iar sănătatea dv. se subrezeşte brusc.

BALANŢA (22.09–22.10) : Dacă în ceea ce priveşte curbele sentimentale şi sănătatea sînteţi în normalitate, în ceea ce priveşte situaţia financiară vă veţi bucura de o adevărată lovitură (joi sau vineri). Conjunctura astrală favorizează şansele dv., după un declin înregistrat la finele anului trecut. O vizită de departe vă deschide noi orizonturi profesionale, posibilităţi de afaceri rentabile. Dar firea dv. echilibrată vă determină să aminaţi o decizie categorică.

SCORPION (23.10–21.11) : Perioada de căutări lăuntrice de la finele lui '92 se prelungeşte, iar liniştea dv. interioară e numai aparentă. Probleme sentimentale de esenţă încă vă macină sensibilitatea dv. atît de delicată. Cel mai de preţ lucru în această săptămînă este naşterea unei speranţe realiste, de ordin financiar. O persoană de sex opus vă produce mari probleme psihice şi căutaţi din răsputeri o armă adecvată (joi şi vineri). Forţa dv. interioară va învinge.

SĂGETĂTOR (22.11–20.12) : Două evenimente fericite vă umplu această săptămînă total favorabilă amorului şi finanţelor. Atenţie doar la excesele sentimentale care se pot răzbuna (marţi) ; nu vă grăbiţi să luaţi decizii, căci traversaţi zodia Capricornului care nu vă favorizează foarte mult. Pofta dv. de lucru începe să se concretizeze, proiectele dv. suferă o întorsătură excelentă (vineri). Confortul dragostei e tulburat, trecător, duminică.

CAPRICORN (21.12–19.01) : Vă domină o senzaţie de neîmplinire (luni şi marţi), care se va spulbera (joi) după ce veţi primi o veste foarte optimistă – pe plan financiar şi profesional. Din păcate, viaţa sentimentală trece printr-o criză de profunzime, care se va acutiza la sfîrşitul săptămînii. Refugiul evasitotal în preocupările dv. reprezintă colacul de salvare pentru confortul psihic. Nu uitaţi să vă onoraţi două datorii morale către nişte amici apropiaţi.

VĂRSĂTOR (20.01–18.02) : Stabilitate şi chiar prosperitate socială sînt eticheţele acestei perioade. Totul vă reuşeşte, iar iniţiativele dv. au mari şanse de realizare. Din nefericire, curba sentimentală este cam oscilantă, se pare că aveţi de luat decizii care nu vă convin, dar nu mai puteţi amîna prea mult. Un semn elocvent veţi primi în acest sens simbătă sau duminică. Curba sănătăţii indică faptul că vă neglijaţi unele suferinţe cronicizate.

PEŞTI (19.02–20.03) : O pasă foarte optimistă, cu apogeu vineri sau simbătă. Se pare că va fi o reuşită profesională sau pecuniară pe care o aşteptaţi demult. Săptămîna e dominată de un calm interior de invidiat – lucru destul de rar la Peşti –, propice realizărilor importante. Deci angajaţi-vă în cît mai multe acţiuni, aveţi mari şanse să obţineţi satisfacţii morale şi materiale. De altfel şi sănătatea vă permite să fiţi cît se poate de încrezător în forţele dv. Nu uitaţi că excesele se răzbună (duminică), temporizaţi-vă la timp.

Cartea RECORDURILOR NAŢIONALE

Femeia care a născut cei mai mulţi copii

Recordul românesc în privinţa natalităţii — pe care-l avem la dispoziţie pînă-n acest moment — este cel al d-nei Ene Nicolita, din satul Rosieni, comuna Dobrun, judeţul Olt. Dînsa a dat naştere pînă-n 1992 la nu mai puţin de unsprezece copii. Astfel, familia Florea (născut la 8.05.1943) şi Nicolita Ene (născută la 22.12.1950) s-a îmbogăţit cronologic în modul următor : primul s-a născut Nicu (5.03. 1966), a urmat Ion (30.10.1967), apoi Ioana I (13.05.1970), Gigi (14.07.1974), Roza (17.04.1976), Marian (21.11.1977), Costel (21.06.1981), Vica (26.12. 1982), Ioana II (17.12.1987), Ionela (2.01.1989) şi Nica-Elena (22.05.1992). Deci cinci băieţi şi şase fete. În afară de performanţa deosebită a d-nei Ene Nicolita, să mai remarcăm că cei 11 copii s-au născut în nouă zodii diferite. (multumim profesorului N. Bădiţă pentru informaţii şi rugăm familia Ene să ne trimită o fotografie completă, pentru publicare în Cartea Recordurilor Naţionale).

Cele mai mici tablouri în ulei

Pasionat de pictură, domnul Marcu Stelian (41 de ani) din Făgăraş a realizat pînă-n prezent cele mai mici picturi în ulei din România, utilizînd o tehnică specială din care nu lipsesc microscopul şi pensula cu fir de păr. Performanţa deosebită a dlui Marcu a fost posibilă folosind şi lemnul strunjit, şi mătasea (ca suport). Iată care sînt liliputanele sale picturi, cu dimensiunile respective : Portretul lui Iisus (farfurioară cu diametrul 1,8 mm). Autoportret (4 x 3.8 mm). Femeie rugîndu-se (6 x 6.5 mm). Peisaj de munte (5,8 x 3.9 mm). Natură statică (6 x 5.6 mm). Mănăstirea Brâncoveanu (8 x 5,6 mm) şi Coborîrea de pe Cruce a Mîntuitorului (10 x 6,5 mm). Fapt remarcabil, această ultimă pictură are nu mai puţin de 14 personaje care sînt foarte bine conturate, şi alte trei sugerate prin linii şi culoare. Îl rugăm şi pe dl. Marcu Stelian să ne trimită o fotografie a acestei ultime lucrări, alăturată unui obiect comparativ — monedă, unghie etc.

Cartea Recordurilor Naţionale vă aşteaptă!

Reînnoind apelul nostru pentru cei care deţin recorduri personale de orice fel — sau apropiate de recordurile publicate — să ne informeze cît mai curînd. De asemenea, în vederea publicării cărţii, îi rog pe următorii participanţi incluşi în prima ediţie să ne trimită fotografii personale : dl. Cristea Gh. Vasile din Ploieşti (pentru rubrica om-calculator minune), dl. Vladimir Sîrbu din Cluj-Napoca (pentru rubrica omul trecut prin cele mai multe şcoli), familia Vasile şi Dumitru Sora din Constanţa (căsnicie de peste 71 de ani), dl. Ioan Miclăus din Cluj-Napoca (posesorul celui mai vorbăreţ papagal, pe nume Ciupi). Totodată, apelăm la cititorii noştri fideli cu rugămintea să ne trimită — în caz că au posibilitatea — decupaje sau fotografii cu următoarele personaje reale : Gheorghe Coroiu şi Toader Pantelimon (pentru capitolul „Cei mai celebri haiduci ai secolului XX") ; George Pomut, cel mai celebru român (ajuns general) încadrat în armata americană, în secolul XIX care a trăit între 1818 şi 1882. Amintim că faimosul general Pomut figurează cu o rubrică aparte în „The Civil War Dictionary" (apărut la New York în 1959) şi s-a născut în Transilvania, în satul Giula, fostul judeţ Bichiş (poate mai există descendenţi în viaţă). Vă mulţumim anticipat.

GUINNESS Book

COPII SUPERDEZVOLTAŢI

Senzaţionalul capitol al copiilor cu parametri fizici ieşiţi din comun este completat cu ceea ce s-ar putea numi evoluţii spectaculoase, împotriva naturii. Este vorba de accelerări surprinzătoare ale greutăţii şi lungimii copiilor în primele luni sau ani de după naştere. Oricît de nerăbdătoare ar fi o mamă de a-şi vedea progenitura cît mai durdulie — în sensul normal al lucrurilor —, cazurile prezente în Guinness le dă peste cap toate aşteptările.

Se pare că una din cele mai spectaculoase evoluţii a avut-o James Weir (care a trăit între 1819—1821). Acest „micut" scoţian, care n-a trăit decît 13 luni, a avut la această vîrstă o greutate de 50,73 kilograme, o înălţime de 100.12 centimetri şi o talie măsurînd 99 06 cm ! Toate aceste date sînt înscrise pe piatra lui tombală din Olt Parish Cemetery, localitatea scoţiană Wishaw. Guinness, în lipsă de martori, nu are motive să se îndoiască de veridicitatea acestui caz.

Cum evoluează pe o perioadă mai îndelungată astfel de copii aflăm din povestea lui T.J. Albert Jackson, născut în localitatea Canton, statul american Mississippi, în anul 1941. La vîrsta de 12 luni el cîntărea 47,25 kilograme şi avea o înălţime de 122,5 centimetri. Ulterior, el a atins apogeul greutăţii cu 406,8 kilograme, situîndu-se în primii cei mai grei zece oameni din lume. Date neoficiale susţin că la naştere ar fi cîntărit aproximativ 10 kilograme. Cu alte cuvinte, s-a ţinut de... promisiune.

Din lista altor copii care au cam dat bătaie de cap părinţilor prin proporţiile luate foarte vremelnic mai amintim pe brazilianul Veridiano dos Santos (născut în 1978), care la cinci anişori a cîntărit 64.35 kilograme, a crescut la 84,15 kg peste doi ani şi apoi, probabil în urma unor tratamente adecvate, greutatea lui s-a reîncadrat în limite rezonabile. Cazuri mai nefericite sînt cele ale Theresei Parentean, din Canada, şi Robert Earl Hughes, S.U.A. Theresa a murit la vîrsta de 9 ani (la 11 mai 1936), cîntărind atunci 154 kg. Robert a ajuns pînă la vîrsta de zece ani, cînd greutatea lui se ridicase la... 170 kilograme. Să remarcăm cu acest prilej că natura nu oferă întotdeauna mari şanse de supravieţuire excepţiilor de la normalitate, deşi în toate aceste cazuri nimeni nu este vinovat de abaterile de la dezvoltarea firească a copiilor.

Zodiacul chinezesc pe înţelesul tuturor

EPISTOLAR — PREDICŢII

În primul rînd aş dori să mulţumesc şi să transmit aceleaşi bune urări celor ce mi-au scris de Sfintele Sărbători. Reamintesc promisiunea prin care fiecare corespondent va primi un răspuns. Pentru această primă rubrică epistolară a anului, vom da întîietate fericitelor doamne care aşteaptă un copil. Deci :

Fam. Mitrie G., Petroşani : Metoda indică faptul că veţi naşte o fată, cu scorul destul de concludent de 13.5f + 10 m. În cazul dv., scorul înclinaţiei zodiacale a sexului progeniturii este de 6m + 6,5 f — deci foarte strîns. Asta înseamnă că sexul zodiei concepţiei copilului va fi întotdeauna decisiv. Reamintim pentru dv. şi pentru toţi cititorii care sînt zodiile băieţilor : Berbec, Leu, Săgetător, Gemeni, Balanţă şi Vărsător (celelalte sase fiind, evident, ale fetelor). Toate cele bune !

Oprea M., Bucureşti : În cazul dv., se pare că veţi naşte o fată, deoarece calculul nostru s-a soldat cu scorul 15f + 10 m. Este un scor categoric, ceea ce nu înseamnă că anumite circumstanţe metabolice nu pot acţiona în mod contrar. Şi în cazul cuplului dv., înclinaţia spre băiat sau fată este nesemnificativă: 8f + 7 m (pentru curiozitatea dv. vă mai spun că soţul este cel care favorizează zodiacal fetele). Fericire şi naştere uşoară !

Luminiţa D., Galaţi : Situaţia cuplului dv. este foarte transantă, în sensul că scorul zodiacal al părinţilor este 10f + 5m. La o asemenea tendinţă zodiacală, scorul pentru copilul ce-l aşteptaţi este 13,5f + 12 m (deşi este conceput în zodie masculină). Pentru a învinge această accentuată tendinţă, conform metodei, copilul ar trebui conceput în zodie masculină (vezi mai sus), dar şi într-un an de Lemn (cum vor fi 1994 şi 1995). Ambii părinţi favorizează fetele : tata = 4f + 3m, mama = 6f + 2m. Sănătate şi naştere uşoară !

Simona B., Deva : Pentru dv., scorul metodei indică băiat, cu raportul cantitativ 14m + 8.5f. Înclinaţia zodiacală a părinţilor este în favoarea băieţilor : 9m + 5.5f. Deci pentru a aduce pe lume fete, în spiritul metodei noastre, copilul va trebui conceput în zodie feminină (Taur, Fecioară, Capricorn, Rac, Scorpion sau Peşti) şi în anul chinezesc de Pămînt (viitorii vor fi 1999 şi 2000). Dar aceste date fiind orientative, puteţi decide, evident, conform dorinţei dv. La mulţi ani şi numai fericire !

O situaţie simptomatică rezultată din analiza scrisorilor dv. este dependenţa obsesivă a sexului viitorului copil de raportul în care se află zodia concepţiei cu zodiile naşterii părinţilor. Este vorba de adversitate (opoziţie cer cercul zodiilor chinezeşti) şi afinităţi (conform triunghiurilor armoniei). Pe de altă parte, se pare că nu sînt întîmplătoare nici culorile asociate anotimpurilor respective. Toate aceste elemente vin să completeze metoda noastră iniţială. Dar pînă la evaluarea cantitativă a acestor influenţe, calculul nostru zodiacal orientativ rămîne neschimbat.

Revenind la previziunile lunare — care le completează pe cele anuale deja publicate, remarcăm următoarele : **par. eurgem luna Boului,** care este o lună favorabilă celor născuţi în zodiile Sarpelui (20.04—20.05) şi Cocosului (22.08—22.09). Cei mai puţin favorizaţi în această zodie sînt cei născuţi în zodiile Oii, Dragonului şi Cîinelui (corespunzătoare Racului, Berbecului şi Balanţei). Cei născuţi în zodia Boului sînt oricum avantajaţi, deoarece Boul este un nordic şi are drept anotimp favorizant iarna. În această perioadă, sub protecţia lui Mercur, nativii pot face bune afaceri şi pot lua decizii foarte inspirate; cu bătaie lungă. Cei mai de încredere apropiaţi sînt cei născuţi în Gemeni şi Fecioară.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

DIALOGURILE LAUREI

■ A început deci de cîteva zile un Nou An ! Cu geruri cu zăpezi, cu vîntoase și multe probleme ! Dacă la meteorologie nu ar fi nici o noutate, față de anii trecuți, tare-mi doresc — și vă doresc — ca maldărul problemelor de tot felul să ne fie ceva mai modest — că de dispărut, slabă nădeide să dispară ! Oricum, să sperăm că va fi mai bine !

■ Și în cazul tău, draga mea **IULIA (Timișoara)** — ce nume frumos ai ! — sper să fie bine ! Fiindcă m-ai întrebat „pe puncte", am să-ți răspund la fel. 1. Da, gestul lui a fost cu siguranță premeditat. Scuzele de genul „nu știu ce m-a apucat" sînt valabile la oameni, doar atunci cînd din cine știe ce pricini, le dispare organul gîndirii. De obicei, un accident de tren sau de tramvai. Însuși faptul că mimează nepăsarea pentru cele întîmplate față de tine și inocența față de soție dovedește că a știut ce face și, în plus, atenție !, n-a renunțat la „ideea" de a te seduce. 2. Nimeni nu se cunoaște îndeajuns măcar pe sine, darămite pe cei din dreapta, care ne pot oferi oricînd surprize (plăcute sau nu). Așa că, fii sigură, a procedat astfel pentru că ești „drospătura" și are chef, dragul de el, de o „schimbare de decor" ! 3. Nu cred că va renunța. 4. Ca să-l faci să înțeleagă că nu accepți o situație atît de umilitoare, ca monedă de schimb (măruntis sentimental, adică), cred că singura soluție ar fi să-ți afli un prieten de vîrsta ta care să te iubească și pe care să-l iubești. Acest prieten ar fi cel mai temeinic argument ca să-i treacă năbădăile, să-i iasă gărgăunii din organul gîndirii și să-și ia în serios, la cei 38 de ani ai săi, rosturile de tată și soț. Oricum ține-mă la curent cu evoluția „cocoșelului neastîmpărat" !

■ Zău că m-ai întristat, dragul meu **VALENTIN S. (Brăila)**, fiindcă mă știești acum, la început de an, să-mi declar public neputința de a te ajuta... Cu alte cuvinte, nu dispun de nici un fel de date despre fata visurilor tale. Nici adresă, nici număr de telefon, nimic ! Chiar dacă te înțeleg perfect, te rog să mă crezi că datele solicitate se potrivesc mai degrabă posibilităților unui detectiv particular ! În plus dacă spui că-i „Miss", fii sigur că bîzîie în jurul ei băieții ca roiul de muște la miere ! Atîta doar că nimeni nu poate ști dacă-i vorba de „miere" sau „fiere" !... În orice caz, îți doresc din inimă să-ți afli, în acest an, fata visurilor tale care să fie „Miss" la suflet și nu la ambalaj ! Un suflet ales, chiar dacă nu se vede, află că se simte !

■ Vai de mine, dacă suferi peste poate, draga mea **IOANA (Călărași)**, pentru un fluturaș ce zboară din floare în floare pentru cîte două săptămîni, doar pentru nobilul act al „polenizării", iartă-mă, dar cred că suferi pentru o ființă pentru care propriile satisfacții trupești sînt pe primul loc, înaintea sentimentelor. Deci, după mai multe „flori", ți-a venit și tie rîndul să-i auzi trilurile inimii lui zburdalnice și să-ți ceară să-i faci pe plăcul trupului (ceea ce, fie vorba între noi, asta nu înseamnă deloc că te iubește, fiindcă un bărbat care iubește cu adevărat **nu cere niciodată așa ceva pe șleau**, brutal, unei fete... A face dragoste se înscrie în ordinea firii, dar asta vine taxit ca o încununare reciproc dorită a unor sentimente sufletești, și nu doar a unor necesități fiziologice !), argumentînd că : 1. „mai devreme sau mai tîrziu tot trebuie să se întîmple" (ca să vezi unde-mi era filosofu l) și 2. „ca să existe o relație mai strînsă". Cu alte cuvinte, ca să te „iubească", trebuie să treci prin patul lui mai întîi ! Halal „sinceritate", „devotament", „demnitate" sau „cavalerism" ! Așa cum chiar și tu te întrebi (întrebindu-mă), nimeni (deci nici eu !) și nimic nu-ți poate garanta că va rămîne cu tine mai mult de două săptămîni după... și nu va „zbura" spre altă floare motivînd că „nu vă potriviți" ! Oricum, dacă-ți plac aripile lui, privește-l, admiră-l dar nu căuta să-l prinzi în plasă. Plasa va rămîne a ta...

LAURA

POSTA by Air Mail

TODERAȘ DOINA, Ilteu, județul Arad : Foarte mulți cititori ne solicită sfaturi medicale. Această cerere va putea fi onorată în coloanele revistei noastre prin înființarea unei rubrici susținute de medici specialiști. Sperăm să realizăm acest deziderat. În ceea ce privește maladia de care suferiți, vă rog să citiți prima secvență a acestei rubrici și să-i scrieți vindecătorului basarabean.

BERIM VALENTIN, Galați : Toate dorințele tale se pot împlini, dar pentru început trebuie să faci o vizită la Muzeul Casandă, în București, unde vei găsi cel puțin o parte din documentele pe care le dorești. La același muzeu (pe strada Ana Ipătescu, în București, aproape de Piața Romană) vei afla și oameni care sunt în măsură să te sfătuiască concret asupra drumului pe care vrei să-l urmezi în viață...

ALICE A., București : Aveți dreptate, dar putem spera că pînă la urmă nu va exista nici un „divorț" între religie și știință, între amîndouă și fenomenele paranormale. Este vorba de trasee de cunoaștere care au evoluat diferit, unele potențate, altele mai puțin, unele mai accesibile, altele tainice. Și în legătură cu extratereștrii aveți perfectă dreptate. Noi luăm în seamă doar cazurile atestate. Că nici o ființă din spațiul intergalactic nu ne-a făcut nici un rău, aceasta este clar. Dar ar fi prea mult să le acordăm acelor ființe însușirile noastre morale și afective. Încă nu știm în acest sens nimic. În legătură cu expedițiile pe Lună, ele nu s-au încheiat. Deocamdată prioritară pare a fi o expediție pe Marte. Tentația supremă. Pe Lună se ajunge acum mai ușor !

ION TUGUI

Grădina de lîngă casă

Răspunsuri la scrisori

ASTAPOV ADRIANA, Suceava. Crotonul se înmulțește prin butași, primăvara sau toamna. Detalii despre această metodă de înmulțire, găsiți în articolul „Înmulțirea plantelor prin butășire : apărut în nr. 9 al revistei din 29 februarie 1992.

C.N. Zona Beiuș. În legătură cu pruși dvs. care nu produc deși înfloresc, după descrierea simptomelor și după aspectul frunzelor pe care ni le-ați trimis (galbenă) se pare că este vorba de boala numită Cloroză ferică, frecventă în special la pomi dar și la vița de vie și la alte plante. Boala poate apare pe toate tipurile de sol. Cauzele cele mai importante care pot provoca boala sînt următoarele : reacția alcalină a solului (7,5—8) : aport excesiv de îngrășăminte pe bază de calciu și fosfor : apă care bălțește, aerisire necorespunzătoare a solului : atac de virusi sau hematozi : carență în potasiu ; conținut insuficient în humus. Cloroza ferică se datorește unui aport insuficient în microelementul fier. Pentru combaterea acestei boli se recomandă produsul Sequestrene 138 Fe, al firmei Ciba-Geigy, București, telefon 659 77 85.

Aplicarea tratamentului se face astfel : se afinează stratul superficial al solului de sub pom (cît este coroana de mare) ; produsul se dizolvă în apă și se răspîndește prin pulverizare sau stropire după care se încorporează în sol prin săpare, discuire etc. Dozele folosite sînt următoarele : la un pom de talie mică 30—50 g/pom ; la un pom de talie mijlocie, 60—100 g/pom ; la pomi de talie mare se vor administra 100—150 g/pom. În cazul unor livezi mari, se vor administra 40-60 kg la hectar. La numai 4 luni de la tratament, o livadă de piersici a fost complet restabilită. Puteți consulta și articolul „Pesticidele" apărut în nr. 26/1992 al revistei.

ION C. PĂUN, București. Planta aloe se cultivă la noi ca plantă de apartament dar se folosește și în industria farmaceutică, deoarece conține în frunze, anumiți compuși bioactivi. Se înmulțește prin despărțire sau prin butășire. Butașii se fac din partea groasă a frunzelor, cu lungime de 6—8 cm. Butașii se țin cîtva timp în camere întunecate și bine aerisite, pînă se formează calusul. Se introduc apoi în nisip. După înrădăcinare, ei se trec în ghivece cu pămînt care trebuie să fie bine drenat (pămînt de flori).

CIOBANU DUMITRU, Bacău. Efectul de piramidă este un fenomen foarte interesant, la granița dintre știință și paranormal. El va face obiectul unui material ce va apare într-un număr viitor al revistei.

IOAN URSU

PROGRAM TV

SELECȚIUNI

11. 01. — 17. 01.

LUNI

Programul 1 : 14.00 Actualități 14.15 Ora de muzică 15.00 Preuniversitaria 15.30 Telescoala 16.00 Magazin agricol 16.30 Festivalul de muzică folk 17.00 Actualități 17.05 Magazin în limba maghiară 18.35 Tezaur folcloric 19.00 Sighișoara 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.30 Concurs pentru Eurovision '93 (VII). „Dă-mi din nou curajul de a trăi" 20.40 Sport 20.50 Teatru TV. Trenul din zori nu mai oprește aici de Tennessee Williams 22.25 Studioul economic 23.10 Actualități 23.25 Repriza a treia 24.00 Închiderea programului.

Programul 2 : 16.00 TVE Internacional 16.30 Desene animate. Captain Planet 17.00 Actualități 17.05 Veniți cu noi pe programul doi ! 20.00 Actualități 20.30 Tradiții 21.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 Lumea sportului 22.00 TV5 Europe 22.35 Magazin auto-moto.

MARȚI

Programul 1 : 7.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10.00 TVR Iași 11.00 TVR Cluj 12.00 Teatru TV. Trenul din zori nu mai oprește aici de Tennessee Williams 13.30 Desene animate 14.00 Actualități 14.15 Ora de muzică 15.00 Preuniversitaria 15.30 Telescoală 16.00 Convietuiri-magazin 17.00 Actualități 17.05 Medicina pentru toți 17.35 Televiziunea vă ascultă ! 18.05 Salut prieteni ! (I) 18.35 Mari ansambluri folclorice 19.00 Dunărea — leagăn de civilizații 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.30 Concurs pentru Eurovision '93 20.40 Sport 20.50 Film serial. Din voia Domnului 21.45 Slagăre... slagăre 22.15 Universul cunoașterii 23.00 Actualități 23.15 Salut, prieteni ! (II)

Programul 2 : 16.00 TVE Internacional 16.30 Desene animate 17.00 Actualități 17.05 Studioul de literatură 18.05 Film serial. Doamnele de la malul mării 19.00 Sport-Studio 20.00 Actualități 20.40 Tribuna non-conformiștilor 21.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 De-ale pieței în economia Capitalei 22.00 TV5 Europe 22.35 Divertisment international.

MIERCURI

Programul 1 : 7.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova. Telematinal 10.00 TVR Iași 11.00 TVR Cluj 12.00 Film serial. Din voia Domnului 12.50 La Sept 13.30 Desene animate 14.00 Actualități 14.15 Ora de muzică 15.00 Preuniversitaria 15.50 Tragerea Pronoexpres 16.00 Vîrsta a treia 16.30 Agenda muzicală 17.00 Actualități 17.05 Sport-Club 18.05 Cabinet juridic 18.35 Arhive folclorice 19.00 Reflector 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.30 Concurs pentru Eurovision '93 (IX) 20.40 Sport 20.50 Telecinemateca. Omul de marmură (Polonia, 1976) 23.25 Vedete în recital : Sandra 23.45 Actualități.

Programul 2 : 16.00 Desene animate 16.25 Teatru TV. Smerita de F.M. Dostoievski 18.30 Emisiunea în limba maghiară 20.00 Actualități 20.30 Studioul muzicii de cameră 21.30 Dialog cu edilii Capitalei 22.00 TV5 Europe 22.35 Lumea ideilor

JOI

Programul 1 : 7.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10.00 TVR Iași 11.00 TVR Cluj 12.00 Film artistic. Nebuniile lui Robin Hood (SUA, 1984) 13.35 Desene animate 14.00 Actualități 14.15 Ora de muzică 15.00 Preuniversitaria 15.30 Telescoală 16.00 Repere moldave 16.30 Repere transilvane 17.00 Actualități 17.05 Magazin în limba germană 18.05 Povestea vorbei 18.35 Tele-discul muzicii populare 19.00 Spectacolul lumii 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.30 Concurs pentru Eurovision '93 (X) 20.40 Sport 20.50 Film serial Dallas 21.45 Reflecții rutiere 22.00 Un zîmbet pe portativ... 22.15 Studioul economic

Programul 2 : 16.00 TVE Internacional 16.30 Desene animate. Macron I 17.00 Actualități 17.05 Motor ! 17.35 Bijuterii muzicale 17.55 Convietuiri-magazin 18.55 Diamond Awards Festival 1988 (I) 19.30 Stadion 20.00 Actualități 20.30 Tradiții 21.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 O viață pentru o idee 22.00 TV5 Europe

VINERI

Programul 1 : 7.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10.00 TVR Iași 11.00 TVR Cluj 12.00 Film serial. Virginie își face de cap 13.00 Desene animate 13.30 Descoperirea Planetei 14.00 Actualități 14.15 Ora de muzică 15.00 Preuniversitaria 15.25 Telescoală 16.00 Cheia succesului 16.30 Arte vizuale 17.00 Actualități 17.05 Gong ! 17.35 Pro Patria 18.35 Dialoguri muzicale 19.00 Simpozion. 19.45 Desene animate 20.00 Actualități 20.30 Concurs pentru Eurovision '93 (XI) 20.35 La aniversare 21.25 Sport 21.35 Film serial. Din voia Domnului 22.25 Viața parlamentară 23.00 Actualități 23.15 Magazin cinematografic 1.00 Închiderea programului

Programul 2 : 16.00 TVE Internacional 16.30 Desene animate 17.00 Actualități 17.05 Sport Magazin 18.00 Emisiunea în limba germană 19.00 Concertul Orchestrei Naționale Radio 21.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 Viața spirituală 22.00 TV5 Europe 22.35 Muzica pentru părinți

SIMBĂTA

Programul 1 : 9.00 Bună dimineața... de la Cluj ! 10.00 Actualități 10. 10 Șapte note fermecate 11.00 Film serial pentru copii 11.30 Tradiții ale vlahilor din Voivodina 12.00 Alfa și Omega 13.00 Spectacole oferite de Fundația Brambach 14.00 7x7 14.30 Actualități 14.40 Reflecții rutiere 14.50 La nașterea Domnului Eminescu 15.30 Film serial. Văduvele 16.25 Rugby : Anglia — Franța 18.00 Al doilea război mondial 18.30 Desene animate 18.45 Mapamond 19.15 Teleenciclopedia 20.00 Actualități 20.35 Film artistic. Chinezul (VI) : Îngerul decăzut (Franța — Italia, 1991) 22.15 Săptămîna sportivă 22.35 Speranță pentru un cîntec 23.35 Actualități 23.45 Film serial. Văduvele. Ultimul episod.

Programul 2 : 16.00 TVE Internacional 16.30 Desene animate 17.00 Artiști lirici români 18.25 Film artistic. Spectacol la miraj (Polonia, 1983) 20.00 Actualități 20.30 Jazz-Magazin 21.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 Studioul muzicii contemporane 22.00 TV5 Europe 22.35 Varietăți internaționale

DUMINICĂ

Programul 1 : 9.00 Bună dimineața ! 10.00 Actualități 10.10 Arlechino 10.45 Film serial pentru copii SAM (SUA) 11.15 Viața satului (I) 11.45 Handbal masculin: Steaua — U.S. Creteil (Franța, meci retur în „Cupa IHF" 12.20 Viața satului 13.00 Lumină din lumină 14.00 Actualități 14.15 Video-Magazin 16.35 Anul sportiv 1992 17.35 Ocolul pămîntului în 80 de zile 18.30 Laureații premiului Nobel pentru literatură : Luigi Pirandello 19.00 Film serial. Dallas 20.00 Actualități 20.30 Film artistic. Hotel (SUA, 1983) 22.15 Sport 22.25 Convorbiri de duminică. 22.55 Actualități 23.10 Campionatele Europene de patinaj artistic — gala laureaților.

Programul 2 : 16.00 TVE Internacional 16.30 Desene animate 17.00 Actualități 17.05 Serata muzicală TV 19.30 Orașe și civilizații 20.00 Actualități 20.30 Pop Club 21.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 Concertino 22.00 TV5 Europe 22.35 Mondo-Musica.

(După „PANORAMIC TV")

medicina la zi

De la bioenergie la acupunctură

O ŞTIINŢĂ CARE IMPLICĂ SENSIBILITATE, VOCAŢIE ŞI ARTĂ

Dr. Pantelimon Bărbulescu este unul dintre primii medici români care au manifestat interes pentru acupunctură, o metodă tradiţională în Orientul Îndepărtat, al cărei concept a fost formulat în China, în urmă cu 2500 de ani. Dr. Bărbulescu predă această metodă în cadrul Centrului de perfecţionare al Ministerului Sănătăţii.

● În weekend-uri lucrează în cadrul Societăţii „Tonus SRL, Sănătate şi Frumuseţe", din str. Schitu Măgureanu nr. 8, unde se ocupă cu menţinerea formei corporale şi a frumuseţii „pacientelor" sale.

● Domnia sa elaborează în prezent un manual de tehnică a acupuncturii, o lucrare de mare interes pentru specialiştii români.

— Este acupunctura o ştiinţă sau o artă ?

— Acupunctura este o ştiinţă. Conceptul său teoretic a fost formulat în urmă cu 2 500 de ani în China. Teoria acupuncturii porneşte de la realitatea acţiunilor bioenergetice a organismelor vii la care se aplică legile universal valabile care guvernează Universul. Arta constă în cunoaşterea şi aplicarea corectă a acestor concepte.

— Cum aţi ajuns la acupunctură ?

— Există întotdeauna o logică a întîmplărilor. La început au fost observaţii legate de practica medicală, apoi am găsit informaţii despre activitatea energetică a viului, care mi-au stimulat interesul. În sfîrşit, în 1979 a existat posibilitatea de a mă instrui în acupunctură. De atunci am fost captivat de această ştiinţă.

— Ce perspective v-a deschis această specialitate ?

— În momentul în care am reuşit să aflu mai multe despre existenţa bioenergiei, a legilor care o guvernează, am pătruns într-un domeniu fascinant. Am înţeles că înaintea apariţiei unor semne clinice apar mai întîi tulburări bioelectrice la nivel celular, care afectează circulaţia liberă a energiei prin membrane. Recunoscute la timp, aceste tulburări se pot trata, iar boala poate fi prevenită. Am iniţiat cercetări de acupunctură clinică, fiind — pe atunci — printre puţinii medici din România care se lansau în acest domeniu. Primele cercetări le-am efectuat în unele tulburări de auz (hipoacuzii de percepţie) cu colaborarea unor specialişti de renume, care selectau cazurile şi controlau rezultatele. Împreună cu doi specialişti am continuat ceea ce grupul lui Florin Dumitrescu a început în 1984, şi anume fotografierea unor puncte de acupunctură, folosind un aparat de construcţie românească — electronograful. Noi am reuşit să fotografiem puncte de acupunctură la periferia degetelor în stare de sănătate aparentă (Florin Dumitrescu reuşise în stare de boală). Rezultatele acestor cercetări au fost comunicate cu prilejul unor manifestări ştiinţifice din ţară şi străinătate (Bratislava — 1985, Paris — 1987, Creta — 1989) şi publicate în 1986 într-o revistă germană de acupunctură.

— Ce alţi cercetători români manifestă preocupări în acest domeniu ?

— Aş începe cu dr. Ion Bratu, primul care s-a interesat la noi în ţară de acupunctura experimentală, şi a întreprins primele cercetări în domeniu, încă din 1957. Aş continua cu prof. dr. N. N. Gheorghiu, dr. T. Crăciun şi, mai recent, conf. dr. Ionescu-Tîrgovişte, dr. Dumitru Constantin, dr. V. Băgu, dr. T. Roibuleţ, dr. D. Popovici ş.a. În prezent, mai mulţi medici români sînt preocupaţi de acupunctura experimentală şi au cercetări meritorii în acest domeniu.

— Care este situaţia acupuncturii în România în comparaţie cu alte centre importante de pe glob ?

— În România, acupunctura s-a dezvoltat mai mult începînd din anul 1979, cînd Centrul de perfecţionare al Ministerului Sănătăţii a organizat primul curs de acupunctură de la noi. Pînă în acel moment, acupunctura era practicată de autodidacţi care se perfecţionau prin plecări în străinătate. În 1977 s-a organizat primul Congres român de acupunctură, au apărut cărţi despre acupunctură. De atunci s-au mai organizat încă patru congrese de acupunctură în România, la care am avut o largă participare internaţională. În 1990 apare la Bucureşti „Revista Română de Acupunctură". Pot concluziona că, în România, acupunctura se studiază şi se practică la nivel european.

— La ce categorii de boli aţi obţinut satisfacţii profesionale mai mari şi care sînt, în general, preocupările dvs. legate de practica acupuncturii ?

— Acupunctura este o medicină esenţialmente preventivă, dacă se apelează la această metodă la primele semne de îmbolnăvire. Cele mai bune rezultate se obţin atunci cînd există doar tulburări funcţionale, cînd structurile energetice ale corpului nu au fost afectate de o evoluţie îndelungată a unei suferinţe.

După ce am aplicat acupunctura la început la copii şi tineri ce sufereau de tulburări de auz (hipoacuzii de percepţie), am continuat cu multe forme de tulburare de auz la tineri (diverse nevrite de nerv optic). Am urmărit, împreună cu alţi colegi, percepţia şi migrarea senzaţiei de acupunctură, influenţa bioritmurilor globale asupra tratamentului prin acupunctură.

— Şi aţi obţinut rezultate ?

— Da, am obţinut scăderi semnificative în greutate, în condiţiile continuării activităţilor cotidiene obişnuite ale „pacientelor" respective. Combaterea ridurilor este o preocupare mai recentă, în care am obţinut, de asemenea, rezultate bune.

— Există şi riscuri în folosirea acupuncturii ?

— Desigur. Practica corectă a acupuncturii presupune un diagnostic şi un raţionament terapeutic corect. Cazurile care nu pot beneficia de acupunctură sînt diversele compresiuni, tumori, boli infecţioase, boli psihice grave. Cazurile selecţionate se reexaminează pentru un diagnostic de dezechilibru energetic şi raţionament terapeutic specific temei acupuncturii.

— În ce condiţii şi unde vă desfăşuraţi activitatea ?

— Cabinetul în care lucrez reprezintă o iniţiativă particulară. El îmi poartă numele, iar societatea se numeşte „TONUS SRL, Sănătate şi Frumuseţe". El se găseşte într-un hotel (hotelul „Dîmboviţa"), în str. Schitu Măgureanu nr. 8. Aici lucrez împreună cu un coleg în după-amiezele de sîmbătă şi duminică.

— Se manifestă interes pentru menţinerea formei corporale şi a frumuseţii ?

— Tot mai multe doamne şi domnişoare se adresează cabinetului nostru. Metoda complexă pe care o folosim presupune şi o dietă, fixarea unor stimulatori şi cristale de cuarţ (invenţie românească), masaj energetic şi presopunctură etc. Scăderea în greutate este lentă şi continuă, înregistrîndu-se o medie trimestrială de 18—20 kilograme. Aceasta se repercutează extrem de favorabil asupra tonusului pacientelor, căci doamnele sînt foarte sensibile la aspectul fizic şi frumuseţea feţei. Început la timp, tratamentul ridurilor întîrzie mult apariţia acestora sau le estompează pe cele deja existente.

— Ce perspective întrevedeţi la orizont ? Ce proiecte aveţi ?

— Intenţionăm să ne extindem, deoarece tratamentele pe care le aplicăm presupun un spaţiu adecvat. Problema este că nu dispunem de fonduri suficiente şi de un sediu adecvat. Sîntem interesaţi în contactarea unor sponsori care apreciază activitatea pe care o desfăşurăm, dispuşi să investească în acest domeniu de mare viitor. Pe plan profesional îmi voi continua preocupările pentru studierea unor aspecte legate de practica acupuncturii şi îmi voi continua şi activitatea didactică la Centrul de perfecţionare al Ministerului Sănătăţii, din al cărui colectiv fac parte din 1980 în calitate de lector. Intenţionez să predau acupunctura şi într-o facultate de medicină. Lucrez în prezent cu un coleg la un manual de tehnică a acupuncturii, unde am mai multă experienţă şi pot pune în valoare cunoştinţele căpătate de la maeştrii chinezi.

— Vă mai rămîne timp liber ?

— Foarte rar, doar în concedii.

ŞERBAN FILIP

Masaj termic

„Termostimularea dinamică a organismului", astfel se numeşte metoda de tratament, profilactică şi de recuperare, care stă la baza construcţiei unui nou aparat medical realizat la uzina optoelectronică din oraşul bulgar Velingrad. Pe un suport sînt dispuse 16 lămpi cu raze infraroşii. O schemă electronică le aprinde succesiv, ceea ce face ca pe corpul pacientului să baleieze unda termică emisă. Viteza de deplasare, intensitatea de încălzire şi frecvenţa de repetare a undelor sînt dirijate de către un dispozitiv de programare. Un astfel de „masaj" termic poate fi folosit pentru tratarea traumatismelor, a bolilor sistemului neurovegetativ precum şi pentru refacerea forţelor sportivilor şi a celor care execută munci fizice grele.

Broasca... antinevralgic

Pielea unei broaşte veninoase din America de Sud a cărei denumire latină este „Epibedobates tricolor" produce un analgezic de 200 de ori mai puternic decît morfina. Acest fapt a fost descoperit de către o echipă de cercetători condusă de John Daly de la Institutul Naţional de Sănătate din Maryland.

După ce au obţinut printr-un proces de purificare o cantitate de 24 miligrame de „epibatidină", cercetătorii americani au stabilit că această substanţă aparţine unei clase noi de alcaloizi. În cadrul cercetărilor experimentale a fost măsurată puterea sa analgezică pe şoareci însă nu s-a putut determina care sînt receptorii sistemului nervos asupra cărora acţionează „epibatidina". John Daly estimează că va fi posibilă fabricarea unor noi calmante împotriva durerilor pornind de la noua substanţă extrasă din pielea broaştelor sud-americane.

Post scriptum la indiferenţa care ucide

Mărturiseam cititorilor, nu demult, că niciodată nu m-am jucat cu speranţele oamenilor. Cu atît mai puţin cînd a fost vorba despre boli grave, cum este cancerul, aflat în „statisticile morţii" pe locul doi. Nu o fac nici acum. Pentru că atîta vreme cît în laboratoarele lumii numeroşi cercetători sînt angajaţi într-o adevărată „cursă" în căutarea tratamentului cancerului, nu pot lăsa nestiut un posibil tratament. Autor : d-na prof. **MARIA LUNGU.** Aşa cum scriam şi altădată, dînsa a experimentat pe propriul organism un posibil tratament al cancerului. Gîndind că vindecarea sa, succesul său în faţa bolii ar constitui cel mai convingător argument despre corectitudinea raţionamentului ştiinţific ce a stat la bază, a alcătuit şi depus un dosar pentru un brevet de invenţie. Au urmat ani de aşteptare, puncte de vedere laudative din partea unor ministere dar nu s-a ajuns la finalizarea cercetării.

În intenţia noastră, „Indiferenţa care ucide" a fost o sugestie pentru o posibilă temă de cercetare. Evident, secretul invenţiei urma să fie comunicat de autoarea metodei vindecătoare în cadrul unei eventuale colaborări. Articolul a stîrnit multe ecouri, dar din „n" motive o asemenea colaborare nu s-a putut realiza. În aceste condiţii, gîndind că la vîrsta sa de 76 de ani nu ar mai avea timp să aştepte rezultatul experimentărilor doamna prof. Maria Lungu a decis să dezvăluie, şi o face prin intermediul revistei noastre, metoda sa originală de tratare a cancerului. Să derulăm cîteva secvenţe din mărturisirile celei care a obţinut miraculoasa vindecare. „Încă din tinereţe, spune d-na Maria Lungu, am fost bolnavă. La vîrsta de 33 de ani aveam diagnosticul de tumoră anexială dreaptă, de mărimea unei mandarine, iar mai tîrziu la vîrsta de 44 de ani apare şi un nodul istmic tiroidian. Pentru combaterea acestora am urmat mai multe tratamente. Am ştiut că tratamentul este paleativ şi am căutat mijloace mai naturale. Mi-am îndreptat atenţia asupra plantelor. Între lucrările studiate am citit datele publicate de prof. Constantin I. Parhon, referitoare la „Relaţiile dintre glandele endocrine şi constituţie. Bătrîneţe. Cancer". În acest volum se tratează pe scurt şi bolile glandelor : „Referindu-se la tumori apare foarte interesant faptul că printre speciile care nu fac tumori în mod constant sînt plantele puternic aromate : busuiocul, anasonul, chimionul, levănţica, izma, valeriana. Dintre pomii fructiferi : nucul". Pentru autor, o simplă constatare, pentru mine o serie de întrebări. De ce numai cîteva plante şi un singur pom fructifer nu fac tumori vegetale ? Nu cumva ele secretă substanţe care împiedică propria lor îmbolnăvire ? Concluzia la care am ajuns a fost că acele specii vegetale care nu fac tumori conţin în mod natural substanţe anticancerigene, antitumorale. În urma acestui raţionament paralel cu studierea plantelor am început să consum zilnic o anumită combinaţie de ceaiuri".

Despre care vă vom oferi detalii într-un articol viitor.

ECATERINA BĂTRÎNEANU

Proba aspră a timpului în terapeutică

Indiferent de modalitatea de preparare, naşterea sau mai bine zis apariţia pe firmamentul terapeuticii a unui nou medicament reprezintă, prin definiţie, o operaţiune laborioasă şi de o mare complexitate, ştiut fiind că **şansa unei substanţe chimice de a fi finalizată într-un nou medicament de sinteză este cam de ordinul a 1/8000.** Cu alte cuvinte pentru descoperirea unui nou medicament de sinteză este necesară trierea şi analiza a circa 8000 de substanţe. În acest sens echipe de chimişti, farmacologi, toxicologi, clinicieni şi alţi oameni de ştiinţă sînt angrenaţi în această complexă muncă. Fonduri considerabile sînt risipite în numele acestor cercetări. Numai în Elveţia, de exemplu, munca de cercetare pe această linie „înghite", anual, în jur de un milion de franci.

Prima etapă din naşterea sau mai bine zis din apariţia unui nou medicament, este legată de aşa-numitul „screening", **care constă din trierea efectelor interesante ale unei substanţe, pe calea a diverse testări.** Urmează etapa determinării gradului de toxicitate al substanţei cercetate şi selectate, experimentarea respectivei substanţe pe animale şi cercetarea pe această cale a eventualelor efecte teratogene, efecte constînd din apariţia de anomalii, malformaţii şi tumori, (teratologia fiind ştiinţa anomaliilor, malformaţiilor şi a monstruozităţilor).

Dacă şi experimentarea clinică — de altfel etapa cea mai importantă şi hotărîtoare se dovedeşte a fi promiţătoare, **noul produs primeşte investitura de „candidat la medicament" acesta fiind supus ca atare unor comisii pentru aprobări finale.**

Ceea ce trebuie subliniat este că în fiecare din etapele formatoare, medicamentul implică serioase responsabilităţi din partea tuturor acelora care sînt angrenaţi în această complexă muncă. **Chiar atunci cînd un medicament a trecut cu succes proba infailibilă a experimentărilor clinice, aşadar a experimentărilor pe oameni, el nu poate fi considerat pe deplin cunoscut şi ca atare pe deplin conform promisiunilor din timpul experimentărilor.** „Pentru tot ce atinge integritatea naturii umane — precizează în acest sens un cunoscut farmacolog, J.M. Pelt — un halo de estompare şi de mister persistă".

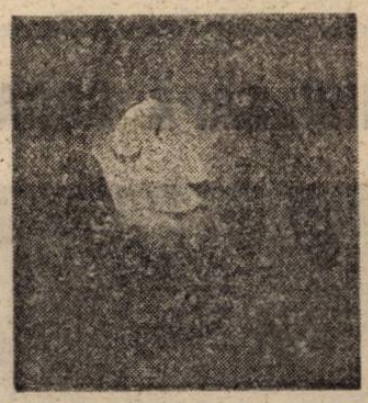

De aici imposibilitatea de a fonda o ştiinţă a medicamentului, tot aşa de exactă, de rece şi de raţională, cum este electronica sau chimia nucleară. Aceasta pentru că există încă o etapă, de altfel absolut infailibilă, pe care o scriem cu majuscule, şi anume PROBA ASPRĂ A TIMPULUI, care validează, în final, valoarea unui medicament, şi pe care dorim a o detalia în articolul următor.

ARCADIE PERCEK

Nr. 1 (1837) din 9 ianuarie 1993

Întîmplări adevărate

Plăcerea de a cădea în gol

Englezul Jan Ashpole este un pilot profesionist al baloanelor aerostatice. Minte neastîmpărată și probabil „sătul" de plimbările făcute cu aerostatul său, el a dus la punct un nou „sport", dacă putem să-l denumim astfel. Iată, de exemplu, cum se desfășoară o asemenea „escapadă" sportivă : după ce se înalță cu aerostatul la cîteva mii de metri, părăsește „cabina" și se aruncă în gol. Pînă aici nimic deosebit avînd în vedere că și alți semeni de ai lui procedează la fel. Spre deosebire de toți ceilalți, el nu folosește parașuta. Înainte de a acționa, el își înfășoară corpul cu o funie foarte lungă extrem de elastică și solidă. Pe măsură ce cade, se desfășoară și funia respectivă, totul fiind astfel calculat încît odată funia complet desfășurată, corpul lui începe să revină, apoi să coboare, într-un balans acrobatic de mare efect.

Ultima lui ispravă cu caracter de record personal a constatat într-o cădere liberă de 609,6 metri, cu folosirea unei

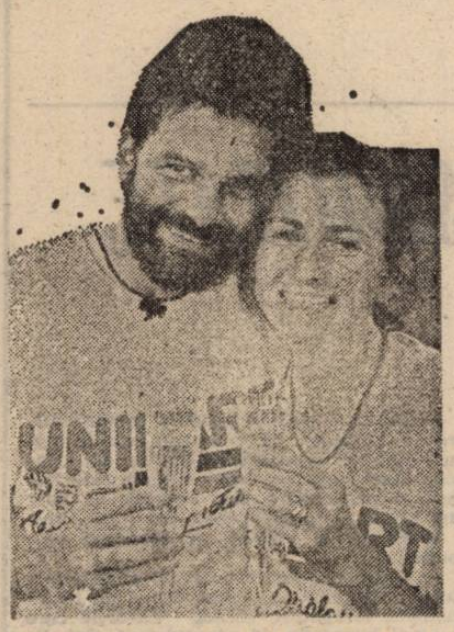

funii elastice robuste de 167,4 metri. La terminarea jocului de yo-yo (denumit de autor „understatment"), urmează o aterizare lină pe un cîmp. Dacă din acest punct de vedere Jan Ashpole este mult timit de „recordul" lui, în schimb soția lui, Lina este tot timpul preocupată de exhibițiile lui Jan, dar insistentele sale pentru a-l determina să renunțe la yo-yo-urile sale nu se bucură de nici o audiență. Temeritatea, sau poate inconștiența lui Jan, sînt preponderente. Și culmea : exemplul său a început să facă proseliți în cadrul clubului său care-și desfășoară activitatea în localitatea Ross-on-Wye.

Coridă dramatică, în direct la T.V.

A murit un toreador, mai precis un banderillero, un personaj care face parte din echipa care evoluează în cadrul unei coride pînă la sosirea în arenă a matadorului (cel care este desemnat să execute lovitura finală). A murit un banderillero în cea mai faimoasă arenă spaniolă, (Maestranza din Sevilia, situată la doi pași de sediul Expoziției Universale), cu inima străpunsă de coarnele unui taur cîntărind 598 de kilograme. Îl chema Jose Manuel Calvo, originar din Valencia, cunoscut mai mult sub numele „artistic" Manolo Montoliu. Avea doar 18 ani și marea lui speranță era să ajungă un matador, protagonistul și eroul unui spectacol cu o tradiție de secole.

La început, totul a decurs conform programului obișnuit. Montoliu și-a îndeplinit cu exactitate primele sarcini care constau în înfigerea în gîtul taurului a unor mici săgeți pregătitoare pentru lovitura finală a matadorului. A fost suficientă o clipă de neatenție a lui Montoliu, manifestată și printr-o manevră greșită pentru ca miile de spectatori să asiste, în mijlocul unui urlet de groază comun, la o tragedie inevitabilă. Taurul, în greutate de aproape 600 de kilograme, a lovit cu coarnele drept în pieptul lui Montoliu. Ciocnire teribilă care a avut drept urmare, încetarea toreadorului din viață peste cîteva ore, la spital. Ceea ce este greu de explicat și de justificat este faptul că, doar după zece minute, spectacolul a continuat ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat... Momentele luptei din arenă au putut fi urmărite în direct la televiziune de milioane de telespectatori.

Casa editorială „MagazinS.R.L.", în asociere cu MOLDINFORMBUSINESS – Filiala din România

vă oferă, în curînd,
MAREA SURPRIZĂ A ANULUI

ALMANAHUL MAGAZIN 1993

Subiecte incitante,
dezvăluiri spectaculoase, incursiuni în paranormal,
„music-box", modă, enigme și povestiri S.F., totul
în exclusivitate
IN PRIMUL ALMANAH CU PREMII
MAGAZIN 1993
Vreți să intrați în posesia cheilor unui automobil ?
Vă plac bijuteriile de aur ? Dar televizoarele color ?
Rețineți din timp un Almanah MAGAZIN și cu talonul inclus în paginile Almanahului veți putea participa la tragerea la sorți care va avea loc cu ocazia spectacolului

MAGAZINUL VEDETELOR

organizat de MOLDINFORMBUSINESS în luna februarie.
Nu pierdeți această ocazie !

Amănunte suplimentare în numerele viitoare ale revistei.

A doua zi, toate ziarele au relatat cu lux de amănunte (însoțite de fotografii) desfășurarea accidentului. Inevitabil, ca și în alte împrejurări asemănătoare, unele ziare au folosit prilejul să readucă în discuție problema desființării acestui crud spectacol. De mulți ani o mare parte din opinia publică dezavuează cu vehemență coridele și cere interzicerea lor. De ani de zile apelurile lor nu au nici un efect. Aceste spectacole sîngeroase continuă să se desfășoare cu aceeași regularitate și cu același ritual statornicit de sute de ani...

Cel mai tînăr tată din lume

Dintr-o dată, localitatea scoțiană Port Glasgow a devenit celebră nu numai în Anglia, ci în întreaga lume. Evenimentul care a determinat această celebritate se datorează faptului că în această localitate (pînă la noi dovezi), se află cel mai tînăr tată din lume. Eroul acestui caz se numește Henry Stewart, are numai 13 ani și a devenit tatăl unui băiat, Cristopher Patrick, născut dintr-o relație cu o tînără prietenă, Lianne Reid, în vîrstă de 16 ani. Fericitul părinte este foarte preocupat de viitorul familiei sale. Evident, la vîrsta lor, ei nu pot păși în fața Oficiului de stare civilă pentru a legaliza legătura lor. Henry este deocamdată preocupat să-și termine studiile elementare, după care va trebui să-și găsească un serviciu pentru a putea contribui la cheltuielile familiei. Interesant de semnalat este faptul că Lianne Reid (care a terminat studiile elementare), are de pe acum un serviciu și nu poate renunța la el. Astfel, micuțul Cristopher a ajuns pe mîinile ambelor bunici, la locuința lui Lianne. În timpul liber, Henry, care continuă să se afle într-o stare euforică, își găsește timp și de lecții și este permanent la dispoziția bunicilor, uitînd de prietenii săi care-l așteaptă la un meci de fotbal. El ține cu orice preț să fie de pe acum un tată exemplar.

CINE SAPĂ GROAPA ALTUIA...

Antoine Duprat, un intrigant vestit de la curtea lui Francisc I, avea o obsesie devenită extrem de obositoare pentru cei din jurul său : dorea să devină papă. Plictisit de intrigile pe care supusul său le țesea în speranța sa nebună de a-și vedea cîndva visul realitate, Francisc I a hotărît să-și bată joc de acesta, atrăgîndu-l într-o capcană. Într-o bună zi, l-a abordat pe Duprat, pentru a-i da o veste deosebit de interesantă : papa a murit. „Cum, așa de-adevărat ?" a întrebat Duprat nevenindu-i să creadă că a ajuns în sfîrșit să trăiască acest moment. „Așa, de-adevărat, cum se moare" i-a răspuns regele spre a-i întări interlocutorului său convingerea. După cum era de așteptat, fără nici o reținere, Duprat s-a lansat într-un discurs interminabil în care arăta cît de potrivit este el însuși pentru a ocupa Sfîntul Scaun, cît de important ar fi acest lucru pentru Franța, pentru prestanța sa în lume.

„De acord, i-a spus regele continuîndu-și jocul, numai că pentru a-ți ușura calea spre țelul propus, ai nevoie de bani". „Dar am acești bani și pînă la căderea serii îi voi preda măriei tale", a răspuns dintr-o suflare Duprat, îmbătat de succesul pe care îl credea pe aproape.

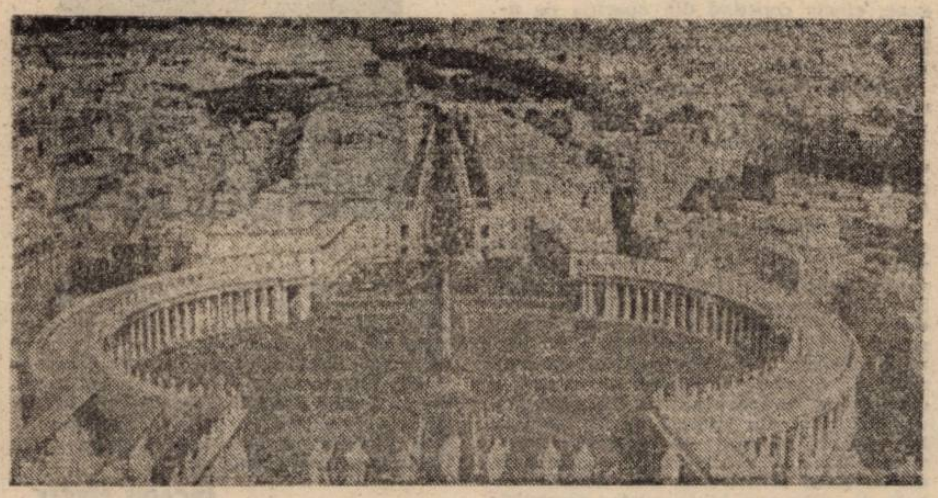

Neîntîrziat a adus lui Francisc I frumoasa sumă de 4 200 bani în aur. Timpul trecea, făcîndu-l pe Duprat să frisoneze. Aștepta cu nerăbdare ca în sfîrșit știrea pe care regele i-o dăduse să se facă publică. Dar așteptarea părea să-i fie zadarnică. I-a venit brusc ideea că regele a fost prost informat și a început să caute el însuși adevărul. Nu i-a fost greu să afle că papa n-a murit, că nici măcar nu este bolnav. A înțeles imediat că a fost victima unei farse. Deși nu-i venea deloc ușor, a cerut audiență la rege pentru a-și cere banii înapoi. Francisc I se aștepta la acest moment. Și-a intrat repede din nou în rol și s-a arătat deosebit de supărat pentru că a fost prost informat, pretinzînd chiar că va pedepsi pe cel ce i-a furnizat vestea falsă. „În privința banilor însă, poți fi liniștit, i-a spus el lui Duprat. Consider că la mine se află în mai mare siguranță. Și apoi dacă papa n-a murit încă, asta nu înseamnă că va trăi vesnic."

Așadar, visele prea îndrăznețe se plătesc.

AURORA POPESCU

verificati-vă cunoștințele

DIN ISTORIA TRANSPORTURILOR MODERNE (II)

Să ne urmăm, și în acest număr, călătoria noastră în fascinanta istorie a transporturilor.

1. Deși Henri Ford (1863—1947) a fost socotit creatorul procesului industrial de fabricație în serie a automobilelor ieftine, prin lansarea, în anul 1908, a vestitului „Ford T" („Fordul cu mustăți", cum a fost el alintat în epocă), totuși ideea producției de serie aparține altui ingenios. Cine — și în ce an — lansează această idee care a revoluționat industria secolului nostru ?

2. În ce an a fost inventat motofoliul (binecunoscutul nostru scooter) ?

3. J.E. Pilâtre de Rozier inaugurează în Franța seria încercărilor cu baloane captive. În ce an efectuează el primul său „zbor" ?

4. În 1931 este realizat stratostatul — balonul stratosferic pentru cercetări la foarte mare altitudine. Cine a fost inventatorul lui ?

5. Una din primele încercări de lansare a unui vehicul aerian mai greu decît aerul a mizat pe forța de propulsie a... aburului. Subliniem forța de propulsie și nu cea ascensională. Cine — și în ce an — a făcut această încercare soldată, firește, cu un eșec...

6. Cu toate că principiul acționării aeroreactive fusese demonstrat practic de invenția genialului nostru compatriot, Henri Coandă (1886—1972), totuși turboreactorul s-a impus ca soluție constructivă de succes mult mai tîrziu. Cui — și în ce an — i se datorează „redescoperirea" zborului cu un avion echipat cu motor turboreactor ?

7. Cine — și în ce an — depășește pentru prima dată pragul sonic cu un avion turboreactor ?

8. Turbopropulsorul — un nou tip de turbină cu gaze — a fost urmarea firească a nenumăratelor invenții și perfecționări aduse turbinei, mașină utilizată cu succes și în transporturile auto, feroviare, navale și aeriene. Cine — și în ce an — construiește primul grup turbopropulsor ?

(Răspunsurile în numărul viitor)

DANIEL VERBINA

RĂSPUNSUL LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

Din istoria transporturilor moderne (I)

1. În anul 1802 apare prima locomotivă construită vreodată, creație a englezului R. Trevithick. Doi ani mai tîrziu, aceasta tractează cîteva vagoane pe o cale ferată avînd șinele cu suprafața plină de asperități pentru a realiza o aderență satisfăcătoare întrucît locomotiva era prea ușoară.

2. Ar fi fost din plin postul tehnic vorbind, ca încă din 1842 tracțiunea electrică să o înlocuiască pe cea cu abur dacă, în 1834, feroviarii partizani ai aburului nu i-ar fi distrus scoțianului Robert Davidson, nenorocosul inventator al locomotivei electrice, prima sa locomotivă de acest gen care funcționase între Edinburgh și Glasgow. Să notăm că, totuși, nici infrastructura economică a epocii nu era pregătită pentru un astfel de salt tehnologic.

3. După 1851, în Anglia.

4. În 1887, Gottlieb Daimler (1834—1900), împreună cu Maybach, realizează un motor de mici dimensiuni, de mare putere, pe care îl adaptează la un vehicul pe patru roți. De aceea, el este considerat, alături de Karl Benz — constructorul în 1886 a unui triciclu acționat de un motor orizontal cu ardere internă — drept adevăratul „părinte" al automobilului de azi așa cum îl știm noi din punctul de vedere al elementelor constructive esențiale.

5. Rudolf Diesel reușește să realizeze un motor care arde în cilindru praf de cărbune, aprinderea fiind produsă prin încălzirea aerului comprimat — strămoșul motorului Diesel binecunoscut. Abia în 1897 inventatorul înlocuiește cărbunele cu motorina !

6. Începutul îl face, în 1860, motorul cu aer încălzit în prealabil, al belgianului Etienne Lenoir (1822—1900). În 1862, Alphonse E. Beau de Rochas (1815—1893) și, în paralel, inginerul german Nikolaus Otto (1832—1891) pun la punct teoria motorului în patru timpi. Abia în 1878 acest nou tip de motor va fi realizat de Nikolaus Otto și Eugen Langen (1833—1895).

— Costică, vino repede acasă ! Chestia că planeta se răcește nu-i o glumă ! A început cu apartamentul nostru !

Jonathan Swift

CUGETĂRI
despre felurite subiecte morale și amuzante

■ Venus, o femeie frumoasă și bună, era zeița dragostei ; Junona, o zgripțuroaică teribilă, zeița căsătoriei — și întotdeauna s-au dușmănit de moarte.

■ Bătrînii și cometele s-au bucurat de veneрație pentru una și aceeași rațiune : lungile lor bărbi și pretenția lor de a prezice evenimentele.

■ Dacă un bărbat mă ține la distanță, mă consolez cu gîndul că la fel se ține și el de mine.

■ Observația e perfectă, zic eu cînd citesc într-un autor un pasaj în care părerea lui se potrivește cu a mea. Cînd însă ne deosebim, declar că a greșit.

În românește de
CONSTANTIN OLARIU

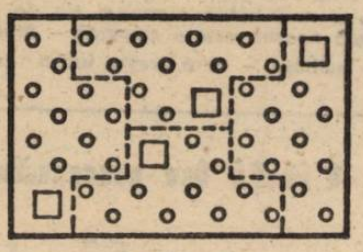

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

IN PATRU PĂRȚI EGALE

FOTO-GHICITOARE

Priviți fotografia reprodusă alăturat. Aveți la dispoziție o săptămînă (în caz că nu reușiți) pentru a afla ce reprezintă. Noi vă spunem acum doar că imaginea a fost realizată de Dorin Măran.

(Soluția în numărul viitor)

cînd ați fi ultima oară

■ *Doi studenți la botanică privesc o fată și își împărtășesc părerile :*

— Strașnică ! E frumoasă și pură ca un crin !

— Mie mi se pare mai curînd mușcată...

■ *Soțul vine acasă și constată cu tristețe că propriul său cîine îl latră furios. „Interesant, ce i-o mai fi spus nevastă-mea despre mine ?" gîndește bărbatul.*

■ *Unui industriaș bogat i se trimite următoarea scrisoare : „Dacă nu vei da numaidecît 500 000 de dolari, soția dumitale va fi răpită !". Din greșeală, scrisoarea ajunge la un sărac, care avea același nume. Acesta răspunde : „Nu am atîția bani, dar propunerea dvs. mă interesează."*

■ *Aseară am ajuns mai devreme acasă și, imaginează-ți, o găsesc pe nevastă-mea în mare tandrețe cu un străin. Cu un american.*

— Și ? Ce i-ai spus ?

— Nimic ! Nu știu o boabă englezește !...

JOC MATEMATIC

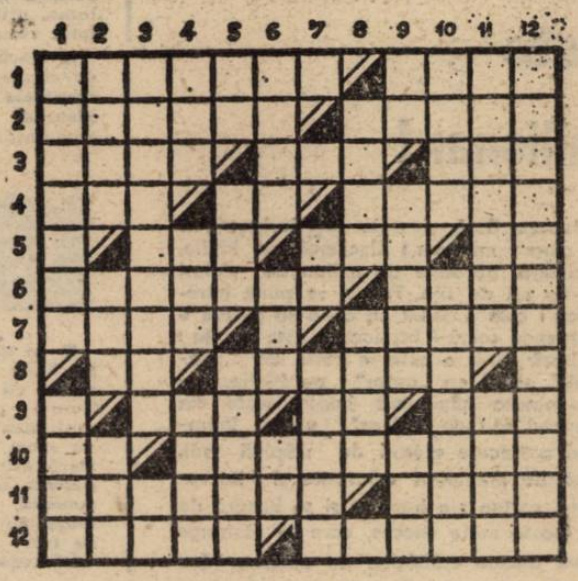

ORIZONTAL : 1) Studiază cifrele cu litere — Zeci de mii. 2) Linii nemărginite — Rezolvare tip. 3) Localitate în Cehoslovacia — Conjuncție matematică — Număr de binom. 4) Lucru voluminos (reg.) — Dublate ! — Inapt pentru reproducere. 5) Fată tematică ! — Plin de butoi ! — În rest ! 6) Logică — „Joc matematic". 7) Tip individual (pl.) — Locuri de întîlnire (sing.). 8) În arie ! — Cele ce ne-au dat viață (pl. art.). 9) Teză fără de teste ! — Avocat (abr.) — Violet-deschis. 10) Primele ore ! — Esență de rădăcină. 11) Elemente de algebră superioară — Varianță de mulțime de elemente. 12) Format din doi termeni — Studiu de bază.

VERTICAL : 1) Prima operație — Figură în colțuri. 2) Abreviere pentru „Laboratoire de Recherchees Ballistiques et Aerodynamiques" — Element extras cu greutate — Eden. 3) Una care face figuri — Tea ! 4) Epicentru (abr. militară) — Zeci de sute — Primul număr par. 5) Bete ! — Iezer — Nivelul superior al unei functii. 6) Diferență — Omăt — Uni cu ceai ! 7) În duet ! — Ridicat la putere. 8) Vin dulce — Extragere de rădăcină. 9) La gura sobei ! — Rezultat — Personificarea pămîntului. 10) Munte în Sardinia — Parte componentă a unui întreg. 11) Cere neapărat o demonstrație — Localitate în Spania. 12) Curbă plană închisă, cu două focare — Grațios.

DICTIONAR : UBOC, NAM, UTO, EZA, L.R.B.A., EPC, GIA, UDDE, OREA.

NICUȘOR NASUI
Vaslui

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

LA ÎNCEPUT DE AN

ORIZONTAL : Revelion — Sal — Aniversare — A — Vesel — O — Aacm — As — N — C — Auriu — Scrisori — Ani — U — Muzica — At — O — Perinița — I — Sr — Np — D — Esia — Piatra — Titan — Ate — Ins — Srri — Talaz — Motan — Antren — Hilar.

Poșta rebus

COCA E. GHEORGHIU — Constanța : „Revelion '93" mi-a provocat insomnii... Cum poate un profesor ca dvs. să dea definiții de genul : ORDII — mulțimi de oameni care se distrează în această noapte. ACERBE — necruțătoare în această noapte sau ISTERIE — acces de rîs în seara Revelionului ? ! Și încă ceva : n-are rost să trimiteți careurile domnului Tugui. Tot la mine ajung...

IONEL PURGHEL — Arad : „Iarna" dvs. m-a dezamăgit. Vă rog, încă o dată, scrieți mai citet...

MARIAN MINCULESCU

P.S. „La mulți ani ! tuturor colaboratorilor acestei rubrici".

Nr. 1 (1837) din 9 ianuarie 1993

Caleidoscop

magazin

Un pantof la... licitație

Desigur că este ceva cu totul ieșit din comun cînd afli sau te prezinți la o licitație pentru a ți se adjudeca un... pantof. Și totuși acest fapt s-a petrecut la o licitație a uneia dintre cele mai faimoase case de acest gen din Londra. Cum se poate explica prezența unui asemenea obiect la o licitație, unde de obicei se vînd obiecte sau tablouri de mare preț? Acest pantof pe care îl prezentăm alăturat constituie un adevărat obiect de artă. Ca amănunt informativ vom menționa faptul că executarea lui a durat nu mai puțin de cinci ani și înfățișează în mod extrem de original o minusculă... casă, cu obișnuita scară de intrare. Restul pantofului reprezintă trei etaje unite prin scări, cuprinzînd chiar mobilă miniaturizată pentru fiecare cameră. Pantoful, implicit toate obiectele pe care le conține, a fost atît de minuțios și frumos executat, încît el reprezintă o adevărată încîntare pentru toți cei care îl examinează.

Chris Evert, o mamă fericită

După ce o viață întreagă s-a dedicat activității de tenis, fiind considerată drept una dintre cele mai bune jucătoare din istoria acestei discipline sportive, Chris Evert își dedică, în prezent, viața primului copil pe care l-a născut, Alexander James. După ce s-a retras din activitatea competițională (în urma căsătoriei cu celebrul campion de tenis Andy Mill, în 1988), ea și-a îndeplinit și visul de a deveni și mamă, dînd naștere, la vîrsta de 37 de ani, unui băiat, Alexander James. Chris Evert a fost timp de 15 ani o adevărată „regină" a tenisului mondial repurtînd numeroase victorii în cele mai importante turnee din lume. Timp de șase ani ea a fost imbatabilă pe terenuri cu zgură. Ea a mai fost căsătorită cu jucătorul englez de tenis John Lloyd, între anii 1979 și 1987.

MAI MULT DECÎT ATÎT NU EXISTĂ...

Enorma conopidă pe care o ține în brațe Luciana Pesciallo, cîntărește nu mai puțin de 4,7 kilograme. Acest produs a fost realizat prin diferite experiențe de laborator de către un profesor „ecologist", elvețianul Lucio Pifferini, care, pe un cîmp experimental a cultivat un lot de conopide fără să folosească nici un fel de îngrășăminte chimice. De altfel, trebuie menționat că nici o conopidă de pe terenul experimental nu cîntărea mai puțin de trei kilograme.

Cîinele lui Bush este milionar!

George Bush și soția sa, Barbara, au un cîine milionar. Cockerul lor, Millie, a cîștigat aproape un milion de dolari într-un an de zile. Firesc, se pune întrebarea: cum a putut un cîine să cîștige o asemenea sumă? Explicația este simplă: Barbara Bush a scris o carte de „memorii" avînd ca „autor" pe Millie, în care acesta din urmă împărtășește, din „punctul său de vedere", unele întîmplări petrecute alături de stăpînii săi. Plină de întîmplări amuzante și interesante, cartea s-a bucurat și se bucură de un foarte mare succes, care se răsfrînge direct asupra calităților de autoare (cu talent) a doamnei Barbara Bush și aduce un profit suplimentar perechii prezidențiale.

TELEGRAME

■ **Deși populația Statelor Unite ale Americii reprezintă doar 5 la sută din populația planetei noastre, această țară, cea mai bogată din lume, utilizează 25 la sută din totalul resurselor mondiale.**

■ **Dacă nu se va încetini ritmul de creștere a populației pe glob, resursele ecologice limitate ale planetei noastre vor fi serios amenințate, avertizează organizația „Population Growth".**

■ **În următorii opt ani, populația SUA va crește, susțin demografii, cu 20 milioane de locuitori. Numai pe baza acestei creșteri, cantitatea de rezduuri menajere va spori cu 80 milioane tone. Dacă aceste reziduuri vor fi încărcate în camioane, alcătuind o coloană, aceasta ar acoperi o distanță de 70 000 mile, înconjurînd de trei ori globul pămîntesc (o milă terestră = 1,6 km).**

■ **Aproximativ o treime din bacteriile aflate în mare sînt infectate cu virusi care ar putea fi purtători de informații genetice de la o celulă bacteriană la alta.**

O MINUNE A NATURII

Potrivit botaniștilor americani, cel mai mare și mai bătrîn organism viu de pe planeta noastră este o ciupercă – Armillaria bulbosa – care crește într-o pădure din Michigan. Pălăria sa atinge o suprafață de 15 hectare, greutatea sa este apreciată la 10 tone, iar vîrsta ar fi de 1500 ani! Cu ajutorul geneticienilor s-au analizat caracteristicile acestei entități vii, considerîndu-se a fi un exemplar unic în rîndul speciei.

Citiți în numărul viitor:

Mașini liliputane pentru repararea celulelor

S-a măritat de 22 de ori!

Se pare că americanca Linda Esexx, în vîrstă de 51 de ani, din Miami, deține un original record mondial (nu știu dacă figurează în „Cartea recordurilor"); s-a măritat pînă în prezent (!) de 22 de ori, cu 16 bărbați (cu unii s-a recăsătorit). „Jur că acum mă opresc", a declarat ea după ce a semnat ultimul act de căsătorie cu Jese Chandler. Ca amănunt informativ, menționăm că acesta mai are opt căsătorii la activ! Record, nu glumă...

Biblioteca Județeană MUREȘ TÎRGU-MUREȘ

ROCHIE PENTRU „STATUIA LIBERTĂȚII"

Această rochie „gigant", avînd 30 de metri înălțime și cîntărind 125 de kilograme, a fost realizată de un grup de specialiști din Barcelona și expusă pe o casă pentru a putea fi admirată de locatnici înainte de a fi trimisă la New York cu prilejul desfășurării unor manifestări dedicate împlinirii a 500 de ani de la descoperirea Americii. Evident, este vorba de un gest simbolic original, întrucît destinația rochiei este aceea de a „îmbrăca" vestita statuie, prilej de a o omologa drept cea mai mare din lume, pentru Guinness Book.

magazin

SERIE NOUĂ – 88

ANUL XXXVI • Nr. 2 (1838) SÎMBĂTĂ 16 IANUARIE 1993 16 PAGINI 30 lei

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

SPERMATOZOIDUL, UN VIRUS CARE SE IGNORĂ?

INCURSIUNE ÎN PARANORMAL

music box

DESCOPERIRE ARHEOLOGICĂ DE EXCEPȚIE

ECOLOGIE: UN SEMNAL DE ALARMĂ, DAR NU NUMAI ATÎT...

Starea de veghe

„JOCURILE SÎNT FĂCUTE...“

– Să-ți dau o veste bună!... Nici la Popești nu curge apă!

Biblioteca Județeană

musicbox

Rubrică realizată de MARIAN MINCULESCU

UN CUPLU FERICIT

Evident, nu poate fi vorba decît de **Whitney Houston** și de **Bobby Brown** ! Spun „evident" deoarece privind în lumea show-business-ului ultimilor ani n-am găsit altă pereche care ar putea rivaliza cu cei de mai sus... **Whitney** și **Bobby** se cunosc de mai mulți ani dar abia în vara trecută au spus „fatalul" **DA** ! De atunci se mențin în „colimatorul" presei americane care se întrece în a scrie despre cîntărețul, soțul și viitorul tată **Bobby** și despre solista excepțională, actrița și viitoarea mamă **Whitney**. Milioanele de fani se bucură pentru ei, dar cel mai fericit este **Bobby** care, în martie, va deveni, pentru a patra oară, tată ! Dacă nu știați, aflați că el mai are trei copii din legăturile anterioare și că această locuiesc cu el, **Whitney** îi iubește foarte mult făcîndu-l pe **Bobby** să declare că, uneori, el este pe locul doi...

Căsătoria nu a devenit un obstacol în cariera lor muzicală, dimpotrivă, i-a inspirat, mărturie stînd noile albume, hituri, filme și turnee (este vorba de cele efectuate de **Bobby** cu vechii săi prieteni de la **New Edition** (vă spune ceva numele **Bel Biv Devoe** ?) Este notoriu faptul că **Bobby** îl admiră foarte mult pe **Michael Jackson**, dar, paradoxal, visul său este să lucreze cu „micul genius" (la propriu...) **Prince** și cu **Janet Jackson** (pe care o consideră a fi cea mai bună dansatoare din State). Pînă pe 28 decembrie (cînd a început turneul său european) **Bobby** a lucrat cu o solistă nu mai puțin talentată ca **Janet**, ați ghicit !, cu **Whitney** ! Revenind la mariajul lor să „notăm" că cei doi soți se completează reciproc și că învață unul de la altul, ea dîndu-i lecții de canto iar el inițiind-o în arta dansului... La această oră **Mr. Brown** se află cu trupa sa în Europa (de-ați vedea ce dansatoare are...) iar noul său single este **Get Away** (o bucată „supărată", despre mizeria din lume, despre ziariștii pisălogi și despre gărzile de corp care nu-l lasă o clipă singur...)

Ca final, cîteva informații despre soundtrack-ul filmului **The Bodyguard** (cu **Kevin Costner** și **Whitney Houston** în rolurile principale) : ne reîntîlnim cu producătorii **David Foster**, **Michael Waldon**, cu compozitorii **L. A. Reid** și **Baby Face**, piesele fiind interpretate de **Whitney**, **Lisa Stansfield** („Într-o zi mă voi întoarce"), **Aaron Neville** („Chiar dacă mi se va rupe inima"), **Soul System** („Va fi o zi minunată". Soul System este noul grup al lui **Robert Cliveilles** și al lui **David Cole**) și de **Curtis Stigers** („Pace, iubire și înțelegere"). Personal, voi trece acest soundtrak în „contul" lui **Whitney** deoarece ea interpretează șase compoziții. Aveți vreo obiecție ? Ascultați **I Will Always Love You**...

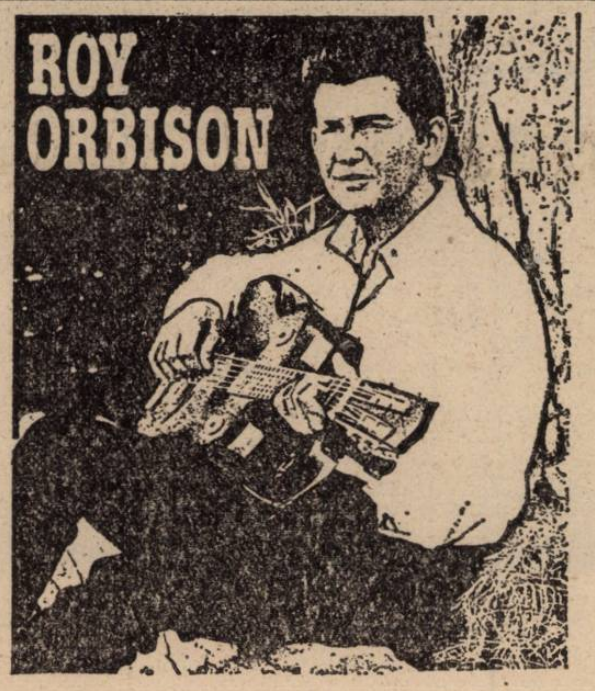

■ **Remember : Roy Kelton Orbison (23.04. 1936 – 6.12.1988), o voce de aur a country – rock-ului american. Only The Lonely, Cryin', Pretty Woman, sînt doar cîteva din marile hituri interpretate de el...**

TOP TEN „MAGAZIN"

10. Too Much Love Will Kill You — Brian May.
9. Sweat — Inner Circle.
8. Queen Of Rain — Roxette.
7. Baker Street — Undercover.
6. Open Sesame — Leila K. New entry.
5. Who's Fooling Who ? — Double You. New entry.
4. Who Needs Love Like That ? — Erasure. New entry.
3. I Will Always Love You — Whitney Houston. New entry.
2. Sometimes Just Love Ain't Enough — Patty Smith.
1. Heal The World — Michael Jackson.

Reluăm, deci, topul nostru „cel de toate zilele" propunîndu-vă patru single-uri „calde" culese din marile topuri ale Europei și Americii : locul 6 — simpatica Leila revine cu o piesă de dans care precede noul ei album, locul 5 — italianul William Naraine (Double You) speră să redite-ze succesul avut în vara lui '92 cu Please Don't Go, locul 4 — Andy Bell și Vince Clark ne întreabă : „Cine are nevoie de o iubire ca asta ?" (de pe recent apărutul album compilație 20 Greatest Hits) și locul trei — smash hitul din soundtrack-ul The Bodyguard (amănuntele despre acesta le-ați citit deja).

Albumul săptămînii

The Bodyguard banda sonoră

Avînd în vedere faptul că amfitrioni noștri de azi sînt Bobby și Whitney m-am gîndit că ar fi foarte potrivită prezentarea muzicii filmului The Bodyguard (cu Whitney Houston și Kevin Costner în rolurile principale). Vreau să vă spun, de la început, că avem în față un produs de lux ! Comparîndu-l cu precedentul soundtrack de succes (Boomerang. V-am vorbit, deja, despre el...) vom constata că accentul pus pe muzica de dans este ceva mai „reținut" mizîndu-se, în schimb, pe diversitatea stilistică... Filmul The Bodyguard marchează debutul cinematografic al lui Whitney (ca actriță și producătoare), soundtrack-ul omonim fiind a patra realizare notabilă de studio a frumoasei americance. Am amintit, deja, autorii pieselor dar nu v-am spus că marele hit al momentului este, de fapt, o cover version a unei melodii lansate de Dolly Parton în 1971 ! Evident, mă refer la **I Will Always Love You**... Trebuie precizat, obligatoriu, că piesa interpretată de **Soul System** este, de asemenea, un remake după **It's Gonna Be A Lovely Day**-ul lui Bill Widders ! Toate cîntecele sînt potențiale hituri iar valoarea interpreților este super ! Acest incredibil amestec de nume și stiluri (soul, balade, rock, pop, fusion) face o reclamă grozavă filmului, a cărui premieră a avut loc pe 25 noiembrie iar faptul că Whitney nu-l suportă, organic, pe Kevin Costner care, printre altele, a făcut-o lesbiană (chiar dacă acum Whitney așteaptă un copil...) nu este decît un amănunt suplimentar care ne va trezi și mai mult, interesul pentru această peliculă...

Tolba cu scrisori

DORESC SĂ CORESPONDEZE : Mona Marcu, str. Transilvaniei nr. 169, Aiud, 3325, Alba (cu fani Sandra). **Mariana Târcu**, Aleea Plopilor nr. 5, bl. L2, sc. B, ap. 25, Turda, 3350, Cluj (pe diverse teme. Are 15 ani). **Clementina Barbu**, str. Soveja, bl. 10, sc. A, et. 4, Constanța, 8700 (îl roagă pe rapper-ul Ionuț din Uricani să-i scrie pe adresa redacției noastre...). **Liliana Pascu**, Suhaia, cod 0795, Teleorman (dorește texte din repertoriul lui Elvis). **Alice Suttyák**, Aleea Muzicii nr. 8, bl. C9, sc. A, ap. 9, Timișoara, 1900, Timiș (cu fani Roxette). **Ariana Arsa**, B-dul Liviu Rebreanu nr. 2/1, bl. H7, sc. B, ap. 33, Timișoara, 1900, Timiș (pe diverse teme. Are 16 ani). **Alina**, B-dul Metalurgiei nr. 2A bis, bl. 2A, sc. A, ap. 46 sector 4, 75576, București (cu fani Michael Jackson). **Corina Ivănescu**, Calea București nr. 71, Topoloveni, 0347, Argeș (cu fani Michael Jackson. Are 16 ani). **Marius Stănuță**, Fdt. Niculescu Basu nr. 9, Cartier 1 Mai, Brăila, cod. 6100 (cu iubitorii muzicii electronice). **Geanina Albu**, str. Scinteii nr. 2, bl. G 1—5, sc. 2, ap. 36, Bîrlad, 6400, Vaslui (cu fani Michael Jackson). **Beatrice**, str. Gh. Asachi nr. 2, bl. G1/5, sc. 5, ap. 65, Bîrlad, 6410, Vaslui (cu fanii lui Schwarzenegger, Van Damme și Stallone). **Magda Marian**, str. Matei Basarab, bl. 29, sc. B, ap. 15, Slobozia, 8400, Ialomița (cu rapperi). **Cristina Cirjan**, str. Prunaru nr. 6, bl. 8, sc. A, ap. 2, sector 1, București (cu fani Vanilia Ice. Are 15 ani). **Arthur Szabo**, str. Teilor nr. 1, Reghin, 4225, Mureș (caută albumul Fiability — Marius Simiti). **Ioana Trifu**, str. Constantin Ivănuș nr. 84, sector 2, București (cu fani Take That și nu numai...).

Am o datorie față de fanii lui Jean Michel Jarre : discografia idolului lor. Iat-o : Oxygene ('77), Equinoxe ('79), Magnetic Fields ('81), The Concerts In China ('82, Double LP), The Essential ('83), Zoolook ('84), Rendez-Vous ('86), Jean Michel Jarre In Concert ('87), Revolutions ('88), Jarre-Live ('89), Waiting For Cousteau '90), Images ('91).

Monica Manda — Rm. Vîlcea : nu mai am posibilitatea de a trimite texte la domiciliu. Te pot ajuta publicîndu-ți adresa. Ce zici ?

FLASH

Știri PoP

● **Mariah Carey, Michael Jackson** și **Kris Kross** au fost nominalizați pentru „premiul anual al muzicii americane". Se amintim că acest premiu a fost cîștigat printre alții și de **Michael Bolton**, cîntărețul american cu o voce romantică, **Eric Clapton**, un chitarist cu totul special, cu două decade în urmă cel mai bun chitarist rock al lumii, **Brian Adams**, instrumentist foarte bun și interpretul hit-ului „Everything I do (I do it for you)". **Genesis**, formația care cîntă și ea de 20 de ani, **U2**.

● La capitolul noi apariții discografice să-i amintim pe **Simply Red**, care vor edita, în curînd, un album cu melodii **live** (din concerte) : **Mick Jagger** va fi prezent în luna februarie cu un album solo, iar formația **Pink Floyd** a anunțat că pregătește un album care se va numi „Shine on" (vă mai amintiți, „Shine on Crazy Diamod" de pe discul **Wish you were here** !), și care va strînge laolaltă cîteva melodii prezente în pușinele lor apariții pe scenă : **Chris Rea**, cel cu hit-ul „Road to Hell", a apărut cu un nou album intitulat „**God's Great Banana Skin**".

● Iată și un compliment pentru șeful formației Simply Red, **Mick Hucknall** : „e un amant grozav" a spus fotomodelul suedez Katherine Memmenbach, „mă face fericită de patru ori într-o noapte".

● Ghinion pe **Axl Rose**, star-ul formației **Guns n'Roses**, care în urmă cu o săptămînă a fost călcat de hoți la Rio. Gangsterul l-a amenințat cu un cuțit și i-a furat bijuterii în valoare de 60 000 de dolari.

● Basistul de la legendara formație **Rolling Stones, Bill Wyman**, a lansat bomba, în direct, la o emisiune TV din Marea Britanie : părăsește formația pe care a alcătuit-o cu trei decenii în urmă, împreună cu **Mick Jagger** și **Keith Richard**. „Înapoi nu mă mai întorc. Dacă am cîntat 30 de ani cu Rolling Stones, oi mai putea să cînt vreo 2—3 ani și solo", a spus basistul, astăzi în vîrstă de 55 de ani. Formidabil cum trece vremea.

TOP 10

Iată cum arată clasamentul primelor 10 melodii în Marea Britanie (U.K.) și USA, valabil pentru **prima săptămînă a anului 1993** :

Pe primul loc în ambele țări, de mai multe săptămîni pe această poziție, **Whitney Houston** cu hit-ul „I will always love you". **Locul 2. Heal the World** — Michael Jackson (în UK). **Rump Shaker** — Wrecks—N—Effect (USA). **3. Could it be Magic** — Take That (UK) și **If I ever fall in Love** — Shai, un cvartet de culoare care cîntă excelent (USA). **4. Would I lie to you** — Charles and Eddie (UK) și **In the Still** — Boyz II Men (USA). **5) Phorever people** — The Shamen (UK) și **I'd die without you** — P.M. Dawn (USA). **6) Slam Jam** — WWF Superstars (UK) și **Rhythm is a Dancer** — Snap (USA). **7) Exterminate** — Snap (UK) și **Good Enough** — Bobby Brown (USA). **8) Mr. Wendal/Revolution** — Arrested Development (UK) și **Saving forever for you** — Shanice (USA). **9) Out of Space** — Prodigy (UK) și **How do you talk** — The Heights (USA). **10) Miami Hit Mix** — Gloria Estefan (UK) și **Real Love** — Mary J. Blige (USA). Cu o întîrziere de o săptămînă, promit celor interesați să continui să prezint acest TOP.

Știri filme

● **Husbands and Wives** (Soți și soții) se numește noul film scris și regizat de **Woody Allan** și care se vrea o psihanaliză a relațiilor dintre el și **Mia Ferow** cu care se află în divorț. Cei doi împricinați joacă în acest film propria lor poveste.

● **Prince** pregătește un film semi-documentar despre el, ca o replică la „**In pat cu Madonna**". Subiectul nu este greu de ghicit dacă ai văzut ultimele două clipuri video (clasificate X, adică erotice) intitulate „**Sexy Mother Fucker**" și „**My name is Prince**".

● **Bruce Willis, Goldie Haws** și extraordinara **Meryl Streep** apar în filmul „**The Death Becomes Her**", un horror comic cu foarte multe efecte speciale : comic cu foarte multe efecte speciale.

GEORGE CUȘNARENCU

CM SRL

Revista Magazin este editată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR : Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Mihaela DOROBANȚU (directori)

REDACȚIA : Piața Presei Libere nr. 1, telefon : 617 60 10, 617 60 20. TIPARUL : Imprimeria „CORESI" — București.

CITITORII DIN STRĂINĂTATE se pot abona prin RODIPET S.A. — PO.BOX 33—57. Fax 0040-1-312 94 32 sau 312 94 33, Telex 11995, Piața Presei Libere nr. 1, Sector 1, București, România

SERVICIUL PUBLICITATE : 618 24 27.
SERVICIUL DE DIFUZARE : 618 45 57

Redactor șef : DUMITRU FILIP
Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

magazin

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Tugui, Ecaterina Oatrineanu, Aurora Popescu (1630) ; Paul Ioan (șef secție), Mihaela Dorobanțu, Șerban Filip, Teodora Bujor Panaitescu (1612) ; Adrian Hoajă, Elena Ilie, Constantin Pavel (1633)

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran

CORECTURĂ : Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea (1282).

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

ADDENDA CUNOAŞTERII

„ORAŞELE PLUTITOARE" sau ARHITECTURA VIITORULUI

■ Oraşele Terrei (cu deosebire cele ale „lumii a treia") devin tot mai neîncăpătoare datorită exploziei demografice şi migrării populaţiei din mediul rural ■ Pentru că metrul pătrat de teren la Tokio a atins cote fabuloase, iar locuinţele submarine ar fi prea costisitoare, în capitala niponă se are în vedere construcţia a două building-uri hiper înalte, cu 500 şi, respectiv, 250 de etaje ■ „Locuinţele plutitoare", o soluţie pentru locuitorii oraşului Helsinki, vor fi confortabile, cu vedere la mare şi fără zgomotul năucitor al transportului urban ■ Mediul înconjurător ar avea de cîştigat de pe urma extinderii oraşelor în „Împărăţia lui Neptun".

Populaţia lumii sporeşte anual cu circa 100 milioane de pămînteni. Oraşele Terrei devin tot mai neîncăpătoare datorită sporului demografic, mai ales în „lumea a treia". Se caută noi perimetre urbane pentru adăpostirea populaţiei aflată în creştere, dar care migrează din mediul rural. Se înalţă zgîrie-nori. Şi nu numai în SUA. La Tokio, metrul pătrat de teren a atins cote fabuloase, ceea ce a condus la elaborarea unor proiecte mai mult decît îndrăzneţe — construcţia a două building-uri hiper înalte, de 2001, în (cu 500 etaje !) şi 1000 metri. Ar fi una din soluţiile viabile pentru împiedicarea creşterii marii metropole pe orizontală. Se are în vedere, de asemenea, realizarea de noi spaţii de depozitare şi chiar de locuit în subteran. Nu se exclude nici posibilitatea amenajării de locuinţe în mediul marin.

„Împărăţia lui Neptun" oferă, într-adevăr, spaţiile necesare lărgirii ariei marilor oraşe situate la bordura mărilor şi oceanelor. Locuinţele plutitoare vor fi o soluţie mai puţin costisitoare financiar în comparaţie cu aşezările din adîncuri. Cum s-ar înfăţişa o atare ofertă tentantă ? Ca nişte imobile moderne şi extrem de funcţionale. În Finlanda, de pildă, sînt vizate micile golfuri (numeroase ca număr) aflate în dreptul Capitalei sau în vecinătatea sa. Arhitecţii din „Ţara celor 1000 de lacuri" sînt de părere că „locuinţele plutitoare" ar fi o alternativă realistă la metodele tradiţionale de urbanism. Mai ales cînd este vorba de Helsinki, metropola în care malurile şi suburbiile bune pentru construcţii civile au fost de mult ocupate cu diverse clădiri şi edificii. Şi pe măsură ce anii se scurg, creşte şi numărul celor ce-şi doresc o locuinţă confortabilă la Helsinki, cu vedere la mare şi fără zgomotul năucitor al oraşului. Venind în întîmpinarea acestei cerinţe firesti a concitadinilor, experţii Centrului de cercetare „Arkkitalot" au efectuat deja studii de fezabilitate pentru construirea de locuinţe plutitoare, pe pontoane.

Se va recurge la o metodă constructivă de mare randament, industrială — asamblarea locuinţelor plutitoare la şantierele navale. Experienţa acumulată în acest sector, cu deosebire în construcţia feriboturilor, nu ar putea fi neglijată, ci exploatată la maximum. Numai astfel ar fi posibilă scăderea preţului de cost al edificiilor plutitoare şi relansarea activităţii şantierelor navale, care, în ultimii ani, duc lipsă de contracte. După realizarea şi finisarea pe şantier, imobilele ar putea fi uşor remorcate la locul ancorării lor.

Ce se mai poate spune despre ineditul proiect ? Baza imobilului plutitor o formează un ponton solid de oţel. În interiorul său sînt plasate încăperile auxiliare şi echipamentul tehnic, camerele frigorifice individuale, garajele (se realizează şi o legătură directă cu ţărmul). Pentru că este vorba de un imobil cu mai multe apartamente, (pentru cîteva familii) se poate amenaja, la cerere, în măruntaiele construcţiei aflate sub apă, o cochetă sală de concerte. Pereţii acestei incinte ar putea fi transparenţi, dînd către un mare acvariu. Pe puntea pontonului, aflată deasupra nivelului mării, se va înălţa clădirea propriu-zisă. La parter şi primele etaje se vor afla magazinele şi diverse spaţii utilitare. Se va putea amenaja o punte pentru promenadă, „agrementată" cu arbori şi gazon. Nivelele 4, 5, 6, 7 şi 8 vor fi rezervate apartamentelor. Şi acoperişul va putea fi folosit prin amenajarea de terenuri de sport, plaje artificiale etc.

Arhitecţii finlandezi acordă şanse mari locuinţelor plutitoare. Ele se vor integra armonios, fără distonanţă în mediul înconjurător şi în peisajul riveran al oraşului Helsinki.

D. FILIP

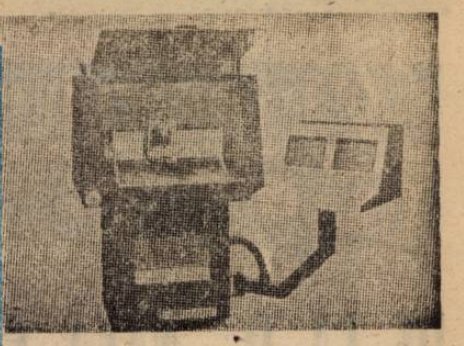

Freză de mare precizie

Freza cu comandă numerică „Gypsie", concepută, produsă şi pusă în vînzare de firma franceză Celap, este destinată în principal fabricării circuitelor imprimate. „Gypsie" este special adaptată la producţia hărţilor prototip de serie sau unicat. Concepţia sa modulară permite realizarea multor variante, din care se disting aplicaţiile centrelor de prelucrare cu trei axe pentru gravuri de texte, sigle, sinoptice etc. ; controlul şi analiza suprafeţelor. Diferite tipuri de broşe sau alte feluri de piese sînt adaptabile în funcţie de tipul de lucru ce urmează a fi efectuat.

„Gypsie" este un instrument de programare fiabil, care realizează programe compatibile, fapt care conduce la evitarea unor situaţii costisitoare de imobilizare, spre exemplu, a unei maşini cu multe broşe, de înaltă productivitate. Iată cîteva din caracteristicile sale de programare : ocolire lineară cu corecţie automată cu diametru util, corecţia razei de strunjire, inserţia punctului de găurire ; noţiunea de bloc (copie, deplasare), zero flotant, calculator PC-AT-20 MO, stocarea memoriei pe disc dur sau dischetă ; legătură din seria RS 232.

Cu un traseu în Z de 40 mm şi o viteză de broşare de 15 — 60 000 de tururi/minut. „Gypsie" se caracterizează printr-o mare precizie de deplasare (±1/100 mm) şi de amplasare a găurilor (±3/100 mm). Cu un preţ de vînzare mai mult decît convenabil, suplete în utilizare, performanţe şi fiabilitate, „Gypsie" se recomandă de la sine pentru achiziţie. **(S.F.)**

Lothar Spath şi secretele succesului economic

Marele om de afaceri german Lothar Späth, patronul firmei Jenoptic GmbH din oraşul Jena, intenţionează să realizeze multe proiecte de anvergură în noile landuri germane. Iniţiativele sale în landul Thuringia au atras oameni de afaceri din întreaga lume în oraşul Jena. Majoritatea proiectelor sale sînt considerate de cei 108 000 locuitori ai oraşului ca fiind prea ostentative pompoase şi cu termene de finalizare prea îndepărtate în timp.

După ce, în urmă cu doi ani, şi-a dat demisia din funcţia de preşedinte al landului Baden-Württemberg, celebrul om politic Lothar Späth a îndeplinit funcţia de consilier al preşedintelui landului Thuringia. În vara anului 1991 a fost numit preşedinte al Consiliului de administraţie al întreprinderii Jenoptic. Primul lucru pe care l-a făcut în noua sa calitate a fost să recupereze resturile renumitului trust Carl-Zeiss din localitate. Aceasta a fost primul caz de „asanare financiară" a unei întreprinderi din fosta R.D. Germană şi el s-a datorat în special abilităţii de negociator a lui Lothar Späth. 3,6 miliarde de mărci au fost deblocate în acest scop la Berlin, din care landul Thuringia a suportat 900 de milioane de mărci. Lothar Späth, preşedinte al Consiliului de administraţie pe o perioadă de cinci ani, trebuie să garanteze 10 200 de locuri de muncă. Înainte de reunificarea Germaniei, la Carl-Zeiss Jena îşi desfăşurau activitatea 30 000 de persoane. 5 000 dintre acestia au fost nevoiţi să-şi părăsească oraşul. Mulţi tineri îşi încearcă în prezent norocul în vest. Lothar Späth mai trebuie să asigure şi recalificarea altor 15 000 de oameni.

Carl Zeiss Jena, inima centrului industrial Jena, asambla în trecut aparate de optică de precizie, mult apreciate de partenerii săi. În prezent, 51 la sută din acţiunile sale aparţin societăţii Carl Zeiss din Oberkochen (landul Baden-Württemberg). În cadrul uzinei lucrează actualmente 3 000 de muncitori. Cifra de afaceri din cursul anului 1992 a atins numai 150 de milioane de mărci, faţă de 200 de milioane cît erau prevăzute în plan. Principala cauză a acestei stări de lucruri este prăbuşirea CAER-ului.

Peste 200 de mici întreprinderi care activează în principal în domeniul serviciilor, instalate de curînd de Lothar

Späth la Jena, au toate motivele să privească cu încredere în viitor. În cadrul lor îşi desfăşoară activitatea 4 000 de lucrători. Carl Zeiss va începe să producă o întreagă gamă de aparate de înaltă tehnologie începînd din 1993, cum ar fi aparatele de electronică optică. Strategia complexă pusă la punct de Lothar Späth începe să culeagă primele roade : din momentul în care a desprins un mare număr de mici întreprinderi din grupul Carl-Zeiss, Jenoptic a devenit inima unui centru de înaltă tehnologie. Prin contactele sale din lumea afacerilor, Lothar Späth a reuşit să asigure firmei Jenoptic parteneri de talia unor giganţi din lumea industrială, cum ar fi Sandoz, Rheinmetall şi RWE. Aparatele de măsură ultramoderne, cele de mare precizie pentru gravarea circuitelor imprimate sau telescoapelor laser, precum şi de la elemente fabricate pentru tancurile sovietice T 72 au construit încet-încet faima firmei Jenoptic.

Dacă consorţiul dirijat de MAN va reuşi să obţină contractul pentru realizarea primei reţele europene de telefonie mobilă, centrul tehnic va trebui plasat la Jena. În numai cinci luni, Lothar Späth a ras o uzină veche de pe suprafaţa pămîntului, a depoluat zona în care o societate imobiliară construieşte în prezent imobilele în care vor lucra salariaţii societăţii Frauenhofer. Acest „zel" deosebit din partea marelui om politic din decembrie trecut a stîrnit un cor de proteste din partea cetăţenilor oraşului Jena. În momentul în care au fost dărîmate mai multe clădiri ale uzinei principale şi dl. Späth a invitat o echipă de arhitecţi anglo-germană să prezinte un model de cartier de afaceri şi hoteluri, protestele au atins punctul lor culminant. Graţie deciziilor rapide şi inspirate ale Consiliului municipal, dominat de Lothar Späth, au putut fi evitate unele consecinţe neplăcute ale rapidei modernizări a oraşului Jena. Astfel, în timp ce celelalte oraşe au fost invadate de marile firme specializate în comerţ, fapt care a ruinat comercianţii locali, la Jena acest lucru nu s-a produs deloc. Şi aceasta, deoarece numai cîteva magazine au primit autorizaţia de amplasare în centrul oraşului.

Din momentul achiziţionării fabricii de ceramică Tridelta, în aprilie 1992, ambiţiile lui Lothar Späth au devenit extrem de evidente în estul Germaniei. Cinci districte din landul Thuringia îşi „potrivesc ceasurile" strategiei economice după „pendula" numită Jenoptic. Punctul lor de joncţiune se numeşte Lothar Späth, fiecărui investitor care îl vizitează recomandîndu-i implementarea în acest teritoriu de 250 kmp. Poziţia cîştigată de-a lungul anilor printr-o activitate asiduă este folosită de marele om de afaceri în scopul promovării unor măsuri speciale pentru rentabilizarea întreprinderilor din zonă : salarii mai scăzute în est ca în vest, reducerea ajutorului social acordat celor care nu vor să muncească; subvenţiile pe termen lung pentru investitorii din est şi un schimb de manageri între estul şi vestul Germaniei. Cea mai mare problemă cu care se confruntă Lothar Späth în noile landuri germane este mentalitatea de funcţionari, suverană pînă nu demult în fosta RD Germană.

ŞERBAN FILIP

MERGEM MAI DEPARTE

Este suficient să deschidem capacul cutiei cu cadouri de pe coperta noului număr al revistei INFOCLUB *6/1992 pentru a vedea ce surprize găsesc aici împătimiţii întru informatică. Şi ce se revarsă din promiţătoarea cutie cu daruri de sărbători ? Editorialul Mihaelei Gordocov inspirat intitulat „Mergem mai departe", consemnînd inaugurarea Centrului de informatică de la Liceul Cantemir, apoi impresii de la Forumul companiilor de calculatoare organizat la Cracovia, serialul*

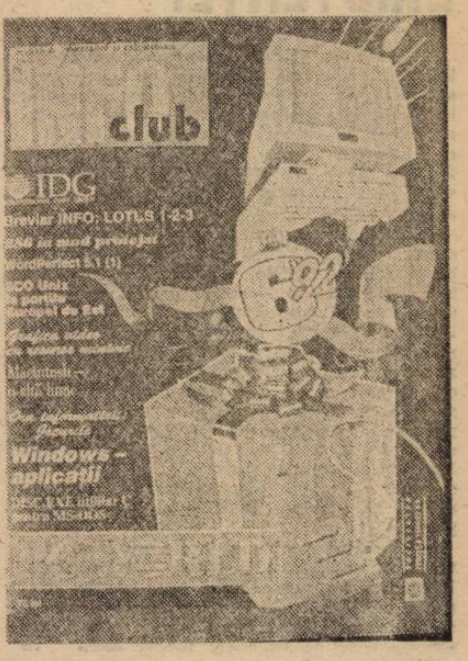

Windows, grafică, video etc. Şi surprizele continuă cu titluri la fel de captivante : „Un program pentru liniştea dv.", „Virusuri şi strategii antivirusuri", „Jocurile pe calculator între amuzament şi educaţie" şi, în final, mult aşteptatele rezultate finale privind „Concursul INFOCLUB", cu promisiunea că numărul următor va publica programul cîştigător şi un succint portret al autorului său, alături de binemeritate felicitări. **(M.D.)**

incursiune în paranormal

DE LA O „NAVĂ EXTRATERESTRĂ" LA APARIȚIA „MEMORIEI MUZICALE" INEXPLICABILE!

Înainte de-a intra în epica extrasenzorială rezumată în titlu, le mulțumesc cititorilor care mi-au atras atenția asupra unui soi de pamflet penibil, apărut anul trecut în revista „Cuvîntul", probabil de tiraj modest, în care un oarecare Zlătescu solfegiază agramat niște păreri materialist-dialectice-îndrumătoare, demne de pagina întîi a „Scînteii", în care sînt degradat și ironizat împreună cu această rubrică. Mai întîi n-am fost niciodată și nu sînt gazetar. Mai apoi nu fac decît să consemnez în acest spațiu o seamă de fenomene atestate, în spiritul și tradiția științei spirituale. Sînt un foarte alergic antiobscurantist, nu îndrum lumea să practice magii și spiritismul, iar pildele de prestigiu care-mi încurajează dorința de a face cunoscute unele „evenimente" ce țin de fenomenologia paranormală se întind de la Socrate la Pascal, și de la Bogdan Petriceicu Hasdeu la Einstein. O galerie de personalități ale culturii, filozofiei și științei, care populează spiritualitatea a peste două milenii îmi oferă reflecții și conotații despre transcendent, despre suflet, despre trăirile extrasenzoriale validate în timp. Pamfletul din „Cuvîntul" m-a surprins mai ales prin faptul că în conducerea acestei publicații am întîlnit două nume care se leagă bine de știința de carte : Teposu și Buduca. În fine, nu l-am răspuns Zlătescului pentru că mi s-a părut neloial să o fac într-o publicație citită de aproape un milion de cititori, cum este revista „Magazin", cînd „Cuvîntul" are o circulație modestă (deși sînt convins că merită un tiraj mai mare), cititorii neputînd lua cunoștință de pamfletul în care sînt făcut abuziv ceea ce n-am fost și nu sînt ! În numărul viitor al revistei voi reproduce un text interesant, referitor la caracterul premonitor al viselor, semnat de un.. „obscurantist" de nedesprins din cultura română !

Revenind la paranormalul de fiecare săptămînă, reținem comunicarea lui Vasile Cătălin Răzvan Cătristescu (trei prenume și un nume deprimant), interesantă mai ales printr-o analogie cu o frecvență redusă în cazuistica paranormală. Iată ce i s-a întîmplat tînărului bucureștean :

„În toamna anului 1989, într-o noapte obișnuită ca toate celelalte, am simțit nevoia să mă rog pentru dragoste, înțelepciune și știință. Mă rugam imaginii lui Iisus. Aveam obiceiul ca seara să privesc îndelung cerul înstelat. Simțeam nevoia s-o fac. Aflîndu-mă la mare cu o prietenă, m-am uitat îndelung la cer de pe terasa Hotelului Egreta. Prietena mea intrase în cameră, adormise. Pe la ora două din noapte deasupra mea a apărut o lumină puternică, galben-portocalie. Se afla foarte aproape de mine, la vreo 50 de metri deasupra mea. Timp de cîteva secunde am privit lumina aceea rotundă și galbenă, cu un diametru de vreo 10 metri. Apoi a dispărut fără zgomot. Întîmplarea nu m-a șocat, auzisem despre OZN-uri, aproape că puteam s-o uit...

Dar n-am putut-o uita, pentru că de la acea apariție viața mea a luat alt curs. Am început să practic Yoga. Este vorba de Hata-Yoga prin exerciții de respirație și rugăciune. Și, la un moment dat, stînd cu ochii închiși, în meditație, am văzut din nou lumina, acum era o lumină mare, galbenă, adîncă, vastă și plină parcă de pace și de bucurie. Din acel moment ori de cîte ori intram în meditație îmi apărea aceeași lumină, modificată puțin spre auriu. Simțeam parcă Pămîntul departe de mine, între stele și foarte mic. Trăiam senzația că lumina se află în mine și pretutindeni, era puternică, dar fenomenul ținea foarte puțin, cam două minute. Ceva mai mult, uneori mă vedeam prezent într-o biserică plin de pace și de bucurie. Ceea ce s-a întîmplat însă după toate aceste trăiri descrise lapidar — ele fiind mult mai complexe în realitate —, mi se pare ieșit din comun și foarte greu de explicat.

De cel puțin cinci ori pe săptămînă mă pomenesc cîntînd în memorie cu cuvinte ciudate pe care nu le-am învățat niciodată. Unele cuvinte au sonoritatea limbii latine. Oricum memoria mea cîntă într-o limbă străină melodii mirifice ce par a fi taine din Univers. Trebuie să menționez că îmi controlez gîndurile, memoria, și totuși acele melodii într-o limbă pe care nu o vorbesc apar spontan, se desfășoară curate în legea lor, textul este bogat în expresii, coerent, complet, iar eu habar nu am cum și de unde vin toate în memorie și „funcționează" ca și cum aș avea încorporat în creier un magnetofon cu o bandă înprimată. Pun acest fenomen fără îndoială în legătură cu apariția de la mare, cînd stăteam pe terasa acelui hotel — pentru că altă explicație nu găsesc. De atunci totul în memoria mea s-a modificat. Dar am trăit și momente mai neplăcute, prin apariția unor spirite zgomotoase, noaptea, ca niște umbre negre care respirau omenește, se mișcau prin cameră și dispăreau cam după un sfert de oră pur și simplu prin perete !".

Evident, se pot face numeroase speculații transformînd fiecare element al relatării într-o componentă a unei ecuații, dar fără șanse de a o rezolva. Singurul care poate avea norocul reușitei este subiectul însuși, prin observații lucide și coroborarea lor cu date din literatura domeniului. Situații asemănătoare sînt des citate, însă în cazul descris originalitatea constă în inducerea spontană a unui univers muzical necunoscut, neexersat, fără memorie și a unui limbaj străin de cunoștințele acumulate de subiect. Subiectul pare transplantat într-un areal sonor și de expresie în care n-a existat niciodată, dar este „obligat" să-l conștientizeze și să-l trăiască. Pentru ce ? Psihanaliza și psihiatria ne oferă „ipoteze de lucru", iar noi avem nevoie de certitudini...

ION ȚUGUI

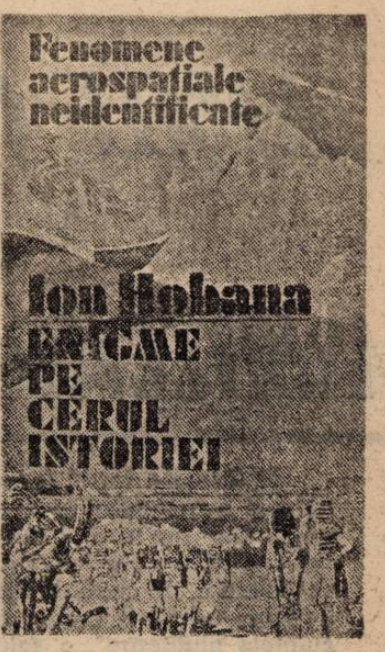

OZN-urile, ADEVĂR ȘI MISTER!

O carte despre „fenomene aerospațiale neidentificate", semnată de Ion Hobana, este fără îndoială o garanție de seriozitate și cultură, de cunoaștere și de adevăr. Apărut la editura ABEONA-C.E.I.T., volumul „Enigme pe cerul istoriei" face parte din acele scrieri încărcate de competență și informații, de un complex de conexiuni lămuritoare care, din păcate, lipsesc prea des din atîtea cărți dedicate literaturii ufologice. Ion Hobana, prestigios cercetător al fenomenului OZN, ne oferă în această carte substanțială suportul de credibilitate și atestare, dar și de vestejire a unor scrieri fanteziste, comerciale prin senzaționalul lor efemer. De aceea consider că numeroșii pasionați de „fenomenele aerospațiale neidentificate" au la îndemînă, în sfîrșit, o sinteză a „misterului" și comentariile de înaltă profesionalitate ale unui spirit care ajunge la adevăr prin succesive îndoieli.

Cred, apoi, că nimic din bibliografia mondială a domeniului nu a fost ocolit. O bibliografie care nu optează doar pentru cărți și autori celebri, ci sondează cu răbdare și perfectă intuiție presa vremii, caracterul unor mărturii, veridicitatea lor. Putem avea o imagine integratoare a fenomenologiei ozenistice de-a lungul istoriei și totodată autorul ne lasă libertatea propriei judecări — el fiind mereu interesat de autenticitatea fenomenelor, cărora le asociază apoi propriile comentarii profunde, cel mai adesea ne-negociabile.

O singură observație, care din păcate atinge în general la ora actuală producția de carte : calitatea scăzută a ilustrației și deopotrivă a hîrtiei pe care se tipăresc cărțile : De aceea, la capătul lecturii am început să-mi „imaginez" această carte tipărită normal !

ION ȚUGUI

Psihoterapia între certitudine și speranță

ȘANSA ÎMPLINIRII „ÎN PRIZA" CU REALITATEA EXISTENȚEI

— Domnule Dr. Adrian Voicikovski, Dle Jean Chiriac încheiem cu acest episod discuția noastră privind psihoterapia, în particular psihanaliza, — cred de altfel că este prima de asemenea întindere publicată, într-o revistă de mare tiraj. Înainte de o ultimă serie de întrebări, v-aș ruga să formulați un punct general de vedere.

— Desigur, serialul nostru a putut acoperi doar în mică măsură aceste probleme. Dificultățile întîmpinate în practică sînt majore — totul este la început de drum. Menționăm doar faptul că paleta de tulburări întîlnite în România și susceptibile de a fi supuse terapiei analitice este doar parțial acoperită de experiența celor din Vest ! Pentru simplul motiv că ei nu au cunoscut „pe viu" presiunea permanentă și destructivă a universului totalitar de tip comunist. Dar, ca de obicei, lucrurile au și o parte pozitivă : este o șansă pentru psihanaliză care poate îngloba și această experiență !

— Serialul nostru a trezit un larg interes, manifestat... telefonic sau în scris. Pentru a lămuri și mai bine unele aspecte, v-aș întreba încă o dată care sînt relațiile cu alte tehnici... mai speciale despre care se vorbește foarte mult în ultima vreme ?

— Ne facem datoria de principiu de a înștiința pe toți cei interesați că nici una din tehnicile utilizate de noi nu are absolut nici o legătură cu magia, bioenergoterapia, metode de medicină naturistă, yoga, cu orice ar putea fi raportat la doctrine sau credințe religioase. Nu au nimic comun cu „forțe oculte", „supranaturale", nici măcar cu parapsihologia și nu comunică, nu conferă pacientului însușiri sau capacități supranormale.

— Scopul pe care îl urmăriți...

— ... este foarte pămîntesc : de a reuși buna integrare a individului în exigențele ambianței sale sociale, familiale, profesionale. De constientizare globală și autopercepție lucidă a individului „în priză" cu realitatea existenței sale. Psihoanaliza apelează la experiența clinică medicală, la metode strict științifice și se ferește să teoretizeze steril cînd problemele decurg din experiența practică.

— De fapt care sînt tehnicile pe care le folosiți în mod curent ?

— Psihanaliza (metoda clasică, freudiană), analiza existențială, psihoterapia nondirectivă, ca și psihoterapii scurte pentru cazurile reactive și de criză, reveria dirijată Desoille, hipnoza (sugestia hipnotică, hipoanaliza, hipnoza fracționată) ca și tehnicile de relaxare.

— Și care sînt maladiile sau disfuncțiile care pot fi tratate astfel ?

— Iată o listă a tulburărilor accesibile tehnicilor utilizate la nivelul cabinetului nostru : anxietatea, angoasa, depresii (cu excepția celor pe fond involutiv), fobii, cenestopatii, insomniile, obsesiile, astenii de cele mai variate cauze, schizofrenii- formă funcțională și relațională, care nu necesită administrare psihiatrică. Apoi nevroze, maladii psihosomatice respiratorii (astmul bronșic), cardiovasculare (hipertensiune arterială oscilantă sau neurogenă, necronicizată, cardiopatia ischemică), digestive (ulcer gastric și duodenal, colita cronică, hepatocolecistite), boli de nutriție și metabolism (obezitate, diabet zaharat, anorexie nervoasă). Se pot trata probleme conjugale, tulburări de dinamică sexuală, probleme de adaptare și integrare socială și profesională, alcoolismul (nu ajuns în faza de degradare psihică !), homosexualitatea latentă și manifestă. Apoi, pot fi tratate cu succes toate tulburările isterice, tracul, crampele profesionale, labilitatea neurovegetativă, se pot obține optimizări și creșteri ale randamentului mental, comportamental, fizic. În privința maladiilor cronice somatice, diversele tehnici psihoterapetice pe care le practicăm permit intervenirea în ameliorarea stării generale, mergînd pînă la restituirea aproape integrală a stării de sănătate.

— Știm ce așteaptă pacienții de la Dv. Dar Dv., ce le cereți ? Le impuneți anumite condiții ?

— Întîi si-întîi că noi sîntem oarecum limitați la vîrste între zece și 40 de ani. Ar fi de preferat ca pacienții să aibă un nivel măcar mediu de instrucție, o minimă dar reală cultură generală, capabili să susțină un dialog coerent pe problemele care îi aduc la psihoterapie. Să dispună de un minimum de autonomie psihică, morală și materială, de o conduită morală medie. Să-și dorească sincer și consecvent să se implice în psihoterapie, să-i acorde încredere deplină psihoterapeutului cu care lucrează și să poată discerne dacă acesta o merită !

— De ce aceste restricții ?

— Există pacienți care ne solicită opinia în privința unor experiențe psihice mai puțin obișnuite, cu convingerea că acestea îi singularizează. Optica agreată actualmente este că singularizarea conține în sine germenii individuației și este, prin urmare, o trebuință vitală a individului.

Noi nu înțelegem sub nici o formă să stimulăm delirul individului lipsit de cunoștințe științifice elementare, de simțul realității, ba chiar uneori de cel mai elementar bun simț ! Amatorilor de insolit, de evadare nelegitimă din real, psihoterapia nu le va servi la nimic ba mai mult, le va oferi un categoric refuz.

Iată de ce nici nu agreem angajarea unor dispute sau polemici sterile, care nu vizează probleme fundamentale, bine argumentate teoretic și cazuistic, vizînd fenomene încadrate în domeniul foarte disputat și discutabil al paranormalului. În măsura în care o asemenea polemică va putea fi utilă publicului larg, va putea fi angajată între cei ce pot face dovada competenței lor în acest domeniu.

În rest... le stăm la dispoziție potențialilor noștri pacienți pentru diagnosticare și terapie, zilnic, la tel. 663 47 12 între orele 12—14 și 18—20.

Și un ultim lucru : în curînd va vedea lumina tiparului o revistă de psihoterapie și psihanaliză care se va adresa atît publicului larg interesat în domeniu, cît și specialiștilor, cu scopul de a-i informa pe primii și de a favoriza schimburile de opinii și chiar polemicile constructive cu ceilalți.

Domnule Voicikovski, Domnule Chiriac, vă mulțumim, vă mai așteptăm și cu alte ocazii și vă dorim succes.

MIHAELA DOROBANȚU

Fascinația culturii maya

Expoziția intitulată „Lumea mayașilor" desfășurată recent la Hildesheim (Germania), a reunit pentru prima oară sub același acoperiș comori de artă aparținînd culturii maya din cinci state care s-au format pe teritoriul mayașilor : Belize, El Salvador, Guatemala, Honduras și Mexic. Vizitatorii au putut admira sculpturi, stele sau statui provenind din centre mayașe precum Chichen, Tikal sau Tolum. Expoziția a fost organizată pe domeniile vieții cotidiene, religiei, curții și a suveranilor mayași. Ea ilustrează de o manieră fericită stadiul actual atins de arheologie în studierea vieții acestei civilizații fascinante. În 1993, această expoziție va fi organizată la Viena, Rotterdam și Orlando (SUA).

starea de VEGHE

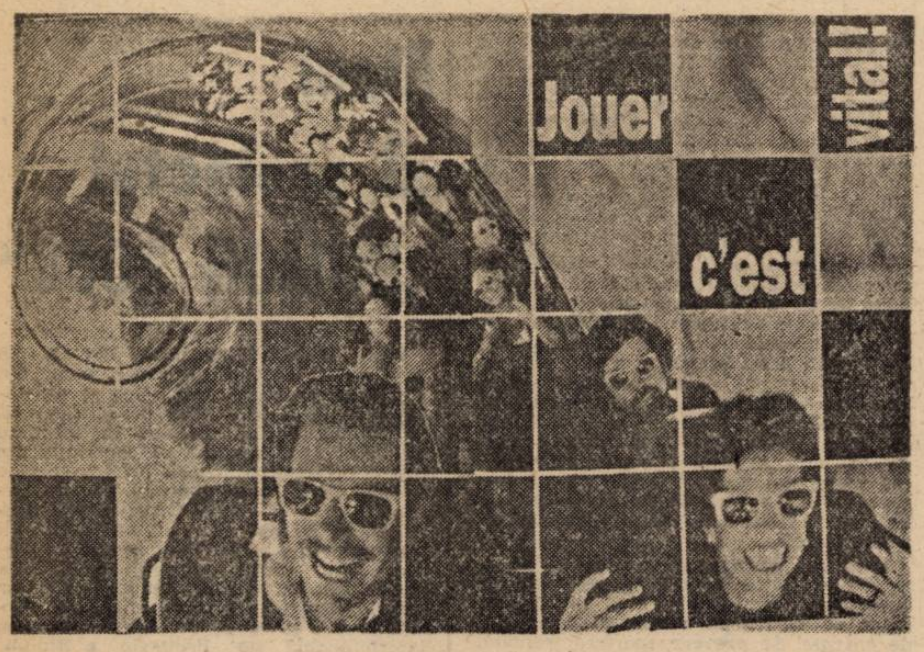

„JOCURILE SÎNT FĂCUTE..."

Cineva asemăna de curînd dinamica profesională, pe scena marilor desfășurări sociale, cu dinamica rolurilor într-o piesă de teatru. «Viziunea regizorală», ca o expresie a unor condiționări temporale, poate aduce astfel în prim plan o «profesie», un rol, un personaj aflat pînă atunci, în alte puneri în scenă, într-un con de penumbră, după cum poate și dezafecta întreaga desfășurare a piesei, supraîncărcată și supracostisitoare, de toate acele interferențe de planuri-stări-situații și nuanțări, nu lipsite de farmec, dar care reclamă, totuși, o diversitate de roluri, de mai mică întindere scenică, episodice, care întîrzie mult și reduc din impactul dramatic.

Ceva este adevărat, ca-n orice metaforă relativ inspirată, și ceva șchioapătă, vădind limitele oricărei asemănări și apropieri forțate. Sînt piese care nu se mai joacă deloc, sînt roluri și respectiv, personaje care nu mai pot trezi interesul, așa cum există criterii imperative, dar și destul arbitrariu în orice «viziune regizorală» a unui alt timp istoric. Dinamica mobilității profesionale este infinit mai obiectivă și mai necruțătoare. Foarte multe dintre profesiile actuale (circa două treimi) devin sub ochii noștri cu totul altceva — pînă la urmă se și numesc altfel — în timp ce restul profesiunilor, persistente în timp, reclamă o mereu altă competență din unghiul unui alt palier de exigențe. Desigur, pînă la urmă fiecare profesie se aseamănă, într-un fel, cu un rol, «managerul» care oferă noi posturi (și șanse de afirmare) disponibilizează simultan pe cei deveniți în opinia sa inutili, precum «un regizor total», dar atunci cînd readecvarea profesională, din mers, absolut imperativă, lasă pe dinafară, pe luni și luni de zile, circa 10 la sută din forța creativă a ansamblului — în economie, azi peste un milion de șomeri! — nu se mai joacă o dramă... Se trăiește o dramă!

■

Cele mai multe dintre previziunile privind mobilitatea profesională, în perspectiva anului 2000, deși confirmate ca sens al predicției, au fost infirmate ca ritm și proporții, în cifre absolute. Sfera serviciilor — și, în primul rînd, a celor informatice — evidențiază aceeași evoluție ascendentă, dar cu un ritm încetinit față de cel prognozat spre sfîrșitul anilor '80. Ponderea «gulerelor albe» — la scara economiei franceze, de pildă — incorporînd aici profesiile de înaltă specializare, cadrele intermediare și cele administrative, de evidență-gestiune — vor reprezenta în anul 2000 circa 63 la sută din populația activă a Franței, față de 58 la sută în anul 1992. De la sine înțeles, numărul efectiv al muncitorilor cuprinși nemijlocit în economie va scădea, în același interval, de la 28,4 la sută la 25 la sută, iar forța activă din agricultură nu va mai reprezenta în anul 2000 decît 3,7 la sută, față de 5,8 la sută în prezent. Nici o asemănare cu teatrul... Exceptînd, poate, faptul că există o preferință marcată pentru piesele cu numai două-trei personaje...

Un actor de certă înzestrare poate învăța un rol nou în cîteva săptămîni. Își poate impune la limită — dar cîți vor reuși? — să treacă de la registrul comic în care excelase cîndva, eventual, la un repertoriu și roluri de un profund tragism. În viață, e infinit mai greu. Recalificările — cele care ne izbutesc — sînt condiționate de vîrstă (de o anume tinerețe interioară) și de disponibilitățile (educate anterior) de adaptare profesională. Cultivarea receptivității la reînnoire începe, se spune, la 6—7 ani. Profesia, temperamental, se dovedește a fi un «rol» învățat îndelung. N-ar fi greu de înțeles. Admițînd totodată că imaginația, creativitatea, cît și noile disponibilități și solicitări logico-mentale ale unei alte profesii, comportă un cu totul alt ritm, implică alt «ritual», nu se deprind decît mult înainte de instalarea gravelor inerții.

■

La marea școală a vieții — altă asertiune formulată tot mai insistent de psihologii moderni — jocul, obișnuința jocului, intuirea și depășirea situațiilor pierzente, adaptarea, apoi, la exigențele competiționale ale oricărui joc și întreceri (fie și sportive), de mare anvergură, constituie etape esențiale în cultivarea disponibilității de adaptare profesională, de adaptare la o nouă condiție de viață. Dintre copiii care nu se joacă îndeajuns (și serios) în anii copilăriei se recrutează generațiile de handicapați spiritual la marile «jocuri» ale confruntării sociale. Chiar și pentru adulți, afirmă specialiștii, este vital să păstreze și să cultive deprinderile (și mobilizările volitive) ale așa-ziselor jocuri ale vieții de fiecare zi. La lucru, în familie, pe stradă, la volanul mașinii seriozitatea exercițiului nu exclude seducția clipelor de joc. Competițiile profesionale trebuie să fie competiții deschise, plăcute, și nu încrîncenări pe viață și pe moarte. Faptul că există cîștigători și pierzenți se află în logica oricărei competiții sportive și a oricărui joc amical. Seducțiile sentimentale pot fi privite și ele din această deschidere cuceritoare a jocului, a bucuriei de viață. «Spiralele morții» ca și «roata care se învîrtește a lumii» din marile parcuri de distracții, urcușurile și coborîrișurile nelipsitelor pante proprii hazardului, sînt și ele o școală a adaptabilității. Psihologii încearcă să ne asigure că pînă și jocurile iubiți din anii adolescenței plăcerea riscului și cîmp de contestare a unor interdicții, situațiile frisonante ale jocurilor cu o cotă de risc, tatonările succesive de la «cald» la «rece» sînt în aceeași măsură lecții de adaptare la viață.

Sună frumos, este adevărat, totul merită știut și se cuvine spus, dar cei care n-au învățat la timp să se joace și să-și înscrie surîsul, pentru totdeauna, în trăsăturile feței, cei care nu au harul schimbărilor convingătoare de «rol», cei prea timpuriu-bătrîni și cei văduviți prematur de disponibilitatea seducției cu și de combustia clipelor și stărilor de risc, cei 10 la sută, în sfîrșit, care parcurg fără prea mare speranță putinele oferte de servicii înscrise la mica publicitate, ne vor răspunde, probabil, cu acel avertisment încetățenit în limbaj de jocuri de ruletă: «Nimic nu mai cade! Jocurile sînt (definitiv?) făcute!»

DOREL DORIAN

Doar moartea îmblînzește lupul

Poate cheltui cineva mai multă viață decît are în rezervorul său existențial? Unii inspiră din combustibilul efemer cu o asemenea nobilă lăcomie încît numărătoarea aceasta seacă a anilor — trăim doar sub tirania calendarelor — nu ajunge prea departe. Este și cazul celui născut sub „zodia sinuciderii" Jack London.

Zodia sinuciderii? În cazul lui London, cele două cuvinte ale sintagmei nu sînt deloc deplasate și n-au rol de petardă publicistică. Cei doi părinți ai săi au picurat fiecare în pocalul destinului marelui prozator american cîte un strop de pesimism. Astfel predestinarea sinuciderii a avut-o drept arhitectă pe mama sa, Flora Wellman. La data de 4 iunie 1875, publicul din San Francisco (și nu numai) primea vestea tentativei nereușite de suicid a acestei femei care, de trei luni îl purta în pîntec pe viitorul Jack (prin ziarul Chronicle). A aflat el despre modul cum mama sa a înfruntat moartea? Posibil. Al doilea strop ereditar, care justifică sintagma de mai sus aparține tatălui natural W. H. Chaney, cunoscut ca astrolog. Iată deci o combinație exotică — o sinucigașă și-un cititor în stele — care a zămislit pe unul din cei mai îndrăgostiți de viață oameni ai secolului XIX.

Sălile de box sau de lupte paroxistice (precum catch-ul) sînt mereu pline pentru că pe ring se trăiește cu o intensitate ieșită din comun. Jack London n-a coborît niciodată de pe ringul vieții, n-a primit niciodată vreo lovitură de grație de la altcineva, decît de la el însuși. Adversarii săi îngenunchiați s-ar putea numi mizeria cumplită, foamea copilăriei, isteticalele mamei. Omul care a absolvit școala secundară printre primii n-a avut bani pentru haine plăcute asistentei și nu s-a prezentat să-și ia diplo-

ma. Acel om maturizat atît de precoce a escaladat hazardul, scormonind în mîlul aurifer al Alaskăi cu aceeași înfrigurare cu care avea să scrie celebrul „Lup de mare" și „Călcîiul de fier". Omul venit pe lume dintr-o eroare de suicid a iubit nebunește și a abandonat candid o femeie pentru alta. Omul care avea să-și petreacă doi ani teribili pe oceanele lumii, într-o tentativă de a „verifica" rotunjimea infinitului albastru-planetar căpătase la numai 14 ani renumele de „prinț al braconierilor de stridii", dar și „prinț al betivanilor"...

Omul care a spălat cu înversunare farfurii și podele, care s-a intoxicat în curățătorii chimice rudimentare, care-și sleia puterile împingînd cărucioare cu înghețată pe străzile din Oakland, omul care devenise vătaful albinelor, într-un ranch de nabab, nu putea să nu viseze toată viața — cu ochii deschiși — că existența este un dar Providențial din care merită să te înfrunți fără să-și fie jenă de zeama care se prelinge impudică pe la colțurile gurii...

Această frenezie hiperbolizată și comparabilă numai cu setea de viață a lui Hemingway nu putea conduce, în mod normal, la sinucidere. Personajul fantastic din Lupul de mare e răpus doar de un cancer la cap și se părea că și Jack London va avea doar bariere naturale care să-l arunce în corzile ringului. Dar a apărut romanul luciditătii „Martin Eden", unde agonia conceptiilor tinerești conduce la sinucidere. Biografia lui Eden (nume cu ample rezonanțe) este a lui London. Dar eroul se sinucide prin înecare, căutînd în alt mediu răspunsuri existențiale.

Cînd castelul său, „Casa Lupului" (70.000 dolari cheltuiți în 1913!) va arde din temelii, London va deveni într-un con de umbră etilic. Din amalgamul marilor lui trăiri sufletești nu putea lipsi decepția cea mai amară. Combustibilul optimismului a început brusc să diminueze, iar cînd producția literară nu-l mai satisface scriitorul „Dragostei de viață" alege varianta socratică de despărțire de lume. El nu esuează sinuciderea, precum mama sa și otrava îi va deschide poarta sorei vesnicie.

PAUL IOAN

● **NOTELE JOASE RESTITUITE MAI FIDEL!** De cine? De către noile difuzoare realizate de firmele nipone „Onkyo" și „Daicel Chemical Industries". Cei doi parteneri au dezvoltat fibre pe bază de tunici de animale marine (ascidii), care prezintă un grad înaintat de cristalizare. Prin amestecarea celulozei cu aceste fibre obținute din ascidii s-a obținut un material care păstrează calitățile celulozei, dar prezintă o mai bună rigiditate. Societatea „Pioneer Electronic" dezvoltă în colaborarea cu un institut din Shikoku un material pentru difuzoare care include fibre de algmat, extrase dintr-o algă brună „Sony", gigantul nipon din stera electronicii, folosește celuloză extrasă din bacterii la fabricarea difuzoarelor. Să fi aflat și serviciile secrete de aceste difuzoare performante?

● **„CLIENȚII" BONN-ului.** Lista „clienților" Germaniei — ajutor pentru dezvoltare — cuprinde peste 100 de state ale lumii. Anual se fixează cote (financiare desigur) pe care țările alese se pot bizui. Cele 300 milioane de mărci prevăzute pentru India sînt, de fapt, un ajutor

simbolic, dacă se are în vedere populația, de circa 800 milioane de locuitori, ai subcontinentului, scăldat de apele Oceanului Indian. India dispune de resurse enorme și s-ar putea ajuta și singură. La Bonn se vorbește tot mai insistent despre necesitatea revizuirii politicii ajutorului pentru dezvoltare. Oare țările Europei de răsărit nu sînt mai apropiate de Germania decît cele sud-est asiatice și nu ar fi mai firesc u se proceda la ajutorarea europenilor ieșiți de curînd de sub zodia comunismului?

● **„NOUA ORDINE EUROPEANĂ".** După 1945, ea a durat mai mult timp decît cea instaurată după 1918 — 40 de ani față de 20 de ani. Dar la puțin timp de la căderea zidului Berlinului, harta Europei a început să se dezintegreze. Cehia și Slovacia sînt, de la 1 ianuarie 1993 două state independente, iar Jugoslavia s-a făcut fărîme. Este o situație explozivă, care cu greu va putea fi soluționată. Războiul ar putea să se extindă în Balcani. Ce-i de făcut?

● **„DIVIDE ET IMPERA".** Africa antecolonială nu a fost un pămînt idilic, dar tribalismul destructiv de astăzi este consecința politicii coloniale din secolul trecut. Deviza „divide et impera" a lăsat urme adînci. Cunoscutul politician britanic, lord Salisbury, scria în „Times", în urmă cu un secol, despre metoda folosită: „Trasam liniile granițelor pe hartă pentru regiuni unde nu călcase încă niciodată vreun alb. Uneori era mai greu numai pentru că nu știam unde se aflau munții, apele și lacurile pe care ni le împărteam". Iar președintele Kaunda, al Zambiei, spunea odată: „Tribalismul este blestemul Africii".

● **POLUAREA ȘI CLIMA.** De la începuturile revoluției industriale, omenirea arde combustibili fosili și varsă în atmosferă cantități enorme de bioxid de carbon (circa 5 miliarde de tone anual). Se apreciază că în comparație cu vremurile preindustriale, conținutul de bioxid de carbon al atmosferei a crescut deja cu 25 la sută. Efectul de seră a ajuns brusc în centrul atenției opiniei publice mondiale în vara toridă a anului 1988.

● **SALT INCREDIBIL.** Istoria timpului care a mai rămas pînă la sfîrșitul secolului va fi istoria transformării științifico-fantasticului în realitate, aceasta este opinia unuia dintre viitorologii americani de marcă. Se prognozează că pînă în anul 2005 SUA va progresa din punct de vedere tehnologic mai mult decît în perioada anilor 1901—1990. Sînt de așteptat și schimbări dramatice în comportamentul social.

ECOLOGIE - UN SEMNAL DE ALARMĂ, DAR NU NUMAI ATÎT...

Noi soluții pentru reducerea poluării

■ Specialiști din Suedia, Spania, Statele Unite lucrează la punerea la punct a viitoarei generații de centrale, în care turbinele cu gaz vor fi înlocuite cu celule de combustibil, care ard gazul și se transformă direct în electricitate ■ Asemenea centrale vor putea atinge randamente mult superioare celor actuale, de circa 65 la sută ■ Se mizează pe dezvoltarea sistemului de legătură energie-căldură, care permite reutilizarea căldurii degajate de centrale ■ O singură centrală de 1 300 MW, care înlocuiește o centrală termică convențională, permite economisirea a 10 milioane tone de bioxid de carbon pe an ■ Pentru obținerea unei reduceri de 25 la sută a emisiilor de CO_2 grație centralelor nucleare, va fi totuși necesară construirea a 10 noi centrale.

Străzile supraaglomerate în centrele orașelor, zeci de kilometri de blocaje rutiere sînt demult o realitate frecvent întîlnită în statele industrializate și, în general, în marile aglomerații urbane. Germania, principala putere economică a Europei, este unul dintre marii responsabili pentru poluarea climatului „vechiului continent". Programele oficiale prevăd o reducere a nivelului emisiilor de CO_2 cu 25 la sută, din 1987 pînă în 2005, aflate la originea efectului de seră. Ștefan Rommerskirchen, expert în transporturi la Institutul Prognos din orașul Bâle, apreciază că acest rezultat este imposibil de obținut, pentru simplul motiv că parcul de mașini aflate în circulație în Germania va spori continuu, respectiv cu circa 40 la sută pînă în anul 2005. Experții institutului Prognos au examinat mai multe măsuri posibile de reducere a nivelului poluării și au ajuns la concluzia că numai o majorare sensibilă a prețului benzinei, însoțită de creșterea costurilor întreținerii unei mașini va putea conduce la o reducere a emisiilor de CO_2.

Experții apreciază că cele mai bune rezultate se pot obține prin reducerea emisiunilor de CO_2 de la centralele termice. În principiu, filtrarea gazului carbonic este posibilă. Chiar și în acest caz, consumul de energie rămîne în continuare prea ridicat. Oamenii de știință încearcă de mulți ani să obțină o combustie cît mai completă posibil a gazului natural sau a huilei. Centralele termice moderne sînt capabile să transforme 42 la sută din combustibil în energie, în timp ce randamentul centralelor cu vapori nu era decît de 4 la sută la începutul secolului.

Randamentul unei centrale depinde de diferența de temperatură existentă în camera de combustie și cea exterioară. Prin urmare, sînt utilizate centralele cu gaz și cele turboelectrice cu vapori, folosindu-se prin acest procedeu, peste jumătate din cantitatea de combustibil fosil ce poate fi transformată în electricitate. Această soluție este puțin costisitoare, iar lucrările de instalare durează mai puțin de doi ani. Această centrală reprezintă cea mai bună opțiune pentru țările Europei de est pentru înlocuirea actualelor centrale aflate în funcțiune, complet nerentabile.

Industria germană a producției de electricitate pare dispusă să accepte taxa europeană combinată care se aplică emisiilor de dioxid de carbon și producției de energie. Se prevede sporirea treptată, pînă în anul 2000, a prețului petrolului, de la 20 la 30 de dolari barilul, prin introducerea unei taxe naționale. În timp ce oamenii politici sînt de acord cu introducerea unei taxe asupra emisiilor de CO_2, producătorii de materiale izolante au calculat că o taxă de 10—15 dolari pentru fiecare baril de petrol va fi absolut insuficientă, impunîndu-se mai degrabă instituirea unei taxe de 2—4 ori mai mare. Disputele continuă la această oră, iar timpul trece...

ȘERBAN FILIP

Rinul și proiectul „SOMON 2000"

Peste 30 de ani au trecut din ziua în care a fost pescuit ultimul somon din rîul Rin. Condițiile ecologice și puritatea apei au fost ameliorate considerabil în ultimul timp și se speră ca, începînd din anul 2 000, somonii să constituie din nou o prezență constantă printre speciile ce populează apele marelui rîu. În deceniile șase și șapte, Rinul a fost trecut în rîndul cursurilor de apă mai mult sau mai puțin „lipsite de prezența peștilor" din cauza poluării excesive a apelor sale cu deșeuri industriale. Dar această situație a fost depășită, s-a afirmat recent la Metz, de către Comisia Internațională de Protecție a Rinului (CIPR).

Eforturile internaționale au permis ameliorarea condițiilor ecologice de așa manieră încît comisia a lansat planul intitulat sugestiv „Somon 2 000". În următorii opt ani, somonul va popula din nou, după o lipsă de patru decenii, apele din nou albastre ale Rinului. Sume importante vor fi alocate în acest scop. Somonul a fost ales ca simbol întrucît este un pește „exigent și sensibil". Acolo unde somonul se simte bine, apa este într-adevăr curată", afirmă experții CIPR.

Comisia internațională a fixat plafoanele necesare pentru 40 de tipuri de deșeuri industriale. Țările partenere în cadrul programului au acceptat aceste plafoane și au veghеat cu atenție la respectarea lor. În curînd se va intra în faza în care circa 90 la sută din deșeurile industriale vor fi eliminate, ceea ce trebuie să recunoaștem că reprezintă o performanță ecologică deosebită. O anchetă realizată de Institutul de analiză Fresenius a stabilit că apa este mai curată decît reputația de care se bucură. O altă analiză, realizată de institutul WDR din Köln, a arătat că apa este bună pentru baie, conform normelor aflate în vigoare în CEE.

Ameliorarea radicală a calității apelor fluviului este condiția de bază ce trebuie realizată de țările participante la proiectul „Somon 2 000" — Olanda, Germania, Luxemburg, Elveția și Franța. Acestea vor trebui să permită „migrarea" somonului, iar în anumite regiuni ale fluviului vor fi create veritabile „locuri de tranzit" pentru somoni. Ecluzele uriașe și barajele monstruoase de pe Rin reprezintă și astăzi obstacole insurmontabile pentru migrarea somonilor. În aceste locuri urmează să fie construite „scări pentru pești" — mici trepte din beton, în stînga și în dreapta instalațiilor menționate, pe care, folosindu-le prin efectuarea unor mici salturi, somonii să poată depăși aceste obstacole înalte.

Cele două centrale electrice uriașe, situate în apropiere de Iffezheim (cea germană) și de Gambsheim (cea franceză) vor necesita investirea mai multor milioane de mărci pentru atingerea scopului amintit. Mai precis, peste 10 milioane de mărci vor fi cheltuite pentru construirea „scărilor pentru pești". Guvernele celor două țări au acceptat să suporte de la buget o treime din cheltuielile ce se impun, restul urmînd să fie acoperit de societățile de electricitate. În cursul următorilor trei ani, milioane de pești mici vor fi orientați spre alte cursuri de apă, mai mici, cum ar fi Bruche, l'Ille, Moselle.

Previziunile sînt optimiste: Rinul va avea între 1 000 și 2 000 de somoni în anul 2 000. O simplă comparație ne dezvăluie ce înseamnă industrializarea intensivă: cu un secol în urmă, se pescuiau circa 250 000 de somoni pe an din apele Rinului. La începutul secolului al XIX-lea, exista încă un contract-tip prin care meșteșugarii se angajau să nu servească la masă lucrătorilor lor somon decît de cel mult trei ori pe săptămînă. Ce vremuri...

PIRAMIDA — o structură care ne învață să protejăm natura, însăși viața

— Stimată Doamnă Conferențiar Dr. MARIOARA GODEANU, pentru foarte mulți, numele Dv. este asociat de construcțiile tip piramidă. Este un subiect despre care multă lume știe... mai mult „din auzite". Pe de altă parte, aceste construcții au adus anul trecut României o adevărată salbă de medalii, după cum am putut afla și dintr-un recent interviu pe care l-ați acordat postului România-Cultural. Iată de ce vă invităm să prezentați pentru cititorii revistei „Magazin" realizările Dv. și ale colaboratorilor Dv. în acest domeniu, pe cît de fascinant ca subiect de cercetare, pe atît de promițător în aplicații practice. Vom reveni în unul din numerele viitoare ale revistei noastre cu o discuție asupra principiului structurilor tip piramidă. Deocamdată aș începe prin a vă întreba cum au debutat preocupările Dv. în acest domeniu ?

— Este vorba de un fenomen foarte vechi, care vine din străfundurile istoriei, de undeva din neguri. Nu cunoaștem încă suficient misterioasele construcții care domină și azi lumea și impresionează prin strania lor frumusețe și prin rezistență lor complexul de la Gizeh. Este vorba de un efect, legat în special de marea piramidă a lui Keops, care a intrat în știință ceva mai pregnant în anii 1950 și ulterior și-a spus cuvîntul în diverse ipostaze în fizică, în chimie sau în biologie.

Noi am încercat să aplicăm acest fenomen într-o formă, să-i spunem inedită : am utilizat cunoștințele pe care le-am obținut în domeniul protecției mediului și cel al tratării apelor. Am realizat astfel o structură tip piramidă, la scară 1:10 față de piramida lui Keops. Am respectat toate indicațiile care derivă din construcția acesteia și în final am ajuns la concluzia că într-adevăr ea reprezintă o instalație care poate fi folosită pentru tratarea apelor reziduale, dar nu numai atît ! Ea poate să constituie un mijloc de protecție a mediului înconjurător, prin însești capacitățile sale, și, de asemenea, un mijloc de protecție umană pentru cei care își sacrifică de fapt viața (și, aș spune că o fac cu plăcere !) pentru protecția sursei de energie care, după părerea mea, este cea mai importantă : apa.

— După cîte știu eu, nu v-ați oprit la stadiul de cercetare fundamentală...

— Nu. Aceste lucruri noi le-am adus nu numai la nivel de brevet, ci la nivel de construcție efectivă. Piramida de la Pitești nu este singură. Există o alta la București, la Unitatea 02210 mai mică, dar care funcționează la fel de bine. Marea noastră satisfacție este că Piramida de la Pitești funcționează din 1985, a trecut peste două cutremure — ceea ce spune foarte mult — deci rezistă chiar la fenomene naturale, tot așa cum au rezistat și piramidele de la Gizeh peste veacuri...

— Ce reprezintă pentru Dv. aceste structuri tip piramidă ?

— Vedeți, văzîndu-ne în posesia unei asemenea instalații, noi ne-am dat frîu liber imaginației. Specialiști din toate domeniile au venit alături de noi — și tuturor le mulțumesc, la fel ca și colaboratorilor mei, pentru riscul pe care și l-au asumat. Împreună am reușit să găsim o multime de implicații ale fenomenului, dar în ultimă instanță am ajuns la concluzia că această structură te învață în primul rînd să fii etic. Etică de o altă manieră, pentru că este vorba despre etica naturii. Prin această structură am învățat să cunoaștem o serie de legități ale naturii și de asemenea și comportamentul pe care ar trebui să-l avem față de ea. Deci iată că ne-am trezit într-un univers în aparență misterios, dar care îți îmbogățește sufletul cu foarte multe lucruri.

— Și totul s-a concretizat în importante premii internaționale...

— Vom mai reveni asupra lor. Deocamdată aș vrea să ne spuneți care dintre acestea sînt, cum să spun, „mai speciale" pentru Dv. și cine v-a sprijinit în participarea la aceste manifestări internaționale.

— Centrul nostru, Centrul de Cercetări pentru Tehnologii Ecologice București, a beneficiat de invitația obținută prin relațiile și intervenția Centrului de Implementare a Inventiilor cu filiala Tîrgu Mureș, din subordinea actualului Minister al Cercetării și Tehnologiei, care de altfel a și susținut financiar deplasările. În plus, la Salonul EUREKA '92 de la Bruxelles, taxa de participare pentru standul României a fost suportată de Dl. Ruffin Grijp, Ministrul Economiei din executivul regiunii Bruxelles-Capitala.

Despre premii — ce să vă spun, toate au fost speciale pentru noi. Dacă ar fi să aleg însă, poate că pentru mine o poziție specială au avut Medalia de aur a Organizației Mondiale pentru Proprietate Intelectuală, acordată la Bruxelles, ca și Marele Premiu al Salonului IENA '92, de la Nürnberg, obținut împreună cu Dl. Col. Ing. Teodor Pandur.

Însă aș vrea să vă mai spun ceva. Fiecare realizare a noastră, indiferent că a fost obținută la nivel de laborant, de tehnician sau de specialist în domeniu, a constituit bucuria rar întîlnită. Acest lucru ne-a făcut să fim optimiști, să trecem peste dificultăți. Fiecare din noi am simțit bucuria creației, și această idee de știință și cultură constituie într-adevăr o prezență care nu ar trebui să lipsească de la nici una din confruntările noastre internaționale.

MIHAELA DOROBANȚU

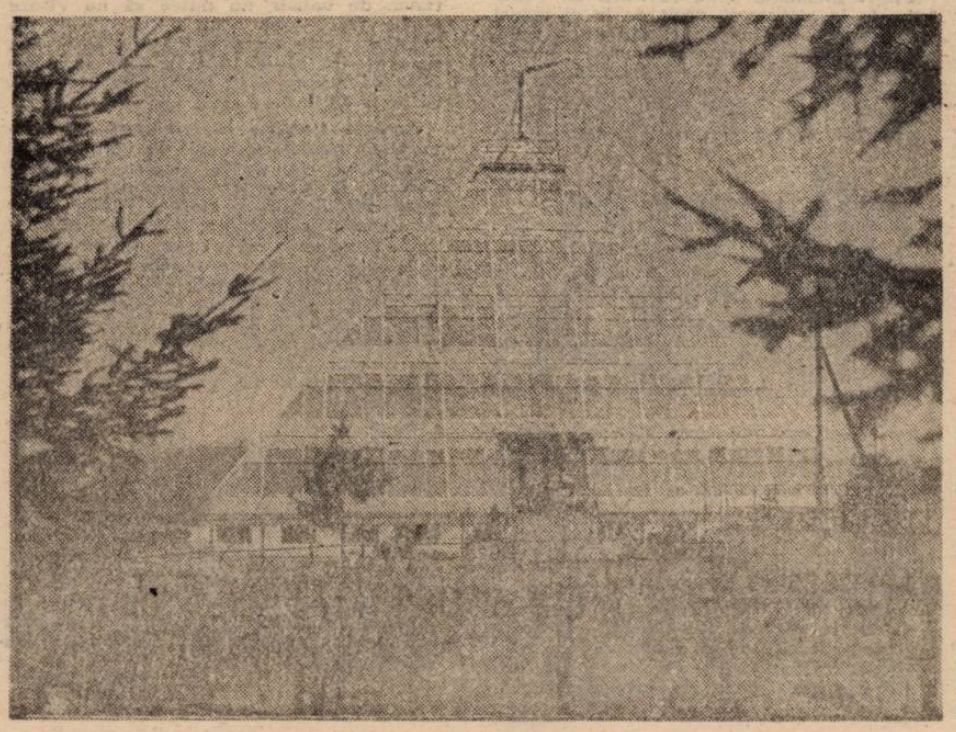

● Deși omenirea este conștientă de efectul nefast al poluării mediului înconjurător în multiple ipostaze, cu efective negative asupra sănătății pămînteni lor, a florei și faunei, geoingineria, care și-a propus a preveni efectul de seră, cam bate pasul pe loc. Ea nu înseamnă în prezent mai mult decît simple calcule.

● Încercarea de a controla clima ar putea crea probleme politice dificile. Cine ar decide data și cînd să se lanseze un plan de geoinginerie ce ar afecta nu numai țara ce lansează baloanele sau obuzele umplute cu un praf special pentru diminuarea emisiunilor de CO_2 ci vaste regiuni ale globului ?

MAGAZIN global

TRICENTENAR CALEA VICTORIEI

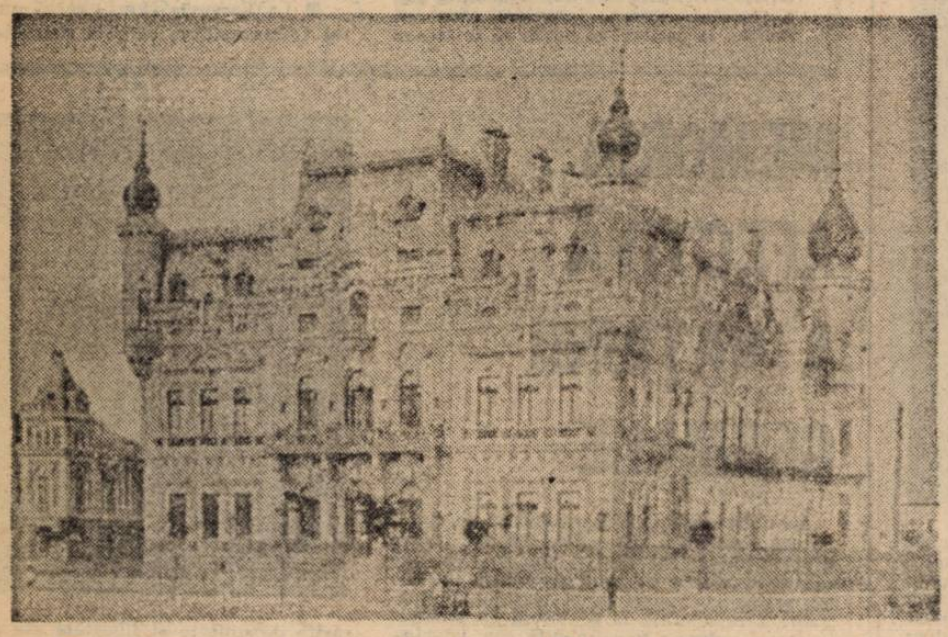

„Tot ce există în București, există și în lungul Căii Victoriei"

— Stimate Domnule Alexandru Beldiman, vorbeați despre casele frumoase de pe Calea Victoriei. Dar cele care nu mai sînt ?

— Calea Victoriei a pierdut o seamă de monumente. De exemplu, arhitectul Grigore Cerchez, care a făcut casa Niculescu-Dorobanțu despre care vorbeam, și-a făcut și propria sa casă. De Calea Victoriei, colț cu str. Sevastopol, unde pînă în '77 a funcționat Uniunea Artiștilor Plastici. Din dispoziția lui Ceaușescu și a Elenei Ceaușescu a fost demolată această splendidă construcție, în mod cu totul abuziv. A fost o sfidare adresată artiștilor plastici care reușiseră, ca și alte bresle, să-și păstreze o anumită independență.

În fine, cred că dacă am lua casă cu casă, despre fiecare s-ar putea spune cîte ceva. Noi am propus reeditarea într-o ediție de lux a cărții „Podul Mogoșoaiei" a lui Gheorghe Crutescu. Mai mult, semnalez că un inginer român, Dl. N. Bosînceanu, s-a ocupat să scrie în continuare istoria Căii Victoriei. Și ar fi interesant de contactat și de văzut în ce măsură ceea ce propune dumnealui acolo ar putea fi publicat.

Dincolo de tricentenarul său, Calea Victoriei trebuie gîndită cu foarte mare atenție cu funcțiunea ei în oraș. Vorbeam de transformarea ei într-o zonă pietonală — nu depinde însă de voința unuia sau altuia dintre noi, ca în urmă cu cîțiva ani. Trebuie făcut un demers mai important, un studiu care să cuprindă o zonă mai largă, să se vadă exact care este funcția cea mai oportună a acestei importante artere a Bucureștiului. Mai sînt și terenurile goale pe care, după părerea mea, s-ar putea — și ar fi trebuit chiar — să se construiască : terenul din dreapta CEC-ului, lîngă Palatul Telefoanelor pe zona fostului Teatru Național (pentru care există un proiect ca urmare a unui concurs din 1990), terenul rămas liber după demolarea casei lui Grigore Cerchez, în fine, Piața Victoriei, cu toate problemele pe care le ridică și care nu ar trebui să ne fie indiferentă, ea fiind practic poarta de intrare în centrul Bucureștiului. Primăria ar trebui să se implice la maximum pentru a-i convinge pe investitorii importanți ca și pe arhitecți să participe la terminarea ei. Este un subiect delicat — s-a dat concurs, cu rezultatele cunoscute, cu expoziția care a făcut atîta vîlvă din cortul din Piața Victoriei. Demersul, după părerea mea, nu este închis, în ciuda studiului făcut de catedra de urbanistică a Facultății de Arhitectură. Ar trebui continuat pînă la obținerea unei imagini deplin coerente a acestui spațiu.

— Spuneați că au dispărut monumente. Mă gîndeam și la statuile care au dispărut. Considerați că, măcar în parte, ar putea fi reinstalate ?

— De exemplu, statuia lui Carol I din Piața Palatului — actualmente Piața Revoluției — a fost topită. Sigur, cum abordezi astăzi un asemenea subiect, este o problemă. Trebuie discutat în cercuri mai largi. Prima tentație este să o comanzi unui sculptor important — să spunem Corduz, Maitec sau Spătaru, și repet din nou că avem o pleiadă de sculptori de primă mărime, Costică Popovici, de exemplu. Carol I este un personaj foarte important al istoriei României. România modernă îi datorează enorm, deci în mod normal ar trebui să i se facă o statuie. Dacă ar trebui să fie amplasată aici sau în altă parte — rămîne de discutat. Și pentru că vorbim de Piața Revoluției, Primăria împreună cu noi intenționează organizarea unui concurs pentru acest spațiu urban. Deci ar trebui prevăzută în cadrul acestui concurs și reamplasarea unor monumente. Dacă toată lumea este de acord, se poate face și o statuie ecvestră a lui Carol I, tratată bine înțeles cu datele de astăzi și nu o replică a statuiei lui Mestrović.

— O întrebare puțin mai delicată : ca arhitect, considerați că noile construcții de pe Calea Victoriei, în particular cele dinspre Piața Victoriei, se integrează în tradiția străzii ?

— Este greu de spus. Bucureștiul, în general, este un oraș foarte eclectic. Și straturile suprapuse sînt cît se poate de evidente. După părerea mea, așa cum au fost ele concepute, nu au ținut seama de nimic preexistent. Dar, iarăși după părerea mea, nu este tîrziu totuși să se treacă la finalizarea lor, ținînd cont de ceea ce există și să fie aduse în spiritul locului. Și cînd spun aceasta nu înțeleg o pastișare a construcțiilor existente. Spiritul locului înseamnă să plec de la acest fapt constatat de toți : că Bucureștiul este un oraș foarte eclectic. Dacă am face o construcție foarte modernă, așa cum se practică peste tot în lume în momentul de față, atunci mi se pare că am fi în spiritul locului. Ne-am putea imagina ca terminarea Căii Victoriei să se facă într-o Piață a Victoriei cu construcții din oțel și sticlă. Personal nu văd o incompatibilitate în acest fel de a trata lucrurile.

— O ultimă întrebare : ce înseamnă pentru Dvs. Calea Victoriei ? Dacă ar fi să răspundeți în numai două vorbe...

— Eu cred că am răspuns pe parcursul interviului. Este cea mai bucureșteană. Sintetizează tot ce este mai specific în acest oraș. Toate arhitecturile există pe parcursul ei, de la arhitectura de secol XVIII, arhitectura neo-românească, arhitectura eclectică de influență franceză, arhitectura modernă. Toate le găsești aici. Tot ce există în București, există în lungul acestei străzi. Există și instituții de cultură, instituții guvernamentale, instituții de învățămînt... Mie mi se pare că aceasta este Calea Victoriei.

— Stimate Domnule Alexandru Beldiman, vă mulțumim pentru aceste frumoase gînduri, pe măsura măreției și importanței acestui, am putea spune, adevărat monument al trecutului. Întorcîndu-ne fiecare cu gîndul la prezent și pentru a fi totodată la înălțimea încărcăturii istorice a Căii Victoriei, am dori să adresăm și pe această cale o invitație potențialilor sponsori care, prin bunăvoința lor, ar putea contribui la susținerea proiectelor preconizate de specialiști în felul acesta Bucureștiul și de ce nu, întreaga țară, ar putea sărbători cum se cuvine tricentenarul Căii Victoriei.

MIHAELA DOROBANȚU

OAMENI DE ȘEAMĂ AI ȘTIINȚEI ROMÂNEȘTI

ȘTEFAN HEPITES

Ștefan Hepites a fost brăilean. La Brăila s-a născut, la 17 februarie 1851 și tot aici a murit acum 70 de ani, la 15 septembrie 1922.

A fost și el, ca și Grigore Cobălcescu, unul din marii deschizători de drum în știința românească, lui datorîndu-se în primul rînd înființarea Institutului Meteorologic. Dar preocupările — ca și întreaga sa educație — au fost mult mai diverse.

A urmat între 1861—1865 Gimnaziul „Matei Basarab" la București. După aceasta, tot aici a urmat Școala Militară pe care a absolvit-o în 1869 ca sublocotenent de artilerie și șef de promoție. Își continuă studiile de artilerie la Bruxelles.

În 1873 devine doctor în științe fizice și matematice, pentru ca doi ani mai tîrziu să obțină și diploma de inginer constructor. Anul de glorie al istoriei noastre, 1877, îl găsește pe front ca luptător la Plevna. Anul următor revine la preocupările sale și înființează în Brăila sa natală prima secție meteorologică din România.

În anul 1880 este ales ca Membru al Academiei Române, al cărei membru titular devine în 1902.

Urmează patru ani cu totul remarcabili nu doar pentru activitatea sa, ci și pentru contribuțiile aduse la viața științifică a României.

Astfel, în 1881 este numit profesor la Școala de Artilerie ; în 1882 apare cursul său de fizică generală — nivel superior, primul de acest gen în limbă română. Anul 1883 îl găsește ca profesor la Școala de Silvicultură, pentru ca un an mai tîrziu, în 1884, să i se încredințeze sarcina înființării Institutului Meteorologic din București. Reușește acest lucru, îl înființează inițial la Herăstrău, mutîndu-l din 1888 (acolasi an în care în viața românească își face intrarea o altă fundamentală instituție culturală — Ateneul Român) la Filaret și rămînînd ca director al său pînă în 1908.

Ștefan Hepites este fără îndoială fondatorul meteorologiei în țara noastră. El a trasat primele hărți climatologice (1895—1907), prima hartă magnetică a României (între 1898—1906, împreună cu St. Murat), a organizat rețeaua de stațiuni meteo din țară, s-a ocupat cu redactarea Buletinului lunar al Institutului Meteorologic ca și cu alte activități de o deosebită importanță, cum ar fi determinarea orei exacte și introducerea sistemului metric în țara noastră.

A lăsat în urma sa lucrări fundamentale, printre care „Presiunea atmosferică în România" (1892), „Climatologia României" (1895) sau „Seisme" (1906).

Dacă adăugăm la toate acestea și faptul că el a înființat prima stațiune seismologică din București (1892), dotată cu două pendule Bosch, vom avea o imagine a diversității impresionante a preocupărilor și contribuțiilor acestui mare om de știință român la începuturile unei active vieți științifice, care urma ca foarte curînd să aducă România foarte aproape de eșalonul țărilor europene cu o bună dezvoltare a cercetării științifice.

MIHAELA DOROBANȚU

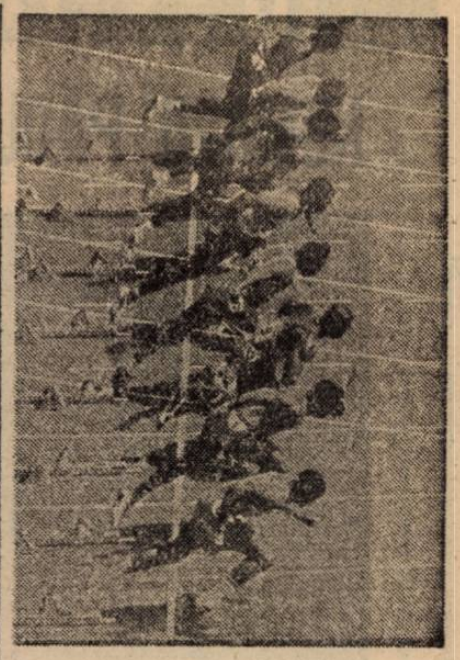

Dezvăluiri senzaționale despre doping (V)

„Una dintre cauzele esențiale ale ineficacității controalelor antidoping este absența unei reale lupte internaționale desfășurate în acest sens", consideră în continuare dr. Werner Franke. „Există numeroase țări care, înainte de a participa la marile competiții mondiale, efectuează controale sportivilor ce urmează să le reprezinte. Dar în cele mai multe cazuri aceste testări se fac pentru a exista certitudinea că oprirea curelor anabolizante s-a făcut la timp și deci că nu există nici un risc de descalificare. **Dacă întreruperea curei a fost prea tîrziu făcută și probele arată reziduuri de hormoni exogeni, nu rămîne decît o soluție : oprirea sportivului din competiție sub un oarecare pretext : un accident, o maladie intervenită subit, o sarcină, o căsătorie...**

Anthony Daly, directorul serviciilor medicale ale J.O. de la Los Angeles, a confirmat într-un interviu apărut într-un cotidian sportiv, că practica efectuării controalelor vizează de fapt planificarea utilizării substanțelor anabolizante. Unele țări — spunea el — beneficiază de materiale sofisticate care le permit efectuarea de controale serioase înainte de participarea la competiții oficiale. **„Pozitivii sînt îndepărtați pentru ca țara respectivă să scape de o eventuală pedeapsă.** Le-ar fi suficient, de fapt, să stabilească un calendar al utilizării diferitelor droguri și să oprească absorbția lor la timp. **Pentru țările „sărace", care nu au echipamente antidopante, acest gen de controale sînt imposibile și astfel reprezentanții lor riscă să fie prinși în flagrant delict, deși nu sînt mai vinovați decît cei care au corectat realitatea cu ajutorul testelor.**

Singurul mijloc de a opri această situație, spune în continuare dr. Werner Franke, ar fi **extinderea controalelor antidoping în timpul antrenamentelor și efectuarea lor corectă.** Dar după părerea lui A. Daly, lucrul nu este chiar atît de simplu. **„Pentru a pune pe picioare un program mondial de control, trebuie să facem față cîocnirii cu problemele politice. Este la fel de dificil ca atunci cînd vrei să convingi unele țări să reducă armamentul de care dispun".**

Începînd din anii 1977, Norvegia a fost prima țară din lume care a instaurat o modalitate de control sistematic, în afară de perioada premergătoare concursurilor. Unsprezece ani mai tîrziu, în 1988, 75% din testele efectuate de această țară erau în timpul antrenamentelor. Controalele inopinate s-au soldat cu 50% pozitivi. Spre deosebire de acest tip de control, testele anunțate au dat rezultate mult diferite, lăsînd o impresie falsă asupra activității de doping.

Statistica arată că la șapte ediții ale Jocurilor Olimpice de iarnă, desfășurate între 1968 (Grenoble) și 1992 (Albertville) nu s-au raportat oficial decît 0,20% cazuri pozitive (5 cazuri din 2 497 analizate), iar la șase ediții ale Olimpiadelor de vară (între cele de la Mexic și Seul) nu s-au înregistrat decît 0,41% cazuri (41 pozitivi din 9 818 analize). Dr. Werner Franke pune sub semnul întrebării corectitudinea acestor date, aducînd în discuție încă un argument de data aceasta de ordin economic : **la Seul a fost nevoie de peste 1,6 milioane franci francezi pentru 1 601 analize și 20 milioane franci pentru instalațiile de depistare.**

AURORA POPESCU

Ministerul Tineretului și Sportului ROMÂNIA

Nr. 2 (1838) din 16 ianuarie 1993

NOMAZII PĂDURILOR TROPICALE

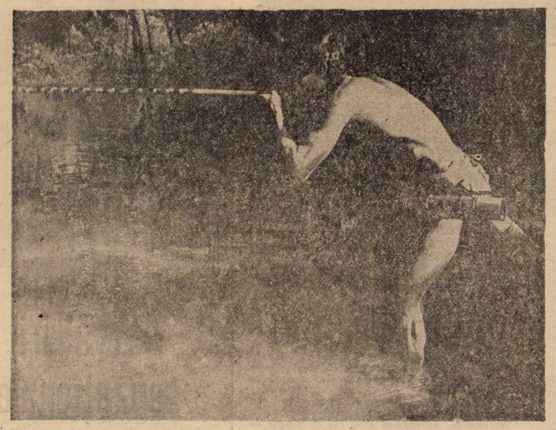

Prin pădurile ecuatoriale din bazinul fluviilor și riurilor Congo, Ituri și Ogooue, (un univers impenetrabil și ostil, cu influențe nefaste asupra tuturor locuitorilor din cîmpie), supraviețuiesc de peste 8 000 de ani pigmeii. O populație aparte, cu o limbă proprie și obiceiuri deosebite, neschimbate de veacuri.

Înalți cam de 1,40—1,45 metri, ei nu depășesc ca număr 120 000 de indivizi. Sînt împărțiți pe grupuri ce poartă în Africa numele de Batua, Bakwa, Mbuti, Bakonga și Akka. Dar ei se mai găsesc răspîndiți și în peninsula Malacca din Asia, unde se află triburile Samangii și Senoii, în insulele Filipine, unde poartă numele de Tapiro, Bere, Peshegem, precum și în insula Espiritu Santo, din arhipelagul malavezian Noile Hebride. Chiar ei își dau numele de „Bamiki ba'bidura", adică copiii pădurii. Culoarea pielii variază de la galben la maro inchis și chiar cu tendințe spre negru. Trăiesc în colibe mici, semicirculare și cu virful ascuțit așezate în cerc, cam cîte zece la un loc, sprijinite de rădăcinile și tulpinile unor arbori uriași. Conviețuiesc în grupuri mici, formate din cîteva familii și se ocupă în special cu vînatul și culesul, motiv pentru care sînt în continuă mișcare pe teritorii întinse, în vederea obținerii hranei.

Pigmeii împreună cu bosimanții, din sudul continentului, sînt ultimii vînători culegători ai Africii. Vînătoarea se face în colectiv, iar cel mai experimentat și cu simț subtil al prezenței animalelor o conduce. Fiind oameni foarte agili și extrem de curajoși, ei se încumetă să vineze chiar și elefanți. Pentru a nu fi simțiți de aceste pachiderme, pigmeii se ung pe corp cu unsoare specială, apoi se apropie de animal și în momentul potrivit se aruncă sub el, înfigîndu-i sulița în abdomen, loc unde pielea este mai subțire și poate fi străpunsă mai ușor.

În pădure, vînătorii delimitează un spațiu „sacru", în care animalele nu sînt niciodată urmărite. În acest mod pigmeii își asigură, de mii de ani, resursele necesare hranei. Cînd vînatul s-a împuținat, iar femeile găsesc cu greu suficiente ciuperci, rădăcini de „itaba", nuci, fagurși de miere, inclusiv larve, pentru a asigura alimentația cotidiană a familiilor din grup, începe exodul.

Colibele și mobilierul rudimentar sînt abandonate insectelor și intemperiilor. În grupuri mici, pigmeii se înfundă în pădure cercetînd urme invizibile pentru un ochi obișnuit. Femeile poartă coșuri în spinare, susținute de o curea frontală, iar bărbații deschid cu un fel de secure, drumul năpădit de liane. Cel mai bun vînător pleacă ultimul din vechea așezare ținînd în mină trei frunze mari, cu care șterge urmele celor plecați, pentru a închide calea unor eventuali dușmani, care ar încerca să-i urmărească. La noul loc de așezare, femeile construiesc alte adăposturi, pe care le acoperă cu frunze mari. Bete flexibile, așezate în cruciș, formează structura noilor așezăminte. O colibă este gata în mai puțin de două ore. Apriderea focului revine copiilor, deoarece ei reprezintă puritatea. La virsta de 12 ani băieții trec printr-o ceremonie de inițiere, la care sînt supuși la teste de aptitudini. Această sărbătoare marchează sfîrșitul copilăriei. Seara, în jurul focului și în ritmul tam-tam-ului, se fredonează o melodie fascinantă, la care fiecare bărbat și femeie emite o singură notă, la un moment precis. În acest mod, prin contribuția tuturor apare un cintec, pe care un singur individ nu l-ar putea cînta.

În Africa, pigmeii fac uneori și puțină agricultură în colaborare cu populația neagră Bantu, a cărei limbă o vorbesc. Au și obiceiuri, care la prima vedere ar părea curioase. În insulele Filipine, de pildă, dacă un pigmeu peregrinează singur prin pădure și se face foame, nu se apucă de mîncat imediat de a întreba cu voce tare dacă este cineva prin apropiere pentru a-l pofti la masă. Numai după ce a repetat întrebarea de cîteva ori și nu a primit nici un răspuns se poate așeza liniștit la masă. În cazul cînd acest obicei nu este respectat, cel vinovat poate să fie exclus din comunitatea în care trăiește. Această invitație nu ese altceva decît o împărțire a hranei cu cei din grupul din care face parte, pentru că există situații cînd confrații săi, pentru ziua respectivă, să nu fi reușit să și-o procure.

La sărbători se folosesc și diverse instrumente de suflat, obținute din tulpini de plante goale în interior, ce scot sunete tipătoare sau olingătoare. Fiind o populație în continuă mișcare prin pădurile ecuatoriale de nepătruns, pigmeii au un comportament, în general, timid față de străini cînd aceștia încearcă să se apropie de ei, rămînînd în continuare o categorie de locuitori ai planetei cu o viață insuficient studiată și cunoscută de oamenii de știință. Cu toate acestea, pastorul Leo Winter trăiește de 12 ani în junglă, într-o colectivitate cu pigmei, fiind foarte respectat de acestia, datorită blîndeței sale, dar și a cunoștințelor medicale, care îl ajută să-și vindece credincioșii, ori de cîte ori se iveste ocazia.

AUREL DIANU

■ **Prețul electricității în Franța nu este cel mai ieftin din lume. Prețurile practicate în Franța sînt net inferioare celor din Germania și Italia, dar superioare celor din Olanda, Danemarca și Suedia. Pentru consumatori particulari, prețurile franceze sînt mai ridicate decît în Suedia, inferioare sau identice (în funcție de surse) celor din Marea Britanie și Olanda, dar inferioare celor din Danemarca, Germania, Italia și Belgia.**

■ **Compania italiană FIAT, cunoscută ca un important producător de automobile, vehicule auto tractoare etc. a realizat vagoane feroviare care se înclină la cotituri și poate să le treacă fără a mai reduce viteza (care poate ajunge la 250 km/h). După această realizare, FIAT și-a propus realizarea**

TELEX • TELEX

unui expres capabil să concureze superrapidul francez TGV.

■ **La Varșovia funcționează un Club al felinaragiilor, care îi reunește pe iubitorii vechiului sistem de iluminare. Printre membrii săi se află specialiști în istoria artei, precum și ingineri. Pe toți îi unește un singur țel — ocrotirea vechilor felinare varșoviene. Inventarierea vechilor felinare a dus la constatarea că pe diferite străzi au supraviețuit (mai ales la periferie), 900 de „pastrovalki" și 150 de felinare cu gaz.**

■ **În 1991 a debutat în Japonia primul dintre cele mai mari proiecte din domeniul biotehnologiei. Se urmărește punerea la punct a unor materiale plastice biodegradabile pe bază de lignină sau de celuloză.**

MEMORIA AFECTIVĂ A NAȚIUNII GERMANE

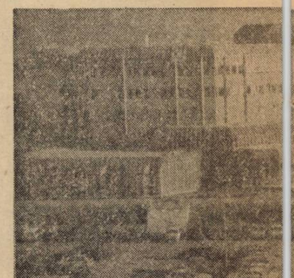

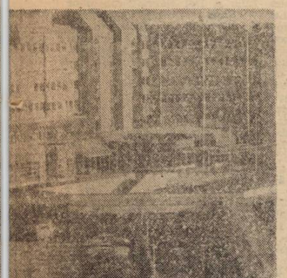

Arhivele naționale germane și-au anversat recent cea de-a 40-a aniversare de la înființarea lor. În 1992, aceastâ zi a fost cu totul deosebită întrucît, odată cu reunificarea Germaniei, au putut fi prezentate în premieră documente de o valoare inestimabilă din istoria acestei țări. Cei peste 70 000 de metri de documente și dosare care au putut fi salvate după cel de-al doilea război mondial au putut fi reunite pentru prima oară sub aceleași acoperiș.

O mică echipă de colaboratori, reuniți sub emblema Arhivelor federale vest-germane de la Coblentz, la 3 iunie 1952, a trecut la treabă mai bine zis la identificarea documentelor depozitate în galerii de mină sau în alte locuri „sigure" în timpul celui de-al doilea război mondial. Din vechiul Imperiu german care s-a prăbușit în urma strălucitoarelor campanii militare ale lui Napoleon nu se mai păstrează astăzi la Coblentz decît dosarele Curții supreme a Reich-ului. Imensa materialitate a arhivelor fostului Sfînt Imperiu roman de natiune germană se găsește astăzi la Arhivele de stat austriece.

Așa că Arhivele federale germane au fost nevoite să se constituie în optica unui domeniu de competente referitoare la epocile recente. Astfel, se păstrează o multime de documente referitoare la mișcările de unitate și libertate ale poporului german dintre anii 1815 și 1866, dosarele ce relevă activitatea Adunării naționale din anii 1848—1849 și ale ministerelor Reich-ului, pînă în perioada constituirii RF Germania. Arhivele federale din Coblentz dețin nu mai puțin de 43 de kilometri de dosare referitoare la activitatea ministerelor vest-germane provenind numai din Bonn capitala fostei RF Germania. În caz de nevoie, volumele pot fi restituite pentru cîteva zile contra unei garanții materiale lucru care s-a produs de 14 000 de ori în 1992. Autorizația de a distruge dosarele este deținută numai de arhivistii din Coblentz, care lucrează de zor pentru inventarierea dosarelor din patrimoniu, reusind să parcurgă circa 100 de dosare pe zi. La Postdam nici nu poate fi vorba să se înregistreze o astfel de meticulozitate. Aici au putut fi salvate numai 50 la sută din documente de pe urma rigorilor celui de-al doilea război mondial (majoritatea documentelor au fost distruse cu prilejul masivului bombardament al aviației britanice din 14 aprilie 1945). Dosarele Serviciilor centrale national-socialiste SS conțineau numeroase date compromițătoare la adresa activității și vietii interne de partid a Partidului comunist german, care au fost ulterior mistificate, liderii de partid fiind glorificați fără nici o bază reală. Se înțelege, astfel, de ce statul comunist est-german a păstrat în regim „strict secret" aceste documente compromițătoare.

Arhivele federale din Coblentz adăpostesc documente istorice de mare valoare pentru memoria afectivă a natiunii germane cum ar fi: Declarația de război din 1914 ce poartă semnătura „Noi, Wilhelm, Împărat al Germaniei prin gratia lui Dumnezeu, Rege al Prusiei" sau documentele de capitulare ale înaltului comandament al Werchmacht-ului din 1945, „Carnetele intime" ale lui Adolf Hitler. Arhivele din Coblentz sînt și depozitarele a milioane de fotografii: ele colectionează și afișe, colectii de suporti acustici etc. Un alt sector important al activității arhivelor îl constituie Arhivele militare, cu domiciliul la Friburg.

ȘERBAN FILIP

Sculpturi în aer liber

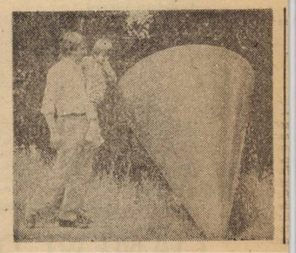

Ceea ce cetățeanul cu copilul în brață examinează cu o deosebită curiozitate, nu reprezintă un obiect straniu, provenit de pe o galaxie. Obiectul respectiv este doar unul din numeroasele sculpturi la care un muzeu din Germania s-a decis să renunțe și să le plaseze în diferite parcuri și grădini publice. Ideea de a expune în aer liber aceste „opere" a fost determinată de presupunerea că prin fixarea, într-o ambianță naturală ele se vor bucura de o apreciere mai mare. Un număr de artiști plastici s-au declarat de acord cu această încercare și au promis că vor participa și pe viitor la asemenea „examene publice".

„Aur negru" și gaze

În regiunea Lovec din nordul Bulgariei au fost descoperite zăcăminte de petrol. Sonda de prospectare furnizează circa 25 de metri cubi de țiței în 24 de ore. Pe baza evaluărilor făcute de geologi dimensiunile zăcămîntului nu sînt mari — circa cinci kilometri pătrați, grosimea stratului petrolifer atingînd aproape 120 metri. Rezervele de petrol depășesc un milion de tone iar sub pămînt se află și peste. 150 milioane metri cubi de gaze. În aceeași regiune a fost descoperit și un zăcămînt de gaze naturale, rezervele sale fiind estimate la mai mult de un miliard de metri cubi! Se apreciază că printr-o extracție regulată aceste rezerve vor putea fi exploatate timp de cincisprezece ani.

CLEPSIDRA

■ **IN NUMELE EGALITĂȚII SEXELOR...** un inginer britanic și-a dat în judecată patronul care îl concediase pe motiv că purta părul pieptănat cu coadă! Argumentul său? S-a considerat... discriminat. De ce femeilor să li se permită să poarte cozi?

Tribunalul i-a dat dreptate...

■ **...ȘI IN NUMELE MODEI!** De cîteva luni în Algeria s-a introdus obligația ca femeile să se îmbrace „à la Khomeini", adică să poarte straiele tradiționale, lungi pînă la glezne. Și totuși, pe străzile capitalei femeile „sfidează" ordinul și afișează tot mai des fuste mini și rochii decoltate! Poate vor avea mai mult noroc decît tinerele Teheranului de acum nu prea multă vreme...

■ **DACĂ AR ȘTI COLUMB... CE SE MAI ÎNTÎMPLĂ IN LUMEA NOUĂ!** În Peru, un tinăr de 27 de ani, Margarito Inicencio, a ajuns la o înălțime de 2,26 m și... crește în continuare! Măcar pînă își va depăși bunicul care are 2,30 m!...

■ **LA HAVANA** [illegible] **S-A EDITAT** o nouă carte de bucate, dar nu una oricare, pentru că este vorba de rețetele a o sută de preparate culinare care pot fi pregătite... în caz de război. Și cînd te gîndești că unii semneazâ tratate de dezarmare...

■ **SAU FAC IN CONTINUARE JOGGING,** ajungînd la procentaje spectaculoase, cum ar fi cel de 37% în cazul populației S.U.A. Deși două treimi din ei continuă să fie... supraponderali. Și traiul prea bun are necazurile lui...

■ **NOAPTE RO[illegible]ZI** 35 milioane de franci (elvețieni!) reprezintă încasările societății (elvețiene!) de telefoane care a luat și ea hotărîrea introducerii „sexului telefonului"! În doar zece luni, „linia roz" care îi conectează pe clienții singuratici ai nopților fără somn cu partenere de o neobișnuit: peste 13 milioane de minute de convorbiri! (M.D.)

„ȘCOALA" NAPOLITANĂ

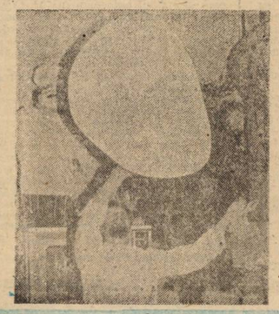

În vremea ce colegii săi de meserie din Munchen, folosesc în mod obișnuit mese de marmură pentru pregătirea produselor de patiserie, cofetarul Hermann Wittmann a ales un alt sistem, inspirat de metodele folosite de fabricanții de pizza din regiunea Napoli. În acest scop, Wittmann a făcut un stagiu de pregătire de specialitate la Napoli, unde și-a însușit cele mai bune metode pentru a realiza aluate din cele mai fine și bune. Reintors în țară, Wittmann și-a pus în practică învățăturile culese în Italia. Rezultatele nu s-au lăsat așteptate: produsele sale au început să se bucure de un succes tot mai mare, care i-au adus un titlu neoficial de cel mai bun lucrător în domeniul patiseriei.

Televizor tip ochelari

Un foarte original aparat a fost inventat de inginerul Willy Johnson, care a lucrat la desăvîrșirea lui nu mai puțin de patru ani. Dar și recompensa a fost pe măsura originalei sale invenții. După cum ne informează revista italiană „Quiz", Johnson a primit pentru brevetul său nu mai puțin de un miliard de lire italiene. Ce noutăți prezintă „Goggievox"? Aparatul îți oferă posibilitatea de a urmări programele de televiziune fără să fii obligat să stai în fața aparatului de T.V. Este vorba de o pereche de ochelari care pur și simplu, transmit în imagini (evident foarte mici) programele emise. Sunetele sînt receptionate cu ajutorul unor mici aparate auditive atasate ochelarilor. Evident, ochelarii sînt conectați printr-un cablu mobil la o antenă. La ce ne mai putem astepta după această nouă și revoluționară invenție?

Noutăți electronice

Moderna bară de distribuție pentru echipamentele electronice „Auxigaine" a fost concepută produsă și comercializată de firma franceză Auxel. Ea se prezintă sub forma unei bare izolante cu o lungime de 1,90 metri (versiune standard), în care se află două fire conductoare, cu 83 de puncte de racordare la un metru lungime. Bara oferă o protectie manipulantului în cazul unui contact direct.

Barele sînt realizate din PVC rigid și apartin clasei M1 (autoextensibile). Ele se încadrează în normele Comunității Europene și sînt compatibile sistemelor americane UL-94-VO. În cazul în care este indicată folosirea unor materiale componente fără halogen, barele pot fi construite din PPO (polyphenilen oxid). Constructorii propun cinci tipuri de conductori: între 32 și 50 de amperi, 63 de amperi, 100 de amperi. Tensiunea de izolare este de 600 volți. Prin utilizarea barei „Auxigaine", lucrătorul care cablează are la dispozitie numeroase puncte de racordare, depanatorul poate deconecta rapid o derivatie fără a perturba restul circuitului. „Auxigaine" înlocuieste cu succes cablajele traditionale, mai ales în dulapurile electrice tar prin simplitatea și rapiditatea înregistrată la montare permite semnificative cîstiguri de timp, de spatiu, într-un cuvînt, economii importante.

PRIN MUZEELE LUMII

Muzeul atomic „SANDIA" din Albuquerque

Din multitudinea de muzee și expoziții permanente de istorie ce funcționează pe teritoriul S.U.A., există o serie de unități mai puțin obișnuite, atît datorită profilului lor, cît și activității pe care o desfășoară. Ele sînt în general monotematice și s-au construit pe baza unor donații făcute de instituții și organizații speciale.

Este singurul muzeu de istorie a armelor nucleare existent pînă acum în lume (după informațiile noastre). A fost deschis în octombrie 1969 ca o expoziție permanentă menită să prezinte publicului colecțiile de arme care au jucat un anumit rol în dezvoltarea tehnicii nucleare în general și din S.U.A. în special.

Fotografii originale sau reproduceri, bombe, proiectile, rachete și piese de artilerie folosite de armata de uscat, marină, aviație pot fi întîlnite în acest muzeu. Printre exponate se află modelele multor proiectile și arme nucleare care au servit armatei americane în diferite momente și scopuri, scoase acum cu mult timp în urmă din dotare. Sala expozițională de bază conține tabele statistice, diorame privind istoria atomului, grafice luminoase ingenios lucrate, legate de misterele energiei nucleare, portretele principalilor savanți care au contribuit la apariția și dezvoltarea stiintei și tehnicii nucleare în general.

Un grafic de mari proportii scoate în relief momentele de răsunet din istoria nucleară a S.U.A., începînd cu prima reacție nucleară în lant experimentală la Universitatea din Chicago, la 2 decembrie 1942, continuînd cu prima experientă atomică de la 16 iunie 1945 ce a avut loc la Trinity Site (New Mexico), apoi cu pulverizarea în neant a orașelor nipone Hiroshima și Nagasaki din august 1945, și terminînd cu explozia primei bombe cu hidrogen ce a avut loc la 1.XI.1952 la Eniwetok Province Grounds (în Oceanul Pacific). În muzeu se află două copii fidele prima a bombei atomice folosite în ultimul război mondial — „Little boy" bombă aruncată asupra Hiroshimei, la 6 august 1945.

Lîngă acest model se află modelul bombei lansată la 9 august 1945 la Nagasaki, bombă denumită „Fat man" (Grasul), datorită formei sale. Alături de aceste modele de tristă amintire se află o cunoscută armă „Bullpup" sau G.A.M. 83, destinată marinei și fortelor aeriene, apoi o altă armă destinată experientelor nucleare submarine — „Lulu" sau „M.K. 101".

O rachetă specială a artileriei grele „Little John" așezată pe un elicopter special de transport, alături de alte ciudate vehicule create pentru a transporta armele nucleare în spațiu, întregesc acestă sală ce conține peste 280 de piese. În incinta muzeului se proiectează și un film documentar de scurt metraj intitulat „Zece secunde care au zguduit lumea". un document istoric al descompunerii energiei nucleare care a dus în cele din urmă la tragediile din arhipelagul nipon. Personalele proiectând din această peliculă deosebit de bine realizată tehnic, sînt: J. Robert Oppenheimer, cel care a condus operațiunile de fabricare a bombei atomice și a înființat laboratoarele stiintifice din Las Alamos; John von Neuman, seful sectiei de calcul teoretic de la aceste laboratoare, și Enrico Fermi, cel care a construit primul reactor și a demonstrat posibilitatea declanșării rapide a reactiei nucleare. Ca planuri de viitor muzeul își intentionează prezentarea unor exponate care să dovedească publicului cum se testează armele nucleare, de unde sînt conduse testele, ce efecte au explozîile subterane.

Muzeul este vizitat de foarte multi japonezi!

STELIAN POPESCU

Descoperire arheologică de excepție

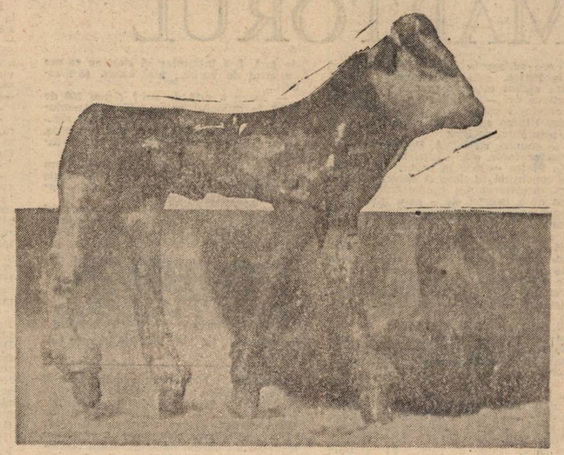

Vițelul de aur, simbolul divizlunii a două lumi și religii opuse, nu există doar în legendă și în Biblie, ci chiar în realitatea. Un grup de arheologi americani au făcut o excepțională descoperire în timpul unor săpături în zona anticelor ruine din apropierea orașului israelian Ascalon. Printre rămășitele unui templu antic a fost descoperită o statuetă de dimensiuni reduse, reprezentînd figura unui viței. Corpul este din bronz, capul din argint, pieioarele, organele genitale și coarnele din cupru. Statueta măsoară zece centimetri înălțime și tot atîta în lățime. Ruinele templului și statueta au fost găsite în perfectă stare de conservare și după un examen stiintific riguros, s-a ajuns la concluzia că ele au fost construite în anii 1700 î.e.n. Descoperirea a provocat în mod firesc un viu interes cunoscîndu-se importanta acordată acestui idol în desfășurarea istoriei religiilor. Evident, vițelul adus la lumina zilei de echipa prof. Lawrence Stager nu este cel descris în Biblie, dar descoperirea sa rămîne ca un fapt de deosebită importanță. Se apreciază, în orice caz, că statueta este reprezentativă pentru cultul păzîn care se celebra în Egipt, dar era contestat de evrei, care credeau într-un singur și unic Dumnezeu.

Fosile de mamuți în Mexic

Mexicul, cu misterele sale și cu o antică civilizație, a reprezentat întotdeauna o mare atracție pentru arheologi. O nouă și recentă descoperire făcută în apropierea orașului Mexico City a scos la iveală osemintele a doi mamuți (considerați strămoși preistorici ai elefantilor). Resturile perfect conservate, vor da desigur posibilitatea oamenilor de știință să explice viața acestor mamifere. Se speră că descoperirea aceasta să poată să aducă noi elemente în legătură cu disparitia pachidermelor enorme care au populat Terra în urmă cu 100 000 de ani, pentru că dispariția lor bruscă și totală nu a putut fi pînă în prezent complet fundamentată din punct de vedere științific.

Biblioteca magazin de proză scurtă

MARTORUL

Venea adesea în casa părinților mei de la Piatra, așa înaintea celui de-al doilea război mondial, dar l-am întîlnit de cîteva ori — prilejuri memorabile de a-l asculta vorbind — și în anii care au urmat. Ultima oară, cred, acum vreo 2—3 ani, prin ianuarie 1990.

I se spunea, cu stimă, Profesorul — a și fost profesor, s-ar părea, la Școala nr. 1 din Piatra — deși în opinia mea, imagine construită în timp și oarecum peste timp, înzestrarea lui fundamentală era aceea de a istorisi, de a nara întîmplări la care asistase (povestea aproape întotdeauna la persoana întîi : „am văzut", „mi s-a spus", „l-am întrebat") și, dacă ar fi fost după mine, i-aș fi spus : **Martorul. Omul care a fost în ziua aceea acolo sau Cel care a trăit efectiv acele clipe splendide sau acele clipe cumplite.**

Erau însă — mi s-ar putea răspunde — și istorii petrecute demult, care-i fuseseră și lui povestite sau le citise prin cărți. Așa credeam, cei puțin... Dar el avea să mă asigure că **nu a povestit niciodată și nici n-ar fi putut să povestească nimic din ceea ce n-a trăit efectiv.** În plus, nici nu citea prea mult — cîte un comunicat militar, din cele lipite pe ziduri, așa în timpul războiului ; cîte un ziar, dacă se anunța ceva deosebit ; somațiile, cînd i se trimiteau de la vreo oficialitate, acasă... Adaug, încă una din mărturisirile sale, că nici n-ar fi avut timp să se ocupe de cărți... El trebuia să fie într-o mie de locuri, aproape simultan, avea atîtea de văzut, de trăit, de povestit ulterior **celor aleși de el să-l asculte**, încît nu avea cînd... Practic, n-am prea citit, îmi spunea... Îmi pare foarte rău.

— Nici Dostoievski, nici Tolstoi, nici piesele lui Shakespeare, nici măcar pe Flaubert pentru stilul lui admirabil ?

Nu-mi amintesc exact ce cărți și ce autori cuprinsesem atunci în întrebarea mea, au și trecut destui ani, dar știu că nu mi-a răspuns, așa cum mă așteptasem, direct. Mi-a vorbit despre toți acei scriitori, la insistențele mele, dar, din nou, nu impresii de lector și lectură, ci **rememorări efective, situații și întîmplări de un imens autentic**, de parcă l-ar fi întîlnit și ar fi vorbit cu el efectiv, pe cînd erau în viață.

— Ești și tu scriitor — îi spuneam, cînd am mai crescut, se înțelege, cînd începusem și eu să astern pe hîrtie gînduri și întîmplări. Fabulezi incredibil !

— Nu fabulez. S-a întîmplat să-l cunosc... S-a întîmplat să fiu în clipa aceea de față. S-a întîmplat să stau cu el sau cu altul de vorbă... Mai exact, să-i ascult...

— Acum o sută de ani ? Acum 200 de ani ? În mileniul trecut ? Ești un nemuritor ?! — cred că am început să și rîd... A rîs și el cu mine, apoi, foarte serios, mi-a spus că nu-i deloc surprins de întrebările mele.

— M-am întrebat și eu, deseori. N-am un răspuns pe care să-l consider logic vorbind, acceptabil. Sau, cel puțin, rezonabil... Nici eu nu înțeleg...

Este drept, înfățișarea lui — a unui bărbat fără vîrstă, cum se spune adesea — m-a preocupat în egală măsură. L-am văzut, pe cînd eram copil, în casa părinților mei : l-am auzit vorbind în anii de după război ; l-am reîntîlnit ultima oară acum vreo cîțiva ani, am și o fotografie cu el... Eu îmbătrînisem, aveam părul cărunt, aveam copii, nepoți, dar el — era o impresie, poate — rămăsese același : un bărbat oarecum «fără vîrstă» sau «de o anume vîrstă», dar care, prin tot ceea ce văzuse în timp și între timp, prin noile sale istorisiri — care consemnau în mod inevitabil trecerea unor decenii de viață, — a unei jumătăți de veac și mai bine, de cînd îl auzisem întîi — mi se părea a fi, totuși, cam de-o vîrstă cu mine. Deși, ca înfățișare, repet, se ținea excelent...

Cineva, un confrate, care l-a întîlnit de curînd, nu a vrut, n-a putut să accepte că eu l-aș fi auzit vorbind, prima dată, acum 50—55 de ani !... Omul ăsta n-a împlinit 40 ! — a protestat confratele meu între scris. Maximum 45 !

N-am replicat. Mi-am amintit doar că tatăl meu, fie-i țărîna ușoară, s-a simțit foarte jignit, atunci cînd eu am refuzat să dau crezare — mi se păruse ilogic ! — că el, părintele meu bun, îl cunoscuse, de fapt, mult înaintea mea, prin anii '20 ! Imediat după primul război ! Și arăta la fel... Bine îmbrăcat totdeauna... Dar aceeași ținută, același mers. Nu s-a schimbat prea mult — îmi mărturisea tatăl meu.

— E imposibil !

— Știu...

Bunicul, care asistase la scenă, și care la rîndul său îl cunoscuse pe acest personaj incredibil, cu ani și ani în urmă — după calculele mele, în secolul trecut, spre sfîrșit — ne-a spus că n-ar fi nici o minune în această neconcordanță de vîrste, ani, întîmplări. Totul, în opinia sa, era cît se poate de simplu... Și lesne de înțeles !

— Adică ce ar fi de înțeles ?!

— Omul acesta n-a avut timp să moară... De parcă mi-ar fi spus : «omul acesta mănîncă de trei ori în fiecare zi...». Fapt e că n-a murit !

— Cum n-a murit ?

— S-a întîmplat, vreau să spun, să nu moară... Norocul său nenorocul lui ! Și tocmai de asta se plînge — așa mi-a și spus-o cîndva, (citez acum cuvintele bunicului meu) „îi lipsește această experiență de viață...". Îți poate istorisi moartea oricărui om, pe care l-a cunoscut, dar despre moartea lui nu va putea vorbi nici peste o mie de ani. Cel care istorisește, exact ce a trăit, martorul care are această misiune, să fie martor, nu moare...

— Dar e mereu un altul !

— Da, așa ni se pare, probabil, simplificînd foarte mult, celor care murim. Dar martorii mari, peste timp, ca și preoții mari, deținători ai unor imense secrete, sau ca meșterii desăvîrșiți care-și transmit din tată în fiu tainele meseriei, ei renasc, se reîncorporează, cum ni se pare nouă, fiindcă nu putem demonstra ceea ce bănuim, dar sînt unul și același, de fapt...

Fiul meu îmi scria de curînd de pe meleagurile pe care se află acum, că l-ar fi reîntîlnit și el, într-o seară, pe acest martor tulburător în casa unor prieteni comuni, și că l-ar fi recunoscut din cîte-i povestisem cîndva, despre modul său — unic ! — de a nara... Vorbindu-i despre mine, Martorul și-a amintit și el de zilele petrecute la Piatra, de casa noastră de atunci, între timp demolată, de curtea cu cei 37 de pomi, de discuțiile noastre, cîte au fost, în urmă cu aproape 60 de ani. Și toți cei de față au rîs — mi-a relatat fiul meu în ultima scrisoare. Pentru că cel care istorisea era un om de 40, cel mult de 45 de ani. Mi-a trimis și o fotografie... Nu încape îndoială este unul și același !... Am confruntat cu fotografia făcută acum vreo 2—3 ani... Deși, totul e demențial, vă înțeleg... Am însă în față cele două fotografii ! Mă uit la ele, le pipăi — e rîndul meu să fiu martor !... De ce nu vreți să credeți ? El nu îmbătrînește, atît, e nenorocul lui... Eu — nu, îmbătrînesc...

DOREL DORIAN

POVEȘTI ÎN POVEȘTE

În memoria lui I.M. ȘTEFAN, martor tulburător

CEA MAI ORIGINALĂ CRIMĂ DIN LUME (IV)

de GILBERT C. CHESTERTON

— Dar și stăpînul întîrzie — spuse Granby. — Oare cît se poate aștepta ?

— Ce să-i faci, în asemenea locuri totul se desfășoară foarte încet, — spuse părintele Brown. — Cred că este foarte amabil că în general ne-a primit. Vin la el doi oameni cu desăvîrșire necunoscuți pentru a-i pune niște întrebări profund personale.

Și într-adevăr cînd apăru gazda nu aveau nici un temei să se plîngă de primirea făcută : din contră au putut observa cu ce demnitate și simplitate își păstrase politețea în deplină singurătate, în acest sat îndepărtat.

Baronul nu arăta nici uimit, nici alarmat ; și deși el bănuiau că nu mai avusese musafiri cel puțin în ultimul sfert de veac, el se comporta de parcă tocmai se salutase cu două ducese. Nu manifestă nici timiditate, nici nerăbdare cînd el îi comunicară că au vent într-o problemă pur personală : după o scurtă sovăială el înțelese probabil, că această curiozitate a lor era provocată de împrejurări. Era un gentleman în vîrstă, uscățiv, cu sprîncenele negre și cu o bărbie prelungă. Deși părul său minuțios ondulat era, fără îndoială, o perucă, el avea destulă înțelepciune să poarte o perucă cenușie așa cum le stă bine oamenilor care nu mai sînt deja tineri.

— În ceea ce privește problema care vă interesează, spuse el, răspunsul este foarte simplu. Eu sînt ferm hotărît să-i las averea fiului meu, așa cum și tatăl meu mi-a lăsat-o mie : și nimic — vă spun direct nimic — nu mă va determina să procedez altfel.

— Vă sînt extrem de recunoscător pentru aceste informații, — răsunse juristul. — Dar amabilitatea dv. îmi dă curajul să vă spun că prea priviți totul în negru. Nu cred că fiul dv. a făcut ceva îngrozitor și că dumneavoastră l-ați considerat nedemn de moștenire. Desigur, el poate..

— Întocmai, — spuse sec sir John Masgrave, — poate. N-ați vrea să aveți amabilitatea să aruncați împreună cu mine o privire în camera alăturată ?

Îi conduse în galeria pe care ei o examinează puțin prin ușa întredeschisă și încremeni posomorît în fața portretelor înnegrite îmbufnate.

POLIȚIER

— Acesta este sir Roger Masgrave, — spuse el arătînd portretul unui om cu fața prelungă și cu perucă neagră. — A fost unul dintre cei mai ordinari mincinoși și ticăloși din timpul dezgustător al lui Wilhelm, de Orania, denunțătorul a doi regi, asasinul a două soții. Dar tatăl lui, sir Robert, a fost un model de cinste și corectitudine. Fiul său, sir Jemes a fost unul dintre cei mai nobili martiri iacobiți și unul dintre primii care a dăruit bani bisericilor și săracilor. Înțelegeți acum că această casă a familiei Masgrave, forța, cinstea, puterea s-a transmis de la un nobil la altul prin intermediul generațiilor de la bunic la nepot ? Eduard I a condus Anglia în chip strălucit. Eduard al III-lea a acoperit Anglia de glorie, și, totuși, această glorie a provenit din cea dintîi dar prin necinstea și prostia lui Eduard al II-lea, care s-a ploconit în fața lui Gaveston și a fugit de Bruce. Vă rog să mă credeți, domnule Grenby, măreția vestitei case, măreția istoriei ca atare este mai importantă decît oamenii întîmplători, care o poartă prin secole. Moștenirea noastră s-a transmis din tată în fiu și așa se va transmite și în viitor. Îl puteți încredința pe fiul meu că nu voi lăsa banii unui azil pentru pisicile vagaboande. Un Masgrave îl va moșteni pe un Masgrave cît va exista lumea.

— Da, — spuse gînditor părintele Brown — înțeleg ce aveți în vedere.

— Vom fi foarte bucuroși, — spune juristul, — să transmitem o asigurare atît de plăcută fiului dv.

— Da, asigurarea puteți să i-o transmiteți, — spuse serios gazda. — Să nu se neliniștească, totul îi va reveni lui : și castelul și titlul și pămîntul, și banii. Există doar o mică și destul de personală adăugire. Pentru nimic în lume nu voi discuta cu el cît voi mai fi în viață.

Juristul îl privea la fel de respectuos, dar acum și uimit.

— De ce ? Ce anume a putut face ?

— Eu sînt o persoană particulară și gentleman, — spuse Masgrave la fel ca și deținătorul unei mari moșteniri. Fiul meu a făcut ceva atît de îngrozitor, încît nu poate fi numit nu numai gentleman, dar nici măcar om. Este vorba despre cea mai oribilă crimă din lume. Vă amintiți ce a spus Douglas cînd Marmion, oaspetele său, a vrut să-i strîngă mîna ?

— Da, răspunse părintele Brown. .

Coroanei îi cedez castelul
De la bolțurile adînci pînă la
Crenelurile zidului feudal.
Dar mîna este doar a mea.

Baronetul se întoarse spre cealaltă cameră și își conduse acolo musafirii destul de uluiți.

— Sper că aici o să puteți să vă odihniți puțin, — spuse el cu un ton egal. — Dacă nu știți unde să vă opriți voi fi sincer bucuros să vă pun la dispoziție castelul pentru această noapte.

În românește de VASILE OROIAN

(Va urma)

SPORT UNIVERS

● Am urmărit pe canalul Eurosport o partidă de basket din NBA despre care pot spune că a fost frumoasă și dramatică totodată, aducîndu-mi aminte, înspre final, de un alt final dramatic al unei partide de la sala polivalentă, cînd România a pierdut o victorie în fața Greciei, în ultimele 28 de secunde de joc. La începutul acestui an s-au întîlnit în **Hemis Fair Arena** din San Antonio, Texas, echipa locală, **San Antonio Spurs** cu lidera clasamentului **Pheonix Suns**. Pentru plăcerea celor interesați de acest sport, transcriu și echipele : **Spurs** : Reid, Elliot, Robinson, Ellis și Del Negro (antrenor John Lucas), **Suns** : Barkley (component al echipei de vis a SUA la Olimpiada de la Barcelona), Ceballos, West, Majerle și K. Johnson (Antrenor : Paul Westphal). Și acum despre partidă. Ea a fost la discreția oaspeților, care au condus în majoritatea timpului, uneori chiar cu 11 puncte. Barkley și-a făcut datoria înscriind cele mai multe puncte pentru echipa sa, dar... Ei bine, dar cînd mai erau doar 4 secunde de joc (**Suns** avea 4 puncte avantaj), iar atacul era al celor de la **Spurs**, s-a produs ruptura. Barkley faultează undeva la centrul terenului, se acordă 2 aruncări libere și diferența se reduce la 2 puncte, însă, atenție !, cu 2 secunde înainte de final. Cei de la **Suns** au mîngea, pentru atacul final. Ce se poate face în 2 secunde ? Cei care au mîngea nu trebuie decît să o țină strîns la piept. Paul Westphal cere time-out și explică jucătorilor probabil, tocmai acest lucru. Cu 2 secunde rămase, se repune mîngea în joc, scurt lui Barkley, acesta însă... o scapă în mîinile unui adversar... care înscrie, egalînd. Mai erau 0.4 secunde de joc, scor 107—107. Nici nu se repune mîngea în teren și... același Barkley face un fault tehnic. Se aruncă de la margine și un jucător de la **Spurs** ratează coșul decisiv. Urmează prelungirile în care, cum se întîmplă de obicei, **Spurs** cîștigă partida, strîns, scor 114—113, spre deliciul spectatorilor. După această înfrîngere, echipa lui Barkley continuă să conducă în Divizia Pacificului, așa și datorită faptului că au avut o perioadă bună în care au fost neînvinși 14 partide (7 acasă, 7 în deplasare). În NBA, recordul victoriilor consecutive este deținut însă de **L.A. Lakers** care au fost neînvinși 16 partide.

● Tot un record, dar de altă natură, deține și americanul **Phil Georgeff**, care a pătruns și în cartea recordurilor Guinness și asta pentru că, pînă în anul 1988, el comentase nu mai puțin de 35.000 curse de cal, prilej cu care colegii i-au oferit o brățară de aur pe care era aplicată această cifră frumoasă. La sfîrșitul anului trecut, cînd Phil Georgeff și-a anunțat ieșirea la pensie numărul curselor comentate de el trecuse de 91.000.

● **Boris Becker** a început bine acest an, el reușind să cîștige open-ul Qatarului, nu în fața unui jucător mai slab, ci chiar în fața croatului **Ivanisevici**, pe care l-a întrecut în finală cu 2—1. Și acest lucru, așa cum a mărturisit tenismenul german, în situația în care avea mari dureri în piciorul drept, „Dacă ar mai fi durat finala încă 10 minute, n-aș mai fi putut juca", a spus Becker, mai în glumă, mai în serios.

● Și pentru că tot sîntem la tenis de cîmp să mai spunem că **Andre Agassi**, clasat pe locul 9 în clasamentul ATP, a anunțat că nu va putea fi prezent în Australia, la primul turneu de **grand slam** al anului, ce se dispută la Melbourne între 18 și 24 ianuarie. Motivul este unul de sănătate. Agassi suferă de o bronșită cauzată, se pare, de o infecție bacteriană.

● De pe terenurile de tenis trecem pe arenele cu gheață pentru că la Helsinki au început **Campionatele Europene de patinaj artistic**. Avem și noi un concurent, la proba de băieți, pe **Cornel Gheorghe**, de la care se speră (!) obținerea unui loc fruntaș. Teoretic acest lucru este posibil deoarece mulți patinatori de frunte, fie că e vorba de băieți sau fete, fie că e vorba despre perechi sau dansuri, au trecut la profesionism, lăsînd vacante, locuri care, după părerea mea, vor fi ocupate de alți reprezentanți ai puternicelor școli de patinaj. Și cum școala noastră de patinaj este în suferință...

● Închei cu o performanță care nu este sportivă, cu toate că este plină de dramatism. Americanca Jenifer Stolpa, împreună cu soțul ei și copilul lor de 11 luni au fost surprinși săptămîna trecută de o furtună de zăpadă în timp ce se întorceau spre casă cu camioneta, de la o înmormîntare. Mașina li s-a stricat într-un loc în care, pe o suprafață de 400 mile pătrate, nu se afla nicio localitate. După 4 zile de așteptare, înzăpeziți, soțul a hotărît ca toți trei să părăsească jeep-ul rămas fără combustibil. Norocul lor a fost că după 15 mile de mers prin nămeți să găsească o peșteră în care au intrat, reușind să supraviețuiască încă 4 zile, după care au fost găsiți de echipele de salvare plecate în căutarea lor. O excursie care s-a terminat prost, dar pe care familia Stolpa și-o vor aminti toată viața.

GEORGE CUȘNARENCU

HOROSCOP

18. 01. — 24. 01.

BERBEC (21.03 — 20.04) : Si-n săptămîna aceasta e multă liniste în constelația dv., nimic nu pare să vă perturbe de la cele cotidiene si mai ales de la tabieturile dv. Joi si vineri sînt ceva nori de furtună, mai curînd o polemică cordială cu un Capricorn, dar totul se stinge într-un pahar cu apă. Nici o realizare deosebită, sănătatea nu vă pune probleme. Astrele indică faptul că pregătiti cu minutiozitate o „lovitură" pentru viitorul apropiat.

TAUR (21.04 — 21.05) : Două evenimente financiare deosebite spre sfîrsitul săptămînii, care vă remontează cît de cît situația materială si vă destind. Sănătatea dv. este pe maxim, ceea ce presupune poftă de muncă si creativitate. Deziluzie amicală (sau colegială) marti, cînd si un ghinion stupid vă taie trecător, orice elan. O persoană de sex opus tinde foarte mult să vă influenteze, în preajma luării unei decizii cu bătaie lungă.

GEMENI (22.05 — 21.06) : Primele două sau trei zile sînteți obsedat de o presimțire confuză. Se va dovedi, vineri sau sîmbătă că semnul a fost pozitiv. Oricum, nu prea sînteți în apele dv., vremea dăunează mult asupra psihicului dv. si nu se întrevăd realizări deosebite. Atentie la starea sănătății, ceva nu e în regulă cu o afecțiune mai veche care poate recidiva. Feriti-vă în această perioadă de initiative de anvergură, norocul (hazardul) vă ocoleste.

RAC (22.06 — 22.07) : Conflicte ascutite cu o Balanță domină aproape întreaga săptămînă. Întelepciunea dv. trebuie să învingă unele porniri temperamentale, în familie si în anturaj. Curba socialului atinge un minim joi si vineri, aminati orice dispută, în această perioadă nu veti avea cîstig de cauză. Odrasla vă pune la mare încurcătură (luni, marti), ceea ce vă dă o stare de îngrijorare suplimentară. Sîmbătă si duminică cerul dv. se înseninează complet.

LEU (23.07 — 22.08) : O săptămînă plină de evenimente contradictorii, care însă n-au darul să vă marcheze prea mult. Oscilații sentimentale predomină luni si marti, pentru ca apoi relațiile de amicitie cu un Berbec si un Taur să se clatine amenințător. Firea dv. optimistă si robustetea psihică vor fi arme de temut pentru oricine. Un minim financiar stresant vineri sau sîmbătă vă va face să vă schimbati unele planuri pentru viitorul apropiat.

FECIOARA (23.08. — 21.09) : Mare veselie în constelația dv., vă asteaptă cîteva reusite deosebite, atît financiar, cît si sentimental. Numai în privința sănătății se întrevăd unele umbre (vineri, sîmbătă), însă ele nu au darul să vă diminueze buna dispoziție. În primul rînd, o bună prietenie se înnoadă si este foarte profitabilă, apoi un cîstig important vă descreteste fruntea. De undeva de departe primiti o veste cu totul neasteptată, ale cărei semnificatii nu se întrevăd deocamdată.

BALANȚA (22.09 — 22.10) : În constelația dv. zodiacală se petrec lucruri mari, căci s-au adunat „laolaltă" Soarele, Venus si Jupiter. O astfel de conjuncție este „obligatoriu" aducătoare de prosperitate, sănătate si întelepciune ; ce să mai vorbim de Venus care vă umple de afectiune si o viată amoroasă frenetică. Ar trebui să profitati din plin de aceste circumstante — toată săptămîna —, mai ales că dispuneti de un voluntarism pozitiv si o inteligentă peste medie.

SCORPION (23.10 — 21.11) : Si în constelația dv. zodiacală se petrec lucruri importante, căci si-au dat întîlnire (sperăm profitabilă) Mercur, Marte si Pluto. Schimbările profesionale sau de afaceri trebuie să le întîmpinati cu mare atenție, căci Marte poate împrăstia discordie sau o voință deosebită de succes. Spre mijlocul săptămînii deznodămîntul acestei situații vă va aduce sau zîmbetul sau amărăciunea, ambele de profunzime.

SĂGETĂTOR (22.11 — 20.12) : Într-una din primele zile ale săptămînii vă pîndeste o nereusită (pe plan social, familial, sau la serviciu), care va fi însă compensată de o veste foarte bună — sîmbătă sau duminică. Dragostea parcurge si ea oscilatii, dar fără motive de îngrijorare. Cel mai mult vă caracterizează asteptarea îndeplinirii unei sperante care nu se va concretiza nici în această perioadă. Psihicul dv. are destul de mult de suferit din această cauză.

CAPRICORN (21.12 — 19.01) : Si în constelația dv. zodiacală se întîmplă ceva deosebit în această perioadă, cînd Luna, Uranus si Neptun si-au dat mîna spre a vă tulbura apele dv. liniștite. Sensul evenimentelor nu pare să fie unul favorabil, căci se întîlnesc excesele temperamentale si imprevizibilul. Un dor de aventură îsi face loc cu pregnanță în sufletul dv., iar opoziția cu Soarele nu e de bun augur. S-ar recomanda o plonjare în meditație, în creație, în lucruri inofensive ; cu alte cuvinte stati la adăpost.

VĂRSĂTOR (20.01 — 18.02) : În sirul evenimentelor din această săptămînă, unul vă va pune cu siguranță în evidență personalitatea. Poate fi o criză de orgoliu, poate fi o ambiție dusă pînă la capăt. Miercuri si joi dati dovadă de o mare energie fizică si psihică, fapt care vă permite să întoarceti lucrurile spre zona care vă avantajează cel mai mult. Sănătatea fiind în zona normalului, aveti toate atuurile de partea dv.

PEȘTI (19.02 — 20.03) : Dacă ar fi să luăm ad litteram simbolul zodiei dv., s-ar putea spune că v-ati dat la fund. Nimic nu vă iese așa cum ati dori, două initiative (joi si vineri) se pot solda cu un esec de marcă. Ghinioanele se tin lant, dar sînteti obisnuit. Cu toate acestea, sensibilitatea dv. va fi puternic zdruncinată (marti) de un eveniment financiar negativ, care vă blochează elanul sufletesc. Reviriment psihic sîmbătă, cînd o veste foarte bună vă pansează amărăciunea.

Cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Premiul OSCAR pentru un român

Cartea de vizită a domnului dr. ing. Dinu-Ștefan Moraru este impresionantă, asemenea multor cercetători stiințifici si inventatori din țara noastră. Dar ceea ce-l individualizează pe dl. Dinu-Ștefan Moraru (născut la 4.01.1931 la Giurgiu) este obținerea din partea Academiei Italiene a Premiului OSCAR al Italiei pe anul 1985, pentru meritele si contributiile sale Stiințifice. De profesie inginer, constructor si fizician, doctor în stiințe tehnice (Cluj, 1971), dînsul are o panoplie foarte bogată în premii si distincții internaționale, din care menționăm numai Premiul Cultural Mondial 1984. Ca expert UNESCO, a fost cooptat în comisia internațională pentru salvarea Florentei si Venetiei (începînd cu 1965). Dintre cele mai deosebite realizări ale sale, amintim „Efectul Moraru" (acoperit de brevet si care are drept temă asanarea construcțiilor umede, desalinizarea „frescelor etc.) si „Apa hidrofobă" (brevet care se ocupă de prepararea unui tip anume de mortar care împiedică pătrunderea apei în structurile de beton). Realizările domnului Moraru în privința conservării patrimoniului artistic (si nu numai) pot oferi solutii viabile, unele deja aplicate.

Primul proiect de monorai

La numai zece ani de la punerea în funcțiune a primului monorai din lume (în Germania, pe ruta Barmen—Elberfeld, în anul 1899), marele inventator George (Gogu) Constantinescu proiectează un autovehicul monorai echilibrat — în anul 1909.

Premiere în transport

Concurența între tramvaiele cu cai si cele electrice a început în București în luna decembrie a anului 1912. După promulgarea legii privind constituirea Societății de profil si a activității ei (18 aprilie 1909), primele tramvaie electrice intră în peisajul Capitalei trei ani mai tîrziu. Cu toate acestea, desființarea transportului cu cai s-a făcut numai la începutul anului 1929.

Primul troleibuz a fost inaugurat în București în anul 1949, si el lega Piața Victoriei de Hipodrom (pe locul căruia se află azi Complexul expozițional din Piața Presei Libere) — circa șase kilometri.

Dacă tot vorbim de transportul comun electric, să mai amintim că metroul a fost pus în funcțiune în 1979, pe distanța (8,1 km)) dintre stațiile Semănătoarea si Timpuri Noi. De remarcat faptul că proiectul si realizarea este în întregime opera inginerilor, arhitecților si constructorilor noștri, învingîndu-se marile dificultăți legate de paralelismul cu albia rîului Dîmbovița.

GUINNESS Book

Copii ca fulgii de nea

Ar fi nedrept să nu amintim, în compensatie, pe cei mai... plăpînzi copii nounăscuti din lume — după ce în textul precedent am descris pe cei mai dolofani. Această balansare controlată de natură restabileste un echilibru (la scară mondială) si spulberă anormalitătile care ne uluiesc de fiecare dată. Si în cazul celor mai gingasi prunci ce-au văzut lumina zilei existența le-a fost — în marea majoritate — efemeră.

Recordul absolut pentru minimul ponderal al unui nou-născut care a supraviețuit — si pentru care există dovezi irefutabile — este de 280 35 grame ! ! ! Este vorba de doamna Marion Taggart (numele de fată Chapman), care a venit pe această lume (dovedită pentru ea ospitalieră) la 5 iunie 1938 în localitatea South Shields, în nord-vestul Angliei. Deși s-a născut cu numai sase săptămîni înainte de sorocul firesc, Marion n-a cîntărit mai mult decît o carte mai groasă. În lungime, ea a măsurat 31,11 centimetri. Cum a putut supraviețui ? Miracolul Providential l-a călăuzit pe doctorul D.A. Shearer s-o hrănească într-un mod cît se poate de original (să nu uităm, sîntem în anul 1938 !). Alimentația acestui pumn de om s-a făcut din oră în oră. În primele 30 de ore de viață meniul a constat din : brandy, glucoză si apă. Metoda de îngurgitare s-a bazat pe... pompita de alimentare a unui stilou. Cred că scena „alăptatului" (observati că lipseste laptele din primul ei meniu) era demnă de premiul Oscar... Si totusi, după trei luni de viată, Marion cîntărea 823 de grame. La prima aniversare a nașterii, cîntarul a arătat 6,26 kilograme. Apoi domnisoara Marion, la 21 de ani, cîntărea 52 de kilograme (abia atunci greutatea ei devenea de invidiat). Această ființă unică pe planeta noastră a trăit 45 de ani fără o săptămînă (decedînd la 31 mai 1983).

În același an 1938 — predestinat parcă nașterilor bizare — a sosit pe lume un copil de 226,4 grame, la data de 20 martie. În acea zi nefericită, sarcina normală a d-nei Joan Womark a fost întreruptă de un stupid accident de mașină. Faptul se petrecea în Saint Louis, statul american Illinois, cînd femeia a fost lovită de un camion. Dusă de urgentă la spitalul Saint Mary, ea a dat nastere unui copilas (epitetul e inconsistent) care a trăit numai două ore.

Recordul absolut de greutate minimă pentru un nou-născut care n-a supraviețuit s-a înregistrat la 23 februarie 1952. Guinness nu precizează după cîte luni de sarcină o femeie din Indianapolis a dat nastere unui copil care a cîntărit 170 de grame si a măsurat 16,51 centimetri ! A fost vorba de fapt de gemeni unul dintre ei născîndu-se mort. Ființa miniaturală a supraviețuit, totusi, o jumătate de zi (reamintim cititorilor care au cunostință de astfel de cazuri rugămintea să ne scrie, pentru comparație cu recordurile de mai sus).

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

TIGRUL, UN LUPTĂTOR ÎNȚELEPT

Zodia Tigrului (21 ianuarie — 19 februarie, corespunzătoare Vărsătorului european) este o zodie a oamenilor mult mai dinamici decît cei născuți în zodia Boului (pe care tocmai am parcurs-o). Dacă Boul conferă nativilor o înțelepciune prudentă, o sensibilitate deosebită (pe care știu însă să și-o apere cu tact și bun simț), Tigrul este omul inițiativelor, îndrăznelii și temerității. Cei născuți în această zodie nu suportă să iasă în evidență prin ceva anume, pentru ei locul doi în societate este apăsător și greu de suportat. Trebuie spus însă că ambiția și orgoliile Tigrilor nu sînt naive și nici nu urmăresc scopuri minore. Inteligența lor nativă îi face — încă din adolescență — să-și croiască acel drum care li se potrivește cel mai bine, și unde eșecul este doar o întîmplare cu totul trecătoare. Priviți la Tigrii din preajma dv. ! Nu veți găsi nici un „ratat", indiferent de domeniul în care lucrează.

Întemeierea familiei este pentru Tigru un fapt crucial. Instinctul de luptător îl face să-și creeze un eșafodaj cît se poate de stabil, iar familia îi conferă putere și încredere de sine. Tigrii singuratici sînt excepții, iar Tigroaicele au un devotament impresionant pentru odraslele lor. **Pe de altă parte, nu veți găsi în alte zodii un tată mai inventiv și mai apropiat de copiii săi precum Tigrul.** Moștenitorii lui sînt, în esență, cauza luptei lui permanente pentru afirmare.

Tradiția chinezească conferă Tigrului metamorfoza primordială a Lemnului (fiind o necuvîntătoare estică, cu anotimp favorizant primăvara). Acest element fundamental al Universului, Lemnul, face posibilă coroborarea substanțială a acestei zodii chinezești cu zodiacul arborilor. Ce poate fi mai sugestiv pentru cititor decît să compare zodia Tigrului cu cele trei zodii vegetale peste care se suprapune calendaristic ? Astfel, între 21 ianuarie și 24 ianuarie se identifică cu Ulmul ; între 25 ianuarie și 3 februarie se identifică cu Chiparosul, iar între 9 și 19 februarie se asimilează cu Pinul. Emblemele celor trei arbori ai Tigrului sînt : moralitatea (Ulmul), credința (Chiparosul) și rafinamentul (Pinul). Dîrzenia Tigrului vine să înnobileze acest tablou foarte pozitiv al spiritului său.

Revenind la continentul asiatic, să urmărim — pentru completarea caracterizării Tigrului — zodiile indiene care sînt paralele cu cea în discuție. Între 21 și 30 ianuarie indienii statuează zodia Vulturului Pleșuv ; între 31 ianuarie și 9 februarie este zodia Carului (diferită de zodia vizitiului), iar între 10 și 19 februarie este zodia indiană a Apei. Vulturul Pleșuv conferă nativilor superioritate marcantă, bazată nu doar pe ambiție, ci și pe realizări. Carul asigură un drum sigur, fără meandrele tentațiilor de tot felul, cu o țintă foarte precisă. Apa conferă inteligență, flexibilitate, succes social meritat și de durată. (alte elemente în numărul viitor).

Răspunsuri. Daniel și Monica V., Ploiești : metoda confirmă pentru ambii copii (12,5 m + 11 f la băiat si 14 f + 10 m la fată). **Simona Vereș, Deva :** Se confirmă. Celelalte detalii într-un număr viitor, atît pentru dv., cît și pentru Negrescu Ion, București și mulți alți cititori. **Marius C.N., Constanța :** Deși calculul dv. nu e foarte exact (la părintele născut în decanul al doilea al zodiei se aplică coeficientul 3), scorul final nu se modifică. Astrele sub care v-ați născut ar sugera că nu puteți avea decît băieți, ceea ce e valabil teoretic, dar nu și practic. **Sonia T. București :** Îmi cer scuze pentru întîrziere. Pentru copiii născuți prematur metoda trebuia să sufere, evident, unele corecții.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

DIALOGURILE LAUREI

■ Deci, din cîte am putut înțelege încercînd să descifrez scrisul tău de-a dreptul imposibil, în urma divorțului cei doi băieți minori ți-au fost încredințați prin sentință judecătorească spre a-i îngriji și educa. Simplul fapt că justiția s-a pronunțat astfel, dragul meu **NICU C. (Suceava)**, spune foarte mult despre „calitățile umane" ale fostei tale soții. Că mai există și astfel de... cum să zic... aberații ale naturii umane și printre femei, nu-i nici o noutate. Sigur, se mai găsesc pe ici-pe colo femei care trîntesc pe lume un copil-doi, cum s-o nimeri, și gata ! Își abandonează familia și îndatoririle sfinte de mamă, minate de „grija" de a-și trăi, vezi Doamne, „viața", luînd-o razna teleleu prin lume, cu coada pe spinare. Uneori se mai și întorc, dar numai pentru a avea de unde fugi iar — așa, ca și fosta ta soție. Că ți-a răpit (furat !) de la grădiniță băieților cei mare dovedește, zic eu, cît o duce mintea. De fapt, ea se răzbună pe tine dar, vai de ea, nu-și dă seama că-și love ște crunt proprii ei copii... Și, Dumnezeule Doamne, ce poate fi mai abject pentru o femeie decît să ucidă seninul copilăriei proprilor copii „gîndind" că astfel loveste în fostul soț... Că te amenință cu moartea, ea și rudele ei, dacă încerci să-i vezi, că îl împiedică pe biețul băiețel să-și vadă tatăl și pe fratele său mai mic mi se pare a fi pe potriva „sufletului" ei meschin și mărginit. Mereu m-am întrebat cum de-i rabdă Dumnezeu pe Pămînt pe astfel de oameni (?!), fiindcă chiar dacă în viața unui om intervine divorțul, indiferent de motive, NIMIC nu-i obligă să-și piardă omenia și bunul simț ca să otrăvească și după viața altor oameni... În cazul tău, nu văd altă cale decît să te adresezi din nou justiției pentru răpire și sechestrare a unui minor... Tristă copilăria celor tiriți prin instanțe de judecată pentru ca părinții să-și afle dreptatea și... drepturile de părinte. Ce amintiri din copilărie vor avea ei la vîrstele maturității ?... Să dea Domnul să fie bine, în ce-i privește pe cei doi copii și pe tine însuți...

■ „De ce nu a lăsat Dumnezeu să trăiască nebun cu nebun, gelos cu gelos și zdravăn cu zdravăn", mă întrebi disperată, draga mea **L.M. (...)**. Păi, știu și eu, cred că Dumnezeu e ultimul vinovat pentru faptul că nu știm să ne descurcăm în viață. Cum se știe, El ne dă, dar nu ne și vîră în sac !... Îmi scrii, deci : „Sînt căsătorită cu un bărbat de 25 de ani. Am un copil — o fată căsătorită, la locul ei — dar de la început am avut cu el discuții, scandaluri, dar le puneam pe seama băuturii. Pentru că nu tine la băutură deloc. Am sperat că într-o zi va înțelege că greșește și se va potoli, dar nu numai că n-a fost așa dar în ultimul timp a devenit și gelos fără nici un motiv. Îi pică pe cîte cineva și mă torturează cu această persoană pînă îi pică pe altul. (...) De aceea vă rog să mă sfătuiți ce să fac și dacă există vreo metodă sau medic pentru tratarea acestei gelozii absurde. Dar cred că încă nu s-a inventat un leac pentru așa ceva. A ajuns ca după cîteva ore de serviciu să insiste să mă întorc acasă, sună întruna la telefon sau vine după mine încît cred că o să-mi pierd serviciul. Oare singura salvare să fie divorțul, după 25 de ani de căsnicie ?". Ai dreptate, draga mea, încă nu s-a inventat un leac pentru așa ceva, cum încă nu există leac pentru prostie. Fiindcă gelozia este o formă „subtilă", „elevată" a prostiei omenești. Una e să fie „motive" și alta e să-i cășune cuiva, din senin, că e **proprietarul** trupesc și sufletesc al altui om, OM am spus, nu alt animal domestic ! Sau mobilă ori mai știu eu ce alt obiect. Și, din nou, ai dreptate cînd socoti divorțul a fi ultima soluție de „tratare" a acestei atît de jalnice maladii sufletești. Deși, după o viață trăită — bine sau rău — cu cineva, e cumplit de trist să constați falimentul moral și sufletesc al unei căsnicii... Te-aș ruga totuși, înainte de a face acest pas final, să mai încerci să-l faci să înțeleagă stupiditatea gelozieI lui, acum, cînd amîndoi sînteți oameni în vîrstă, totuși...

LAURA

POSTA by Air Mail

BOROMIZA VIOREL, Glimboaca, Sibiu : Scrisoarea d-stră m-a impresionat sincer, în același timp am găsit în rîndurile ei destule semne că viața v-o puteți singur proteja prin luciditate și credință. Momentele prin care ați trecut sunt dificile, fără îndoială dar e un fapt demn de remarcat că puteți interveni singur, prin voință și rațiune, în toate evenimentele existenței. Este un pas cîștigat. Se înțelege că trebuie să eliminați în mod categoric „obiceiul" despre care mi-ați relatat. Nu aveți vocație de băutor. În privința bolii, as vrea să vă pot ajuta. Un bioenergoterapeut cu calificări atestate vă poate fi de folos. Îl găsiți la Sibiu ? Personal am încredere în discernămîntul care vă aparține și sper că vă veți călăuzi prin el de cele ce sunt în viață pozitive, bune, demne a fi trăite. Aștept să-mi mai scrieți...

Fiți atenți la kilogramele dv.

Orice evaluare a obezității va trebui să țină seama de trei parametri tradiționali : greutate, înălțime și natura structurii osoase (schelet usor, mediu și greu). Expertii sînt unanimi în marea lor majoritate în aprecierea că, în funcție de înălțime și de conformația scheletului, există o greutate maximă dincolo de care subiectul este considerat ca fiind obez.

Iată că o nouă metodă de apreciere dacă un om este obez sau pe cale de a deveni a fost propusă și adoptată nu după mult timp, în urma unei reuniuni a institutelor naționale ale sănătății din S.U.A. Este vorba de indexul masei corporale (IMC). Cum se obține acesta ? Împărțind greutatea corporală (evaluată în kilograme) la înălțimea ridicată la pătrat (estimată în metri). Un subiect cu o înălțime de 1,80 m și o greutate de 80 kg va avea un IMC de 24,6.

S-a dovedit, în urma unor anchete ample desfășurate în multe localități americane că riscurile de hipertensiune, de hipercolesterolemie și de diabet sînt mai ridicate atunci cînd indexul de masă corporală depășește 27,8 la bărbați și 27,3 la femei. Indivizi foarte obezi, informează Science et Vie, citînd concluziile studiilor întreprinse în cea mai industrializată țară a lumii (dar care are cei mai mulți obezi a căror greutate depășește normalul cu 40% și mai mult) sînt predispuși la anumite cancere : de colon, de rectum, de prostată al căilor biliare. La femei, cel mai frecvent poate fi cancerul sînului.

Obezitatea este o boală și toate persoanele a căror greutate depășește cu 20% normalul trebuie să se supună rigorilor tratamentului dacă vor să nu devină o povară pentru familiile lor și, de ce nu, pentru societatea în care trăiesc.

ARCADIE PERCEK

ET (Extraterestru ?), Timișoara (după ștampila poștei) : Cu voia d-stră voi reproduce în revistă mesajul pe care mi l-ați transmis. Deocamdată confirm primirea lui și vă dau de știre că m-a interesat conținutul celor două pagini. Interesat eu însumi de astfel de fenomene inclusiv de „extraterestrii care se află printre noi", mi-ați împlini setea de validare a confesiunilor prin deconspirarea mecanismelor lingvistice sau mimetice care stau la baza comunicării de care beneficiați. Știți la fel de bine ca mine că în acest domeniu al ufologiei capacitatea de fabulare și de proiectare de scenarii OZN-istice este nelimitată. Nu vă suspectez că ați fi folosit așa ceva în paginile trimise mie ! Dar eu am nevoie, ca să stau pe Pămînt și să mă uit la Ceruri, de un suport material, pe care să-mi simt tălpile bine așezate, altminteri aș trăi senzația că mă afund în Neant. Or, d-stră nu-mi doriți emigrarea în Neant, ci îmi faceți uimitoarea mărturisire că vă exprimați cu litere de tipar în numele extraterestrilor ca unul dintre reprezentanții lor care viețuiesc aici printre noi și habar n-avem de prezența lor. Fără ironie, mă interesează ceea ce mi-ați transmis și tot ce încă nu mi-ați transmis...

BOGDAN C. FILIPESCU, Gorj, Mostru: Revin cu rugămintea de a-mi trimite și alte fenomene trăite, dar și prelungirea considerațiilor pertinente pe care le-ați exprimat. Reflecția pe care ați pus-o drept motto la scrisoare îmi face plăcere să o reproduc (dacă vă aparține este o dovadă de spirit ascuțit) : „Nimic nu e mai frumos ca adevărul. Dar cine cunoaște adevărul !? Nimeni ! În afară de Divinitate care se ascunde în mister. Nimic nu e mai frumos decît misterul !" Dacă inspirația vă dăruiește vreo cîteva zeci de astfel de reflecții, merită să vă duceți cu ele la o editură ! Aștept în continuare...

ION TUGUI

PROGRAM TV

SELECȚIUNI
18. 01. – 24. 01.

LUNI

Programul 1 : 14.00 Actualități 14.15 Ora de muzică 15.00 Preuniversitaria 15.30 Teleșcoală 16.00 Civilizația montană 16.30 Portativul preferințelor muzicale 17.00 Actualități 17.05 Magazin în limba maghiară 18.35 Tezaur folcloric 19.00 Sighișoara — Dialoguri medievale 19.30 Desene animate. Vrăjitorul din Oz 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Gala premiilor UNITER 23.00 Actualități 23.15 Reluarea a treia.

Programul 2 : 16.00 TVE Internacional 16.30 Desene animate 17.00 Actualități 17.05 Veniți cu noi pe programul doi !... Dragostea la români... 20.00 Actualități 20.30 Tradiții 21.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 Lumea sportului 22.00 TV5 Europe 22.35 Magazin auto-moto

MARȚI

Programul 1 : 7.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova. Telematinal 10.00 TVR Iași 11.00 TVR Cluj 12.00 Teatru TV. Omul care a văzut moartea de Victor Eftimiu 13.40 Desene animate 14.00 Actualități 14.15 Ora de muzică 15.00 Preuniversitaria 15.30 Teleșcoală 16.00 Convietuiri-Magazin 17.00 Actualități 17.05 Medicina pentru toți 17.35 Salut, prieteni ! (I) 18.35 De la lume adunate... 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Film serial. Din voia Domnului 21.45 Șlagăre... șlagăre 23.00 Actualități 23.15 Salut, prieteni ! (II)

Programul 2 : 16.00 TVE Internacional 16.30 Desene animate 18.05 Film serial. Doamnele de la malul mării 19.00 Sport-studio 20.00 Actualități 20.40 Tribuna non-conformiștilor 21.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 De-ale pieței în economia Capitalei 22.00 TV5 Europe 22.35 Divertisment international Sabrina Johnson, Josef Laufer, „Les vagabonds", Trupa „Multimedia", formația „O.M.D."

MIERCURI

Programul 1 : 7.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova. Telematinal 10.00 TVR Iași 11.00 TVR Cluj 12.00 Film serial. Din voia Domnului 13.30 Desene animate 14.00 Actualități 14.15 Ora de muzică 15.00 Preuniversitaria 16.00 Oameni de lîngă noi 16.30 Soli ai artei muzicale românești 17.00 Actualități 17.05 Sport-Club 18.05 Cabinet juridic 19.00 Mesaje prin mileniu 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Telecinemateca. Mărturisirea (Franța-Italia, 1970) 23.05 Actualități 23.15 Simpozion. Eminescu pururi tînăr.

Programul 2 : 16.00 TVE Internacional 16.30 Desene animate 16.55 Teatru TV. Anotimpurile de Arnold Wesker 18.30 Emisiunea în limba maghiară 20.00 Actualități 20.30 Studioul muzicii de cameră 21.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 Dialog cu edilii Capitalei 22.00 TV 5 Europe 22.35 Învățați limba engleză americană „Album de familie" (I).

JOI

Programul 1 : 7.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova. Telematinal 10.00 TVR Iași 11.00 TVR Cluj 12.00 Film artistic. Domnișoarele din Rochefort (Franța, 1966) 14.15 Ora de muzică 15.00 Preuniversitaria 15.30 Teleșcoală 16.00 Repere moldave 17.00 Actualități 17.05 Magazin în limba germană 18.05 Povestea vorbei 18.35 Tele-discul muzicii populare 19.00 Spectacolul lumii 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Film serial. Dallas 21.45 Reflecții rutiere 22.00 Recital 22.15 Azi, în prim-plan 23.00 Actualități 23.15 Confluențe.

Programul 2 : 16.00 TVE Internacional 16.30 Desene animate 17.00 Actualități 17.05 Ecran 17.35 Bijuterii muzicale 17.55 Convietuiri 18.55 Diamond Awards Festival 19.30 Stadion 20.00 Actualități 20.30 Tradiții 21.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 Club SF 22.00 TV5 Europe 22.35 Muzică populară

VINERI

Programul 1 : 7.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10.00 TVR Iași 11.00 TVR Cluj 12.00 Film serial. Virginie își face de cap 13.00 Descoperirea Planetei 13.30 Desene animate 14.00 Actualități 14.15 Ora de muzică 15.00 Preuniversitaria 15.25 Teleșcoală 15.50 Tragerea Loto 16.00 S.O.S. Natura ! 16.30 Arte vizuale 17.00 Actualități 17.05 Gong! Emisiune de critică și actualitate teatrală 17.35 Pro Patria 19.00 Cultura în lume 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Film serial. Din voia Domnului 21.45 Meridianele dansului 22.15 Azi în prim plan 22.40 Mondo-Femina 23.00 Actualități 23.15 Magazin cinematografic Vîrstele peliculei 0.15 Rock-Panorama.

Programul 2 : 16.00 TVE Internacional 16.30 Desene animate 17.00 Actualități 17.05 Sport-Magazin 18.00 Emisiunea în limba germană 19.00 Concertul Orchestrei Naționale Radio 21.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 Viața spirituală 22.00 TV 5 Europe 22.35 Muzica pentru părinți

SIMBATA

Programul 1 : 9.00 Bună dimineața... de la Iași ! 10.00 Actualități 10.10 Ala-Bala-Portocala ! 11.00 Film serial pentru copii. SAM (SUA) 11.30 Tradiții ale vlahilor din sudul Dunării 12.00 Alfa și Omega 13.00 Spectacole oferite de Fundația „Brambach" 14.00 Tranzit TV. Ora 25.

Programul 2 : 16.00 TVE Internacional 16.30 Desene animate 16.55 Actualități 17.00 Capodopere ale artei coregrafice 18.30 Film artistic. Întîlnire la hotel Atlantic (Coproducție IMA Productions. CYRK 20.00 Actualități 20.30 Jazz-Magazin 21.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 Studioul muzicii contemporane 22.00 TV5 Europe 22.35 Varietăți internationale Shanice, Patrick Bruel, Jennifer Rush, Elton John. Selecție realizată de Daniela Mitache

DUMINICA

Programul 1 : 9.00 Bună dimineața ! 10.00 Actualități 10.10 Abracadabra ! 11.00 Film serial pentru copii. SAM (SUA) 11.30 Viața satului 13.00 Lumină din lumină 14.00 Actualități 14.10 Video-Magazin 16.10 Pompierii vă informează ! 16.20 Madonna la indigo 16.50 Cupa mondială la schi alpin 17.40 Ocolul Pămîntului în 80 de zile 18.30 Documentar TV 19.00 Film serial. Dallas 20.00 Actualități 20.35 Film artistic. Viața și epoca judecătorului Roy Bean (S.U.A., 1972) 22.40 Duminica sportivă 23.15 Actualități 23.30 Convorbiri de duminică.

Programul 2 : 16.00 TVE Internacional 16.30 Desene animate 17.00 Actualități 17.05 Serata muzicală TV 19.30 Orase și civilizații 20.00 Actualități 20.30 Pop-Club 21.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 Concertino 22.00 TV5 Europe 22.35 Mondo-Musica.

(După „PANORAMIC TV")

medicina LA ZI

MAŞINI LILIPUTANE PENTRU REPARAREA CELULELOR

Nu demult, pe ecranele noastre şi cele mari şi cele mici, a fost prezentat un film SF, în care o echipă de cercetători trăia o aventură palpitantă, navigînd cu un submarin microscopic prin sistemul vascular al unui bolnav. Misiunea lor era de a dizolva cu ajutorul unor minuscule arme cu laser un cheag de sînge care punea în pericol viaţa bolnavului.

Partea fantezistă a acestui film este posibilitatea de a reduce de mii de ori dimensiunile unei fiinţe vii. Dar cea realizabilă este reducerea de mii sau chiar de zeci de mii de ori a mărimii unor maşini care să poată îndeplini aceleaşi funcţii ca maşinile vizibile, cele cu care omul lucrează zi de zi.

Or, tocmai acest scop şi l-au propus numeroase firme internaţionale de renume, cum ar fi IBM şi Xerox, şi mai multe laboratoare de la Universitatea Stanford, Massachussetts Institute of Technology, Cal Tech. Pe această cale, una din realizările recente ale cercetătorilor japonezi este construirea unui model redus al unui automobil din 1938 care nu depăşeşte lungimea de 0,5 mm, dar circulă cu mijloace proprii fiind teleghidat prin radio.

Noua tehnologie a maşinilor liliputane a căpătat denumirea de nanotehnologie (nanos = pitic) şi pentru dezvoltarea ei japonezii au alocat un buget de un miliard de franci. Aplicaţiile sale previzibile în prezent sînt legate de medicină şi biologie. Injectarea unor asemenea „nanosubmarine" în circuitul sanguin, dotate cu apartura adecvată şi teleghidate, ar face posibile unele intervenţii medicale de o precizie încă neatinsă pînă acum. Aceleaşi nanomaşini ar putea inspecta la faţa locului sistemul cardiovascular furnizînd informaţii pe care nici o altă tehnică uzuală nu le poate obţine.

Americanul K. Eric Drexler, primul care a atras atenţia asupra perspectivelor oferite de nanotehnologie, enumeră într-un interviu recent cîteva dintre aplicaţiile posibile ale nanomaşinilor: detectarea precoce a infecţiilor sau a tulburărilor organice cu ajutorul unor senzori chimici specifici transportaţi în zonele vizate, repararea ţesuturilor deteriorate, unele intervenţii genetice.

„Maşinile moleculare ar acţiona ca nişte chirurgi minusculi introduşi în inima celulelor, reparînd ADN-ul afectat de diverşi factori nocivi". Programate în mod corespunzător, nanomaşinile ar putea restaura arterele sau ţesutul cardiac fără efectele secundare şi primejdiile pe care le implică chirurgia. Poate că o asemenea operaţie „pe dinăuntru" ar dura mai mult dar avantajele ei ar compensa din plin acest dezavantaj.

Se poate pune întrebarea care este diferenţa între moleculele artificiale care constituie în prezent medicamentele actuale şi maşinile moleculare pe care le pregătesc cercetătorii adepţi ai nanotehnologiei. Drexler consideră că principala diferenţă este mobilitatea superioară a nanomaşinilor. Diferenţa dintre moleculele de medicamente şi maşinile moleculare poate fi comparată cu aceea dintre balon şi avion: balonul este purtat după capriciile vîntului, pe cînd avionul se îndreaptă neabătut către ţinta propusă.

După modelul anumitor bacterii, care utilizează un sistem de propulsie biologic, maşinile moleculare ar putea fi dotate cu un aparat de locomoţie care le-ar permite să ajungă în regiunea unde este necesară intervenţia lor, în regiuni greu accesibile pentru moleculele chimice care depind de circulaţia sîngelui şi de schimburile celulare.

Unele încercări reuşite de ghidare a medicamentelor spre o ţintă anumită au fost făcute şi pînă acum. Ele se bazează pe mecanismul imunologic (anticorpi monoclonali) sau chiar fizice (combinarea moleculei active cu un compus feromagnetic şi ghidarea sa cu un magnet exterior). Aceste procedee îşi au importanţa lor. Dar ele nu servesc decît la aducerea substanţei medicamentoase acolo unde este nevoie de ea. Maşinile moleculare ar prezenta, în plus, capacitatea de a desfăşura o activitate complexă la locul intervenţiei, şi de a-şi modifica această activitate în funcţie de informaţiile captate de senzori.

ADRIAN MINTULESCU

Sub reflector SIDA

■ **Vom găsi soluţie medicală pentru SIDA pînă la sfîrşitul acestui secol? La această întrebare, Luc Montagnier, cel care a descoperit virusul pentru prima dată la Institutul Pasteur din Franţa, răspunde afirmativ. La ora actuală nu există medicamente destule pentru a se trata eficient SIDA. Boala este mult mai complicată decît s-o crezut la început.**

■ **Naţiunile lumii trebuie să treacă la îmbunătăţirea calităţii vieţii oamenilor care suferă de SIDA şi nu să-i condamne pur şi simplu pe condamnaţii la moarte. Vrem nu vrem, trebuie să ne obişnuim să trăim cu SIDA... pînă o vom învinge definitiv.**

■ **Testul urinar pentru depistarea SIDA pus la punct în Marea Britanie este rapid şi simplu. Se apreciază că el ar fi mai uşor acceptat decît testul prin dozajul sanguin şi ar permite, în plus, un depistaj precoce. Precizia testului urinar este uluitoare – sînt găsiţi anticorpii anti-HIV în 99,5 la sută din cazuri. Riscul unor falşi pozitivi nu depăşeşte 0,4 la sută.**

■ **Liz Taylor, celebra stea a cinematografiei, a cerut Congresului american elaborarea unei legi care să prevadă acordarea unui ajutor – în valoare de 600 milioane de dolari – destinat bolnavilor de SIDA.**

SPERMATOZOIDUL, un virus care se ignoră?

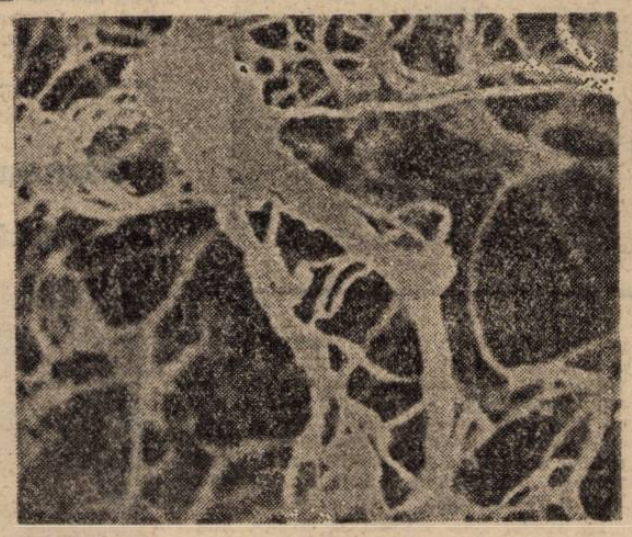

Virusii şi spermatozoizii adoptă acelaşi procedeu de penetrare la nivelul celulei? De la această întrebare au pornit studiile unor cercetători americani conduşi de Carl Blobel, iar rezultatele sînt deosebit de interesante.

După cum se ştie, fecundarea debutează prin fuziunea spermatozoidului cu membrana vitelină a ovulului. În această etapă, spermatozoidul este „echipat" cu o proteină membranară situată în partea sa superioară, proteina PH-30. Ca şi proteinele virale de fuziune, ea este compusă din două sub-unităţi provenite dintr-un precursor unic prezent în structura spermatozoidului încă din momentul maturizării acestuia. Cercetătorii americani arată că una dintre aceste sub-unităţi conţine un fragment (o peptidă hidrofobă) asemănătoare celei din cadrul proteinelor de fuziune virală. Este chiar deosebit de asemănătoare cu cea aparţinînd virusului rubeolei!

Cealaltă sub-unitate a proteinei PH-30 ar avea rolul de recunoaştere a locului de fuziune, de fixare a spermatozoidului. De fapt ea are capacitatea de a recunoaşte o proteină de tip integrină prezentă la nivelul ovulului. Studiile întreprinse demonstrează aşadar că o întreagă familie de proteine de fuziune joacă un rol central în penetrarea virusului în celule şi a spermatozoidului în ovul.

Această descoperire privind noul tip de proteine deschide numeroase perspective cercetării proceselor de fuziune celulară şi membranară din organismul viu. În ceea ce priveşte domeniul practicii medicale, concluziile studiilor întreprinse pot ajuta la rezolvarea diferitelor cazuri de sterilitate masculină. S-ar putea identifica sub-unitatea deficitară care duce la ineficacitatea spermei şi corectarea ei prin diverse metode terapeutice. Desigur, drumul pînă la această etapă nu s-a încheiat. Dar sînt speranţe.

Un real pericol

Sînt oameni cărora le este somn toată ziua. După o masă copioasă sau un spectacol, mulţi dintre semenii noştri sînt cuprinşi de o somnolenţă de necontrolat. Dacă aceşti oameni cu o stare de somnolenţă greu de controlat nu se află la domiciliu ci la muncă sau circulă conducînd un vehicul accidentele de muncă sau de circulaţie nu vor putea fi evitate.

Ce se poate şti despre cauzele şi tratamentul acestei anomalii? Cum se poate defini somnolenţa excesivă? Aceste întrebări l-au preocupat pe psihiatri de la Spitalul „Pasteur" din Nisa. Şi răspunsurile nu au întîrziat să fie date. Simptomele persoanelor care dorm „din picioare" sînt asemănătoare acelora pe care omul le are după o veghe prelungită sau după o noapte fără somn. Cei afectaţi se plîng de lipsă de energie, de dificultăţi de concentrare, de oboseală permanentă, de o veritabilă letargie care îi obligă să atipească de mai multe ori în cursul unei zile", subliniază Science et Vie.

Această „nevoie neconditionată" de somn este ea, în realitate, urmarea mai multor afecţiuni? Desigur susţin specialiştii. Observarea intensităţii somnolenţei a necesitat recurgerea la testul „latentelor de adormire". Este vorba de perioada cuprinsă între momentul adormirii şi cel al trezirii din somn. Pacientul se plasează în condiţii plăcute şi de confort după care se măsoară intervalul de somn.

Şi concluziile desprinse, care merită a fi ştiute, de fiecare dintre ei sînt următoarele:

● Cu cît acest interval este mai scurt, cu atît mai intensă va fi somnolenţa;

● La oamenii „normali" factorii care provoacă somnolenţa sînt lipsa somnului, decalajul orar zborurile cu avionul;

● La persoanele în vîrstă se constată o tendinţă crescută la somnolenţă;

Medicamentele tranchilizante diminuează puterea de concentrare în timpul zilei;

● Circa 50 la sută dintre cei examinaţi pentru somnolenţă excesivă sînt persoane în jur de 50 de ani, care sforăie în timpul nopţii;

● Sforăitul este consecinţa unei obstrucţii a căilor respiratorii superioare, care duce la pauze în respiraţie;

● Pauzele în respiraţie îl fac pe cel care doarme să se trezească pentru a putea respira corect după care el adoarme imediat;

● Un atare somn întrerupt este urmat de somnolenţă în timpul zilei şi de dureri de cap dimineaţa.

Există şi cauze care se află la originea somnolenţei anormale în timpul zilei: **regimul de slăbire, tratamentul infecţiilor ORL, excesul de medicamente hipnotice şi unele stări depresive.**

Dr. FILEA IOAN IVANA

● **FEMEILE, MAI PUŢIN VULNERABILE FAŢĂ DE INFARCT.** Dar nu casnicele, ci femeile care lucrează. Ele se supun acelorasi riscuri — cum ar fi stresul crescut la care au fost supuşi bărbaţii timp de mulţi ani. Mortalitatea în rîndul femeilor datorită unor boli de inimă a scăzut în majoritatea ţărilor occidentale în cursul deceniului trecut. Studii întreprinse în Germania au relevat că femeile care lucrează pot fi protejate în faţa bolilor de inimă de colesterolul legat de proteine de mare densitate (HDL) în sînge. Mecanismul biologic care duce la creşterea valorilor HDL la femeile angajate rămîne un mister. S-a opinat că folosirea alcoolului şi efortul pot creşte valorile HDL. Potrivit părerii medicilor germani, mecanismul rămîne o pură speculaţie. Sînt necesare cercetări suplimentare pentru a se confirma pe deplin avantajele pe care le oferă activitatea în ceea ce priveşte bolile de inimă.

● **RISCUL UNEI NAŞTERI PREMATURE.** El poate fi evaluat prin determinarea procentului de fibronectivă, o glicoproteină fetală prezentă în lichidul vaginal. Această constatare a fost făcută în urma unui studiu multicentric ale cărui concluzii au fost publicate de un colectiv de cercetători din New York. Studiul efectuat s-a bazat pe măsurarea prezenţei acestei proteine în secreţiile vaginale şi cervicale ale femeilor însărcinate.

AGENDĂ MEDICALĂ

● **INEDIT DIAGNOSTIC PRENATAL.** În Statele Unite s-au efectuat diagnostice prenatale pe baza analizei sîngelui viitoarei mame. Un mic număr de celule fetale pătrunde în sîngele femeii însărcinate via placenta. Această tehnică pusă la punct de un grup de cercetători americani permite reperarea celulelor fetale, izolarea şi analizarea lor. Pe baza acestei tehnici s-au putut diagnostica trizomia 21 şi alte anomalii genetice. Inedita tehnică de diagnosticare prematură deşi s-a demonstrat eficacitatea, ea este folosită numai în sfera cercetării şi nu poate înlocui amniocenteza.

● **NU ARUNCAŢI SÎMBURII DE CAISE.** Pentru că din ei se poate obţine o pulbere care este în măsură să absoarbă toxinele din organism. După cum au constatat oamenii de ştiinţă ucrainieni, carbonul pe care-l conţin sîmburii de caise poate acţiona ca un excelent absorbant al toxinelor. Sîmburele de caisă are pori microscopici care îi conferă o suprafaţă neobişnuit de mare. Noua metodă este folosită la tratarea cazurilor de intoxicaţii grave şi în bolile de ficat şi rinichi.

întîmplări adevărate

A ajuns la destinație după 72 de ani

O carte poștală ilustrată trimisă de la Villcidro (Italia) a ajuns la destinație după o călătorie care a durat nu mai puțin de 72 de ani. Evident, după o asemenea perioadă, ilustrata n-a putut fi înmînată destinatarului respectiv, ci unei nepoate în vîrstă de 67 de ani, doamna Bice Anedda. Ilustrata pe care o reproducem pe ambele fețe a fost expediată la 28 ianuarie 1920, fiind francată cu timbre în valoare de 15 centesime de către un oarecare Gigino Carelli. Epistola era adresată părinților săi. Ea a ajuns la destinație la sfîrșitul anului 1992. Nimeni nu a fost în stare să dea o explicație logică acestei neobișnuite întîrzieri. Unde o fi stat scrisoarea ascunsă timp de 72 de ani ?

Casa editorială „MagazinS.R.L.", în asociere cu MOLDINFORMBUSINESS – Filiala din România

vă oferă, în curînd,
MAREA SURPRIZĂ A ANULUI

ALMANAHUL MAGAZIN 1993

Subiecte incitante,
dezvăluiri spectaculoase, incursiuni în paranormal,
„music-box", modă, enigme și povestiri S.F., totul
în exclusivitate
IN PRIMUL ALMANAH CU PREMII
MAGAZIN 1993
Vreți să intrați în posesia cheilor unui automobil ?
Vă plac bijuteriile de aur ? Dar televizoarele color ?
Rețineți din timp un Almanah MAGAZIN și cu talonul inclus în paginile Almanahului veți putea participa la tragerea la sorți care va avea loc cu ocazia spectacolului

MAGAZINUL VEDETELOR.

organizat de MOLDINFORMBUSINESS
Nu pierdeți această ocazie !

Amănunte suplimentare în numerele viitoare ale revistei.

Opt ani de teroare

La originea unei istorii care pare incredibilă se află concluziile echipei de medici de la secția de chirurgie generală a spitalului Santa Chiara din Pisa. Aici a fost operat la vezica biliară (avea calculi), pacientul Giancarlo Bernardini (astăzi în vîrstă de 57 de ani). Operația s-a desfășurat acum opt ani și după intervenția respectivă grupul de medici i-a comunicat că are un carcinom, în concluzie nu-l mai pot ajuta cu nimic, întrucît mai are de trăit cîteva luni.

După externarea lui din spital, viața i-a devenit un adevărat infern. Avea doar 44 de ani, avea doi băieți, Gino și Michele (respectiv de 15 și 6 ani) și împreună cu soția lui, Giovanna, posedau un mic restaurant. Vestea comunicată de grupul de medici a constituit un adevărat trăsnet. Toată familia trăia o dramă îngrozitoare. Soții Bernardini au decis să lichideze restaurantul, Gino era convins că trebuie să renunțe la studii pentru a putea ajuta familia grație unui serviciu, iar Michele a devenit un copil trist și îngîndurat.

La rîndul lui, Giancarlo, însoțit de cîinele său Golia, făcea zilnic plimbări lungi care durau multe ore. Între timp a apărut și rezultatul biopsiei, în urma prevalării unei părți din zona afectată. Rezultatul era negativ ! Pentru medicii din Pisa rezultatul n-a determinat schimbarea opiniei inițiale, ei rămînînd la părerea lor că este vorba totuși de un caz de cancer. Familia Bernardini, în disperare de cauză, s-au adresat unui institut de specialitate din Milano, care, după un examen foarte minuțios, i-a asigurat că 99 la sută din concluziile lor converg spre concluzia că nu este vorba de o tumoare canceroasă. Nici acest document provenit de la un institut de specialitate n-a contat pentru grupul de medici din Pisa, aceștia rămînînd la opinia lor. Familia Bernardini era într-o stare de completă derută. Totuși, după cîteva luni ei au decis să redeschidă restaurantul și viața lor o revenit într-o oarecare măsură la normal, cu o ipotetică sabie a lui Damocles deasupra capului lui Giancarlo. Au trecut de atunci opt ani și nu s-a întîmplat nimic din previziunile sumbre ale doctorilor din Pisa.

Giancarlo (în prezent bunic) se simte bine, nu acuză nimic, dar nu poate să treacă cu vederea suferințele pe care le-a avut de suportat de pe urma diagnosticului greșit pe care l-a primit. Iată motivul care l-a determinat să se adreseze justiției prin depunerea unei plîngeri în care cere pedepsirea grupului de medici și, concomitent, despăgubiri materiale pentru pierderile pe care le-a suportat. Mijloacele mass-media sînt în așteptare. Un asemenea caz neobișnuit nu se întîmplă în fiecare zi. La ce concluzie vor ajunge instanțele judecătorești ?

Oameni în cuști zoologice

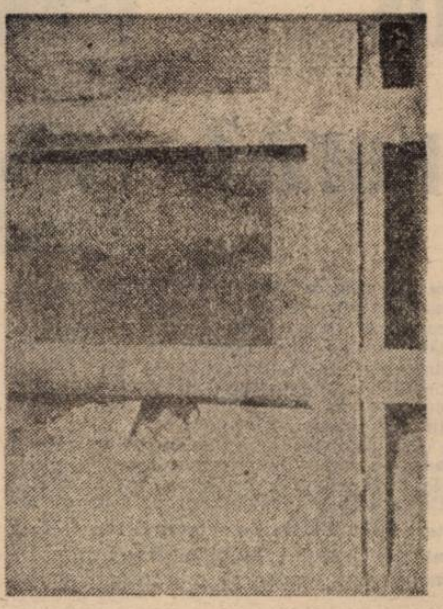

„De multe ori se spune : trăiește ca un animal". Vorba aceasta se potrivește exact cu o situație deosebită petrecută la Milano. În acest oraș, la data de 30 iunie 1991, autoritățile locale au decis, din diferite motive, să desființeze parcul zoologic situat nu prea departe de centrul orașului. Unul dintre rezultatele neașteptate ale dispariției parcului de animale, l-a constituit faptul că toate cuștile în care pînă atunci erau adăpostite diferite animale, au fost... ocupate de un număr mare de azilanți extracomunitari lipsiți de locuință sau orice adăpost, de hippy sau toxicomani.

Situația aceasta, agravată de condițiile de viață, de lipsă de igienă, a stîrnit reacția violentă a locuitorilor din împrejurimi, care s-au adresat autorităților pentru a desființa aceste adăposturi improvizate. Intervenția poliției mobilizată în număr mare a decurs în condiții grele. În urma refuzului celor refugiați aici de a părăsi improvizatele locuințe care pe vremuri adăposteau diferite animale. Operația evacuării a fost repetată și în cursul serii, cînd o parte din „locatori" au încercat să revină și în zilele următoare, dar cordonul polițiștilor i-a îndepărtat din nou, ceea ce a determinat retragerea și renunțarea lor de a mai pătrunde în interiorul cuștilor. Și astfel a luat sfîrșit scandalul „oamenilor din cuștile animalelor"...

Salvare miraculoasă

Un tînăr în vîrstă de 13 ani a scăpat cu viață în mod miraculos, după o cădere de circa 20 de metri, de la o fereastră a casei sale din Genova, Ugo Narratore s-a salvat datorită faptului că, înainte de a ajunge la sol, căderea sa liberă a fost „frînată" de o imensă apărătoare de soare instalată la etajul 1. El locuiește la etajul patru și stătea rezemat de fereastră. La un moment dat, soții Narratore au auzit un urlet de groază și cînd și-au dat seama ce s-a întîmplat, au sosit precipitați în fața casei. Spre surprinderea, dar și spre bucuria lor, Ugo, stătea viu și nevătămat în mijlocul unor trecători...

verificati-vă cunoștințele

FASCINAȚIA ASTRONOMIEI (I)

Cîte minți strălucite ale omenirii nu și-au încordat puterile, de-a lungul secolelor, pentru a putea înțelege misterul acelor legi ale eternității ce fac din haosul primordial o lume a ordinii, echilibrelor și armoniei ! Gloria lor e cu atît mai mare cu cît în cercetările întreprinse nu au fost ajutați nici de computere, nici de telescoape și radiotelescoape, nici de un aparat matematic de înalt rafinament, nici de sateliți artificiali... Ci doar de raționamente logice, ale căror premise ulmesc și azi prin exactitatea, finețea și ingeniozitatea observațiilor astronomice efectuate cu unicul instrument de cercetare aflat la îndemînă pînă la Galilei — ochiul omenesc ! Mai mult decît atît, nu de puține ori, adevărurile descoperite au avut nevoie de secole pentru a se impune conștiinței, trecînd din domeniul speculațiilor, ipotezelor și al... ereziilor, în cel al certitudinilor științifice care, cu sau fără voia noastră, există !

1. Abia în 1543, în lucrarea **Despre mișcările de revoluție ale corpurilor cerești** (ținută la index de papalitate mai bine de două veacuri !), celebrul Nicolaus Copernicus (1473—1543) fundamentează pe baze matematice concepția sistemului heliocentric. Cu toată însemnătatea extraordinară a acestei opere științifice, Copernic nu a făcut decît să... redescopere o idee exprimată cu multe secole înainte (aproape 1800 de ani !). Cărui astronom grec din antichitate îi revine meritul de a fi formulat, potrivit lui Arhimede, pentru prima dată, ideea heliocentrismului ?

2. După aproape două milenii de dominație a concepției clasice potrivit căreia lumea e închisă și ierarhic ordonată, în centrul căreia domnește Pămîntul imobil și etern, reapare ideea că planeta noastră, departe de a fi „buricul Universului", este un corp ceresc oarecare într-o lume în care nu există nici „sus" sau „jos" și nici „regiuni sublunare" sau „celeste", o lume ce are o **întindere indefinită** (un artificiu de exprimare lipsit de primejdii care se referă tot la **infinitatea lumii** afirmată de imprudentul Giordano Bruno) și nici un centru. Cărui astronom îi revine meritul redescoperirii ideii ?

3. Faimoasei exclamații a lui Galilei **„Și totuși** (Pămîntul) **se mișcă"**, semnificativă pentru renunțarea de către umaniști la imaginea geocentrică a sistemului nostru solar, i se va alătura lapidara consemnare a unui alt titan al Renașterii — **„Il sole non si mouve"** (Nu Soarele se mișcă). Cui aparține această constatare ce exprimă același adevăr ?

4. Cine a fost creatorul primului Observator astronomic de pe teritoriul României ?

DANIEL VERBINA

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNSUL LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

Din istoria transporturilor moderne (II)

1. **Rawson S. Old** (1864—1920) lansează în 1898, în S.U.A., ideea revoluționară a producției autovehiculelor în serie mare, cu ajutorul benzii de montaj (conveierului).
2. În 1900.
3. În 1784.
4. Elvețianul **Auguste Piccard** (1884—1962), realizînd și ascensiuni în stratosferă la înălțimi de peste 16.000. Tot el a inventat și batiscaful, cu care a coborît la adîncimi marine de peste 3150 m.
5. T. Stringfellow (1789—1883), în 1847.
6. Primul zbor cu un avion echipat cu turboreactor a fost efectuat la 32 de ani după Henri Coandă, în 1942 de F. Whittle.
7. Ch. Jeager va depăși viteza sunetului cu ajutorul unui avion reactor în anul 1947.
8. A.A. Griffith, în 1926.

Banii pentru căldură !

cristale

- **S-a acoperit de glorie, iar gloria... de praf.**
- **Perfidul te îmbrățișează ori pentru a înainta, ori pentru a-ți opri înaintarea.**
- **Semnul minus e o barieră, semnul plus, o răscruce.**
- **Soacrei îi place să fie prețuită... dar, nu ca o vulpe argintie.**
- **Oamenii mari visează pentru toți, cei mici — nici măcar pentru ei.**
- **Cloșca nu se teme de vitejia uliului, ci de momentele lui de lașitate.**
- **Spînzurătoarea — ultimul laț pe care ți-l pregătesc unii.**
- **Perfidul se tulbură cînd pescuiește în ape limpezi.**
- **Viteazul își zdrobește dușmanii, iar lașul — genunchii.**
- **„Dacă și aripilor li s-ar pune circei", gîndea invidiosul.**
- **Ochii : amnarul cu care se aprinde dragostea.**

N. PETRESCU-REDI

TEST

OPT DIFERENȚE

Desenul nr. 1 se deosebește de desenul nr. 2 prin opt elemente grafice. Le puteți identifica ?

(Soluția în numărul viitor)

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

FOTO-GHICITOARE

Fotografia reprodusă în numărul trecut reprezintă o imagine inedită din interiorul capului unui crustaceu, prins de autor în bălțile Gostile.

PORTURILE LUMII

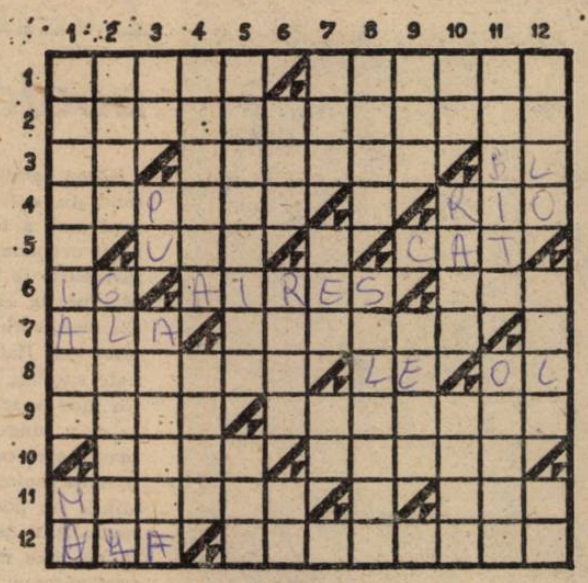

ORIZONTAL : **1) Port, capitala Austriei — Important port filipinez 2) Mare port mexican (3 cuv.) 3) Unu la table — Cel mai mare port italian — 13 bile! 4) Port italian la poalele Vezuviului — ...de Janeiro, mare port brazilian 5) Riu sud-american — Etaj 6) Capul iguanei ! — Buenos... cel mai mare port argentinian — Volum 7) Aceea — Port american la Marile Lacuri 8) Mare port francez la Atlantic — Cap de lemn ! — Vas 9) Lac în județul Brăila — Marele port ugandez la lacul Victoria 10) Principalul port al Nigerului, pe fluviul omonim — Cel mai mare port fluvial elvețian 11) Port american la Golful Mexic — ...Cayes, port haitian la Marea Caraibilor. 12) Munte în Camerun — Cel mai mare port al arhipelagului Tuvalu.**

VERTICAL : **1) Mare port laotian, pe fluviul Mekong — La intrarea în Mangalia ! 2) A provoca — Renumit port scoțian 3) Cu ea — 12 pui ! — Port algerian 4) Mare port japonez — Localitate în China 5) Unul din marile porturi australiene — Localitate în SUA 6) Fluviu peruan — Port bulgăresc la Dunăre — Pronume 7) Riu zairez — San Juan... Sur port nicaraguan la Pacific — Nota Bene 8) Un „leu" bulgăresc... — Soția Padișahului 9) Cîntec de slavă — O altă denumire a portului englez Middlesborough 10) Alifie — Munte în Germania — Loc de „odihnă" bucureștean" 11) Port angolez — Albișoară 12) Port, capitala Norvegiei — Marele port al arhipelagului Maldive — Capul sirenei !**

Dicționar : UYA, ESNA, GAYA, AWA, TAYI ALF, ENI, ICO, TEES, RATH.

DANIEL DERZSI
Ploiești

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

JOC MATEMATIC

ORIZONAL : Algebra — Sute — Drepte — Model — Uboc — Sau — Doi — Nam — Tt — Sterp — A — Ema Uto — Es — Rațiune — Tema — Euri — E — Sala — Ri — Mamele — Z — R — Eza — Av — Mov — Or — Extragere — Matrice — Inel — Binom — Tratat.

CRONICA MODEI

■ **Eleganța poate fi prezentă și în timpul zilei, nu numai cu ocazia unor momente deosebite. Un același model de bluză, însă în cinci culori diferite (albastru, smarald, magenta, cyan sau negru) poate transmite celei care o poartă frumusețea și prospețimea unor momente diferite ale zilei (sau nopții) (A.P.)**

Poșta rebus

MARIAN MITROI — D. T. Severin : 1) nu ești obiectiv cînd afirmi că grilele tale apar „atît de rar". Un careu, lunar, mi se pare a fi suficient, în condițiile în care alte zeci de careuri își așteaptă rîndul ! Ai la mine 21 de careuri, multe din ele pe aceeași temă (Toamnă, Iarnă, Geografie etc.). Soluția mea pare rezonabilă, ce zici ?

GEORGE LUNCAN — Tg. Mureș : nu am putut „urma" Itinerarul dvs. din cauza greșelilor tehnice.

PAUL BĂGNEANU — București : O.K. pentru „Lirică de primăvară !" Frumoasă grilă...

MARIAN MINCULESCU

Nr. 2 (1838) din 16 ianuarie 1993

Caleidoscop

magazin

Peşte antipoluant

În Italia poluarea apelor a creat o nouă specie de... peşte ! Denumit de italieni „siluro", acest peşte s-a dovedit extrem de rezistent la produsele chimice care abundă în unele zone poluate din Italia, remarcîndu-se printr-o voracitate nemaiîntîlnită, ceea ce i-a făcut pe mulţi să-l asemene cu un rechin de apă dulce. Lung de peste un metru, cîntărind circa 12 kilograme, acest peşte contribuie prin formidabilul său apetit la consumarea unei faune complet nocive. Apariţia acestei specii neobişnuite confirmă pe de altă parte teoria adaptării unor animale la noile condiţii ale mediului ambiant. Fotografia alăturată înfăţişează un asemenea exemplar pescuit în apele fluviului Po (la San Cipriano) şi nu poate reprezenta decît un moment de triumf pentru cel care l-a pescuit, întrucît, din nefericire, după examinări asidue, s-a ajuns la concluzia că nu este comestibil...

Berea germană — un simbol al calităţii

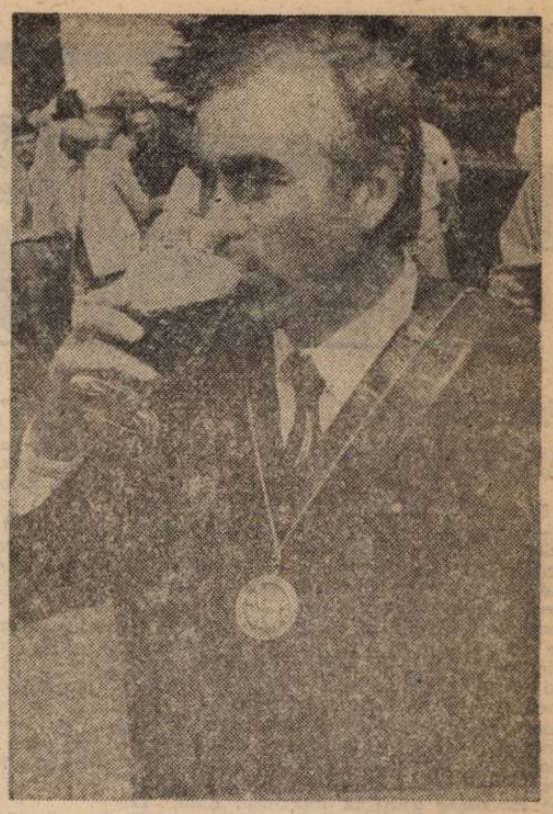

Un sondaj realizat de Societatea centrală de Marketing a agriculturii germane a relevat înalta calitate a berii produse în această ţară, respectiv „înalta reputaţie a berii germane realizată în strînsă conformitate cu legile purităţii conţinutului". Numai 1 la sută din cei interogaţi s-au declarat nemulţumiţi de calitatea berii consumate, întărind astfel opinia cvasi-generală favorabilă la adresa calităţii şi bunului gust al berii germane.

Personalităţile politice de prim-plan ale statului german nu ezită să laude sau să degustă în public, cu diverse ocazii, calitatea berii germane. Recolta anului 1992 a atins respectabila cifră de 92 de milioane de hectolitri din această delicioasă şi hrănitoare băutură. Pe de altă parte, 97 la sută din persoanele interogate în cadrul sondajului şi-au declarat preferinţa pentru berea „Made in Germany".

În fotografia furnizată de IN-Press se află ministrul german al finanţelor, dr. Theodor Waigel, care a primit o distincţie din partea braseriilor private din această ţară.

Şobolanii au invadat New York-ul

Primăria oraşului New York a fost supusă unor critici foarte dure şi mai ales numeroase din partea a zeci de mii de locuitori. Motivul ? În lipsa unor măsuri sanitare eficiente şi de lungă durată, numărul şobolanilor din oraş s-a înmulţit în mod fabulos. După aprecierea specialiştilor, numărul acestor animale care produc foarte mari pagube a fost estimat la peste şapte milioane, toţi provenind dintr-o specie deosebită care se distinge printr-o mărime asemănătoare unor pisici, tot timpul fiind înfometaţi şi foarte agresivi. Se apreciază că această situaţie se datorează degradării serviciilor publice, în urma unei profunde crize financiare ale administraţiei municipale. Pericolul mai este dacă se are în vedere faptul că şobolanii atacă şi oameni.

Eveniment zoologic

Scena familială din imagine de o rară tandreţe, a fost surprinsă de un fotograf care a imortalizat un mare şi deosebit eveniment zoologic, petrecut de data aceasta la Parcul Zoologic din Monaco. Mai precis, este vorba de o familie de flamingo care a dat naştere în captivitate unui pui. Habitatul lor îl constituie zonele speciale din multe colţuri ale lumii (în mod special pădurile tropicale situate de-a lungul Golfului Mexic) cu ambianţă care cu greu poate fi reprodusă în parcuri zoologice. Acest eveniment a constituit un adevărat miracol pentru toţi specialiştii. Asta explică şi grija deosebită cu care micuţul flamingo de culoare predominant roşie este înconjurat de părinţii săi.

Fiica „regelui" Elvis

Fiica lui Elvis Presley, supranumit „Regele rock-ului" avea 9 ani cînd s-a despărţit de tatăl său care a murit. În prezent, Lisa-Marie s-a refugiat în sînul Bisericii Scientologice, în cadrul căreia ea s-a căsătorit cu un muzician în vîrstă de 23 ani, Danny Keough. Ea a donat acestei biserici suma de 100 milioane de dolari !

- **Academia Franceză consideră că vorbitorii de pe Terra folosesc între 7 000 şi 8 000 de dialecte.**
- **În momentul în care cele două crize ale petrolului din anii '70 au determinat creşterea preţurilor la benzină şi electricitate, japonezii au început să cumpere încălzitoare solare ale apei.**
- **Producerea a 1 kWh de energie solară costa în Japonia circa 5 000 yeni în 1979. În ultimul an al deceniului trecut, el ajunsese să coste circa 200—250 yeni ; costul unei cantităţi similare de energie convenţionali era între 20—30 yeni.**

TELEGRAME

- **Pe Pămînt există 2 800 de limbi scrise şi alte 2 200 de limbi şi dialecte numai vorbite.**
- **În Spania a fost tradusă în 500 de limbi scrisoarea lui Columb prin care acesta îl anunţa pe regele Spaniei, la începutul anului 1493, de descoperirea Americii. Scrisoarea a fost înmînată tuturor vizitatorilor expoziţiei mondiale de la Sevilla 1992.**
- **Volga este cel mai mare fluviu al Europei şi unul din cele mai mari ale lumii. În drumul său, Volga parcurge 3 520 km, vărsînd în Marea Caspică 242 km³ de apă în fiecare an, ajutată de 150 000 de rîuri, pîrîuri şi izvoare.**
- **La Teba (Egipt) infiltraţiile de sare care au pătruns prin sol au distrus o treime din frescele mormîntului reginei Neferturi, soţia lui Ramses al II-lea, faraonul care a construit templul de la Abu-Simbel.**
- **În cursul anului 1990, ţările „lumii a treia" au achiziţionat arme în valoare de 123 miliarde de dolari !**
- **În timpul nopţii, în Africa de Nord pot fi văzute lumini strălucitoare. Pentru drumeţul obosit, aceste lumini răspîndite de un copac sînt un îndemn pentru ca el să-şi continue mersul şi a ajunge la destinaţie. Scoarţa copacului respectiv conţine o mare cantitate de fosfor.**

CAMPIONUL

Omul pe care vi-l prezentăm în imagine se numeşte Ozeki Koisshiki. El cîntăreşte 175 de kilograme şi este campion mondial al unui tradiţional sport japonez sumo. Soţia sa, Eski, care cîntăreşte „numai" 100 de kilograme, este şi ea sportivă, posedînd centura neagră la karate. Cei doi campioni sînt bine cunoscuţi în Japonia şi se bucură de prezenţa a numeroşi susţinători atunci cînd apar să lupte în cadrul unor competiţii. Nimeni nu-şi poate închipui însă ce se poate întîmpla într-o împrejurare deosebită, dacă între cei doi soţi apare un motiv oarecare de neînţelegere : intră în acţiune calităţile lor fizice ? (şi cu ce rezultat ?)...

Citiţi în numărul viitor:

Un uriaş în regatul PEŞTILOR

TIRGU-MURES
MURES

magazin

SERIE NOUĂ — 89

ANUL XXXVI • Nr. 3 (1 839) SÎMBĂTĂ 23 IANUARIE 1993 16 PAGINI 30 lei

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

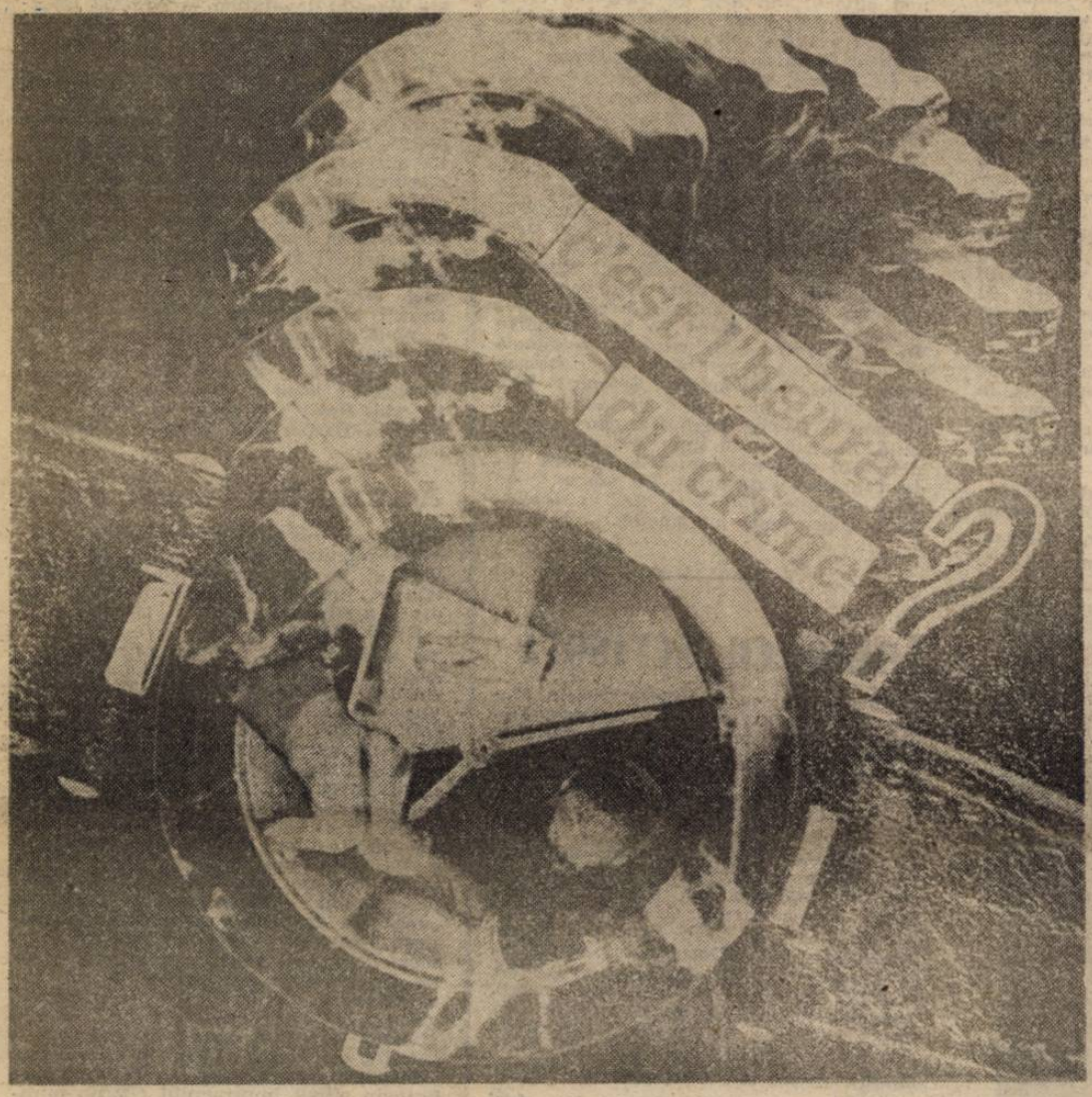

MAFIA, PRECUM CANCERUL...

INFARCTUL — O DRAMĂ...

Program TV

ADDENDA CUNOAȘTERII

Vom zbura spre Marte?

CARE ESTE VÎRSTA SPECIEI **HOMO?**

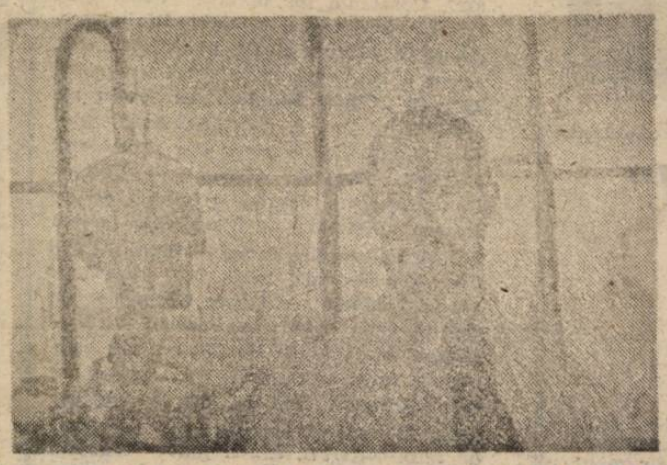

- **Forța atomului, mit și realitate**
- **Vom spune adio măștilor de gaze?**
- **Un uriaș în regatul peștilor**
- **Un pas înainte în decodificarea cancerului**

magazin Femina Club

Biblioteca Județeană

music box

Rubrică realizată de MARIAN MINCULESCU

MEGAMIX

■■ V-am rămas dator cu unele informații privitoare la cîteva albume apărute la finele lui '92. Iată-le :
•Noul LP al simpaticei **Neneh Cherry** este intitulat **Homebrew** (Bere de casă) și acest titlu nu vă va surprinde dacă vă voi spune că discul a fost înregistrat în casa în care a crescut **Neneh**. Evident, a fost folosit un studio mobil... Atmosfera discului este „casnică" (la un moment dat se aude cum **Neneh** își liniștește copiii...) iar toate melodiile ne amintesc adevăruri simple : iubirea și banii, ipocrizia și rasismul etc. **Homebrew** este un amestec de stiluri (soul, jazz, puțin rock și house. Mi-a plăcut mult piesa **Someday**, scrisă după Sonata lunii...). N-ar mai fi de spus decît că toate compozițiile sînt semnate de **Neneh** și că producătorul discului este cunoscutul **Johnny Dollar**.

■■ Vă spune ceva numele **Jeff Healey Band** ? Este vorba despre un trio american de blues, compus din **Jeff Healey, John Rockman și Tom Steven**. Primul lor LP a apărut în 1990 — **See The Light** (distins cu platină) iar în '91 au scos excelentul album **Hell To Pay** (la care au participat și **George Harrison, Mark Knopfler** și **Jeff Lynne**). Trebuie amintit faptul că **Jeff Healey** este orb, de la vîrsta de un an..., și cîntă la chitară într-un mod deosebit, ținînd-o cu fața în jos, pe picioare ! Cele de mai sus nu l-au împiedicat să se afirme ca unul dintre cei mai talentați chitariști de blues-rock... Noul lor LP poartă titlul **Fell This** și de pe el vă recomand piesele **Leave The Light On** (scrisă de **Stevie Ray Vaughn**) și **Lost In Your Eyes** (semnată de **Tom Petty**).

■■ **Lolita Holloway, Martha Wash, Catherine Quinol.** Ghici, ghicitoarea mea : sub ce nume au activat ? Corect, **Black Box ! Lolita** și **Martha**, două negrese de categoria grea (la propriu și la figurat !) erau interpretele melodiilor în timp ce pe scenă și în videoclipuri apărea doar frumoasa (și supla...) **Catherine Quinol** (un fel de **„Milli Vanilli"**, nu-i așa ?). După o serie de procese (fără „rezultate" spectaculoase) **„Cutia neagră"** s-a închis definitiv iar cele două soiste din culise au decis să atace, individual, lumea muzicii de dans. **Martha** a fost mai rapidă și, în decembrie '92, a intrat în topuri cu **Carry On**, o bucată foarte apropae de linia trasată de LP-ul **Dreamland**, din 1990...

■■ Urmărind Music Box-ul veți afla, în curînd, date despre noile albume semnate de **Erasure, Cher, Michael Bolton, Bananarama**. Și nu numai...

■ **După ce a terorizat întreaga Europă cu obsedantul Please Don't Go, William Naraine (29.12.1965, Londra) ne servește încă o „bucată tematică" : Who's Fooling Who ? Vedem noi pînă la urmă...**

TOP TEN „MAGAZIN"

10. Rock With — **Inner Circle**. New entry.
9. How About That — **Bad Company**. Reintră...
9. Open Sesame — **Leila K.**
7. Who's Fooling Who ? — **Double You.**
6. Sometimes Just Love Ain't Enough — **Patty Smyth.**
5. Never Let Her Slip Away — **Undercover**. New entry.
4. Tom Traubert's Blues — **Rod Stewart**. New entry.
3. Who Needs Love Like That ? — **Erasure.**
2. I Will Always Love You — **Whitney Houston.**
1. Heal The World — **Michel Jackson.**

Noile propuneri aparțin grupului de reggae **Inner Circle**, lui **Udercover** (încă n-am aflat cine se ascunde sub acest nume...) al cărui precedent hit Baker Street a spart topurile, și „vesnicului trubadur" **Rod Stewart** (subtitlul piesei din topul nostru este Waltzing Matilda). 1993 a început prea liniștit, comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut.... Așeptăm, nerăbdători, smash hiturile !

P.S. Nu „rataţi" următorul număr al revistei noastre deoarece vom publica rezultatele concursului The Best Of '92 ! Mai am de „contabilizat" vreo 20 de scrisori și vreau să vă spun, în avanpremieră, că la categoria „Melodia anului" se conturează o mare supriză ! Care ? Veți vedea peste șapte zile...

Albumul săptămînii

COOLEY HIGH HARMONY — BOYZ II MEN

Iată, în sfîrșit ! piatra prețioasă, pe 1991 ,a casei Motown, discul distins cu Grammy la categoria rythm&blues, cel mai bine vîndut disc de **R&B** din toate timpurile (peste cinci milioane de cópii) ! Cei patru **Boyz** sînt : **Wayney Morris, Michael MacCarrie, Sean Stockman** și **Night Morris**, toți tineri, care au găsit, în țara tuturor posibilităților, formula succesului... Cvartetul este considerat, la această oră, ca fiind cel mai bun grup de soul din lume, demn continuator al celorlalte „produse **Motown**" : The Commodores, Four Tops, Temptation și Whispers, foarte aproape de sound-ul cvintetului The Manhathans. LP-ul prezentat azi este, de fapt, reeditarea celui din '91 căruia i s-au adăugat Number One-ul **End Of The Road** (din vara lui '92) care era doar în soundtrack-ul Boomerang, **It's So Hard To Say Goodbye To Yesterday** (originalul + versiunea radio) și alte trei remix-uri ale cunoscutelor hituri **Motownphilly, Symph** și **Uhh Ahh**. Cele 15 piese ale variantei '92 a albumului **Cooley High Harmony** reprezintă, îndrăznesc să spun, etalonul muzicii soul moderne iar „băieții" sînt liderii acestei categorii ! Au trecut, de mult, vremile cînd ei cîntau în deschiderea concertelor lui Hammer...

Tolba cu scrisori

Doresc să corespondeze: Florin Mocanu, str. Trotuș nr. 14, Constanța, 8700 (cu fani de rap. Are 14 ani), **Marlena Pruteanu**, str. Marin Ralea nr. 38, Huși, 6575, Vaslui (cu fani Michael Jackson. Are 15 ani), **Andrei Olin**, str. Profesor Ciortea nr. 7, bl. Li, ap. 51, Cluj-Napoca (cu adevărații fani De Mo. Are 19 ani, este student la I. S. E.), **Camelia Kros**, str. Oituz nr. 26, bl. H7, sc. A, ap. 32, Suceava, 5800 (cu fani Kris Kross. Camelia, adresa este: P. O. Box 1443 Poole Dorset BH 15, 3YP, England), **Ileana Sfircă**, str. Teiul Doamnei nr. 2, bl. 10, ap. 6, sector 2, București (cu fani De Mo. Blondă, 13 ani, 1,73 m, ochi verzi), **Răzvan Enache**, Șos. Pantelimon nr. 255, bl. 43, sc. 1, ap. 337, sector 2, București (cu tinere melomane. Are 16 ani), **Monica Orosz**, str. Cîmpului nr. 40, bl. 12, sc. 7, ap. 87, Cluj-Napoca (cu fani Roxette. Are 15 ani), **Mihai Drăghiceanu**, B-dul 1 Mai nr. 315, bl. F, ap. 4, sector 1, cod 78 321, București (cu fani Roxette, Mariah Carey, Jon Bon Jovi. Are 17 ani), **Daniel Drenga**, U. M. 02017, Mangalia, 8727, Constanța (pe diverse teme. Nu-l lăsați, scrieți-i...), **Cătălin Bărbulescu**, Aleea D. Măcinului 1B, bl. 451, ap. 142, sector 6, București (pe diverse teme. Are 25 ani), **„Cindy Knight"**, str. Zalău nr. 5, bl. 527/A, ap. 9, cod 2900, Arad (dorește textele unor piese din repertoriul NKOTB). **Lucian Ciobanu — Tulcea**: Dance Passion conține reluări de pe Pearls Of Passion (nu-l am). O.K. pentru Turism ! **Gheorghe Tancu — Ploiești** : C/o Chrysalis Records, Ta148, 8000 Munchen2 **Maria Foamete — Turnu Măgurele**: nu am discuri cu Eros... **Carmen Vică — Galați**: date despre De Mo au mai apărut în rubrica noastră. Voi reveni cu alte informații cînd va apărea noul lor LP... O adresă cerută cu insistență de fanii NKOTB, cea a fan — clubului bucureștean: B-dul Timișoara nr. 17A, bl., 106A, sc. A ap. 14, sector 6, București, președinte — Cristi Șerban **Violeta — București**: Mariah Carey, c/o CBS 51 West 52 Street. New York, 10019, USA, sau-c/o Columbia Records Press&Publicity, P.O.Box 4450, New York, 10101, USA.

PLANETE

Top 10

Așa cum vă promiteam, pentru informarea celor care agreează clasamentele muzicale, continui să prezint **Top 10**, clăsamentul din Marea Britanie (UK) și SUA pentru săptămîna a doua a anului.

Staționează pe primul loc, în ambele țări, melodia interpretată de Whitney Houston. **I will always love you. Pe locul 2** o melodie care a urcat vertiginos. **Exterminate** — Snap (UK) și **If I ever fall in love** — cvartetul american de culoare Shai (USA). **Locul 3. Could it be magic** — Take That, în staționare (UK) și, în urcare un loc, **In the Still** — Boyz II Men (SUA). **Pe locul 4**, urcînd de pe 8 **Mr. Wendal Revolution** — Arested Development (UK) și **Rump Shaker**-Wreks-N-Effect în coborîre 2 locuri (SUA). **Pe locul 5, Heal the World** — Michael Jackson. în coborîre 3 locuri (UK) și **Saving forever for you**, o excelentă melodie interpretată de Shanice, în urcare 3 locuri (SUA). **Locul 6**, o nouă intrare. **I'm easy/Be aggressive** — Faith no More (UK) și **Rhythm is a Dancer** — Snap, în staționare (SUA). **Locul 7**, în cădere două poziții **Phorever People** — Shamen (UK) și **I'd die without you** — P.M. Down, coboară 2 locuri (SUA). **Locul 8, Would I lie to you** — Charles & Eddie. în cădere 4 locuri (UK) și **Good Enough** — Bobby Brown, în cădere un loc (SUA). **Locul 9**, o nouă intrare. **Get the Girl** — Pop will eat itself (UK) și **What about your friends** — TLC, nouă intrare și în SUA. În fine, pe **locul 10**, o altă nouă prezență, **The Devil you know** — Jesus Jones (UK) și **Deeper and Deeper** — Madona (SUA).

Antologia liricii Rock

La acest început de an vă propun traducerea textului celei mai frumoase melodii de pe albumul recent al lui **Roger Waters, Amused to Death.** E vorba despre **Is a Miracle.**

E UN MIRACOL.

Tu numești asta iubito, miraculos/Dar încă nu știi nimic / Au dus Pepsi pînă în Anzi/Și McDonald-uri în Tibet/Parcul Yosemite a fost transformat/În teren de golf pentru japonezi/Marea Moartă e plină de muzică rap/Între Tigru și Eufrat/S-a construit un centru de distracții acum/Cu tot felul de sporturi/Și bermude multicolore/Unii fac amor în Pennsylvania/Un brazilian plantează un pom/Iar un medic din Manhattan/Salvează, pe gratis, viața unui om pe moarte/E un miracol, încă un miracol/Prin grația preaputernicului Dumnezeu/Și presiunea exercitată de piață/Rasa umană s-a civilizat întruna./E chiar un miracol/Avem acum depozite întregi de unt/Avem oceane de vin/Avem și foamete atunci cînd vrem/Avem designeri ai crimei/Avem grămezi de Mercedesuri/Porche, Ferrari și Rolls Royce/Da. putem oricînd să alegem/Un om cinstit culege în sfîrșit ce-a semănat/Iar un fermier din Ohio își plătește în sfîrșit împrumutul / E un miracol.../Ne înghesuim în adăposturile noastre reci/Acoperindu-ne urechile cu palmele/Să nu mai auzim cîntecele lui Lloyd Weber/Care se aud de ani și ani de zile.../ E un miracol/Prin grația preaputernicului Dumnezeu/Și presiunea exercitată de piață/Rasa umană s-a civilizat întruna/ E chiar un miracol...

● **Festival Video Rock.** Începînd de pe 25 ianuarie se deschide la Casa de cultură a Studenților din București, Festivalul Video Rock organizat de Beatles Fun Club. Pe 25 ianuarie vor avea loc două proiecții : **Skid Row** și **Motley True.**

GEORGE CUȘNARENCU

Revista Magazin este editată de CASA EDITORIALA „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALA „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR : Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Mihaela DOROBANȚU (directori)

REDACȚIA : Piața Presei Libere nr. 1, telefon : 617 60 10, 617 60 20. TIPARUL : Imprimeria „CORESI" — București.

CITITORII DIN STRĂINĂTATE se pot abona prin RODIPET S.A. — PO.BOX 33—57. Fax 0040-1-312 94 32 sau 312 94 33, Telex 11995, Piața Presei Libere nr. 1, Sector 1, București, România

SERVICIUL PUBLICITATE : 618 24 27.
SERVICIUL DE DIFUZARE : 618 45 57

Redactor șef : DUMITRU FILIP
Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Tugui, Ecaterina Bătrîneanu, Aurora Popescu (1630) ; Paul Ioan (șef secție), Mihaela Dorobanțu, Șerban Filip, Teodora Bujor Panaitescu (1612) ; Adrian Hoajă, Elena Ilie, Constantin Pavel (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran

CORECTURĂ : Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea (1282).

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

ADDENDA CUNOAŞTERII

VOM ZBURA SPRE MARTE ?

■ La început, o expediție nepilotată, dar robotizată ■ Se va apela, apoi, la stațiile automate. „Marte Direct", un concept posibil de misiune destinată cuceririi „planetei roșii" ■ Un reactor nuclear și o instalație de transformare chimică vor produce carburantul necesar revenirii navei spațiale cu echipaj pe Pământ ■ Odată la 26 de luni, două noi încărcături suplimentare vor poposi pe Marte pentru asigurarea schimbului astronauților.

Dimineața, într-un mijloc de trasport în comun. Pe spatele unei școlărițe se află un ghiozdan șic. Cîteva inscripții atrag curiozitatea pasagerilor: U.S.A. Obiectiv — Marte. Data — 2 februarie 2020. Comandant — Jack Rodell. Durata misiunii — 6 luni.

Va deveni acest vis realitate? Este o întrebare firească pentru mulți dintre semenii noștri la sfîrșit de secol și început de mileniu, cînd în istoria astronauticii s-au înscris evenimente de-a dreptul extraordinare. Oamenii de știință nu au abandonat în ultimele decenii ideea cuceririi „planetei roșii". Ei au ținut mereu treaz în rîndul opiniei publice de pretutindeni focul sacru al zborurilor cu echipaje umane către planeta ce se aseamănă cel mai mult cu Terra.

La început ar putea avea loc o expediție nepilotată, dar robotizată. Va fi o misiune exploratorie, după care vor urma cercetările minuțioase efectuate cu ajutorul stațiilor autonome. Sînt acestea, desigur, pregătirile ce vor preceda evenimentul culminant (fie în 2008, 2010 sau 2015) al primei expediții umane pe Marte. Ar fi vorba de unul dintre scenariile posibile ale fantasticei aventuri a omului în Univers, care nu va înceta niciodată. Comuniunea omului cu Universul este un fenomen firesc, pentru totdeauna.

Interesant prin ceea ce-și propune este și un alt concept de misiune marțiană, cunoscut sub denumirea „Marte Direct". El a fost elaborat de specialiștii societății americane „Martin Marietta". Misiunea va apela la serviciile unui nou lansator, capabil să propulseze către astri o încărcătură utilă de 47 de tone. Lansatorul ar putea fi chiar Ares (Zeul Marte la grecii antici). Din ce se compune încărcătura utilă? Dintr-un modul locuibil, mai exact un cilindru cu două etaje care ar putea primi în interiorul său patru persoane pentru un zbor pe traseul Pămînt — Marte. Modulul va fi însoțit și de un mic lansator (tot cu două etaje), destinat efectuării drumului de întoarcere pe Pămînt. Această rachetă va fi transportată către „planeta roșie" de o rachetă Ares, fără a avea însă înmagazinat tot combustibilul necesar zborului de revenire pe Terra. Cu plinul făcut, Ares nu ar putea cîra după sine racheta de întoarcere. Aceasta va fi prevăzută cu un reactor nuclear și o instalație de transformare chimică. Denumită NIMF (Nuclear Rocket Using Indigenous Martin Fuel), mini-uzina chimică va putea fabrica, odată ajunsă pe Marte, metan și oxigen, folosind cantitatea de hidrogen adusă de pe Pămînt (circa 6 tone), electricitatea furnizată de reactorul nuclear și bioxidul de carbon obținut din atmosfera planetei. Produse în uzina chimică de pe Marte, metanul și oxigenul vor constitui combustibilul necesar funcționării unei rachete. A celei destinate revenirii astronauților pe Pămînt.

Cucerirea planetei Marte, care se află la o distanță de 228 milioane kilometri de Soare, se va desfășura conform scenariului elaborat de experții de la „Martin Marietta", în două etape. În prima fază se va trimite pe Marte o rachetă fără însoțitori, dar umplută parțial cu hidrogen. După scurgerea a 26 de luni își vor lua zborul către „planeta roșie" două noi încărcături, cu ajutorul a două lansatoare Ares. De ce este nevoie să treacă intervalul de 2 ani și două luni pentru a se purcede la atacarea celei de-a doua etape a programului „Marte Direct"? Pentru că poziția relativă a Pămîntului și a lui Marte să fie cea mai favorabilă îndelungatei călătorii interplanetare. Una din încărcături va conține modulul locuit, în care vor putea călători patru astronauți. Cealaltă va fi racheta de întoarcere. Echipajul uman va amartiza într-o zonă în apropierea primei rachete trimise pe Marte (destinate aducerii astronauților pe Terra) care și-a asigurat, în lunile în care s-a aflat pe îndepărtata planetă, proviziile de combustibil.

După un zbor îndelungat, primii pămînteni care au poposit pe Marte, vor reveni pe planeta lor de baștină. În acest timp, celălalt vehicul de întoarcere va ajunge pe Marte pentru a-și face plinul cu combustibil, grație mini-uzinei încorporate în pintecele sale, și pentru a aduce pe Pămînt al doilea echipaj uman sosit pe „planeta roșie". Numai astfel se va putea realiza circuitul care va permite trimiterea pe Marte, odată la 26 de luni, a două noi încărcături suplimentare pentru asigurarea schimbului echipajului.

Prin coborîrea pe solul marțian, omul va putea să exploreze planeta la fața locului. Descifrarea tainelor acestei planete misterioase va fi mult mai rapidă chiar dacă s-ar recurge la cei mai perfecționați roboți. Marte continuă să i ademenească pe oameni pentru a o vizita, cunoscută fiind setea lor de cunoaștere de noi tărîmuri (chiar de pe alte planete), pentru aventură și noi descoperiri. Să mai avem răbdare și cucerirea planetei Marte va deveni un vis împlinit, poate chiar în următorul deceniu. Așa cum s-a întîmplat cu astrul nopții. Va fi, neîndoios, un eveniment fascinant și fabulos, care va fi înscris cu litere de aur în cartea astronauticii, ca o mare biruință a omului căutător în Universul nemărginit.

O. FILIP

Telescop spațial cu ultraviolete

Specialiștii germani și americani au efectuat recent ultimele teste pe un telescop cu ultraviolete construit în urma unui program comun. Instrumentul va fi trimis în spațiu de la baza spațială americană Cap Canaveral în februarie 1993 și va fi utilizat ulterior pe post de sarcină utilă pentru stația spațială Astro-Spac. După aceea va fi reîncărcat și adus pe Terra. Realizația acestui aparat a fost pusă la punct de firma Kayser-Threde, la München, și este de 30 de ori superioară celei a satelitului Copernic și a observatorului astronomic al NASA. Oamenii de știință de la Institutul de Astronomie al Universității din Tübingen și de la observatorul din Heidelberg (de partea germană) și specialiști de la Universitatea din California (de partea americană) participă la acest proiect comun.

Televizor în carcasă de beton

În ideea de a conferi o notă de originalitate futuristă produselor sale electronice, concernul german „Blaupunkt" a recurs la materiale cu totul neobișnuite în branșa respectivă. Astfel, specialiștii de aici au prezentat un televizor de format mare, cu diagonala de 82 cm, montat într-o carcasă din beton armat cu fibre de sticlă.

În afara ineditului, soluția are însă și numeroase avantaje tehnice și economice. În primul rînd, prelucrarea materialului pentru obținerea formei complexe a carcasei este mult mai simplă decît în cazul maselor plastice, ceea ce înseamnă serioase economii în procesul de fabricație. Pe de altă parte, carcasa este mult mai elastică și mai rezistentă. În sfîrșit, ea este absolut neinflamabilă și nu reprezintă un factor agresiv, după expirarea timpului de utilizare, pentru mediul înconjurător.

Noul material a fost propus constructorilor de aparatură electronică de către un grup de studenți de la Facultatea de design din Offenbach.

Ministerul Tineretului și Sportului ROMÂNIA

Departamentul Tineret din Ministerul Tineretului și Sportului organizează la 1 februarie 1993 concurs pentru ocuparea posturilor vacante. Relații la telefon: 611.58.86.

CERNAVODĂ — UN POD PENTRU ETERNITATE

— Domnule Paul Iliescu Saligny, sînteți vicepreședinte al Fundației de binefacere Anghel Saligny, inginer energetician, pasionat în afara profesiei de viața și opera fraților Saligny. Din momentul înființării fundației, 1990, ce ați organizat în memoria lui Anghel Saligny?

— În anul 1991 s-a organizat o expoziție privind viața și activitatea inginerului Saligny cu care s-a reușit și editarea unei broșuri de popularizare a acestei activități, iar în 1992 s-a reușit dezvelirea unui bust amplasat în fața Institutului de construcții București și executat de sculptorul Alfred Dumitriu. În anul școlar 1991-1992 s-au asigurat, pe bază de concurs, patru burse de studii pentru patru studenți de la Institutele de construcții din România, a fost sponsorizat un congres internațional de fundații la Timișoara, s-au executat materiale pentru Congresul Internațional de poduri de la Budapesta (1992) și multe altele.

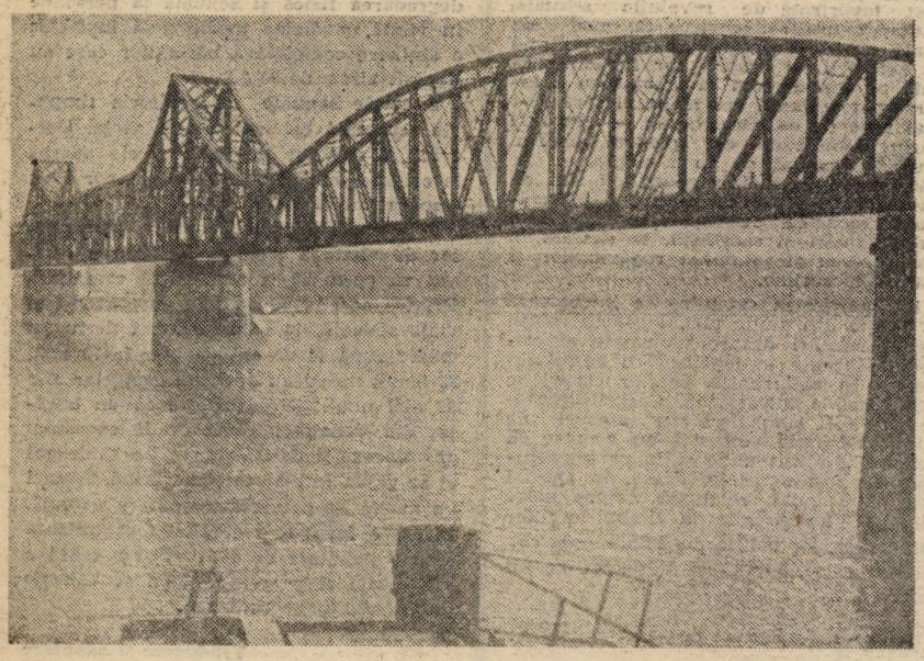

— De fapt, prin construcția podului și a celorlalte construcții, inginerul Saligny preconiza organizarea unui sistem unitar de transport?

— Este vorba într-adevăr de un sistem unitar de transporturi feroviare, navale și maritime cu menirea de a optimiza întregul transport din România și această... în anul 1910!

— Există și un plan care viza amenajarea Bucureștiului?

— Da, începînd cu proiectele de acoperire a Dîmboviței, pe planșeele respective urmînd să fie amplasate magazine și locuințe, un proiect de metrou în București, datînd din anul 1905, cu o parte din traseu aerian și o parte pe albia Dîmboviței, suspendat de planșeele turnate pentru acoperirea acesteia. Totodată, el a inițiat montarea primelor linii de tramvai din București și a organizat introducerea tramvaiului electric.

— Revenind la sistemul unitar de transport, ce preconiza inginerul Saligny la nivel național?

— A mai proiectat două poduri peste Dunăre, unul între Severin-Cladova și altul Calafat-Vidin. Pe de altă parte a studiat cursurile riurilor din țară, a recalculat pantele acestora și locul necesar pentru montarea ecluzelor, precum și canalele de legătură între rîuri, astfel încît de la Prut la Marea Neagră s-ar fi putut merge cu vaporul!

— Despre ce premieră mondială ne puteți vorbi?

— Pentru prima dată în lume Anghel Saligny utilizează betonul armat la construcții (1883), respectiv la construcția silozurilor și utilizează plăci prefabricate. În proiectul silozurilor apar pentru prima dată teoria de calcul al presiunii materialelor în celule, cu 11 ani înaintea lui Jansen și utilizează metoda de îmbinare între elementele cu bucle închise cu 50 de ani înaintea lui Perideli. Și așa pentru a ne referi numai la cîteva dintre ele!

— Dar podul de la Cernavodă a cărei machetă a fost expusă și la Pavilionul României 92 la Sevilla?

—Este una din primele opere mai mari ale lui Saligny executate pentru România, dar în comparație cu întreaga lui operă de constructor, organizator și dascăl, după părerea mea, este numai o simplă lucrare.

—Dar el este și în prezent funcțional.

— ...deși peste trei ani va împlini o sută de ani de serviciu. O precizare se impune: în toate lucrările executate pînă în 1900, respectiv docurile din Galați, Brăila, silozurile din Constanța și podul de la Cernavodă, el a fost ajutat de fratele său Alfons Saligny care a executat toate încercările chimice și mecanice ale materialelor, el fiind organizatorul primului laborator de încercări de materiale din România. Din păcate, lucrările lui Alfons au fost adesea atribuite în mod greșit fratelui Anghel, atît datorită faptului că acesta era mai cunoscut, dar și pentru că Alfons a murit de timpuriu. Dar amîndoi frații Saligny au căutat prin activitatea lor să aducă cît mai multe avantaje României care era țara lor de adopțiune, tatăl lor obținînd cetățenia română în 1860,deoarece prin testament li se lăsase moștenire obligația să servească din toate puterile țara care a dat azil familiei și niciodată atît el cît și urmașii lor să nu părăsească și să nu aducă un rău țării.

— Iar ei au îndeplinit cu prisosință dorința părintelui lor...

MIHAELA DOROBANȚU

Nr. 3 (1839) din 23 ianuarie 1993

incursiune în paranormal

VISUL SIMBOLIC POATE FI UN SEMN OBSCURANTIST AL IGNORANȚEI? (I)

Încerc să lămuresc o seamă de lucruri despre care mi se scriu multe scrisori, sau se semnează „pamflete unilaterale" cărora nu le răspund precum s-ar cuveni, privind visele și caracterul lor premonitor sau avertizant. În unele epistole se spune că multe cazuri relatate în această rubrică ar ține de ignorantă și de obscurantism, sau de psihiatrie. Am avut mereu în vedere, selectînd evenimentele onirice, cele de mai sus și am reținut cu consecventă numai exemplele care pot fi atestate. Întrucît din cazuistica paranormală pe care o dețin fac parte numai fenomene dintr-o arhivă exclusiv românească, voi transcrie, în acest episod și-n următorul două vise simbolice cu caracter premonitor aparținînd unui mare scriitor român, al cărui nume îl voi dezvălui la sfîrșitul serialului. Cel care a visat visele simbolice respective nu era nici ignorant și nici obscurantist ! El era, ca și mine, un uimit în fața fenomenologiei extrasenzoriale. În fine, nefiind un tălmăcitor de vise — cum s-a afirmat undeva —, îl voi lăsa pe celebrul scriitor român să-și depene visele, îngăduindu-mi să-i transcriu mărturisirile așa cum au apărut ele în luna ianuarie, anul 1935, în „Revista Fundațiilor Regale" (nici ea, după cum se știe, nefăcînd parte din publicațiile „ignorante" sau „obscurantiste").

„Și mai greu de înțeles — spune la un moment dat scriitorul român — îmi par visele simbolice și prevestitoare ca visul următor întrerupt și reluat după trecere de un an.

Trecusem bacalaureatul, eram student în anul întîi de medicină. Locuiam la Internatul Novian unde îndeplineam, în schimbul pensiunii slujba de meditator de limba franceză. Mă întorsesem de cîteva zile dela Tîrgoviște. Lăsasem pe tată-meu la vie, pe atunci a noastră, așezată pe dealurile din apropierea orașului. Îl lăsasem sănătos și voios.

Deși în vîrstă de 71 de ani, cum era mărunțel și fusese pe vremuri mare vînător, umbla sprinten ca mine. În ajunul plecării mele de acolo, făcusem împreună pe jos cei trei kilometri dela oraș, și țin bine minte că admirasem mersul lui în pas cu al meu.

Trecuseră șase zile dela despărțirea noastră, cînd, într-o noapte, spre ziuă, visez că treceam pe ulița mare, în dreptul caselor noastre. Deodată jumătatea din spre drum a clădirii se năruie cu un zgomot asurzitor. După potolirea unui nor gros de praf, văd restul casei rămas neprăbușit. Pe pereții jumătății salonului mare, rămasă în picioare : oglinzile, tablourile și portretele se clătinau strîmbate : la marginea pereților și a tavanului, tapetele sfîșiate atîrnau în zdrențe. Planul din salonas sta jumătate în odaie, jumătate în gol...

M-am trezit în mijlocul odăii tremurînd de groază, încredințat că acest vis simbolic îmi prevestea o nenorocire. A doua zi, pe la ceasurile nouă am primit o telegramă, prin care eram chemat la Tîrgoviște. Era la sfîrșitul lui Octomvrie. Am plecat cu primul tren.

Cînd am ajuns am găsit pe tată-meu în agonie. Febră tifoidă, ziceau doctorii. Am intrat, m-am apropiat de patul lui, în jurul căruia erau adunați toți ai casei și am îngenuncheat. A întins mîna și m-a mîngîiat pe cap a binecuvîntare.

Mama Leanca, o bătrînă care ne dădăcise pe toți, ne-a spus să trecem în odaia de-a-lături. După cîteva minute a deschis ușa și înnecată de lacrimi a șoptit : „S-a sfîrșit."

Cum mi-a venit acest vis ? Cine mi l-a trimis ? Tată-meu în clipa în care simțindu-și sfîrșitul mă chema lîngă dînsul ? Trupurile noastre ocupau locuri deosebite și depărtate în spațiu. Erau ele legate printr-un fir misterios, pe care nu-l puteam nici vedea, nici pipăi dar a cărui existență o simțeam uneori ?

Iubeam pe tată-meu cu o dragoste nemărginită, atît de meritată pentru înțelepciunea lui și mai ales pentru bunătatea lui, care făcuse pe toți cîți îl cunoșteau să-i zică : „Alexe, omul lui Dumnezeu". Și el mă iubea mai mult decît pe ceilalți frați ai mei. Era un horticultor pasionat. Toată vremea și-o petrecea între grădina mare de pomi roditori și grădina mică de flori sau în seră. Dintre toți copiii eu eram acela care de mic îl urmărea, ajutîndu-l la altoit, la prășădit, la greblat sau la plivit. Nici azi, după aproape o jumătate de veac, nu mă pot gîndi fără un nod în gîtlej la ziua de toamnă, umedă și rece, în care am auzit bubuitul bulgărilor de pămînt peste cosciugul lui.

Pe cînd eram elev în liceu, adeseori spuneam fratelui meu :

— Tata e în București.

— De unde știi ?

— Nu l-am văzut, dar simt c-a sosit.

Și peste un ceas ori două, eram chemați la cancelarie unde ne aștepta.

Da, așa trebuie să fie : pe firul invizibil și impalpabil care ne lega, tată-meu, prin acel vis simbolic îmi vestea sosirea ceasului despărțirii noastre».

În episodul următor voi încheia cu al doilea vis al scriitorului român, și tot atunci cititorul va afla numele ... „obscurantistului" temeinic fixat în cultura română !

ION ȚUGUI

Prietenii lui LUCIFER și surorile lui Belzebut (I)

Vînătoarea de vrăjitoare de la Salem a început în ianuarie 1692 cînd două fetițe, Betty de 10 ani și Abigail de 11 ani au căzut bolnave : se aruncau la pămînt, scuturîndu-se în convulsii. Din gură li se prelingeau șiroaie de salivă, țipau, rideau în hohote sau plîngeau în același timp. Doctorul nu putea pricepe nimic, așa că nu i-a mai rămas decît să-și facă semnul crucii și să recunoască că trebuie să fie vorba de forțe necurate.

După cîteva zile, aceleași simptome a prezentat și o prietenă a celor două bolnave — Anne, în vîrstă de 12 ani. Lovindu-se cu capul de podea și tremurînd în spasme, ea rostea numele slujitoarei negrese Tituba, care încercase după priceperea ei să le vindece pe fetițele bolnave cu vrăji africane.

A urmat înfierarea cazurilor semnalate. Bietele fete au fost supuse unor severe interogatorii. Li s-a poruncit să se roage, să se ducă la biserică, să sărute crucea. Iar ele plîngeau, se încurcau în explicații, se contraziceau una pe cealaltă, dar în cele din urmă au recunoscut cu toatele că Tituba este o vrăjitoare. Și imediat după aceasta s-a dovedit că nu era singura. Femei posedate de diavol erau multe în Salem. Cu timpul ele au fost prinse, judecate și condamnate la moarte. Dar aproape în fiecare zi mai apărea o altă vrăjitoare. Judecătorii nu aveau de gînd să capituleze în fața vicleniilor diavolului. Lucrau pînă noaptea tîrziu, rugîndu-se și postind, audiau condamnați și martori, notau depozițiile, legîndu-le apoi în cărți groase. După 9 luni de muncă asiduă, bilanțul arăta cam așa :

În septembrie 1692, în orașul Salem din Noua Anglie, se aflau în închisoare 150 de persoane, dintre care vreo 55 recunoscuseră că avuseseră legături cu diavolul. Se executaseră pedepse cu moartea prin spînzurare, 14 femei și 5 bărbați. Un bătrîn murise în timpul torturilor, 4 femei pieriseră în închisoare în urma cruntei mizerii, iar o fată înnebunise. În plus, fuseseră anchetați aproape 200 de suspecți denunțați de vecini și rude.

Și atunci, în orașul locuit de pioși puritani care de luni de zile trăiau într-o permanentă spaimă și chiar se fereau să vorbească unul cu altul, începuseră să murmure și apoi s-o spună cu glas tare că victimele proceselor fuseseră nevinovate și că dacă cineva fusese posedat de diavol, atunci acestia fuseseră judecătorii. Astfel (am putea spune : sub presiunea opiniei publice) s-a pus capăt vînătorii de vrăjitoare. Alte procese nu au mai avut loc.

■ „Satanismul a înflorit în secolul nostru la periferia mișcărilor hippy" — susțin sociologi și psihologi contemporani ■ Deviza : haos, dezorganizare, moarte.

De la aceste evenimente s-au scurs trei secole. Și iată, spre groaza contemporanilor noștri, că și în timpurile de astăzi în multe țări există și acționează concret secte secrete ale celor care îl recunosc pe Satan : „Prietenii lui Lucifer", „Surorile lui Belzebut", „Adoratorii Demonului întunericului". Ele celebrează liturghii, slujbe negre, aduc drept ofrande copii mici, se dedau la orgii perverse, combinate cu crime. Satanismul ca fenomen real constituie obiect de cercetare pentru sociologi și psihologi. Iar ei au teoria lor pe această temă : consideră că satanismul a înflorit la periferia mișcării hippy de la sfîrșitul anilor '60 și începutul anilor '70. Răspîndirea acestei pseudoreligii a fost favorizată de revoluția sexuală, căutarea unei alternative de mod de viață sau de drogări. Sociologii afirmă că satanicii au propria lor filosofie bazată pe convingerea că Dumnezeu a întors spatele lumii create de el fără să-i mai pese de ea. Deci Satan — îngerul căzut, doborît din cer pentru păcatul trufiei, încearcă să pună stăpînire pe pămînt și pe omenire. Satanicii sînt de partea lui, ei doresc haosul, dezorganizarea, moartea. Se scaldă cu desfătare în defăimări și sacrilegii, se desfată în denaturarea și întinarea rugăciunilor și datinilor creștine.

De activitatea satanilor se interesează și poliția din multe țări. Polițiștii obțin astfel relatări despre violențele și crimele săvîrșite în legătură cu cultul lui Satan. În majoritatea acestor cazuri se depistează o infracțiune. Cazurile mortale par a fi sinucideri sau atacuri de cord ; victimile violenței nu reușesc să relateze deslușit unde și în ce împrejurări au fost agresate. Presa, în special cea de scandal, relatează despre nelegiuirile înregistrate în timpul orgiilor satanicilor, iar poliția după îndelungi anchetări este obligată să dezmintă aceste informații.

Traducere și adaptare de

MIHAELA DOROBANȚU

Cum să trăiești pentru a ajunge centenar

Studiind cauzele pentru care nu toți oamenii pot să atingă vîrsta de 100 ani, **„Clasicul Intern al împăratului Galben"**, cea mai veche operă medicală păstrată pînă în zilele noastre în China, plasa în fruntea listei perniciosul obicei **„de a intra în cameră în stare de ebrietate"**. Personajul legendar Pengzu, simbol al longevității, a afirmat că **„a se culca singur este mai bine decît a lua un sac de tonifiante"**.

„A intra în cameră" (în altă expresie de limbaj curent **„a avea de lucru în cameră"**) înseamnă a avea raporturi sexuale. Recomandarea de **„a nu intra în cameră în stare de ebrietate"**, înseamnă **abținerea de la orice act sexual cînd ești băut.**

După cum se știe, alcoolul, băut în cantitate mică activează circulația sanguină, ușurează absorbția medicamentelor și crește eficacitatea lor, stimulează pofta de mîncare, înlătură oboseala și revigorează organismul. Astfel, medicamentele tradiționale sînt preparate sub formă de alcoolat.

Medicina tradițională nu interzice alcoolul, luat în doze moderate, dar sfătuiește evitarea alcoolismului, care împreună cu desfrîul, nu pot decît să dăuneze grav sănătății. Se produc pierderi considerabile de **„esență vitală"** și de **„energie vitală"**, două elemente dintre cele mai prețioase pentru organismul uman. Medicina chineză atribuie esența vitală spermei, cu rol primordial în menținerea vieții și o consideră ca o sursă a vieții, fundamentul vitalității, cheia speranței de viață. Cele „trei comori" — **esența vitală, energia vitală și judecata vitală** — sînt garanții ale unei bune sănătăți. Prima este mai importantă pentru că de ea depinde esența celorlalte două. Un specialist în medicina tradițională din Sichuan, L.M., care a depășit 100 ani, acordă o importanță aparte **„esenței renale"**, (expresia desemnînd, de asemenea, sperma). „Esența renală ,a spus el, este un lucru prețios și nu trebuie irosită cu ușurință. A conserva această esență înseamnă a păstra viața și o bună păstrare a acestei esențe întîrzie senilitatea". La întrebarea cum a putut să ajungă la această vîrstă, el a răspuns cu o împunsătură ironică : „Experiența mea pentru a trăi 100 de ani, probabil nu vă va conveni. Dragostea mea merge nu numai la încîntătoarea mea soție, ci și la munți și la rîuri pitorești". **Clasicul de Interne** sfătuia să se conserve sperma în timpul iernii, în timp ce Zhu Danxi (1281—1358), medic celebru al dinastiei Yuan, insista asupra necesității de a se culca singur în timpul verii. Cît privește frecvența raporturilor, un alt mare medic din dinastia Sun Simiao (582—682) propunea o dată, la patru, opt, șaisprezece și douăzeci de zile, respectiv pentru bărbați, avînd vîrsta de 20, 30, 40 și 50 de ani. Această regulă corespunde în mare legilor fiziologice, cele care se cunosc și la ora actuală. Formarea unei cantități suficiente de spermă și de lichid prostatic cere deci un anumit timp care se prelungește, de altfel, odată cu vîrsta.

Activitatea sexuală în stare de ebrietate dăunează nu numai celui băut, dar, de asemenea, fizic și mintal și urmașilor : copiii zămisliți în aceste condiții au prezentat semne de anomalii mentale, hipertensiune, ulcer, și altele. Considerînd degradarea fizică și sexuală la persoane în vîrstă, medicina tradițională invită la o abținere completă a bărbaților care au depășit vîrsta de 60 de ani.

Excesele sexuale și căsătoria timpurie scurtează cel mai adesea viața. Desfrîul și alcoolul nu au fost ele adesea la originea morții premature a unor foști împărați ai Chinei ?

O anchetă efectuată asupra persoanelor de vîrsta a treia la Sichuan a relevat că peste 20 la sută sînt centenari. Printre aceștia 72 au fost cumpătați în viața sexuală, 14 s-au căsătorit tîrziu (în medie după 40 de ani și chiar la 70 ani), 23 femei nu aveau decît un copil, iar alte 32 nici unul. Se povestește că un bogătaș din Veneția a căzut pradă excesului de mîncare și destrăbălării. La 35 de ani el se găsea într-o stare disperată. Atunci un medic i-a prescris cumpătare sexuală. El așa a făcut și a continuat să trăiască încă o jumătate de secol. Într-o seară a vieții sale el a scris : Cum se trăiește pentru a ajunge centenar.

Traducere și adaptare
VICTOR STANCIU

starea de VECHE

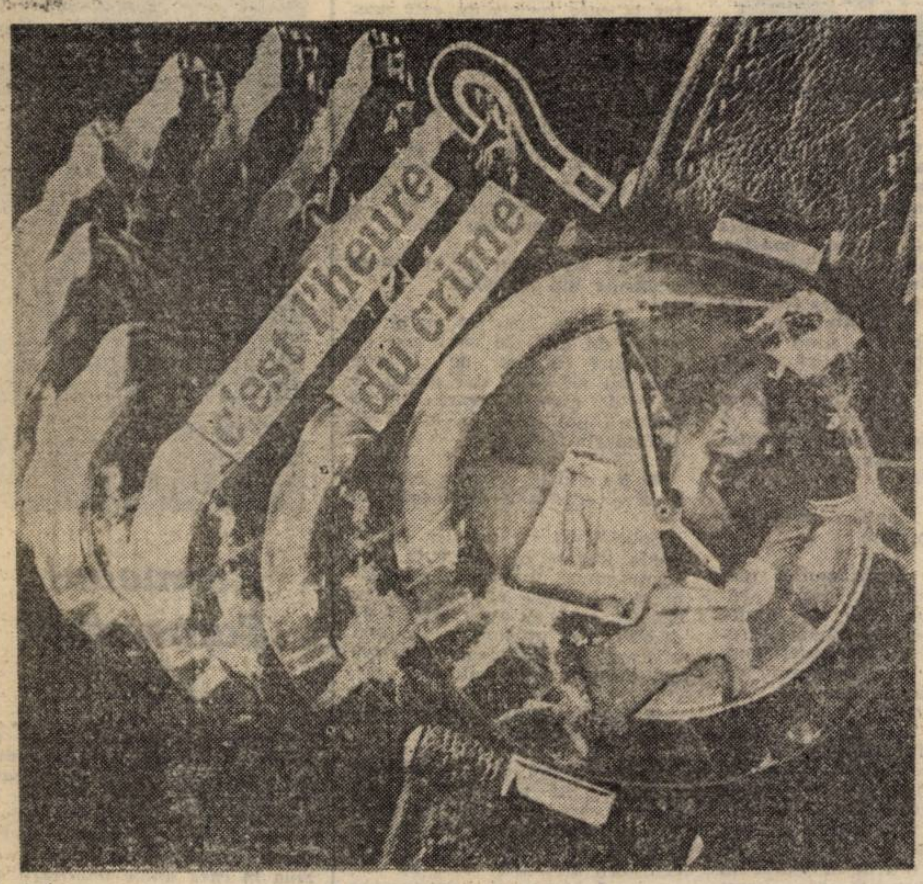

MAFIA, PRECUM CANCERUL...

Arestarea recentă a marelui boss al Mafiei siciliene — arestarea unui om care a controlat, timp de 20 de ani, imensa rețea de complicități ale crimei și corupției mafiote — ar putea conduce, ca o «reacție în lanț» într-un proces nuclear de fisiune, la consecințe, seisme (și iradieri, ani la rînd) greu de imaginat. **Dacă**, evident, cel arestat ar **vorbi, dacă** ar fi lăsat să vorbească, și **dacă** am fi atît de naivi încît să ne imaginăm că mafia n-a luat în calcul, de mult, și riscurile unei deconspirări de proporții. Ca și în cazul cancerului, ceea ce se încearcă și se izbutește, cu disperare adesea, și cu încîrcnări care frizează imposibilul, este salvarea unor vieți (50 la sută din cele în pericol pot fi real salvate), dar cauzele malignizării, ca proces distructiv, biologic dar și social, sute de cauze, mii, fie și denunțate, persistă. **Mafiile, cele zonale, restrînse teritorial, și cele suprastatale, proliferează. Corupția nu-i în scădere în nici una din țările lumii...** Căderea lui Zahar Dvoiris, în fostul U.R.S.S., pe la jumătatea anilor '80, a avut oare vreun efect spectaculos? A paralizat «caracatița rusă»? De ce să ne închipuim că recenta cădere a unui mare mafiot sicilian ar avea vreun efect?

Deconspirările lui Arkadi Vaksberg, apărute în Ed. «Albin Michel» pe la începutul anului trecut, cu titlul „Mafia rusească" („La mafia russe") evocă tulburător, dar și cu o tristețe teribilă, această neputință cumplită a forțelor de ordine față cu malignizarea unor întregi structuri, orice mafie întemeindu-se practic pe o astfel de malignizare: **extinzînd-o continuu, afectînd genomul social în profunzimea sa.** Căderea lui Zahar Dvoiris, una din figurile mafiote, oarecum legendare, din perioada lui Brejnev, i-a îngrozit chiar și pe cei mai informați cercetători ai fenomenului, **prin ramificațiile incredibile ale corupției, la scara întregii nomenclaturi a anilor '80.**

Dvoiris, considerat inițial un înzestrat escroc profesionist, a vădit însă, curînd, intuiția de geniu a unui spirit malefic, în stare **să** exploateze **viciile de substanță și insanitatea fără speranță a unor structuri totalitare.** Dvoiris nu a tras cu pistolul și nu a avut în subordine killeri profesioniști. Dvoiris se înarmase doar cu **zeci de fotografii autentice** — instantanee pe care, altminteri, nu le crează decît istoria — în care el fusese «imortalizat» de obiectivul aparatului foto, în compania, mai mult decît prestigioasă în epocă, a unui Suslov surizător, poate ușor grizat, ciocnind paharul cu Brejnev — un alt instantaneu — sau susținîndu-l de umeri pe cei mai intransigenți — n-am spus incoruptibili — membri ai Politbiroului. Asemenea fotografii, absolut autentice, dovedeau existența unor relații apropiate, intime, cel înarmat cu ele avînd oricînd acces la toate eșaloanele puterii, un «passe-partout» deschizînd orice ușă, înfrîngînd orice conștiință favorizîndu-l pe deținător să obțină fulgerător, **orice** la prețurile derizorii, legale, de care beneficia în exclusivitate nomenclatura, tot ceea ce își visa, **să trafichezе oricît, să se comporte oricum** și să dețină, prin înlănțuiri coruptive, amenințări și șantaj, puterea economică absolută. Și nu numai economică.

Arkadi Vaksberg ne spune că Dvoiris ar fi căzut din pură întîmplare și nu din logica culpabilităților care, în cele din urmă, scapă de sub control și prudență. Odată cu Andropov, sistemul mafiot care fusese ireproșabil în anii predecesorului său, devenise inconvenabil. Dvoiris, arestat, a fost declarat schizofrenic și închis într-un azil psihiatric. Făcute publice, concluziile anchetei ar fi urcat altfel spre Brejnev și spre Grișin. Ar fi pierdut indirect și succesorii lor. Țapul ispășitor, cel care avea să fie executat, din prudență, a fost o «figură» din eșalonul II al acestei malignizări care «prinsese» totul, un oarecare Iuri Sokolov, «patronul» fostelor magazine Eliseev.

În 1985, la venirea lui Gorbaciov, avea să cadă, ca și Dvoiris, un alt cap de filieră, directorul unor ample rețele comerciale moscovite, Mkhtiar Ambarțumian. Era momentul în care rețeaua de traficanți ai pieței negre-roșii ajunsese să «oferteze» pînă și posturi de înalți funcționari de stat și de partid. Se întrecuse măsura... Căderea lui Ambartumian n-a antrenat, însă, căderea altor rețele, nici a celei hoteliere (care încorpora rețeaua prostituției), nici cea a «daciilor» (rezidențele de odihnă, mult căutatele vile) și nici cea a obiectelor de artă, inclusiv a transferării lor ilegale spre alte meridiane.

Există «prinți» integri, spirite hamletiene, care vor să reintroducă justiția și, mai ales, moralitatea, în lumea de coșmar a acestui sfîrșit de mileniu, atît de agresată de malignizările agresiv mafiote. Dar șansa unei alte moralități nu rezidă, probabil, în sacrificiul unor justițiari, ci într-un alt climat, în conjuncțiile unor alte desfășurări sociale. Eseistul Frederick Turner, despre care tot ne propunem să scriem, întrezărise schimbarea (și șansa) **în instituirea unei ecologii morale, în noile deschideri și abordări ale fenomenului religios și într-un alt viitor, în perimetrul plin de promisiuni al educației moderne.**

Întîlnirea dintre Hamlet și fantoma tatălui său se dovedește fertilă, în opinia lui Frederick Turner, numai în măsura în care dincolo de vendetă și pedepsirea crimei, structurează **o nouă strategie pe tărîmul confruntărilor care vizează schimbarea,** altă scară de motivații în regăsirea de sine și în relansarea personalității umane. Peste cît timp?

Eseurile lui Turner, atît de profunde în planul dezbaterilor de idei, nu interferează cu «spațiul-timp» imediat, încărcat de capitulări, compromisuri, decepții, în care **a fi** înseamnă **a rezista activ, detenția** în autoiluzionări, ca și detenția în pasivitate fiind preludiul unor alte decepții.

Arestarea unui mare boss mafiot sicilian înseamnă foarte mult, este o victorie, poate, a justiției și a codului penal, cei vinovați, sau o parte din ei, vor plăti, spiritele celor uciși își vor găsi, în sfîrșit, somnul împăcării eterne, dar Turner e convins că schimbarea începe **altundeva și altfel...** Prospero, în opinia sa, și nu Hamlet, fiind marele model al schimbării.

DOREL DORIAN

La granița demenței

Orginalitatea sinuciderii. La prima vedere, această expresie pare pleonastică, deoarece fiecare caz în parte este unic, fiecare ascunde o dramă interioară care explodează prin gestul ireversibil de adio (cu sau fără explicații pentru cei părăsiți). De asemnea, mai există un element comun foarte multor sinucigași: singurătatea și calmul în fața despărțirii, meticulozitatea pregătirii tuturor detaliilor, a ambianței. Mulți își aleg și o anume perioadă a zilei, o anume dată cu semnificații puternice, care îmbracă tristul eveniment cu înțelesuri profunde, justificative (un tînăr american, lucrător la o fabrică de artificii și explozibile, a aruncat în aer un depozit în care se afla, chiar în ziua aniversării căsătoriei; în felul acesta, soția lui obținea cel mai dorit „cadou", și anume acela al despărțirii pe care el n-o înțelegea decît prin moarte).

Cu toate acestea, în presa franceză (L'Evenement du Jeudi) există relatarea telegrafică a unei sinuciderii care tinde — cu mari șanse — spre calificativul de originală. Despre ce este vorba? Un mezelar din Ann-masse (Haute—Savoie) era copatron la o prăvălie de profil. Lucrurile începuseră să șchioapăte, înfloriseră certurile și acuzele reciproce. La un moment dat, se ajunge la încăierare și mezelarul își ucide, fără premeditare, asociatul. Poliția află în cele din urmă făptașul. Are loc o arestare prin surprindere. Și aici începe, de fapt, procesul psihologic ce a condus la sinucidere. Copleșit, probabil, de remușcări dar și îngrozit de perspectiva unei detenții foarte lungi (întîmplarea a avut loc în 1986, cînd pedeapsa capitală fusese abolită în Franța), eroul nostru plănuiește o sinucidere ad-hoc.

Ajuns la comisariat, își așteaptă rîndul la interogatoriu, bine păzit de gardieni. Arma o avea însă la el, în ciuda percheziției .Ei bine, această armă n-a fost altceva decît un... sandwich cu salam! Într-o clipă de disperare și fără să dea nimic de bănuit, mezelarul se sufocă pur și simplu cu acel sandwich, introducîndu-l forțat pe git. Luați prin surprindere de originalitatea autoatentatului, paznicii n-au mai putut face nimic... Deși informațiile noastre nu sînt exhaustive, se pare că această sinucidere este, totuși, un unicat.

Tot valoare de unicat are și următorul caz, care aparține însă deviațiilor mintali. Este vorba de un „serial killer", un ucigaș profesionist cu victime „pe bandă". Între 1975 și 1978, Tim Burdock a omorît peste zece femei. Acest asasin feroce obișnuia să-și violeze victimele, apoi să le chinuiască cu instrumente bine alese și în cele din urmă le introducea în apă, în cadă, unde le electrocuta. Ceea ce este de notat la acest dement înfiorător este apetitul pentru studierea propriilor fapte cu ajutorul casetelor video. El își înregistra toate gesturile incalificabile și ulterior viziona ore în șir masacrele. Toate documentele video au fost analizate de poliție și ele au constituit unicele dovezi ale crimelor lui (cadavrele erau secționate și împrăștiate pe mai multe autostrăzi, ale mai multor state americane). Și iată că tentația omorului filmat l-a condus — providențial pentru alte potențiale victime — spre înregistrarea propriei morți. Probabil că acea minte malefică credea că își va putea viziona sfîrșitul?! Nu se știe cu precizie, cert este că aceeași instalație simplă cu care-și curenta victimele în baie a folosit-o și la sinucidere. Îmbrăcat cu costumul său cel mai bun — în care a fost găsit de proprietarul blocului —, el a întrat în apă cu cele două fire ale cablului electric. Formidabilul ciné-verité al casetei video n-a durat decît un minut, dar ce minut!

PAUL IOAN

● **ȘTIINȚA ȘI CICLOANELE.** Oamenii de știință nu au reușit pînă în prezent, în ciuda eforturilor depuse de-a lungul multor decenii, să împiedice un ciclon să se dezvolte. Așa că „John", „Eveline", cicloane care s-ar putea să se abată deasupra unor țări ale lumii (denumirea lor este o anticipație) își vor face de cap, fără ca omul să poată să le diminueze forța lor de distrugere. În SUA s-a pus la punct tehnica lansării în ochiul ciclonului a unor cristale de iodură de argint, destinate a provoca ploaia și a bloca procesul dezvoltării. Ea nu a dat rezultate. Un ciclon poate elibera o energie de 200–300 kilotone de echivalent TNT pe secundă. Este de 10–15 ori puterea bombei lansate asupra Hiroshimei!

● **INTENSIFICAREA CONLUCRĂRII EUROPENE.** Prin crearea unui statut de asociere pentru partenerii NATO, care nu sînt membri ai Comunității Europene, s-a trecut la intensificarea colaborării între aceste națiuni, pe un spațiu geografic colosal de mare. Referindu-se la acest aspect, ministrul de externe al Germaniei, Klaus Kinkel, sublinia: „nu există nici o contradicție între Uniunea Vest-Europeană și Alianță, ele nu se concurează ci, dimpotrivă, se completează reciproc în vederea creării unei noi structuri de securitate în uriașul perimetru cuprins între Vandcouver și Vladivostok (cuprinzînd continentul nord american, Europa și Rusia) bazate pe transparență și încredere.

● **EXPLOZIA (ȘI MIGRAȚIA) DEMOGRAFICĂ, O PROBLEMĂ CONTROVERSATĂ.** Este aceasta, neîndoios, o problemă care apasă pe umerii umanității. Poate cea mai mare cu care lumea s-a confruntat vreodată. Ea nu este nouă, dar explozia demografică se manifestă la sfîrșit de secol și început de mileniu într-o manieră dramatică, datorită mai ales fluxurilor migratoare către țările bogate. Pînă nu de mult, fluxurile migratoare se manifestau în zonele foamei din emisfera sudică. Dispariția imperiului sovietic a dus la crearea unor noi centre ale foamei, ale mizeriei și războiului civil care vor provoca exodul populațiilor.

● **TRENURI DE MARE VITEZĂ ȘI ÎN RUSIA.** Prima garnitură a unui asemenea tren va circula la 1 august 1999, pe traseul Moscova — Sankt–Petersburg. Cu trei ani mai devreme, un TGV rus va face legătura între Sankt–Petersburg și Novgorod, iar în 1997, un bolid feroviar va circula între Moscova și Tver. Construcția magistralei va începe lîngă Sankt–Petersburg, în acest an. Se intenționează construirea unei locomotive puternice, care să poată dezvolta o viteză de 300 pînă la 400 km/oră, apelîndu-se la specialiști care au lucrat în industria de armament. Este posibilă și varianta recurgerii la tehnologia franceză, în cazul în care în țară nu se va reuși realizarea unei locomotive electrice performante și de mare viteză.

● **AIRBUS SAU BOEING?** Încă din octombrie 1990, Societatea aeronautică „Boeing" lansa noul său program de fabricare a modelului „B-777". Este vorba de un bioreactor de mare capacitate (pînă la 390 pasageri) și o rază mare de acțiune (7 700 km); concurent al avionului Airbus „A 330", care avea un avans de fabricație de un an și numeroase comenzi. Și pentru a nu fi mai prejos decît „A 330", cu rază de acțiune de 8 800 km, Boeing are în vedere o versiune perfecționată a lui „B-777", care va putea transporta 320 pasageri la o distanță de 12 300 km.

magazin

Femina Club

SĂ ÎNVĂȚĂM SĂ NE PĂSTRĂM SILUETA

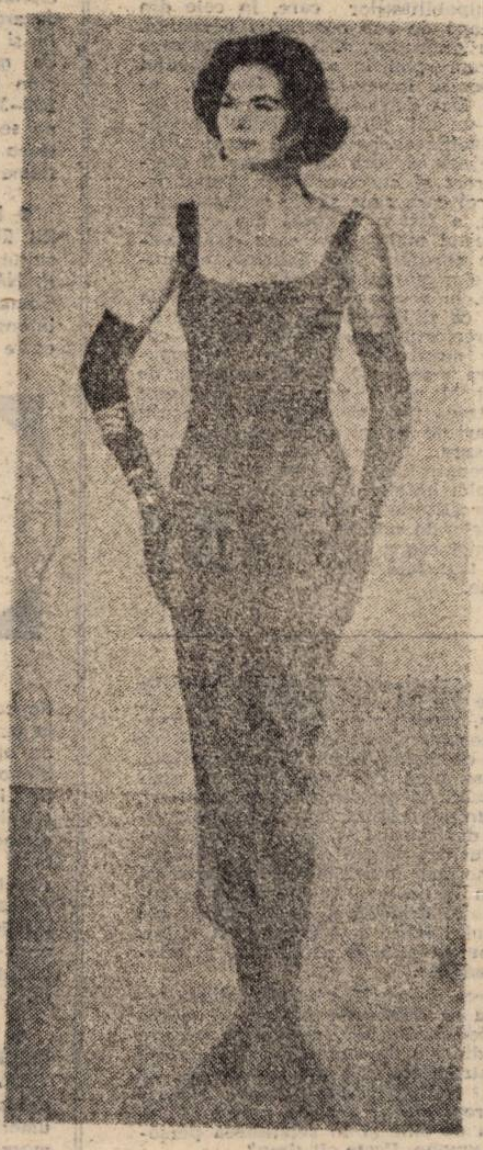

Adevărate sau false, o mulțime de idei circulă pe seama alimentației, a obiceiurilor alimentare, a repercusiunilor acestora asupra siluetei noastre. Specialiștii dieteticieni consideră că fiecare dintre noi (mai ales femeile) avem de cîștigat în măsura în care, fiind în cunoștință de cauză, pornește o adevărată vînătoare împotriva ideilor false. În consecință, ei ne propun să luăm aminte la cîteva elemente. Așadar :

■ **Să nu optăm niciodată pentru înfometare**

A impune organismului privațiuni alimentare severe, sărind peste una sau mai multe mese pe zi este nu numai o greșeală, dar și un chin ineficient. Organismul va declanșa un mecanism de autoapărare, reducîndu-și cheltuielile, menținîndu-și cît mai mult posibil rezervele adipoase de care dispune. De asemenea, regimurile alimentare deosebit de stricte au șanse numeroase de a perturba buna funcționare a centrilor sațietății : senzația de foame ca și cea de sațietate nu mai este pregnantă, dar acest lucru nu este un avantaj deoarece, de cele mai multe ori, ele se confundă. De aceea se impune o alimentație corectă, echilibrată, cu măsură, deloc anarhică sau bazată pe privațiuni severe. Organismului trebuie să i se asigure într-un ritm normal metabolic suportul energetic de care are nevoie pentru a funcționa în bune condiții.

■ **Consumul de edulcorante prezintă inconveniente**

În primul rînd, consumul edulcorantelor nu ne dezvață de gustul și apetitul pentru dulce. În al doilea rînd, edulcorantele pot priva organismul de cantitatea de energie adusă de glucidele reale. Enzimele preparate de organism pentru a digera zahărul rămîn inutilizate producînd desigur perturbări. De aceea consumul de edulcorante trebuie să fie moderat, deloc exclusivist.

■ **Formula 2P + C (pîine, paste + cartofi) nu trebuie suprimată**

Indiferent de regimul alimentar la care recurgem, este greșit să îndepărtăm diferite categorii nutritive (proteine, glucide, lipide, vitamine, minerale). De aceea, în fiecare zi organismului trebuie să i se asigure o sursă complexă de glucide. Specialiștii ne amintesc că 30 g de pîine au un aport de 80 calorii iar 2,5 g proteine vegetale conțin fibre, complexul de vitamine B, magneziu etc.

■ **Să nu uităm de grăsimile nevăzute din alimente**

Adesea, ne speriem de o bucățică de unt (80 cal.) sau de o lingură cu ulei de floarea soarelui (90 cal.), dar uităm că 18 g de materie grasă dintr-o friptură pot avea un aport de 160 calorii.

■ **Nu există produse care să dizolve grăsimile din organism**

Specialiștii ne asigură că în ciuda ideilor care circulă pe seama unor produse medicamentoase, fibre alimentare sau ceaiuri, care ar avea virtuți de dizolvant al grăsimilor, numai mișcarea, activitatea sportivă pot face această minune.

■ **Medicamentele anti-foame sînt periculoase**

Să nu uităm efectele lor secundare ! Să ne amintim că ele sînt destinate celor cu voința paralizată, lipsiți de capacitatea de a se menține într-un echilibru alimentar care să asigure sănătatea și frumusețea organismului.

■ **Apa, un „aliment" indispensabil**

Apa trebuie să fie prietenul nostru nedespărțit. Dacă e minerală, prietenul nostru e și mai prețios. Ne dăruiește o mare cantitate din necesarul de minerale și oligoelemente. Acestea pătrund în celule prin simplu osmoză. Bine hidratate, acestea pot funcționa mult mai bine. În plus, apa micșorează senzația exagerată de foame, fiind un decontractant al stomacului.

■ **Un regim pe termen lung asigură o siluetă frumoasă**

Este adevărat, pentru că organismul se adaptează la o alimentație redusă cantitativ, la atît cît are nevoie. O alimentație peste necesar obligă organismul care consumă doar o parte să depoziteze.

INDISCREȚII

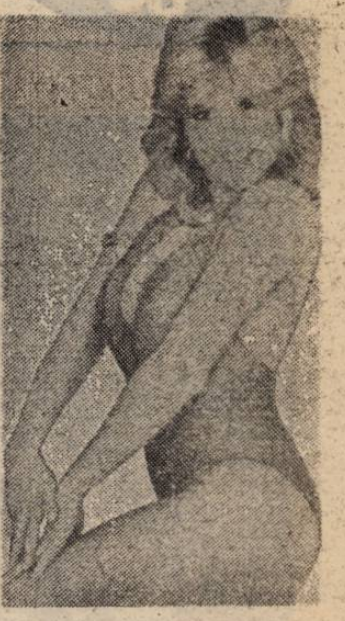

Farmecul Samanthei Fox

Despre Samantha Fox se spune că atunci cînd face duș vîrfurile degetelor de la picioare nu i se udă. Aluzie, desigur, la opulența sînilor care au făcut o la fel de celebră ca și cîntecele interpretate de ea. În ziua în care unele publicații au anunțat că dimensiunea bustului său a scăzut de la 90 D la 85 C, frumoasa cîntăreață a simțit că dezamăgirea fanilor poate fi un semn al pierderii succesului. Speriată probabil a rostit : „Am slăbit bestial !" Dar, în cele din urmă, bomba sexuală acum cu bustul ușor subțiat, s-a consolat considerînd că a cîștigat în greutate la nivel cerebral. De la înălțimea celor 38 discuri de aur și de platină și a experienței artistice obținută de-a lungul a zece ani de carieră, Samantha Fox afirmă : „Acum sînt o adevărată femeie, o femeie cu cap". Și visează să facă în continuare muzică, dar și film. Să-i urăm succes.

E bine să știm

Accesoriile din piele albă sînt deosebit de elegante, dar, din nefericire ele își pierd repede strălucirea, noblețea. Pentru a le readuce la albul imaculat inițial le putem freca ușor cu o țesătură curată îmbibată în alcool de 70°.

Cartofi de ciocolată

Ingrediente : *1/2 kg biscuiți tocați, 50 nuci tăiate cu cuțitul sau zdrobite cu sucitorul, 3 linguri cacao, o jumătate pachet unt, un sirop gros din 300 g zahăr și 300 g apă, esență de rom, coajă de lămîie și portocală.*

Se amestecă totul și se dă la rece.

Se fac bulete potrivite ca mărime care se tăvălesc prin ciocolată menaj, rasă, cacao sau fulgi de nucă de cocos. (I.S.)

Rubrică realizată de AURORA POPESCU

*CRONICA modei

Voi fi cea mai frumoasă...

Gustul pentru a arăta îngrijit și, desigur, gustul pentru frumos se învață în copilărie. Armonia, echilibrul, eleganța se pot învăța și prin timbajul vestimentației. Să privim așadar și să alegem cu grijă hainele copiilor noștri (A.P.)

UN SURÎS NESĂȚIOS

Machiajul buzelor este o artă. Sigur, se poate spune, că machiajul artistic, rafinat, sofisticat, trebuie să fie ajutat și de mama natură. Și ce să faci dacă buzele nu sînt frumos conturate de la natură, nu sînt pulpoase, nu dau senzația de prospețime ? Nu este o tragedie. Cu un creion se poate modifica imperceptibil conturul lor, apoi, pe suprafața buzelor se trece un prim strat de ruj ușor onctuos cu calități vitaminizante. Urmează o pudrare fină peste care se aplică din nou un strat de ruj. Pentru ca zîmbetul să aibă mai multă strălucire se poate adăuga un pic de ruj sidefat pe mijlocul buzei inferioare. Miracolul se produce.

PUTEREA DRAGOSTEI...

■ Puterea dragostei ? **Cum se poate salva dragostea conjugală dacă traversează momente grele ? Foarte simplu ! Este suficient să divorțezi ! Nu, nu e o glumă ci o rețetă deosebit de eficientă, aplicată cu succes de zece ani de binecunoscuta cîntăreață Amanda Lear. După divorțul de Alain Phillippe, de fostul ei soț o leagă o dragoste fierbinte. „În fiecare lună îi trimit o invitație pentru o noapte de amor. Dacă unul dintre noi dorește să-l vadă pe celălalt mai devreme, ne înțelegem în scris. Niciodată nu folosim în acest scop telefonul, care este un adevărat „ucigaș al dragostei" – declară Amanda.**

Oare metoda Amandei nu este prea excentrică ? „Poate, dar ea funcționează ireproșabil. De 10 ani nu ne-am înșelat niciodată", ripostează cîntăreața.

MAGAZIN global

VOM SPUNE ADIO MĂȘTILOR DE GAZE?

Arma chimică, născută în vîltoarea primului război mondial, într-un moment cînd încordarea beligeranților și voința lor de a învinge atinsese apogeul, a avut un destin neașteptat. Înainte de a începe cel de-al doilea război mondial, ea era sperietoarea armatelor și a populației civile. Toate statele distribuiseră măști de gaze viitorilor combatanți, care le-au purtat în mod inutil în ranițele lor de-a lungul și de-a latul Europei și al celorlalte teatre de război.

La întrebarea: „de ce nu a fost folosită arma chimică în cel de al doilea război mondial?" nu se poate da un răspuns cert. În orice caz motivul nefolosirii nu a fost de ordin umanitar. Căci bomba atomică este mai ucigătoare decît gazele de luptă și a fost folosită totuși. Poate că teama reciprocă de riposta adversarului a fost motivul abținerii. Un argument în favoarea acestei ipoteze este faptul că germanii au folosit totuși gazele otrăvitoare, dar pe ascuns, în lagărele de concentrare, unde milioane de evrei au fost uciși rapid cu gazul Tabun.

După cel de-al doilea război mondial, pe postul de sperietoare a armatelor și a populației a trecut arma atomică. Și, așa cum s-a întîmplat întotdeauna în istoria modernă, armele căzute în desuetudine în țările bogate au fost preluate cu sîrg de statele mai sărace. Astfel, arma chimică s-a trezit la o nouă viață, devenind „bomba atomică a săracului". Este adevărat că ea prezenta toate calitățile necesare unei arme „populare". Relativ ușor de fabricat, ieftină, cu aplicare rapidă și diversificată și mai ales înspăimîntător de eficace și practic imparabilă. Atacul chimic cauzează un șoc psihologic paralizant. La neliniștea permanentă care precede momentul lansării substanțelor otrăvitoare se adaugă panica bombardamentului și spaima de a vedea camarazii prăbușindu-se în chinuri atroce. Îmbrăcarea rapidă a costumului de protecție și așezarea măștii de gaze necesită un antrenament riguros. Urmarea imediată a acestor acțiuni este o înăbușitoare singurătate. Sub costum și mască devine aproape imposibilă comunicarea cu cei din jur iar simțul pipăitului dispare. Cel mai mic efort devine rapid epuizant și acte imperios necesare, cum ar fi a bea sau a mînca, devin imposibile. Combinezonul ermetic se transformă în etuvă, provocînd o asudare intensă. Ochelarii măștii se aburesc și respirația devine dificilă.

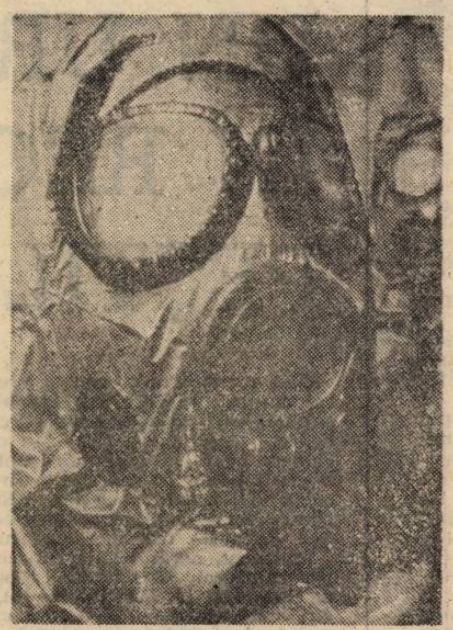

■ **Masca de gaze singură nu asigură o protecție eficace, deoarece gazele neurotoxice sînt absorbite și prin piele. Soldații americani dispun de un combinezon special care îi izolează complet de mediul exterior.**

■ **Locuitori ai orașului irakian Holabjah care și-au pierdut viața, fulgerați de gazele neurotoxice lansate de armata lui Saddam Hussein.**

S-a calculat că valoarea combativă a trupelor cu arma chimică scade cu 20—40% în cadrul unei clime europene. Cît despre populația civilă, ea este sortită pieirii rapide sau claustrării în adăposturi ermetice supraaglomerate, dacă acestea au fost pregătite din vreme.

În perioada postbelică fabricarea gazelor de luptă de către marile puteri a mai continuat în timp, stocurile acumulate atingînd niveluri uluitoare (40 000—60 000 t numai pentru Rusia). Apoi, ștafeta a fost preluată de unele țări islamice cu conducători „de mînă forte". Aceștia au depus eforturi intense pentru a-și dota arsenalele cu arma chimică. Totul s-a petrecut în mare secret pînă cînd au apărut primele „aplicații pe teren". Ele au găsit o ocazie excelentă în războiul dintre Iran și Irak, cînd ambele tabere au folosit din plin gazele de luptă.

Este un fapt incontestabil că atacurile cu iperită sau fosgen îndreptate de Saddam Hussein împotriva infanteriei iraniene insuficient protejate și pregătite au avut efecte devastatoare. Ele au permis, în iunie 1988, recucerirea insulelor Majnoun de către Irak. Experiența războiului chimic însușită de armata irakiană a permis lui Saddam Hussein să exercite o presiune psihologică considerabilă asupra Israelului în timpul operației „Furtună în deșert".

De altfel Saddam Hussein nu a pregetat să folosească gazele otrăvitoare chiar împotriva propriilor săi supuși, Kurzii de pildă.

Se pare că tocmai aceste reeditări, e drept, la scară mai mică, a hecatombelor din primul război mondial (100.000 de morți și 1.500.000 gazați) au sensibilizat opinia publică mondială față de problema interzicerii armei chimice, astfel că, săptămîna trecută, s-a ajuns la semnarea, la Paris, a unei Convenții asupra armelor chimice. Această Convenție, la care au aderat 127 țări, interzice folosirea și producerea armelor chimice, prevăzînd distrugerea stocului existent într-o perioadă de 10—15 ani. Ea stipulează și înființarea unei Organizații internaționale, cu sediul la Haga, care va asigura controlul punerii în practică a prevederilor Convenției.

Din păcate, cea mai mare parte a țărilor arabe au refuzat să semneze Convenția de la Paris, motivînd prin amenințarea nucleară a Israelului, astfel încît tocmai statele implicate mai ferm în înarmarea chimică nu s-au angajat să renunțe la această formă de război la fel de condamnabilă ca și războiul nuclear.

ADRIAN MINTULESCU

Forța atomului, mit și realitate

Cînd Enrico Fermi a pus la punct prima pilă atomică jumătate din Europa era ocupată de naziști, iar Japonia deținea poziții strategice esențiale în Oceanul Pacific. Singura posibilitate de a cîștiga războiul pentru America cea prin excelență izolaționistă (pînă în momentul Pearl Harbor — 7 decembrie 1941) era investirea masivă de capital în industria armamentului. Și președintele Roosevelt a investit într-adevăr multe miliarde de dolari în cercetarea și dezvoltarea unui fenomen practic necunoscut pînă atunci — „fisiunea nucleară".

Niciînd în istoria umanității un concept științific încă nebulos nu devenise atît de rapid un „produs" finit. Este vorba, bineînțeles, de proiectul „Manhattan". Între descoperirea fisiunii nucleare la Berlin și lansarea primei bombe nucleare asupra Hiroshimei au trecut numai șase ani și jumătate. Enrico Fermi reușea să demonstreze, la 2 decembrie 1942, că energia degajată prin fisiunea nucleară este efectiv „utilizabilă". **Prima reacție în lanț înregistrată în pila de uraniu instalată sub tribunele stadionului universitar din Chicago marca veritabilul debut al erei atomice.**

Mulți dintre cercetătorii participanți la proiectul „Manhattan" sperau să utilizeze noua sursă de energie pentru încălzirea imobilelor sau iluminarea stadioanelor. Dar obiectivul fixat de oamenii politici a fost cu totul altul: punerea la punct a unei arme, cît mai rapid cu putință. Washingtonul era convins că se află în competiție contra-cronometru cu Bereimel și voia să evite situația-limită în care naziștii ar fi dispus primii de bomba atomică. Roosevelt și Truman recunoscuseră faptul că țările care posedă armele nucleare și sînt gata să le folosească pot influența de o manieră decisivă politica mondială. Exploziile nucleare de la Hiroshima și Nagasaki au constituit o dovadă atroce în acest sens.

Era lesne de anticipat reacția opiniei publice în privința tolerării noii tehnologii nucleare. Expresia consacrată ulterior, cea de „utilizare a energiei nucleare", s-a bucurat mai tîrziu de adeziunea majorității opiniei publice. Niciodată pînă atunci progresul tehnic nu a mai avut nevoie să fie calificat drept „pașnic" pentru a suscita aprobarea opiniei publice. Dar o campanie publicitară fără precedent a reușit să confere energiei nucleare un loc în aprovizionarea energetică a omenirii. Sloganurile publicitare susțineau că electricitatea de origine nucleară va fi atît de rentabilă, încît nu va mai fi necesară utilizarea contoarelor pentru energie în locuințe. Tot sus și tare se afirma că avioanele, navele și chiar automobilele se vor deplasa într-o zi cu energie atomică. Acest lucru ajunsese să nu mai deranjeze pe nimeni. În prezent, circa 70 la sută din electricitatea produsă pe glob este de origine nucleară, în Franța acest procent depășind chiar „pragul" de 75 la sută.

Concomitent cu construirea reactorilor cu apă grea și apă ușoară, a supergeneratoarelor cu neutroni lenți și neutroni rapizi, dezvoltarea bombelor atomice continua într-un ritm susținut. Bombele H, bombele cu neutroni și rachetele intercontinentale cu ogive multiple au devenit prezențe constante pe arena „războiului rece". Cele circa 2 000 de experiențe nucleare efectuate pînă în prezent au adus de nenumărate ori în memoria locuitorilor Terrei amenințarea „distrugerii mutuale asigurate": cel care va trage primul va muri în faza a doua a conflictului. Posibilitatea distrugerii vieții pe Pămînt a fost asociată cu teribilele imagini filmate la Hiroshima.

ȘERBAN FILIP

Curajul de a spune adevărul

Pentru a contribui la lupta împotriva delicvenței și a celor care în diferite moduri încalcă legea, Uniunea industrială din Napoli, a realizat un fel de carte poștală anti-camora, care este atașată re-

vistei editate de societatea respectivă și intitulată „Team". Cititorii publicației (al cărui cuprins este lesne de presupus) pot detașa cartea poștală și o pot expedia tuturor factorilor publici, politici, cetățenilor etc., atrăgîndu-le atenția asupra marelui pericol pe care îl reprezintă activitatea mafiotă și a le cere să înlăture frica și să depună toate eforturile posibile pentru a contribui la acțiunile împotriva „racheților", care terorizează în mod special proprietarii unor unități industriale și ai unor magazine.

Pentru persoanele uituce

Este cunoscut faptul că cea mai neglijentă atitudine față de aparatură, instalația electrică și consumul lor de energie se observă în hoteluri. Părăsind camera hotelului, mulți oaspeți nu sting lumina, radioul și televizorul.

În hotelul „Mandarin" din Singapore a fost introdus un nou sistem de utilizare a energiei care face posibilă economisirea a peste 10% din curentul electric consumat, fără să fie afectat confortul oaspeților. În fiecare cameră este montată o cutie de control prevăzută cu un orificiu în care oaspetele introduce un disc special profilat care constituie corp comun cu cheia încăperii. La deschiderea ușii, după introducerea discului în orificiul cutiei, încep să lucreze consumatorii electrici. Atunci cînd la ieșirea din cameră oaspetele încuie ușa toți consumatorii sînt deconectați în mod automat.

Neutroni contra teroriștilor

Pentru a mări eficiența controalelor antiteroriste din aeroporturi, firma franceză „Sodern" a pus la punct, în colaborare cu administrația pentru energie atomică, un nou sistem de inspectare a bagajelor. Denumit „Eden", noul aparat promite să schimbe din temelii „tehnologiile" de control.

Într-adevăr, „radiografierea" valizelor cu ajutorul radiațiilor Röntgen sau detectarea urmelor de gaze degajate pentru depistarea bagajelor suspecte sînt înlocuite prin iradierea acestora cu un flux de neutroni. Cele cca. 100 de miliarde de particule emise într-o secundă activează atomii substanțelor conținute în bagaje.

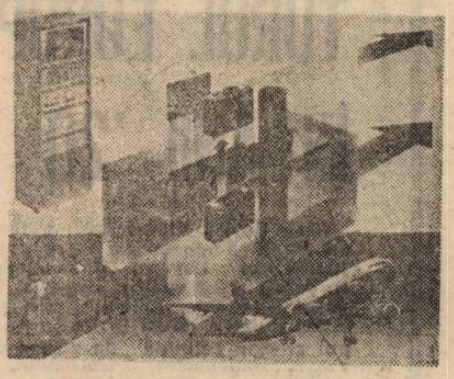

Senzori speciali identifică apoi automat compoziția chimică a acestora. Pe această cale se pot detecta cu usurință nu numai explozibilii expediați de teroriști, ci și cele mai diferite categorii de droguri ascunse de traficanți.

Noul sistem de control va fi amplasat în curînd pe zece aeroporturi franceze. Capacitatea sa de lucru este de 700 pînă la 1200 de valize pe oră, iar precizia de 899,8%. Eventualele bagaje suspectate sînt scoase imediat, în mod automat, din fluxul de control.

Și încă un amănunt. Iradierea cu neutroni este atît de slabă încît ea nu afectează în nici un fel obiecte sensibile cum ar fi filmele fotografice și cinematografice, aparatura electronică sau alimentele.

Nr. 3 (1639) din 23 ianuarie 1993

DESPRE COGNAC, LA EL ACASĂ

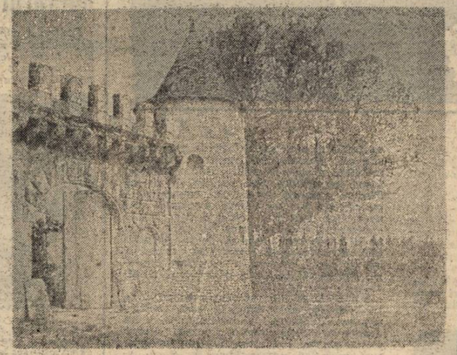

Istoria celebrei regiuni franceze Cognac este, înainte de toate, o istorie a cognacului, o veritabilă apă vie, apreciată în întreaga lume. Cognacul a impus regiunea în ochii întregii lumi de o manieră extraordinară. Impresiile numeroșilor vizitatori ai regiunii Cognac sînt multiple: visuale, olfactive și mai ales, (de) gustative și le demonstrează acestora ce frumoasă și dulce este viața celor care trăiesc aici. „Țara cognacului" este un peisaj verde, luminos, tihnit dar în care totuși, se practică o activitate feroce. Încă din secolul al XVII-lea, Cognac a devenit unul din orașele cele mai cunoscute din lume.

Inscripția „Torula compagniensis richon" care înnegrește acoperișurile caselor, panourilor de pe marginea străzii care fac reclamă diverselor mărci de cognac, pancartele micilor producători care „vînd în direct", mirosul dulce și pătrunzător care provine de la distilerii, începînd din luna decembrie, totul amintește suveranitatea cognacului.

Cine intenționează să viziteze „Țara cognacului" va avea ce să admire (nu numai ce să degusteze): un castel din secolul al XVI-lea, cursul Charentei care șerpuește lin, biserica Saint-Leger. Călătoria poate continua în zonele în care cognacul prinde viață: Jarnac, Segonzac și Bourg-Charente, printre vechile castele și biserici romane. Pe traseul călătoriei poate fi înscrisă o vizită la muzeul cognacului, sau la muzeul șaunelor. Orașul Cognac, situat în vestul Franței, pe Charente, cu numeroasele sale monumente din perioada Renașterii și muzeele sale renumite, constituie cu siguranță, un loc care merită să fie vizitat.

Cognacul provine de pe urma unei duble distilări, care se face în inima unui „alambic charentez" din aramă roșie. După eliminarea alcoolurilor la început și sfîrșitul operației de distilare, nu se păstrează decît inima „apei vii". Aflată în acest moment la un nivel de concentrație alcoolică de 70°, cu aspect incolor, ea nu se va colora decît odată cu trecerea anilor, în recipiente de stejar, pe măsură ce alcoolul său scade în putere. În mod natural, acest lucru ar dura 50 de ani, spre a se ajunge la o concentrație de 40°, care face cognacul să fie consumabil în cele mai bune condiții. Pentru a se grăbi acest procedeu, se adaugă apă distilată. Diferitele calități de cognac vor fi elaborate ulterior, pleînd de la cuvele galbene și mai puțin galbene. Denumirea XO de pe unele etichete, spre exemplu, care înseamnă „extra old", desemnează cognacul cu o vîrstă respectabilă, cuprinsă între 10 și 70 de ani. La rîndul său, o altă marcă apreciată în mod deosebit de consumatorii din lumea întreagă este VSOP (very superior old pale), nu depășește în general, o vechime mai mare de 25 de ani.

În Anglia, cognacul este servit în general sub formă de long drink împreună cu gingerale, în Canada se folosește apă de Vichy sub formă de gheață, iar în Japonia se servește în funcție de felul de mîncare aflat în acel moment pe masă. Oricum ar fi servit, însă, cognacul rămîne același mare ispită pentru orice om de pe planeta Pămînt. Cuvîntul de încheiere îl acordăm marelui Talleyrand: „Se ia paharul în căușul palmei, se încălzește, se agită, dîndu-i un impuls circular, pentru ca băutura să-și reverse parfumul. Apoi acesta este inspirat... iar apoi, domnule „se toastează".

ȘERBAN FILIP

Bicicletă pliabilă

O soluție originală în construcția bicicletei pliabile a fost propusă de specialiștii englezi. Desfăcută, noua bicicletă are aspectul unui triunghi pe roți. Masa sa este de 10 kilograme, cadrul fiind confecționat din aluminiu iar roțile din masă plastică. Locul de fixare al șeii și al pedalelor poate fi deplasat pe cadru în funcție de statura bicicliștilor. Două roți cu o curea dințată. Noul model de bicicletă a fost prezentat la Amsterdam în cadrul unei expoziții tradiționale consacrate mijloacelor de transport pe două roți.

TURUL EUROPEI CU BICICLETA ÎN ANII '20

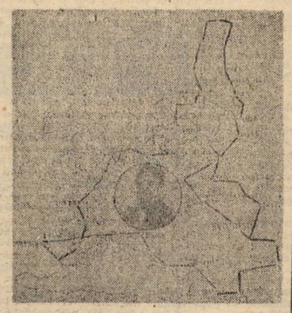

Gina Burileanu este prima femeie română care efectuează între anii 1927–1929 Turul Europei cu bicicleta. Parcurge cu acest vehicol Ungaria, Cehoslovacia, Polonia, Letonia, Estonia, Finlanda, Suedia (unde sărbătorește Crăciunul și este reținută de zăpezi pînă la Paști), Danemarca, Germania, Olanda, Belgia, Franța, Spania, Monaco și Italia. Traversează Marea Adriatică și ajunge, prin canalul Corint, în Grecia, la Pireu. Aici face al doilea Crăciun și rămîne pînă la Bobotează. În acest interval face mai multe deplasări și staționări în Atena. Din Grecia se îmbarcă pe vasul României, care o aduce în țară, la Constanța.

Întregul traseu, cu popasurile și întîmplările trăite în această călătorie sînt redate într-un mic volum intitulat „O călătorie cu bicicleta" editat în 1938 la tipografia Institutului de Arte Grafice Minerva din București. Din prefața volumului rezultă că Gina Burileanu și-a făcut de marinar, s-a născut pe vas, tatăl fiind comandant, pe care l-a însoțit atît în călătorii, cît și la vînătoare. A început școala la Turnu-Severin. La nouă ani a rămas orfană.

O lipsă mare a descrierii călătoriei și a popasurilor constă în faptul că nu se menționează datele calendaristice ale trecerii prin țările străbătute.

Perioada călătoriei 1927-1929 se deduce dintr-o dedicație dată pe carte unei familii, în care se menționează sub notarea anilor „de la prima femeie română ce a purtat cu cinste tricolorul și cinstea poporului român". Sub semnătura autoarei, de asemenea fără dată, se menționează, de către familia care a primit volumul, adresa autoarei: Str. Ion Procopiu Nr. 20, stația Poeț Arna.

Dr. VADIM NESTEROV

TELEX • TELEX

■ **Care este contribuția satelor la „efectul de seră" ținîndu-se seama de degajarea în atmosferă a zămislit poluanți, în principal dioxid de carbon, metan și clorofluorocarboni (CFC), care contribuie la încălzirea generală a planetei noastre. Contribuția cea mai mare o are Statele Unite — 17,2% din totalul gazelor emise. Urmează, în ordine, Brazilia 10,5%; Rusia — 10%; China — 6,6%; India — 3,9%. Luate în bloc, țările membre ale Pieței Comune s-ar situa pe locul al doilea, după S.U.A.**

■ **30 DE MW ÎN ANUL 2000. Aceasta ar putea fi puterea energetică instalată în Italia, în centralele solare pe fotovoltaice. Este mult? Este puțin? În Italia, costul kwh fotovoltaic este de circa 700 de lire, față de 150 cît costă cel produs pe bază de petrol. Există speranța ca în urma intensificării cercetărilor și elaborării unor noi tehnologii, prețurile la energie solară să scadă foarte mult, făcînd-o competitivă, ca în California. În Italia, ENEL a alocat 75 de miliarde de lire pentru cercetarea și construirea unei mari centrale fotovoltaice de 3,3 MW, a doua din lume ca putere instalată.**

■ **Efortul francez în domeniul exploatării energiei eoliene, care a debutat extrem de promițător în anii '70, după prima criză a petrolului, a slăbit foarte mult. Franța a ajuns ca urmare a slăbei susțineri financiare, să deținã ultimul loc în Europa occidentală în ceea ce privește ponderea energiei eoliene în balanța energeticii naționale.**

OMUL ȘI NATURA

UN URIAȘ ÎN REGATUL PEȘTILOR

Deși recunoscută pentru creativitatea sa, natura manifestă o zămislit puține animale atît de spectaculoase ca „manta bistros", acest mare calcan, a cărui deschidere poate să depășească opt metri și o greutate de patru tone. Un adevărat urias în regatul peștilor. El uimește pentru forța cu care poate efectua sărituri de peste trei metri deasupra apei.

În trecut, nefiind bine cunoscut, saltul sale erau considerate ca manifestări de agresivitate. La ivirea lui, pescarii din mările calde intrau în panică. Animalul inspăimînta nu numai din cauza dimensiunilor, ci și a apendicelor în formă de coarne pe care le poartă în partea din față a capului. În legende țesute pe seama sa, manta sărea în scopul de a răsturna bărcile, iar sub apă pentru a descoperi pe scufundători și ai tîri în adîncuri.

Calcanul manta a pierdut această „reputație", fiind cunoscut în prezent ca un animal pașnic. Foarte puțin sperios, el se „joacă" cu scufundătorii, care îl pot mîngîia.

Văzut de sus, seamănă cu un șal, de unde și acest nume pe care i l-au dat, prin analogie cu „mantila" cu care femeile andaluze își acopereau umerii în serile de toamnă.

Capul calcanului manta este plat, în formă de romb, mai mult lat decît lung, cu extremitățile laterale foarte ascuțite. Are o gură imensă, prevăzută cu 150–200 de dinți mici, plați, îngrămădiți doar pe maxilarul inferior. Hrana lui se compune din plancton, care este canalizat spre gura larg deschisă de către cele două apendice. Diametrul esofagului este atît de mic încît numai minusculele vietuitoare pot să treacă în stomac. Spre deosebire de alte specii de calcani „uriași" are coadă scurtă, lipsită de acul dințat. Pielea este zgrunțuroasă, așa cum o au rechinii.

Calcanii manta trăiesc în toate mările din zonele calde și temperate. Nu pătrund în bazinele închise, estuare și deltele fluviale.

Văzut de sus, seamănă cu un șal, de obicei singur sau în grupuri de trei — patru indivizi. O expediție italiană a avut șansa unică de a observa, în apropierea insulelor Dahlak situate în Marea Roșie, o „adunare" de mai mult de 50 de calcani.

Femelele nasc unul sau doi pui, care la naștere cîntăresc 10 kg.

Nu o dată se întîmplă să fie văzuți „manta bistros" înotînd la suprafața mărilor, cu extremitățile laterale bătînd apa, cu o mișcare bine sincronizată.

Cît despre saltu rile formidabile pe care se pare că le iubește, o ipoteză susține că ele s-ar datora dorinței uriașului calcan de a depăși numeroasele obstacole care îi stau în cale.

ION MANTA

CENTRUL BERLINULUI SE VA ÎNNOI

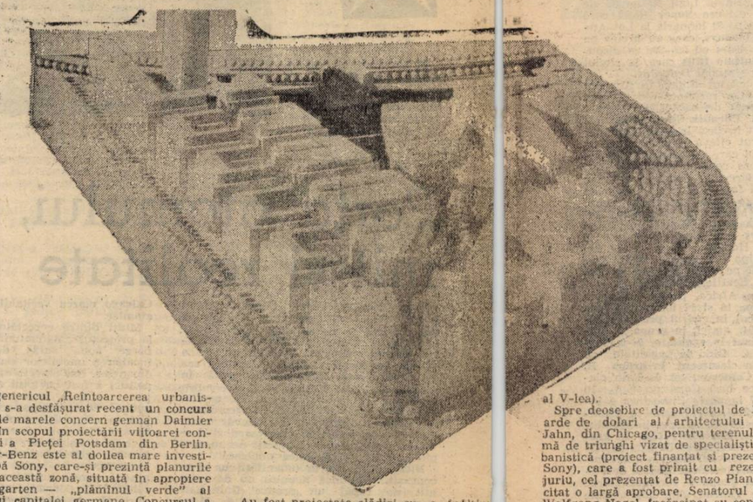

Sub genericul „Reintoarcerea urbanismului", s-a desfășurat recent un concurs lansat de marele concern german Daimler-Benz, în scopul proiectării viitoarei configurații a Pieței Potsdam din Berlin. Daimler-Benz este al doilea mare investitor, după Sony, care-și prezintă planurile pentru această zonă, situată în apropiere de Tiergarten — „plămînul verde" al centrului capitalei germane. Concursul a fost cîștigat de arhitectul genovez Renzo Piano, cel care a proiectat Centrul Pompidou la Paris. Fundația spectaculosului și complexului proiect al lui Renzo Piano va fi inaugurată în vara acestui an, iar întregul complex va fi terminat în 1997.

Complexul imaginat de arhitectul genovez cuprinde pentru Piața Potsdam, altădată locul cel mai frecventat din Europa, dar care s-a „deșertificat" odată cu divizarea Germaniei în 1945, numeroase birouri, locuințe, boutiq-uri, restaurante, cafenele, un hotel și un teatru muzical.

Au fost proiectate clădiri cu o înălțime maximă de 80 de metri și care converg în unghiuri ascuțite. Aleea Potsdam, dispărută în urma celui de-al doilea război mondial, va fi redeschisă sub formă de o lee pietonală. Biblioteca națională din Scharun, construită în 1978, izolată până în prezent, va fi integrată în ansamblu general. Renzo Piano a cîștigat competiția cu alți arhitecți renumiți din întreaga lume, printre care se numără și Oswald Unders (premiul al doilea), Arata Izosaki (premiul al treilea), Richard Rogers (premiul al IV-lea) și Hans Kollhoff (premiul al V-lea).

Spre deosebire de proiectul de 1,3 miliarde de dolari al arhitectului Helmut Jahn, din Chicago, pentru terenul în formă de triunghi vizat de specialiștii în urbanistică (proiect finanțat și prezentat de Sony), care a fost primit cu rezerve de juriu, cel prezentat de Renzo Piano a suscitat o largă aprobare. Senatorul berlinez Wolfgang Nagel, însărcinat cu construirea ansamblului arhitectural, a apreciat că arhitectul italian a „conceput străzi și clădiri care permit destășurarea unei vieți proprii unei mari metropole". Președintele juriului a fost plăcut impresionat de faptul că Renzo Piano „s-a adaptat cu respect" realităților istorice ale Pieței Potsdam, prin readucerea la viață a vechii Străzi Potsdam, dar și prin includerea singurei clădiri încă existente — cafeneaua Huth.

ȘERBAN FILIP

CARE ESTE VÎRSTA SPECIEI HOMO?

Redescoperirea într-un muzeu a unui fragment dintr-un os cranian, găsit în 1965 în preajma lacului Bâringo din sudul Kenyei, datat de o echipă de cercetători americani ca avînd o vechime de 2,4 milioane de ani, a provocat emoție în rîndul paleoantropologilor. Andrew Hill de la Universitatea din Yale (New Hayen) atribuie acest fragment de os temporal genului HOMO (căreia îi aparținem, după cum apreciază specialiștii pînă în prezent), fără a face însă precizări, adică dacă e vorba de **Homo habilis** sau altceva. El își susține afirmația cu o serie de caracteristice anatomice, cum ar fi poziția articulației maxilarului sau unghiul de la baza craniului.

Pînă în prezent, paleoantropologii căzuseră de acord că vestigiile descoperite în zona Koobi Fora, din apropierea lacului Turkana (Kenya) au vîrsta de aproximativ 1,9 milioane de ani, ca de altfel cele mai multe dintre fosilele atribuibile genului Homo și, mai precis, speciei **Homo habilis.**

Dar de data aceasta, distanța în timp obținută pe baza studiilor izotopice ale sedimentelor care înconjoară fosila este considerabilă și, bineînțeles, uimitoare. În favoarea ipotezei sale, A. Hill avansează două alte argumente: cele mai vechi unelte de piatră, în general asociate speciei Homo, sînt datate ca avînd 2,6 — 2,4 milioane de ani; în cursul acestei perioade, o răcire generală a climei ar fi putut să conducă la dispariția a numeroase specii de animale și la înlocuirea lor cu altele, mai adaptabile la noile condiții climatice. Hominidele ar fi putut să dea naștere atunci la două ramuri distincte, de-o parte **Homo**, de altă **Australopithecus boisei.**

Mai mulți paleoantropologi, printre care se numără Ph. Tobias, contestă alegerea caracterelor anatomice pe care Hill își fondează ipoteza. Ei contestă, punînd întrebări cum ar fi: cum poți să situezi genul **Homo** în linie evolutivă în raport cu hominidele, în special cu **Australopithecus africanus** și **Australopithecus boisei** care trăiau în aceeași perioadă în Africa?; cite specii a numărat genul Homo și în ce ordine s-au succedat?.

AURORA POPESCU

PRIN MUZEELE LUMII

MUZEUL NAȚIONAL AL COWBOY-LOR DIN OKLAHOMA CITY

Este unul din cele mai interesante și vizitate muzee din S.U.A., un muzeu al cărui denumire exactă este: „Muzeul național al faimoșilor cow-boys și centrul mostenirii vestului". El redă în esență, cu ajutorul unor reconstruiri, istoria cuceririi Vestului sălbatic. După cum se știe cuceririrea Vestului este un capitol aparte al istoriei americane care a atras mii de oameni, din multe țări ale lumii.

Cow-boys și indieni, vînători de animale cu blănuri renumite, negustori, fermieri și mineri, toți marii pionieri ai vechiului „Far West" sînt prezentați în această instituție de rang național. Departe de zgomotul traficului rutier, lîngă o splendidă pădure de pe dealul Persimmon într-un loc special ales, muzeul oferă o largă perspectivă. De aici se pot vedea zilnic cirezi mari de vite conduse de indieni ce merg la tîrgurile din Oklahoma, se poate asculta într-o liniște neobișnuită pentru localitățile americane sunete emise de „cîntecul" diferitelor păsări.

Structura arhitectonică a clădirii muzeului se aseamănă cu un urias cort cu faldurile agitate în bătaia vînturilor. Cînd este luminată noaptea, clădirea strălucește ca un adevărat foc de tabără. În fața muzeului, alături de steagul federal, fluturâ steagurile celor 17 state a căror istorie este descrisă în sălile muzeului — Arizona, California, Colorado, Idaho, Kansas, Montana, Nebraska, Nevada, New-Mexico, Dakota de Nord, Dakota de Sud, Oklahoma, Oregon, Texas, Utah, Washington și Wyoming. Muzeul se deschide cu o hartă uriașă (electronică) a S.U.A., pe care sînt marcate cele 17 state vestice, drumurile primilor cuceritori, localitățile înființate. Cu ajutorul unor reconstituiri sugestive, prin sunet și lumină sînt prezentate diferite aspecte din istoria cuceririi Vestului, din fauna și flora acestui intins teritoriu. Diorame uriașe și reconstituiri redau scene din viața cuceritorilor, din viața indienilor, renumitele cărute ale cow-boy-lor, localități cu hoteluri, ateliere, biserici și închisori.

Într-o sală este prezentată o colecție specială de artă vestică, formată din tablouri executate de renumiți artiști ca Charles Russell, Frederic Remington, Charles Schreyvogel, Thomas Moran, Henry Farny, Alfred Jacob Miller, Joseph Sharp etc. Tot aici sînt expuse și cîteva opere remarcabile ale artiștilor contemporani. O altă sală este dominată de o statuie uriașă executată de James Earle Fraser și este un simbol al înfrîngerii indienilor și al încheierii cuceririi Vestului. Statuia este înconjurată și de alte sculpturi tematice. În centrul clădirii se află sala expozițională a faimoșilor participanți la „rodeo", sala care, de asemenea, este dominată de o uriașă statuie de bronz executată de Bill Linderman (faimos rodeo de altădată), ce reprezintă un rodeo într-o poziță caracteristică. O altă sală cuprinde picturi și steaguri ale indienilor. În ultima sală denumită sala actorilor și pionierilor faimoși, se prezintă un istoric al concursurilor de rodeo din 1929 și pînă astăzi. Pe plăci speciale de bronz sînt înscrise, alături de portrete, numele cîștigătorilor de rodeo. La subsolul clădirii sînt reconstituite aspecte din viața pionierilor, drumuri prin munți, dificultățile, fauna și flora variată, vagoanele și linii de mină. Multe obiecte atestă importanta cuceririi acestor teritorii dar și distrugerea unei vechi civilizații.

Muzeul a fost deschis la 26 iunie 1963, în urma unei hotărîri speciale a Congresului american din 5 august 1957. În incinta muzeului (ca de altfel și în alte muzee) se fac lecții speciale despre revoluția nord-americană, tradițiile coloniale ale S.U.A., istoria războiului civil, cucerirea Vestului etc. O vizită la acest muzeu include și audierea unui concert de muzică country sau participarea la demonstrațiile de rodeo. Menționăm în încheierea acestor consemnări că printre membrii de onoare ai Consiliului de conducere al muzeului fac parte cunoscuți actori cîștigători ai premiilor Oscar ca Walter Brennan, Charlton Heston, Joel Mc Crea sau cînd trăia — John Wayne. De fapt, regretatul actor are exuvse alei mai multe obiecte personale din filmele care l-au consacrat.

STELIAN POPESCU

Porumbul transgenic...

Microbiologul Ron Lundquist din S.U.A. a pus la punct recent primul soi de porumb transgenic, obținut prin implantarea la porumbul obișnuit a unei gene care îi conferă rezistență la boli. Prin această tehnologie se obține sporirea vitalității și a rezistenței la boli a porumbului, reducînd totodată necesarul de pesticide. Utilizarea acestei varietăți ar permite obținerea unui spor de productivitate estimat la un miliard de dolari anual. Numai că acest progres are și unele inconveniente: semințele sînt, mai scumpe și nu pot fi produse decît de scară largă. Unii specialiști sînt nelinîștiți și de eventualele consecințe asupra sănătății umane pe care le-ar putea produce consumul unei asemenea cereale obținute prin manipulare genetică. Se estimează, de asemenea, că introducerea în cultură a porumbului transgenic ar duce la dispariția altor varietăți de porumb, fapt care ar putea cauza dezechilibre ecologice.

Un nou sistem de asamblare

Firma franceză Noretem a pus la punct un sistem de asamblare modular ce permite construirea rapidă, cu ajutorul elementelor standard, de montaje industriale robuste și precise. Noul sistem oferă o flexibilitate totală pentru realizarea oricărui tip de montaj — el este adaptat la utilizarea „fixărilor" orizontale și a celor verticale.

Sistemul Norelem este completat de o bibliotecă informatică privind toate elementele de asamblare, adaptată la toate sistemele de conceptie asistate de calculator. (S.F.)

Tezaur recuperat

Comoara Sfîntului Servatius din orașul german Quedlinburg face parte din tezaurul bisericii germane. Ea a fost conservată vreme de peste un mileniu la locul său de origine. Imediat după sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, au fost reașezate cîteva din lăzile în care fusese stocată comoara: 12 obiecte prețioase lipseau însă din inventarul acesteia. Au trebuit să treacă 45 de ani pentru a se găsi o pistă în încercarea de recuperare a acestora. Pista ducea la Whitewright (Texas). Astfel s-a ajuns la urmașii lui Joe Tom Meador, decedat în 1980, fost locotenent în armata SUA, aflat la Quedlinburg în 1945. După o lungă negociere purtată într-un spirit de respect reciproc, s-a obținut restituirea prețioaselor obiecte de artă, sustrase din tezaurul de la Quedlinburg.

Această comoară, în prezent completă, numără peste 50 de opere remarcabile de artă medievală. Realizate din aur, argint, fildeș și cristal de roc, impodobite abundent cu pietre prețioase, ele sînt o mărturie peste veacuri a semnificației istorice a tezaurului și a nivelului artistic ridicat atins în epoca respectivă. (S.F.)

Biblioteca magazin de proză scurtă

ȘI ZEII MOR, NU-I AȘA?

Pădurea fremăta în jur. O pasăre ascunsă în frunzișul întunecat tipa ascuțit, la intervale neregulate. De sus picurau razele soarelui, străbătînd prin spărturi invizibile în coroanele imense, cupolă sinistră de verde-mucegai. Poteca se încolăcea pe după trunchiurile groase, dispărînd sub tufișurile deasupra cărora izbucneau cînd și cînd corolele galbene, ciudate, ale florii de galin. Go se aplecase peste trupul decapitat și încerca să-i smulgă de la mîna stîngă lănțugul de aur de care atîrna plăcuța cu numărul.

— Lasă-l, vorbi încet Tin, privindu-l pieziș.

— De ce? șuieră Go, repezindu-și cu un gest arma care-i tot aluneca de pe umăr, lovindu-l peste față. E prada mea. Eu am vînat-o!

— Lasă-l! spuse mai încet Tin.

— Nu! se înfurie Go. Întoarse capul spre el: nu! E vînatul meu!

Apoi, cu un gest de nerăbdare, reteza mîna înmănușată. Fără să tîntească, Tin înfipse raza strălucitoare de asirt în pieptul lui, despicîndu-l în diagonală. Go se prăbuși fără zgomot în iarbă, împrăștiind un val de sînge peste trupul femeii fără cap. Arma cu teava stacojie, se rostogoli cîțiva pași mai departe, oprindu-se într-o buturugă.

Tin se apropie fără grabă; se aplecă, smulse lanțul de aur de la mîna lui Go, îl culese și pe celălalt din iarbă, apoi reveni către prizonier.

— Să mergem, spuse, orașul e încă departe.

Alf se desprinse de creanga de care se rezemase pînă atunci și porni înainte, cu ochii ațintiți de-a lungul potecii.

— De ce, l-ai omorît pe Go? întrebă el după o vreme, înaintînd cu pași mărunți și rupînd cu mîinile plasele vinețiii ale păianjenilor-carnivori, ascunși undeva deasupra capetelor lor.

— Era un element în plus. Și apoi, mai tîrziu, poate m-ar fi ucis el. Unul din noi trebuia să dispară.

— Nu înțeleg...

— Ești străin, păru că zîmbește Tin. Străinii nu au avut niciodată ce înțelege aici. Ei au murit.

— Deci va trebui să mor. Pentru ce nu m-ai ucis? încă?

— Prea multă vorbă, spuse Tin. Taci!

Mergeau. Liane galben-verzui se arcuiau de o parte și de alta a potecii, ca niște funii. Păsări necunoscute, cu penaj multicolor, săgetau fără veste aerul, apărînd și dispărînd după zidul verde; pe cărare, petele de soare se înmulțeau.

— Zeii au murit, spuse Tin. Trupurile lor, scoici în care au apărut perlele strălucitoare ale timpului, cadența zilelor, trebuie arse, iar cenușa împrăștiată în vînturile serii. Dar lucrul acesta nu-l poate face mîna niciunuia dintre noi.

Iarba înaltă își apleca fruntea peste picioarele încălțate în cizme lungi, cu turetci.

— Zeii au murit, repetă el. Altarele se vor părăgini cu încetul, statuile de ceară se vor topi, iar pădurea, pustiul vor năvăli peste oraș. Căci timpul a scăpat... Trupurile lor sînt... uscate.

— Înțeleg, Alf mișcă din cap. Mîinile, strînse în legături puternice, i se învinețiseră, umplîndu-i ochii de lacrimi. Ați așteptat un străin. Cineva din altă lume. Și după aceea, vol muri.

— Da.

— Nu!

Se oprise și întorsese capul. De sub casca fumurie, o șuviță bălaie îi alunecase pe frunte, dîndu-i aerul unui copil.

— Mergi, se încruntă Tin, ridicînd arma.

— Să ne așezăm, propuse el. Sînt obosit. De azi-dimineață mergem fără popas.

— Mergi! Tin săltă piedica. În depărtare se auzi un fîșnet.

— Nu, răspunse Alf. Și se așeză.

Tin îl privi o clipă, apoi întoarse încet mîna spre dreapta. Arma fulgeră de două ori și corpul lung, negricios al unui șarpe alunecă din văzduh la picioarele lui. Coada izbi de cîteva ori în stînga și în dreapta, cosînd iarba groasă, apoi se potoli într-o încolăcire neterminată.

— Bine, spuse și rămase în picioare. Odihnește-te. Dar nu prea mult. Lumina nu așteaptă.

— De ce l-ai omorît totuși pe Go?

— Bătrînii au trimis la vînătoare șapte perechi. Cine nu vinează nu se mai întoarce în Oraș.

— Dar vol ați vînat. De ce Go...?

— Unul singur trebuie să primească puterea. Numai astfel rezistă Orașul. Dacă ar avea-o doi sau mai mulți s-ar isca invidii, dorința de acaparare, războaiele ar fi inevitabile.

— Go știa?

Tin ridică din umeri.

— Cred că da. Înainte de plecare, fiecăruia i se spune ce are de făcut, ce are de înfruntat.

Un vijiit sfichiui ca un plesnet aerul.

— Ce-a fost asta? încercă să se ridice Alf. Simți cum pămîntul îi fuge de sub picioare, genunchii îi alunecau în ceva moale, nedeslusit.

— Hei! strigă, agitîndu-și brațele legate. Corpul i se scufundase pînă la genunchi în mlaștina colcăitoare, brusc avidă de trupuri vii. Aerul se înverzise în jur, nu se mai vedeau nici chiar coroanele arborilor mai scunzi, care pînă atunci aproape că-i intrau în ochi. Hei! repetă, unde ești? Ajută-mă!

În cîteva clipe mîlul rapace îi atinse soldul. Vinețiul din jur aproape că se înnegri. Fulgi de lumină colorată îi picurau cînd și cînd pe pleoape și atunci i se părea că zărește fulgerător frunzișul de deasupra, razele soarelui și chiar zborul agitat al păsărilor. Apoi totul se pierdea, redevenea închis, sters, alunecos. Gura îi era ciudat de uscată, iar buzele crăpate pînă la sînge.

(Va urma)

AUREL CARAȘEL

CEA MAI ORIGINALĂ CRIMĂ DIN LUME (V)

de GILBERT C. CHESTERTON

— Vă mulțumesc sir John, — spuse preotul cu o voce plictisită. — Cred că este mai bine să plecăm.

— Voi ordona imediat să coboare podul spuse gazda și peste cîteva minute zăngănitul construcției enorme și incredibil de vechi umplu castelul cu scrîșnetul unor pietre de moară. De data aceasta mecanismul ruginit a funcționat foarte bine și ei se pomeniră din nou pe malul acoperit de iarbă de pe cealaltă parte a șantului.

Deodată pe Grenby îl cuprinseseră frisoanele.

— Ce poznă o fi făcut fiul său? — strigă el în gura mare.

Părintele Brown nu răspunse. Dar cînd se opriră nu departe de castel, în sătulețul Pietrele Cenușii, unde trăseră la cîrciuma „Șapte stele", juristul constată cu destulă uimire că preotul nu intenționează să meargă mai departe; se încăpățînă, fără îndoială să rămînă în preajma castelului.

— Nu pot lăsa lucrurile așa cum sînt, — spuse el serios. — Am să trimit automobilul înapoi și desigur dumneavoastră puteți pleca cu el. Ați primit răspuns la întrebarea care nu era deloc complicată pentru că urmăreați să aflați dacă firma dumneavoastră poate împrumuta bani pentru proiectele tînărului Masgrave? Eu însă n-am primit răspuns la întrebarea mea, n-am aflat dacă tînărul este un soț corespunzător pentru Betty. Dar vol încerca să aflu dacă a făcut într-adevăr ceva îngrozitor sau aceasta este o născocire a unui bătrîn nebun.

— Dacă ați dori să aflați ceva de la el, — remarcă juristul, de ce nu mergeți la castel? De ce să rămîneți în acest sat uitat de Dumnezeu și unde este îndoielnic că baronetul va veni?

— Ce sens are să-l urmăresc pas cu pas? — obiectă prietenul său. — Este o prostie să te apropii de un om elegant pe Bondstreet și să zici: „Scuzați-mă, n-ați săvîrșit întîmplător cea mai oribilă crimă?" Dacă este destul de prost ca s-o săvîrșească, atunci este destul de prost și pentru a o nega. Iar noi nu știm nici măcar ce fel de crimă este. Nu, există doar un om care știe și care poate să spună aceasta dintr-o bizanterie orgolioasă. Intenționez să stau prin apropierea lui.

Și, desigur, părintele Brown se strădui să fie prin apropierea cîudatului baronet, și se întîlni, într-adevăr, cu el, și nu o singură dată, amîndoi manifestînd o politețe ieșită din comun. În pofida anilor săi, baronetul e foarte vioi; era adesea văzut în sat și pe cîmpurile comitatului. Doar la o zi de sosire, părintele Brown, ieșind din cîrciumă în zona pieții pavate cu piatră, observă în depărtare o persoană suspectă care se îndrepta cu pași mari spre poștă. Baronetul era îmbrăcat modest, totul în negru, dar înfățișarea lui părea și mai autoritară în lumina puternică a soarelui, prin părul argintiu, sprîncenele negre și bărbia sa prelungă care aminteau de Henry Irving sau de un alt actor renumit. În pofida părului cărunt, corpul și fața lui exprimau forță, iar bastonul îl purta mai degrabă ca o bită decît ca o cîrjă. Îi făcu preotului cu mîna și începu să vorbească cu el, străduindu-se să treacă la fondul problemei ca și cu o zi înainte cînd își uluise oaspeții cu sinceritatea sa.

— Dacă vă mai interesează încă fiul meu, — spuse el, subliniind ultimul cuvînt cu o indiferență glacială, — mă îndoiesc că o să-l înțelegeți... Abia a părăsit țara. Între noi fie vorba, aș spune că a fugit din țară.

— Într-adevăr, — fi ținu isonul părintelui Brown, uitîndu-se cu gravitate la baronet.

— Niște persoane cu numele de Grunow s-au interesat unde se află, spuse sir John. — Tocmai am expediat o telegramă în care le comunicam că îi pot scrie la Riga post restant. Dar chiar și aici s-a întîmplat o neînțelegere. Ieri mă pregăteam să merg la poștă, dar am întîrziat cinci minute. Mai rămîneți mult pe aici? Sper că o să mai treceți o dată pe la mine?

Cînd preotul îi povesti juristului scurta sa convorbire, acesta păru uluit și buimăcit.

— Oare de ce a șters-o căpitanul — întrebă el. — Cine sînt acești oameni care îl caută? — Cine sînt acești Grunowi?

— La prima întrebare mă îndoiesc că vol putea răspunde — spuse părintele Brown. E posibil să-i fi ieșit la suprafață o vreun păcat neștiut. Mai degrabă aceștia îl șantajează. La cealaltă întrebare cred că răspunsul este simplu. Această grăsană înspăimîntătoare cu părul galben este madame Grunowa iar scundul este, probabil, soțul ei.

A doua zi părintele Brown intră în camera devreme și își aruncă pe pat umbrela sa neagră așa cum un pelerin își aruncă toiagul. Arăta obosit; i se întîmpla destul de des în timpul cercetărilor sale. De data aceasta nu era oboseala unui eșec ci oboseala unei reușite.

— Ce poveste îngrozitoare!... spuse el cu o vorbă plictisită. — Trebuia să-mi fi dat seama imediat. Trebuia să-mi fi dat seama îndată ce am intrat și am văzut ce se afla acolo.

— Și ce ați văzut? întrebă nerăbdător Grenby.

— Am văzut doar o singură armură, răspunse părintele Brown.

În românește de VASILE OROIAN

(Va urma)

SPORT UNIVERS

● După ce a cîștigat Open-ul Qatarului, tenismenul german **Boris Becker** a părăsit din primul tur Open-ul Australiei desfășurat la Melbourne. Boris a declarat că acest lucru s-a întîmplat din cauza durerilor musculare la piciorul drept. Un alt învins a fost **Ivan Lendl**, care a revenit pe **court** după 2 luni de inactivitate cauzate de o accidentare. El a fost învins de Bergström. Pe 19 ianuarie, **Stefan Edberg** a împlinit 27 de ani și a cîștigat fără probleme, 3—0, partida cu Lavalle. Același scor s-a înregistrat și în partida **M. Chang — Chris Bailey** (Marea Britanie). Am urmărit partida **Pete Sampras — Carl Uwe Steeb** (Germania) care s-a terminat după o oră și 16 minute, cu 3—0, partidă în care americanul nu a pierdut decît patru game-uri (6—1, 6—2, 6—1). Steeb a părut un începător în fața lui Sampras care și-a etalat toată gama de lovituri. Cel mai puternic serviciu a fost tot al americanului (197 km/h). La fete, **Steffi Graf** a „răzbunat" înfrîngerea compatrioților ei, învingîndo pe franțuzoaica **Nathalie Herreman** cu 6—2, 6—1 după numai 54 de minute de joc. Steffi a servit la un moment dat cu 159 km/h. Alte jucătoare cunoscute au trecut în runda a II-a, amintesc doar partidele **Gabriela Sabatini (Arg) — Chanda Rubin (USA)** 6—2, 6—3; **Mary Joe Fernandez (USA) — Beverly Bowes** (USA) 6—3, 6—1; **Jennifer Capriati** (USA) — **Linda Harvey-Wild**, 6—0, 6—1;

● Trecem la ski alpin, la concursul de **Slalom Gigant** (SG) care s-a desfășurat în localitatea elvețiană **Veysonnaz**, ultimul slalom gigant înainte de Campionatele Mondiale din Japonia. **Alberto Tomba** (La Bomba) spera să cîștige proba, dar și Marc Girardelli spera să consemneze a treia victorie în acest sezon, după cele de la Alta Badia și Kranjska Gora. În final însă, s-a consemnat o mare surpriză, cîștigătorul fiind tînărul elvețian de 23 de ani, **Michael von Gröningen**, aflat la prima victorie a carierei sale. El a purtat, evident, noul costum de ski, comandat de un producător de brînză elvețian, care îmită... șvaițerul. După prima manșă, van Gröningen conducea, fiind urmat de norvegianul Lasse Kyus și A. Tomba care avea chiar nr. de concurs 3, și care a evitat o căzătură cu numai 10 metri înainte de linia de sosire. În cea de-a doua manșă, se părea că Tomba la Bomba va cîștiga proba, el realizînd o foarte bună coborîre și un timp general de 2 minute 29 secunde și 58 sutimi. Dar Michael von Gröningen a coborît fantastic și a reușit să-l întrecă pe italian cu numai 7 sutimi de secundă! În clasamentul slalomului gigant continuă să conducă însă **Girardelli** (Luxemburg), urmat de **Tomba** la 8 puncte, **K. Aamodt** (Norvegia), **L. Kyus** și... **M. von Gröningen.** Aceleași prime trei locuri se înregistrează și în clasamentul general al Cupei Mondiale, numai că diferența de puncte e mai mare: **Girardelli** (925), **Tomba** (162), **Aamodt** (525).

● Ne apropiem de evenimentul sportiv nr. 1 în SUA, finala Ligii Naționale de Fotbal (NFL), celebra **Super Bowl** care se va desfășura pe 31 ianuarie la Los Angeles. **Dallas Cowboys**, care au învins pe **San Francisco 49ers** cu 30—20, va disputa finala cu **Buffalo Bills** care, la rîndul lor, au învins pe **Miami Dolphins.**

● Și pentru că tot sîntem în America să amintim cîteva rezultate din cel mai frumos campionat de basket din lume, e vorba de NBA. **Pheonix Suns**, echipa lui Barckley a fost învinsă la New York, dar Barckley a avut cîteva minute de altercații cu arbitrul care nu a acordat un fault chiar asupra componentului echipei de vis de la Barcelona, cu care Suns ar fi cîștigat. Mai fură arbitri și dincolo de Ocean... **Chicago Bulls**, echipa în care joacă celebrul Michael Jordan, a cîștigat cu 103 la 93 la Boston. În schimb, **Los Angeles Lakers** a pierdut cu 90 la 110 partida de la Houston cu Rachetele din localitate. Echipa lui Malone, **Utah Jazz** a fost învinsă pe teren propriu de **Supersonicii** din Seattle cu 106 la 96.

● Trecem în Africa, pentru că acolo s-au disputat pe 16 și 17 ianuarie cîteva partide de fotbal în cadrul preliminariilor CM din 1994. Astfel, în **grupa A, Burundi** a terminat la egalitate, 0—0, partida cu Algeria, fiind la egalitate de puncte (3) și în clasament. În **grupa B, Zwaziland — Camerun**, tot 0—0, în clasament conduce însă Camerun (5p). În **grupa C**, pe 17 ianuarie Zimbabwe a învins Togo cu 2—1, iar Egiptul a terminat la egalitate (0—0) cu Angola. Conduce în clasament, Zimbabwe (7p). În **grupa D**, 0—0 s-a înregistrat în partida Nigeria — Africa de Sud, Nigeria a acumulat 5p. În **grupa E** conduce Coasta de Fildeș (4p), iar în **grupa F** conduce Maroc (7p) urmat de Tunisia (6p), dar ambele echipe au cîștigat în deplasare pe 17 ianuarie Marocul a învins Etiopia, iar Tunisia a zdrobit Beninul cu 5—0. În **grupa G**, conduce în clasament Gabonul care a reușit un 1—1 în Mozambic, iar în **grupa H**, pe 16 ianuarie s-au înregistrat două victorii în deplasare, Namibia — Madagascar (0—1) și Tanzania — Zambia (1—3), în clasament conducînd Madagascar (7p), urmat de Zambia (6p).

GEORGE CUȘNARENCU

HOROSCOP

25.01. — 31.01

BERBEC (21.03—20.04) : Săptămînă săracă în evenimente pozitive. s-ar putea spune chiar că plutește în aer o amenințare dinspre partea materială și sentimentală a vieții dv. Din fericire, nu sînt semne că iena sau ghionul financiar și convulsiile afective sînt foarte profunde. Abia sîmbătă sau duminică apar semne evidente ale redresării situației. Evitați inițiative sovăielnice.

TAUR (21.04.—21.05) : Două vești bune — miercuri și joi — sînt elementele cele mai însemnate ale acestei perioade. Dar ele vă vor scoate dintr-o monotonie spirituală și vă vor da prilejuri pentru noi planuri de viitor. Disensiuni, chiar certuri dure cu o Balanță sau Vărsător din anturaj, care tind să vă atragă pe un teren alunecos din punct de vedere social. Sîmbătă sau duminică primiți bani la sfîrșitul unei afaceri rentabile.

GEMENI : (22.05.—21.06) : Luni și marți vă pîndesc două ghinioane de proporții. De care le-ați putea evita numai prin ascuțirea la maximum a prudenței. Se pare că sănătatea vă va da de furcă două-trei zile spre sfîrșitul săptămînii. Oricum, vigoarea dv. sufletească va ieși învingătoare. În curînd se va produce un eveniment foarte plăcut și mult așteptat, care vă oțelește psihicul.

RAC (22.06.—22.07.) : Fără să exagerez, se pare că această săptămînă este una dintre cele mai favorabile ale anului. Pe plan financiar, vă așteaptă deocamdată numai o veste, dar foarte bună. Pe plan afectiv, sînteți pe maximum și probabil unele neînțelegeri familiale (sau nefamiliale) se vor topi fără urmă. Pe plan social se întrezărește un succes profesional deosebit, meritat de altfel.

LEU (23.07.—22.07.) : Primele trei zile ale săptămînii nu vă vedeți canul de treburi, căci vă implicați cu pasiune în mai multe probleme care vă vor da mari satisfacții. Vineri veți primi bani, surprinzător de mulți față de așteptările dv. Posibile controverse profesionale vă vor măcina nervii joi și vineri.

FECIOARA (23.08.—21.09) : Ați subraevaluat un anumit eveniment financiar și, luni sau marți, veți avea o mare deziluzie. Din nefericire, se pare că veți fi marcat (ă) psihic și nu vă mai arde de nimic. Un mic incident se petrece joi (vineri), pe fondul unei iritări și unei nervozități accentuate. Abia duminică cerul dv. se înseninează și este posibilă o întîlnire sentimentală foarte plăcută.

BALANȚA (22.09.—22.10) : Vigoare sufletească și fizică vă caracterizează în prima parte a săptămînii, iar spre finalul intervalului (vineri—sîmbătă) veți primi o veste foarte bună, de la cine nu vă așteptați. Mici probleme cu sănătatea, dar psihicul dv. este la înălțime. Pe plan financiar pot interveni unele oscilații, fără a intra într-o criză autentică.

SCORPION (23.10.—21.11) : Planeta Pluto staționează în zodia dv., ceea ce ar trebui să determine luarea unei decizii înțelepte, de mare viitor. Se pare că lungi momente de luciditate vor fi propice pentru unele inițiative pe care le aminați de mai mult timp. Pe de altă parte, cineva din anturajul dv. nu vă este atît de favorabil pe cît pare. Feriți-vă de un Berbec sau Vărsător.

SĂGETĂTOR (22.11.—20.12) : Evenimente contradictorii, mai ales pe plan afectiv. Dacă luni sau marți aveți o polemică foarte dură cu un Berbec din anturajul profesional, vineri (sîmbătă) vă va recompensa o nouă cunoștință (de sex opus) care vă va deschide armonioase perspective. Pe plan financiar sînteți într-un ușor declin și nu vă puteți onora o promisiune mai veche.

CAPRICORN (21.12.—19.01.) : Vitalitate, energie sufletească și fizică deosebite vă caracterizează întreaga săptămînă. Depinde numai de dv. dacă veți ști să folosiți (exploatați) la maximum această perioadă propice afacerilor trăiniciei punților afective dar și deciziilor de mare viitor. Uranus și Neptun vă pot fi sfetnici buni, dar Neptun poate ascunde și o primejdie.

VĂRSĂTOR (20.01.—18.02) : Imprevizibilul domină toată săptămîna. Fiți foarte atenți la unele tentații (amoroase sau afaceri rapide), care pot avea un efect de bumerang. Se pare că odrasla vă dă de furcă (joi, vineri), iar pe plan familial vă așteaptă o surpriză neplăcută. Pe de altă parte se confirmă o presimțire, fapt care vă dă mari speranțe într-o reușită în viitorul apropiat.

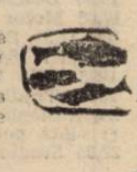

PEȘTI (19.02.—20.03) : Prezența obsesivă a Lunii în constelația dv. trebuie privită cu multă prudență. Excesele temperamentale pot fi dăunătoare — la serviciu și-n familie. Pe de altă parte, elanul creator cunoaște și el un maxim, aveți multă forță de a rezolva probleme dintre cele mai dificile și mai delicate. O veste financiară foarte bună va veni spre sfîrșitul săptămînii.

Cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Cea mai mare densitate de... șahiști

Conform cu relatările dl. profesor N. Bădiță din satul Roșieni, comuna Dobroun județul Olt — corespondent prețios al rubricii noastre — satul de mai sus se mîndrește cu un renume șahistic deosebit. Este singurul sat din România unde se organizează un festival popular internațional de șah. La o populație de circa 1000 de locuitori, majoritatea colesitoare a localnicilor au fost atrași de sportul minții, care se transformă cu prilejul festivalului în gazde primitoare. Pe lîngă marea masă de amatori entuziaști, satul are peste 100 de sportivi legitimați, din care doi candidați de maestru, trei cu categoria I-a și 20 cu categoria a II-a. Marea apetență pentru șah a celor din Roșieni-Olt este demonstrată și de proiectul unui camping, unde căsuțele vor imagina o tablă de șah cu cele 32 de piese.

Cele mai frumoase și valoroase rezervații naturale

Continuăm acest capitol al cărții — care s-ar putea foarte bine intitula „Pe-un picior de plai / Pe-o gură de rai" cu alte păduri ocrotite ca rezervații naturale. Să amintim de Pădurea Snagov — un fel de „ultim mohican" din ceea ce înaintașii noștri denumeau Codrul Vlăsiei, Pădurea Bejan (de lîngă Deva, județul Hunedoara), Codrul Secular de la Slătioara (Rarău). Tot lîngă București, în afară de Pădurea Snagov mai trebuie remarcată și Pădurea Comana. Coborînd spre Dunăre, întîlnim aproape de intrarea în țară a fluviului Rezervația Cazanelor Dunării (cu o evidentă influență mediteraneeană în privința florei) și Rezervația Beușnița (lîngă Oravița).

Cercetătorii într-ale științelor naturii au la îndemînă și adevărate comori precum Fînețele Clujului, Fînețele de la Bosanci (județul Suceava) și Fînețele de pe Valea lui David (județul Iași).

O plantă rară în patria noastră este bujorul de stepă pe care-l găsim ocrotit în județul Mureș-în Rezervația de la Zau. Alte rezervații cu specii endemice sînt Cheile Turzii și Scărișoara-Belioara.

La drum cu diligența

Romanticul mijloc de transport cu tracțiune animală a fost introdus în Țara Românească în anul 1837. Acest mijloc rapid de transport (pentru acea epocă) avea misiune poștală și lega Bucureștiul de Pitești. Diligența putea fi admirată numai o dată pe săptămînă (același mijloc poștal a fost introdus ulterior, avînd în vedere eficiența lui, și în Moldova).

Guinness Book

DOI COPII ISTORICI

Minunea nașterii — așa cum am putea exclama citind Cartea Recordurilor Lumii — a atras din cele mai vechi timpuri pe magi, vraci și apoi pe oamenii de știință ai medicinei. Pentru ce au studiat acest eveniment — ca și reproducerea în sine — au existat mereu motive întemeiate de a înțelege natura și apoi de a o copia și chiar a o ajuta. Paradoxul lumii contemporane în această problemă este contradicția dintre zonele geografice în care se duce o aprigă bătălie pentru adopțiune, pentru bănci de spermă și pentru mama purtătoare și acele zone geografice în care natalitatea deosebit de ridicată provoacă grave convulsii sociale și statul descurajează cuplurile să aibă mai mult de un copil.

Din această perspectivă, Guinness își alege cele mai bizare cazuri de nașteri în care natura este „ajutată" privind în lumea natalității reduse. Astfel, una din cele mai istorice nașteri din întreaga istorie a umanității este cea produsă la data de 25 iulie 1978, la ora 11 și 47 de minute pm, GMT (observați importanța atribuită evenimentului). În acea zi, doamna Lesley Brown — o englezoaică de 31 de ani — a adus pe lume prin cezariană primul copil conceput în afara uterului, sau cum se spune în engleză test tube baby (copilul eprubetei). Locul nașterii a fost spitalul Oldham General din Lancashire Anglia. Copilul s-a numit Louise Brown și trăiește și astăzi. Ea nu va uita niciodată că ziarele, abundînd de interviuri ale părinților, au marcat foarte precis data concepției ei în eprubetă : 10 noiembrie 1977 (este cea mai precisă datare din istoria vreunui copil). La naștere Louise a cîntărit 2,6 kilograme.

O altă concepere celebră care a intrat în istoria acestui domeniu vine să ne mai dovedească încă o dată cît de vastă este imaginația și posibilitățile practice ale oamenilor de știință. De această dată, situația se pretează la foarte multe interpretări ciudate, precum și la scenariul unui SF. Cazul se intitulează „primul embrion congelat" și asta poate spune totul. Din motive lesne de înțeles, nu se dă publicității decît prenumele copilului — Zoe. Fetița s-a născut la 10 aprilie 1984, la Melbourne (Australia). Prelevîndu-se ovule și spermatozoizi de la părinți, embrionul astfel format a fost ținut la conservare două luni. Procedeul clasic a fost înghețarea. Abia după acest răgaz, el a fost implantat mamei. S-a desfășurat apoi o sarcină normală — prima din lume de acest fel — și în final a fost necesară o operație de cezariană. Se poate pune, firesc, întrebarea : în ce zodie se află Zoe ? Nu este o obsesie astrologică, dar să recunoaștem că dacă mama respectivă s-ar fi îmbolnăvit (sau alt motiv serios), Zoe cea embrionară ar mai fi rămas la acest nivel evolutiv o altă perioadă, poate un an. Somnul ei embrionar a fost însă o reușită științifică. Zoe a avut la naștere 2,49 kilograme.

TIGRUL ÎNFRUNTĂ COCOȘUL

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

Zodia Tigrului (21 ianuarie — 19 februarie, corespunzătoare Vărsătorului) este prima din acest an chinezesc al Cocosului de Apă (23. 10 1993 — 9. 02. 1994) și pentru nativii acestei zodii situația caracteristică pare a fi — pe toată durata acestui an — contradicția. Este un gen de contradicție fundamentală așa cum numai înțeleptii chinezi o pot imagina, prin calendarul lor. Să încercăm s-o deslușim conform cu elementele de „suprafață" ale relațiilor dintre necuvintătoare.

Tigrul, luptător fără odihnă, omul cu idealuri la care nu renunță indiferent cît de aspră este lupta, este un estic și primăvara anului este și primăvara (vigoarea, prospețimea) temperamentului lui. Cocosul adică 1993, este un vestic, un prudent care mai degrabă își conservă forțele decît să le cheltuie în viitoarea vieții. Cocosul este un tomnatic și lui îi place mai curînd liniștea apusului Soarelui decît incertitudinile pe care le poate aduce răsăritul (estul) lui. De aceea, nativii zodiei lunare a Tigrului se vor simți ușor stînjeniți în treburile lor în acest an al conservatorilor, al pasivității — chiar și bine înțemeiate. Cu alte cuvinte, opoziția Tigru — Cocos (primăvară — toamnă) este într-un fel opoziția dintre cel ce vrea să facă ceva imediat și cel ce vrea să facă, dar amînă demaraiul pentru că nu consideră circumstanțele destul de favorabile.

Tigrul în anul Cocosului de Apă își va vedea multe proiecte transformate în iluzii și multă energie conservată aparent fără rost. În acest an de Apă, nativii Lemnului sînt cei mai favorizați (născuți în 1914, 1915, 1924, 1925 1934, 1935, 1944 1945, 1954, 1964, 1965, 1974, 1975, 1984, 1985), și în special Tigrii de Lemn ai anilor 26.01.1914—13.02.1915 și 23.01.1974 — 10.02 1975.

Ce se întîmplă însă cu Tigrii de altă metamorfoză (cei de Metal, Foc, Pămînt și Apă) ? În ordinea compatibilităților dintre elementele fundamentale ale Universului, Tigrii de Metal sînt cei mai defavorizați dintre toate categoriile. Acești nativi sînt cei din perioada : 17. 02. 1950 — 5. 02. 1951. Între Metal și Apă există o adversitate extrem de puternică și de nemiloasă. În concepția chinezească, Metalul de rînd rugineste iremediabil în fața vicleniei Apei, el nu știe să se apere de farmecele ei înșelătoare și distrugătoare. Pe de altă parte, Metalul încins preface Apa în Foc (în viziunea științifică în vapori), schimbîndu-i totalmente esența (starea de agregare). Numai Metalele prețioase rezistă ispitelor Apei.

În ceea ce privește ora nașterii, anul Apei (1993) este foarte favorabil Tigrilor născuți la ceasurile consacrate Lemnului, adică în intervalul 3—9 dimineața (și această parte a zilei chinezești este considerată tot o primăvară, primăvara cotidiană a fiecăruia dintre noi). Tot din acest punct de vedere, cei născuți la orele apusului, adică între 15 și 21 (orele Metalului) vor avea neajunsuri privind adaptarea la cursul vieții din acest an.

Tigrul oriental și Vărsătorul nu se supun aceleiași guvernări astrale. Dacă pentru orientali Primăvara (deci și Tigrul) este „luminată" de însușirile planetei Jupiter pentru occidentali Vărsătorul cade sub incidența lui Saturn și Uranus. Iată trei planete importante și foarte „pătimașe" în influențele lor. Dar cum la această rubrică ne situăm ne partea Orientului, să amintim că Jupiterul Tigrilor oscilează între obsesia justiției sociale și ipocrizie, între norocul „la drumul mare" și infidelitate. Atenție deci la periodicitatea negativă a lui Jupiter. Conform perioadei ei de revoluție, la fiecare 11 ani de la naștere se poate produce un eveniment nefavorabil și la fiecare 7 ani unul favorabil.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

DIALOGURILE LAUREI

■ Intîi de toate, doresc să mulțumesc din inimă tuturor celor ce mi-ați adresat frumoasele voastre urări prietenești cu prilejul sărbătorilor de Crăciun și Anul Nou ! O mențiune cu totul aparte pentru bunul prieten ce semnează **Costel 71** care, în pofida anilor cu timple ninse, păstrează veșnic viu ghiocelul tinereții în suflet, cu mai multă credință decît mulți dintre cei care, privindu-și poza din buletin, se socot a fi tineri ...

■ **C.N. (Timișoara).** Simplul fapt că te-ai grăbit să-mi răspunzi, încercînd o penibilă disculpare pentru cele întîmplate, îmi oferă cea mai bună dovadă că Iulia are dreptate în tot ce mi-a scris. Debila ta replică mi-a demonstrat — dacă mai era nevoie ! — cît de suficient ești, cît de vanitos și, vai !, cît de ieftină și măruntă ți-e „filosofia" vieții. Îmi scrii, bunăoară, că „nu a fost vorba de a o seduce, chestiunea fiind mai profundă". Hai să zicem că-i cum zici. Deci, ca să-i dovedești Iuliei cît de „profundă" e chestiunea, ai dat buzna în dormitorul ei, noaptea, taman (ca să vezi coincidență !) cînd soția ta lipsea, fiind plecată în străinătate. Altă modalitate — și alt moment — de a-i împărtăși fetei cum devine cu „profunzimea" nu te-a tăiat capul ! Mai ales cînd ai (vai și aoleu !) 38 de ani !... Îmi mai scrii că „schimbarea de decor e uneori inevitabilă. Ea se produce cînd, pe scenă, tot ce trebuia spus și făcut — s-a produs". Ce spui tu, vericule ! Și eu credeam că atunci cînd totul „s-a spus și s-a făcut" **se lasă cortina** ... Schimbarea de decor înseamnă, de obicei, că personajele schimbă locul de desfășurare a acțiunii care continuă. Deci, în cazul tău, nu-i vorba de o tragedie antică, nici de o dramă contemporană sau mister medieval, ci de un scheci banal, de un gust îndoielnic, fapt dovedit de „uitarea" ta de a trage cortina peste „actul" anterior Iuliei, încercînd să joci pe două scene simultan. În sfîrșit, dacă te socoți „falit în viața de familie", asta înseamnă că tragi obloanele la prăvălie pentru totdeauna și nu mai stai îndărătul tejghelei, căutînd să momești noi clienți (cliente). În sfîrșit, nu-ți pasă „de un eventual prieten" al Iuliei. Păi, dragul meu cocoșel mic și neastîmpărat, nici măcar Rudolf Valentino n-ar fi cutezat măcar să gîndească, necum să mai și sounã una ca asta. Și dacă nici el n-o fi fost adulat de femei ... Cum adică vine asta ?! Dacă doi tineri se iubesc ai avea obrazul, la cei 38 de ani ai tăi, te-ar lăsa inima să le strici dragostea doar din orgoliul tău cinic și meschin de „bărbat" fatal și feroce ?! Rar mi-a fost dat să aflu o probă mai mare de impostură sufletească, de cinism și brutalitate morală ... Rămîi în ograda orizontului tău sufletesc îngust, cocoșelule. Îmi pare rău că n-ai înțeles nimic, la 38 de ani (!), din viață, din iubire. Și-mi mai pare rău de Iulia că s-a împiedicat, chiar de la începutul vieții, de un ciot ca tine. Un ciot sufletesc ...

■ Vai, vai, draga mea **MIHAELA (...)**, mai că m-ai speriat cu pseudonimul tău teribil — „Dama în negru". Dar faci două (mici) erori : întîi că nu ești încă „damă" și apoi, la 17 ani, cînd, orice ai spune, albul purității este culoarea definitorie a vîrstei, nu văd de ce „în negru". Așa încît, deși îți înțeleg pe de-a-ntregul sentimentele, aștept noua scrisoare în care să-mi explici mai pe-ndelete „motivele".

LAURA

POȘTA by Air Mail

A. ROIAL FENO, județul Iași : Mă interesează în mod deosebit tot ce-mi promiteți. Este într-adevăr foarte important „experimentul" pe care l-ați acumulat. Mă interesează însă detaliile în contextul fenomenului : pe ce cale obțineți rezultatele comunicate, care este durata revelațiilor, ce concluzii desprindeți din fenomen și, cu precădere, întreaga epică a trăirilor, cu alte cuvinte, scenariile esoterice. Firește, aștept să-mi scrieți cît mai curînd și cît mai complet...

OANA-MARIA, Constanța : Alternativa pe care o clipă ai găsit-o posibilă este nu numai catastrofală, dar și profund anticreștină. Ești la vîrsta cînd nu poți adăposti în gînd astfel de „alternative" macabre. Viața este mult prea sublimă și are un sens înalt darul de-a trăi, pentru a ne asuma indiferent de împrejurări, păcate atît de mari ! În privința fenomenelor, ele sunt autentice și fără îndoială că vor face obiectul preocupărilor mele din domeniu. Aștept de la tine vești cît mai optimiste...

DIMITRIE BUBA, Putna, Suceava : Sunt de acord să corespondăm, aveți adresa redacției, scrieți-mi. Abonamentul sper să-l puteți reînnoi cu ajutorul Oficiului Poștal din Putna, în acest sens sprijinul meu este exclus. Almanahul va apărea peste două-trei săptămîni și de asemenea sper să-l puteți cumpăra de pe tejghea, ci nu de sub tejghea !

SORIN B., Hunedoara : Fără îndoială că sunteți un dinam viu, cu o capacitate bioelectrică excepțională. Această capacitate trebuie neapărat folosită spre binele oamenilor. Dacă cele descrise sunt într-adevăr reale, atunci biocîmpul de care dispuneți este supradotat. De aceea este necesar să contactați specialiști din București, radiesteziști și bioenergoterapeuți, pentru o evaluare corectă a potențialului și eventual sugestii pentru spectrul de maladii asupra cărora puteți interveni după ce vă veți iniția în domeniu. Nu întîrziați... Iar în cazul că ați luat o asemenea hotărîre, treceți pe la redacția revistei noastre : Casa Presei Libere, aripa stîngă, etajul IV.

CORNELIU CORNEA, Rădăuți : M-a bucurat scrisoarea d-strã și informațiile de asemenea mi-au trezit interesul. As dori mai multe amănunte și eventual reproduceri foto ale lucrărilor d-strã. Pînă va fi cu putință să vă fac o vizită la Rădăuți, scrieți-mi despre expoziții, despre ecoul sculpturilor. Aștept cu interes...

PENTRU DIFUZORII DE CARTE : Numeroși cititori vor să cumpere volumul recent apărut la Editura „Roza Vînturilor", București, intitulat „Reîncarnarea", sensul vieții și al existenței, semnat de Paul Liekens. Această carte a apărut în mai multe ediții, în Olanda, și s-a bucurat de un real succes. Pentru a obține volumul tradus în românește, difuzorii se pot adresa editorului, la telefonul 611 07 98 (dimineața și seara).

ION ȚUGUI

Grădina de lîngă casă

Răspunsuri la scrisori

BARBU ELENA, București. Se pare că Dvs. v-ați creat singură unele din necazurile pe care vi le-au provocat cei 2 leandri, prin faptul că nu ați respectat unele reguli de cultură. Bunăoară ciupirea primelor 3 frunze din vîrful ramurilor, este o operație neindicată. În scopul ramificării, se va face o tăiere rațională, la 2—3 săptămîni după înflorire, perioadă în care se vor reduce udările. Iată acum și alte reguli importante care pot asigura reușita. Vara sînt necesare : căldură, lumină și udări abundente. Iarna se va menține, pe cît este posibil, numai la lumină, reducîndu-se temperatura (la 2—10° C) și umiditatea. Pămîntul indicat pentru cultură, este format din două părți mraniță și cîte o parte din pămînt de țelină, pămînt de pădure și nisip. Din 10 în 10 zile, sînt indicate fertilizări suplimentare cu îngrășămînt lichid, obținut din dizolvarea a 2 g îngrășăminte complexe, într-un litru de apă. Înmulțirea leandrului se face ușor prin butășire de lăstari maturi care înrădăcinează ușor.

ZAHARESCU DRAGOȘ, Baia-Sucevava. Timpul de germinare al semințelor palmierului, diferă mult de la o specie la alta. De la 3—4 săptămîni, la 4—5 luni sau chiar la 2 ani.

BORCOMAN CLEOPATRA, Drobeta Turnu-Severin. După cum ne scrieți mărul Dvs. este atacat puternic de viermele mărului. Există două posibilități de combatere a acestui dăunător : prin măsuri de igienă fitosanitară sau prin mijloace chimice. Cînd este vorba de un singur pom se pot obține rezultate bune prin aplicarea primei posibilități pentru a reuși acest lucru, este necesar să cunoașteți felul de viață al dăunătorului precum și condițiile de înmulțire ale lui. El iernează în stadiul de larvă într-un cocon mătăsos (gogoașe), în crăpăturile scoarței îngroșate ale pomilor. Aceste gogoși pot fi destul de ușor observate, în timpul curățirii trunchiurilor de coajă și deci se vor aduna și distruge. Curățirea pomilor se face din toamnă pînă primăvara, cu lama unui cuțit mai mare sau cu o perie de sîrmă (eventual circulară, acționată de o mașină electrică de găurit manuală). Fluturii apar în perioada apariției bobocilor și a florilor, trecînd prin stadiul de crisalidă. Ei depun ouăle pe partea lucie a frunzei (cea superioară) sau pe fructe, cînd acestea ajung la diametrul de 1—1,5 cm. Depunerea ouălor se face în decurs de 30—45 zile. O altă măsură o constituie brîiele capcană, pe care le vom prezenta în numerele viitoare ale revistei.

IOAN URSU

PROGRAM TV

SELECȚIUNI

25.01. — 31.01

LUNI

Programul 1 : 14,00 Actualități. Meteo 14,15 Ora de muscă 15,00 Preuniversitaria 16.00 Mag... ...Portativul preferințelor 17,00 Actualități 17,05 Magazin în limba maghiară 18,35 Tezaur folcloric 19,00 Sighișoara — dialoguri medievale (6) 19,30 Desene animate. 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Gala premiilor UNITER 22,05 Azi, în prim-plan 22,50 Actualități 23,05 Repriza a treia.

Programul 2: 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Actualități 17,05 Veniți cu noi pe programul doi ! 20,00 Actualități 20,30 Tradiții 21,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 Lumea sportului 22,00 TV5 Europe 22,35 Magazin automoto.

MARȚI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10,00 TVR Iași 11,00 TVR Cluj 12,00 Teatru TV 13,30 Desene animate 14,00 Actualități 14,15 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria 16,00 Convietuiri. Magazin 17,00 Actualități 17,05 Medicina pentru toți 17,35 Salut, prieteni ! (I) 18,35 Mari ansambluri folclorice 19,00 Drumuri în memorie 19.30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Film serial. Ocolul Pămîntului în 80 de zile (Anglia) 21,45 Oaspeți la „Cerbul de aur" 22,15 Azi, în prim-plan. Opoziția 23,00 Actualități 23,15 Salut, prieteni ! (II).

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17.00 Actualități 17,05 Studioul de literatură 18,05 Film serial Bonanza 19.00 Sport — Studio 20,00 Actualități 20,30 Microrecital Chris Rea 20,40 Tribuna non-conformiștilor 21.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 Lumea ideilor 22,00 TV5 Europe 22,35 Divertisment internațional.

MIERCURI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziuni Naționale din Republica Moldova 10,00 TRV Iași 11,00 TVR Cluj 12,00 Film serial. Din vola Domnului 12,50 TV5 Europe 13,30 Desene animate 14,00 Actualități 14,15 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria 16,00 Oameni de lîngă noi 16,30 Corul Filarmonicii „Transilvania" 17,00 Actualități 17,05 Sport-Club 18,05 Televiziunea vă ascultă ! 18,35 Vatră folclorică 19,00 Mesaje prin milenii 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Telecinemateca. Ploaia (SUA, 1932) 22,00 Memorialul durerii 23,20 Actualități 23,30 Simpozion 24,00 Închiderea programului.

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,25 Desene animate 16,50 Teatru TV. Visul unei nopți de iarnă de Tudor Mușatescu 18,30 Emisiunea în limba maghiară 20,00 Actualități 20,30 Studioul muzicii de cameră 21,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 Dialog cu edilii Capitalei 22,00 TV5 Europe 22,35 Învățați engleza americană.

JOI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziuni Naționale din Republica Moldova 10,00 TVR Iași 11,00 TVR Cluj 12,00 Film artistic. Fratele meu, banditul (SUA, 1951) 13,25 Videoclipuri 13,35 Desene animate 14,00 Actualități. Meteo 14,15 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria. 16,00 Repere moldave 16,30 Repere transilvane 17,00 Actualități 17,05 Magazin în limba germană 18,05 Povestea vorbei 18,35 Tele-discul muzicii populare 19,00 Spectacolul lumii 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Film serial. Dallas 21,45 Reflecții rutiere 22,15 Azi, în prim-plan 23,00 Actualități 23,10 Tenis: primul mare turneu al anului — semifinalele feminine.

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Actualități 17,05 Motor ! Incursiuni în lumea filmului 17,35 Bijuterii muzicale 17,55 Convietuiri 18,55 Diamond Awars Festival, 1988 (III) 19,30 Stadion 20,00 Actualități 20,30 Tradiții 21,00 Programul Televiziuni Naționale din Republica Moldova 21,30 O viață pentru o idee 22,00 TV5 Europe 22,35 Studio de dans contemporan.

VINERI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova. 10,00 TVR Iași 11,00 TVR Cluj 12,00 Film serial. Virginie își face de cap. 13,00 Descoperirea Planetei 13,30 Desene animate 14,00 Actualități 14,15 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria 15,25 Telescoală 16,00 Cheia succesului 16,30 Arte vizuale 17,00 Actualități 17,05 Gong 17,35 Pro Patria 19,00 Cultura în lume 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Film serial. Destinul familiei Howard 22,40 Mondo Femina 23,00 Actualități 23,15 Tenis : primul turneu de „Mare Șlem" al anului — semifinalele masculine 0,15 Jazz-Fan.

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Actualități 17,05 Sport-Magazin 18,00 Emisiunea în limba germană 19,00 Concertul Orchestrei Naționale Radio 21,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 Viața spirituală 22,00 TV5 Europe 22,35 Muzica pentru părinți.

SIMBATA

Programul 1 : 9,00 Bună dimineața... de la Cluj ! 10,00 Actualități 10,10 Ala-Bala-Portocala ! 11,00 Film serial pentru copii SAM (SUA) 11,30 Tradiții ale românilor din Ungaria 12,00 Alfa și Omega 13,00 Opere oferite de Fundația „Brambach" 14,00 Tranzit TV. Din sumar : Știri. Desene animate (ora 14,15) : Don Coyote și Sancho Panda. Atlas. Topul muzical european al săptămînii. Film serial (ora 18,00) : Trandafirii sînt pentru cei bogați. Reportaje. Mapamond. Teleeenciclopedia (ora 19,15). Film artistic (ora 21,00) : Toți oamenii președintelui (SUA, 1976). Cu : Robert Redford, Dustin Hoffman, Jason Rabards, Jane Alexander. Regia : Alan J. Pakula. Film serial (ora 23,30) : Povestiri cu final neașteptat. Film polițist (ora 24,00). Tenis (ora 0,50) : Primul mare turneu de tenis al anului — finala feminină. Înregistrare de la Melbourne.

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate Macron I. 16,55 Actualități 17,00 Artiști lirici români. Soprana Mariana Nicolesco 17,45 Film artistic. Anna Pavlova (URSS — Anglia, 1983) 20,00 Actualități 20,30 Jazz-Magazin 21,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 Studioul muzicii contemporane 22,00 TV5 Europe 22,35 Varietăți internaționale.

DUMINICA

Programul 1 : 9.00 Bună dimineața ! 10,00 Actualități 10,10 Abracadabra 11,00 Film serial pentru copii. SAM (SUA) 11,30 Viața satului 13,00 Lumină din lumină 14,00 Actualități 14,10 Gala laureaților Campionatelor europene de patinaj artistic 16,40 Ocolul Pămîntului în 80 de zile 17,30 Învingătorul 18,00 De la egal la egal... amical 19,00 Film serial. Dallas 20,00 Actualități 20,35 Film artistic. Frumoasa nebunie (SUA 1966) 23,15 Actualități 23,25 Tenis : primul turneu de „Mare Șlem" al anului — finala masculină.

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate. Macron I. 17,00 Actualități 17,05 Serata muzicală TV 19,30 Orașe și civilizații 20,00 Actualități 20,30 Pop-Club 21,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 Concertino 22,00 TV5 Europe 22,35 Mondo-Musica.

(După „PANORAMIC TV")

medicina LA ZI

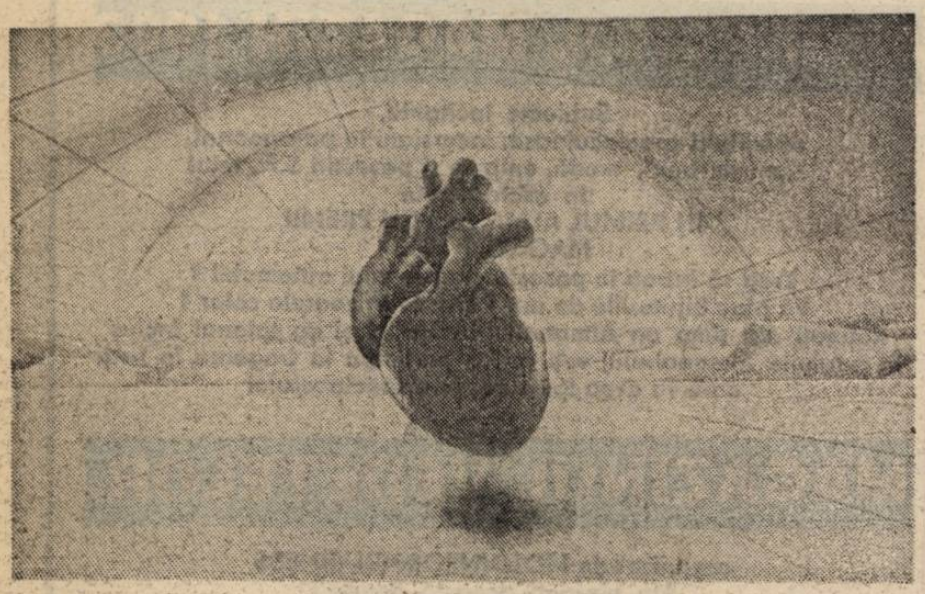

INFARCTUL – O DRAMĂ...

Drama infarctului nu ține atît de faptul că pe calea acestui accident biologic moare un om, deși și acest lucru nu este de dorit, cît de acela că **drama menționată are loc** — așa după cum foarte plastic s-a exprimat un cercetător de limbă engleză — **în inimi încă viguroase, în inimi care încă sînt prea bune pentru a muri** („too good to die"). O a doua dramă, proprie tot infarctului, ține de faptul că practic este imposibil de a ști chiar dacă sîntem în posesia tuturor datelor care atestă prezența insuficienței coronariene, respectiv a bolii care așterne patul infarctului cînd se va produce acest accident. Și, într-adevăr, o statistică referindu-se la un număr de exact 1 000 de bolnavi, decedați din cauza accidentului oclusiv coronarian, deci a infarctului, ne atesta faptul că 52% dintre acestia au sucombat în repaos sau chiar în timpul somnului, 21% în cursul unor activități curente, 16% în timpul mersului pe jos, 9% cînd cel în cauză desfășura o activitate medie : numai la 2% dintre cei decedați infarctul survine în timpul unui soc emotiv.

Pentru a ilustra mai pregnant caracterul fulgerător al producerii acestui accident, vă oferim un singur exemplu din sutele de exemple ce se pot da pe această linie. Participanții la un prestigios congres internațional de cardiologie, care a avut loc în anul 1970, au fost martorii oculari ai unei întîmplări ieșite din comun, constînd din faptul că un cardiolog, în vîrstă de numai 48 ani, și anume Paul Laurens, s-a prăbușit pur și simplu de la pupitrul la care își susținea comunicarea științifică, în fața numeroșilor confrați care îi urmăreau atent comunicarea.

Și cum mulți nu au noțiuni clare în legătură cu acest fulger biologic ce cade aparent ca din senin asupra inimii, ca și asupra cardiopatiei ischemice care, cum am mai spus, îi așterne patul, să încercăm în cele ce urmează a explicita aceste noțiuni. Ce este așadar, infarctul miocardic ? Ce altceva decît o necroză de diferite întinderi a miocardului, cauzată de o insuficiență coronariană, adică ce ține de una din acele artere care irigă inima, fapt ce se exteriorizează clinic printr-o criză anginoasă foarte puternică, (prin necroză înțelegînd distrugerea unui teritoriu țisular — în cazul de față al arterei coronare afectate — care nu mai are condițiile de mediu, nutriție și oxigenare, indispensabile vieții).

Ce înțelegem apoi prin insuficiență coronariană ? Ce altceva decît acel dezechilibru, absolut sau relativ, între aportul de sînge oxigenat și nevoile miocardului, așadar ale mușchiului inimii, datorat unei strîmtorări organice sau spastice a coronarelor. Vom înțelege însă și mai bine ce este cardiopatia ischemică și, implicit insuficiența coronariană, dacă o asemănăm pe aceasta cu norii de furtună care întunecă, firmamentul imaginar al inimii, și vom înțelege, de asemenea, ce este infarctul de miocard, dacă îl asemănăm pe acesta cu fulgerul care cade asupra inimii, venind de la norii de furtună menționați.

Merită a ști, aprono de importanța problemei pentru sănătatea publică, că din 1930 și pînă în prezent circa 35 de milioane oameni în marea lor majoritate de vîrstă mijlocie, și-au pierdut viața ca urmare a **infarctului de miocard, cel mai temut accident din suita accidentelor ce alcătuiesc trena funestă a acestei „boli a secolului" care este ateromatoza.** Merită a ști că zilnic sucombă pe mapamond în jur de 600 de persoane din cauza exclusivă a infarctului. Merită a se cunoaște că ateromatoza este responsabilă de 35—50% din totalitatea deceselor prin boli cardio-vasculare. Și, este bine de știut că în jur de 33% din cazurile de pierdere a cunoștinței la volan — fapt ce rejese dintr-o statistică de mare anvergură efectuată de Norman Morris în Anglia — se datorează cardiopatiei ischemice generată după cum știm de o suferință coronariană.

ARCADIE PERCEK

Un pas înainte în „decodificarea" CANCERULUI (I)

■ Majoritatea pacienților nu decedează din cauza proliferării celulare originare, ci de pe urma metastazelor care apar ■ O genă care ar îndeplini importanta funcție de comutator ■ În formarea tumorilor primare, genele care încurajează creșterea sînt depășite de cele care inhibă creșterea ■ Se pare că anticorpii împiedică celulele tumorale să se „adăpostească" în ganglionii limfatici și de acolo să migreze spre alte organe ■ Pe termen scurt, nimeni nu poate spera în descoperirea unei gene miracol contra cancerului.

În cadrul unei operații de cancer există un moment în care liniștea este deosebit de apăsătoare, prilej cu care medicul patolog comunică „raportul de analiză" asupra stării ganglionilor limfatici. Pentru pacient și viitorul său această analiză este foarte importantă, întrucît ea indică dacă celulele canceroase izolate au migrat sau nu în afara tumorii. Dacă aceste celule „vagabonde" reușesc să pătrundă în alte organe, penetrînd sistemul limfatic și sanguin, vor apărea metastaze (tumori derivate). Ca regulă generală, acestea sînt mult mai greu de tratat decît tumoarea primară. Majoritatea pacienților nu decedează din cauza proliferării celulare originare, ci de pe urma metastazelor ce apar. Iată motivul pentru care cercetătorii din lumea întreagă vor să pătrundă secretele acestui mecanism aducător de moarte.

Două echipe de cercetători germani, una condusă de Margot Zoller la Centrul de cercetare a cancerului de la Heidelberg și cealaltă de Peter Herrlich de la Centrul de cercetări nucleare din Karlsruhe, au descoperit o genă care, cel puțin în cazul unor tumori experimentate pe cobai, îndeplinește importanta funcție de comutator. Cînd oamenii de știință au introdus această genă în celulele tumorale care nu înregistraseră încă o creștere locală, celulele dopate cu această genă au început foarte rapid să formeze metastaze. Cercetătorii nu s-au așteptat nici o clipă la un asemenea rezultat. Deocamdată, este prematur să se conchidă că rezultatele obținute pînă acum constituie descoperirea „comutatorului" genetic principal al metastazei.

Se știe cu certitudine că apariția tumorilor derivate în alte porțiuni ale corpului este un proces ce se desfășoară pe mai multe paliere, care nu constituie un efect secundar și fortuit al creșterii tumorii. Celulele canceroase migratoare nu trebuie numai să se separe de complexul de celule originar și să depășească mai multe bariere — stîlpii sistemului sanguin și țesuturile învecinate, spre exemplu, ci și să depășească sistemul imunitar, deoarece, în cadrul sistemului sanguin și limfatic, celulele „devoratoare" și alte particule sanguine albe (limfocitele) atacă orice „intrus" ce pătrunde în zona lor. Celulele „vagabonde" se camuflează pentru a evita aceste atacuri și pînă la urmă, pătrund în țesutul străin, atacînd celule sănătoase și fabricînd propriul lor sistem de aprovizionare sanguină.

Ce nu s-a putut elucida pînă în prezent este ceea ce trebuie să se transforme în celule pentru ca ele să se separe și să-și reia „călătoria" lor periculoasă, marea majoritate urmînd să dispară în cursul acestui fenomen. Recent, cercetătorii au reușit să arunce puțină lumină asupra acestui fenomen de mare importanță. Este din ce în ce mai clar faptul că echilibrul biologic între factori și contra-factori este distrus în timpul producerii metastazei, ca și în timpul instalării cancerului dealtfel. În formarea tumorilor primare, genele care încurajează creșterea (oncogene) sînt depășite de cele care inhibă creșterea (anti-oncogene).

Walter Birchelmer și echipa sa de la Institutul de biologie celulară al Universității din Essen au demonstrat faptul că anumite substanțe corporale specifice încurajează mobilitatea celulelor aflate la originea metastazelor și că prezența acestor celule „vagabonde" se datorează lipsei unei molecule de suprafață bine precizată (E-cadherină). În cazul unei funcționări normale, această moleculă determină celulele să se „recunoască" și să se „controleze" unele pe altele. Dacă ea se pierde, celulele suferă un fel de regres, datorat unei părți specializate, primitive, ele pot să migreze din nou într-un alt țesut, la fel ca celulele embrionare care trebuie să călătorească mult înainte de a-și găsi locul în corp.

Dar aceste gene și molecule de suprafață descoperite pînă în prezent nu sînt decît „zalele" unui lanț cu o lungime impresionantă. Pînă acum nu s-a reușit transformarea celulelor canceroase ce se dezvoltă local în celule creatoare de metastaze, nici să fie paralizate total prin factori inhibanți. Numai gena descoperită de cercetătorii de la Heidelberg și Karlsruhe ar fi de ajuns pentru a declanșa acest proces fatal. Și revista americană „Science" a consacrat un articol detaliat frumoasei performanțe a cercetătorilor germani. Această genă joacă un rol important și pentru multe celule sănătoase care sînt forțate să migreze în organism și sistemul imunitar, sub formă de caracteristici de suprafață. Specialiștii germani Zoller și Herrlich pleacă de la ideea că celulele canceroase purtînd marca distinctivă CD—44—v imită în mare măsură comportamentul celulelor imunitare, deschizînd astfel un drum clandestin spre locuri ale organismului, trecînd prin sistemul limfatic, veritabila patrie a celulelor cu rol imunitar.

Din păcate, însă, aceste importante descoperiri nu reprezintă încă și noi posibilități terapeutice contra metastazelor. Pentru aceasta, va trebui desfășurată o activitate experimentală laborioasă. Lucrînd pe cobai, s-a reușit deja mascarea moleculei de suprafață cu anticorpi corespunzători, precum și blocarea acesteia, ceea ce înseamnă că nu s-au format tumori derivate. Se pare că anticorpii împiedică celulele tumorale să se „adăpostească" în ganglionii limfatici și, de acolo, să migreze spre alte organe. Nu se știe dacă anticorpii pot bloca celulele canceroase care au penetrat deja sistemul limfatic. Pînă în prezent, experimentele au demonstrat că fiecare tip de tumoare posedă propriile sale molecule critice și necesită, prin urmare, un tratament terapeutic specific. Deci, pe termen scurt, nimeni nu poate spera în descoperirea unei arme miracol contra cancerului.

ȘERBAN FILIP

Noi file în dosarul vitaminei C

Istoria vitaminei C începe în anul 1928, odată cu descoperirea calităților vitaminice ale acidului ascorbic de către biochimistul american de origine maghiară, Albert Szent-Gyorgyi, fapt pentru care i s-a conferit Premiul Nobel. Vitamina C este larg răspîndită în natură, găsindu-se în cantitate mare în citrice, vegetale verzi, fructe, ardei etc. Prin fierberea alimentelor bogate în această vitamină, o mare parte este distrusă. Acidul ascorbic este rapid oxidat în prezența luminii, a căldurii și a unor urme de ioni metalici, mai ales cupru și fier. La om, organele cele mai bogate în vitamine C sînt glanda suprarenală, ochii, ficatul și creierul.

În ciuda miilor de lucrări publicate, nu se cunoaște nici măcar 50% din rolul biologic al vitaminei C. Astfel, vitamina C intervine direct și semnificativ în sinteza colagenului din oase și cartilagii, stimulează sau inhibă o multitudine de enzime, implicîndu-se astfel în principalele metabolisme, activitatea hormonală, mecanismele imunitare și mai ales în reacțiile de oxido-reducere .

Revenind la „misterele" acestei vitamine, trebuie relevat că nu se știe care este necesitatea zilnică din această vitamină. Dezbateri ce durează de peste 50 de ani stabilesc un necesar în jur de 200 mg la oameni sănătoși și de 1—2 g la pacienți. Lipsa unui consens al medicilor se datorește faptului că se pot administra cantități pînă la 20 g/zi fără a produce efecte toxice, dacă ingerarea are loc concomitent cu alimente, pentru a bloca acțiunea hemoragică, gastrică. Deci țesuturile pot îngloba cantități relativ uriașe din această vitamină, necunoscîndu-se un prag de saturare.

În al doilea rînd, principala proprietate a vitaminei C, cea de antioxidant nu este clară. La concentrații mici (micrograme), mai ales în prezența urmelor de metal, acidul ascorbic devine oxidant puternic.

În al treilea rînd, efectul preventiv și mai ales curativ al vitaminei în răceală, gripă sau guturai nu este evident decît în unele cazuri. O mare contribuție la această situație se datorează variației în doze, perioada cînd s-a administrat, forma (pastile sau sucuri de citrice) etc.

Ultimele pagini la dosarul vitaminei C, marcînd un mare reviriment s-au adăugat în 1991. Profesorul japonez Hiroshikawa a opinat că vitamina C protejează pacienții de efectele secundare ale medicamentelor citostatice. Medici nutriționiști au arătat, pe bază de studii statistice efectul în diferite regiuni geografice, că frecvența scăzută a cancerului și a bolilor cardiovasculare este legată direct de aportul de vitamină C și alți antioxidanți cum sînt vitamina E și caroteni ! Aceste lucrări, efectuate de nutriționiști din mai multe țări, au subliniat efectul preventiv al vitaminei C.

Medici americani au lansat ipoteza că vitamina C ar inhiba proliferarea virusului HIV, agentul patogen al bolii SIDA. Așa să fie oare ? Pacienții cu această teribilă boală au un nivel foarte scăzut în antioxidanți cum sînt acidul ascorbic și glutation (un tripeptid).

Amintindu-ne că vitamina C este recomandată în cazul multor afecțiuni, ea trebuie să fie ingerată mai ales sub formă naturală : citrice, sucuri, andive, varză crudă, ardei, fructe etc.

Dr. RADU OLINESCU

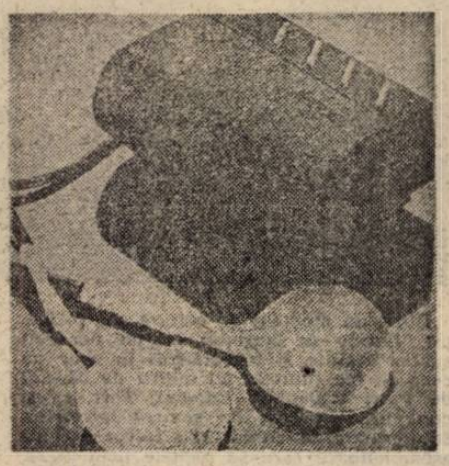

Antinevralgic... electronic

Specialiștii firmei Cambridge Consultants Limited din Marea Britanie au construit un aparat capabil să aducă alinarea durerilor pe cale... electronică. Funcționarea sa se bazează pe „stimularea transcutanată a nervilor". În limbaj mai simplu, aceasta înseamnă întreruperea, cu ajutorul unor impulsuri electrice de mică intensitate, „descărcate" de către electrozi fixați pe piele în zona dureroasă, a circuitelor nervoase ce conduc la „centrul durerii" din creier. În plus, acest tratament stimulează sinteza de către organism a unor substanțe ce au acțiune de calmare a durerii.

De dimensiuni mici și greutate redusă, aparatul este și foarte ușor manevrabil. De aceea el se pretează utilizării de către bătrîni sau suferinzi de boli însoțite de dureri mari. Aplicabilitatea sa este deosebit de vastă, de la nevralgii și pînă la durerile provocate de tumori canceroase. **(P.J.)**

Întîmplări adevărate

Avertizoare la discoteci

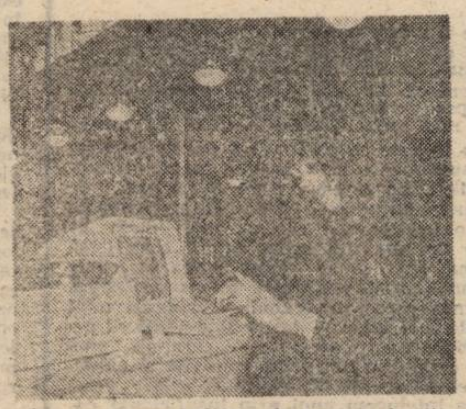

Este un fapt cunoscut că în foarte multe țări funcționează un număr mare de discoteci. Unii clienți, care consumă mai mult alcool și pleacă spre casele lor cu mașinile proprii se află în situația de a provoca accidente mortale. În fața acestei primejdii (la care se pot adăuga condiții atmosferice defavorabile), un număr din ce în ce mai mare de discoteci au purces la instalarea unui sistem bazat pe videotel (vezi fotografia) care furnizează celor care agreează discotecile informații exacte în legătură cu starea de siguranță a șoselelor. Inițiativa, denumită „noaptea albastră", a permis să se instaleze în Italia, în cursul anului trecut, peste 200 de asemenea aparate electronice care funcționează ca un joc, dar au marea calitate de a pune la dispoziția solicitanților adevărate mesaje preventive, care pretind multă prudență în conducerea mașinilor, mai ales după lăsarea serii.

Casa editorială „MagazinS.R.L.", în asociere cu MOLDINFORMBUSINESS – Filiala din România

vă oferă, în curînd,
MAREA SURPRIZĂ A ANULUI

ALMANAHUL MAGAZIN 1993

Subiecte incitante,
dezvăluiri spectaculoase, incursiuni în paranormal,
„music-box", modă, enigme și povestiri S.F., totul
în exclusivitate
ÎN PRIMUL ALMANAH CU PREMII
MAGAZIN 1993
Vreți să intrați în posesia cheilor unui automobil ?
Vă plac bijuteriile de aur ? Dar televizoarele color ?
Rețineți din timp un Almanah MAGAZIN și cu talonul inclus în paginile Almanahului veți putea participa la tragerea la sorți care va avea loc cu ocazia spectacolului

MAGAZINUL VEDETELOR.

organizat de MOLDINFORMBUSINESS
Nu pierdeți această ocazie !

Amănunte suplimentare în numerele viitoare ale revistei.

Primul dresor de rațe

După un moment de ezitare sau reflecție, Bimbo se lansează cu un deosebit succes înainte și traversează în zbor un cerc de foc ținut la un metru de pămînt de Patrick Donald. Imediat, Tart, ca și cum ar fi primit un semnal misterios, se lansează la rîndul său într-o acțiune asemănătoare care se încheie prin aterizarea lui alături de companionul său de exibiție, Bimbo. Evoluția celor două rațe se încheie în aplauzele furtunoase ale spectatorilor adresate atît celor doi „artiști", cît și dresorului lor.

„Cred că pot să afirm fără teamă de a fi cotrazis, declară Patrick Donald, un pensionar englez din Brigewater, că sînt primul dresor de rațe din lume. Am ajuns la acest rezultat după o muncă deosebit de dificilă și mai ales cu multă răbdare să fac să înțeleagă pe Bimbo și Tart să execute aceste exerciții. M-am convins că aceste animale sînt foarte curajoase, inteligente și gata să răspundă la solicitările mele".

Din cele relatate mai sus nu trebuie să credeți că Patrick Donald este un profesionist, adică aparține unui ansamblu de circ. Realizarea lui este una „particulară", în sensul că fiind pensionar și avînd timp liber suficient, și-a propus să ducă la împlinire această neobișnuită încercare care finalmente i-a dat un sentiment profund de satisfacție. Deși a fost solicitat de unele conduceri de circ să apară în programele lor, Patrick Donald a refuzat net toate propunerile, preferînd ca exibițiile sale cu cele două rațe sălbatice cumpărate la piață, dar domesticite și dresate de el, să se desfășoare în curtea casei sale, cel mult în prezența vecinilor, a trecătorilor ocazionali și mai ales spre bucuria copiilor...

O fetiță cu opt străbunici

Este încă o fetiță. Poartă un nume cam exotic pentru copiii din Italia : Jasmine. Este frumoasă și sănătoasă, unica fiică a unei perechi foarte tinere. Pînă la acest punct, nimic deosebit. Totuși nașterea Jasminei s-a transformat într-un eveniment de excepție. Fetița a venit pe lume într-o familie incredibil de numeroasă, în mod sigur foarte rară : are părinți, patru bunici și nu mai puțin de opt străbunici !

Să încercăm să reconstituim arborele genealogic al recordului stabilit de Jasmine. Fetița are deci părinții săi, Roberto Caroni (24 ani) și Daniela Caroni (19 ani). Apoi putem menționa pe părinții lui Roberto (Carlo și Rosa) și pe cei ai Danielei (Gaetano și Roberta), deci patru bunici. Recordul constă însă în faptul că toți străbunicii Jasminei sînt în viață. Este vorba de bunicii tatălui ei (Fosco și Maria), care sînt părinții bunicului Carlo și bunicii pe linie maternă (Gina și Rita), părinții bunicii Rosa. Deci, patru străbunici. Dar mai sînt patru bunici din partea mamei Jasminei, Amelio și Amelia (părinții bunicului Gaetano) și bunicii pe linie maternă a mamei, Dino și Loretta (părinții bunicii Roberta). Deci, alți patru străbunici în total opt. O familie numeroasă care nu posedă nici un elixir al tinereții, dar care se remarcă printr-o longevitate deosebită (cel mai în vîrstă străbunic numără 87 de primăveri).

Din farsele lumii

VICTOR HUGO... la indigo

În secolul trecut puține erau portretele de scriitori, cunoscute marelui public. De aici și posibilitatea ca oricine să se dea drept cutare sau cutare nume sonor. Și iată un exemplu.

Doamna Voisin era o tînără femeie care trăia pe vremea lui Victor Hugo într-o localitate obscură a Franței. Era pasionată de poezie, îi plăcea chiar să compună versuri, crezînd întru totul în talentul său. Încîntată de ultimul volum de ode pe care îl scrisese s-a gîndit să-i predea scriitorului Victor Hugo, cu rugămintea ca acesta să-și spună părerea. S-a prezentat la ușa scriitorului și a înmînat unui bărbat care a primit-o în casă prețiosul său volum. Apoi s-a întors la locuința sa, așteptînd cu înfrigurare un semn din partea maestrului. N-au trecut multe zile și un bărbat a sunat la ușa sa. Cu amabilitate, extrem de volubil și bine dispus, acesta i-a declarat: „Doamnă, față de dv. Rousseau este un nimeni, iar Racine nu vă ajunge nici la degetul mic!". Simțind uimirea doamnei Voisin, a simțit nevoia să adauge: „Eu sînt Victor Hugo. V-am citit opera". Și a completat cele zise printr-o reverență. Profund flatată, doamna a considerat că-și poate permite să facă o invitație la cină. După atîția kilometri străbătuți pentru ea... „Scriitorul" a acceptat cu plăcere, și nu s-a sfiit să devoreze tot ce i s-a oferit. Cantități impresionante. Apoi s-a retras, promițînd doamnei protecția sa de-aici înainte. A doua zi însă, la ușa doamnei Voisin sună din nou un bărbat. Se prezintă fără nici o ezitare: „Sînt Victor Hugo". Desigur, doamna Voisin rămîne mută de uimire. „Cum, bărbatul care m-a vizitat ieri nu era Victor Hugo?", a reușit ea să șoptească. „Nu știu ce s-a întîmplat ieri, a răspuns el, dar v-am citit poeziile și le găsesc pline de talent". Și a început să recite din versurile scrise de ea, ba chiar i-a declamat și o poezie pe care el i-a dedicat-o, scrisă special pentru ea. Emoționată și convinsă că adevăratul Victor Hugo este bărbatul din fața ei, doamna Voisin îi propune o cină împreună. După atîția kilometri făcuți pentru ea... Bărbatul este la fel de gurmand, devorează totul, nu lasă nimic.

A treia zi, stupoare. La aceeași oră ca în zilele precedente, la ușa doamnei Voisin apare „un alt Victor Hugo". De data aceasta, doamna intră într-o adevărată criză de nervi. Aruncă în obrazul vizitatorului invective puternice. Bărbatul pare ofensat, dar încearcă să-i explice că la Paris sînt peste 50 de persoane care trăiesc bine folosindu-se de numele său. „Ca să pun lucrurile la punct, ar trebui să-mi petrec viața în procese și n-am timp de așa ceva", adaugă el cu tristețe. Apoi încearcă să potolească furia doamnei cuprinzînd-o în brațe. De data aceasta femeia cheamă poliția. Acest pseudo Victor Hugo e nevoit să deconspire toată povestea. El, împreună cu ceilalți doi bărbați se aflau la adevăratul Victor Hugo în seara cînd doamna Voisin venise cu volumul său de versuri. Le-a venit pe loc ideea să se distreze punînd la cale farsa cu cei trei Victor Hugo. Li s-a părut inofensivă și de bun gust.

AURORA POPESCU

verificati-vă cunoștințele

FASCINAȚIA ASTRONOMIEI (II)

1. În lucrarea sa intitulată **Astronomia nova** (1609) un mare astronom german a pus bazele astronomiei matematice moderne introducînd, pentru prima dată în istoria științei, traiectoriile eliptice descrise de planete în jurul Soarelui (legea I-a) și stabilind, totodată, raporturi între elementele acestor elipse și timpii necesari pentru a fi parcurse (legea a II-a). Despre ce astronom este vorba ?

2. Cine a descoperit — în spațiul științei europene — existența petelor solare periodice ?

3. În ce an a fost înființat celebrul Observator astronomic de la Greenwich ?

4. Cine este descoperitorul planetei Uranus ? Aceluiași astronom îi revine meritul de a fi descoperit mișcarea proprie a Soarelui în direcția constelației Hercules, precum și îngrămădirile stelare ce s-au dovedit a fi alte galaxii. Tot el a emis ipoteza (strălucit confirmată în secolul nostru) a existenței unor radiații stelare aflate în afara spectrului radiației solare vizibile.

5. Pornind de la perturbațiile planetei Uranus pe orbită, pe baza unor calcule efectuate independent și simultan, doi astronomi descoperă existența și poziția planetei Neptun. Cine sînt cei doi astronomi și în ce an au realizat această remarcabilă descoperire ... pe hîrtie ?

6. În anul 1919, Pickering (1846—1919) prevede existența ultimei planete din sistemul nostru solar, Pluto. Cine — și în ce an — confirmă această strălucită previziune ?

7. Cine — și în ce an — a inventat radiotelescopul fiind, astfel, socotit unul dintre întemeietorii radioastronomiei ?

8. Cine — și în ce an — a descoperit existența quasarilor ?

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNSUL LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

Fascinația astronomiei (I)

1. Ideea heliocentrismului a fost formulată pentru prima dată în iurul anului 250 I. Chr. de Aristarh din Samos (310—230 I. Chr.). El susținea teza mișcării Pămîntului atît în jurul axei sale, cît și în jurul Soarelui. Aceste idei au fost socotite adevărate erezii. Plutarh afirmînd că ele au stîrnit opoziția castei preoților, iar stoicul Cleante din Assos a intenționat chiar să-l dea în judecată pe Aristarh sub acuza de „impietate față de zei", motivînd că „mișcările Pămîntului ar duce la zdruncinarea lăcașului zeiței Vesta, ocrotitoarea căminului". Concluziile lui Aristarh se bazau pe observarea atentă a variațiilor de luminozitate ale lui Marte și Venus precum și pe variația diametrului Lunii.

2. Nicolaus Cusanus-Krebs (1401—1464) neagă — în lucrarea sa, **Docta ignorantia** — existența unor puncte fixe în Univers, a mișcărilor perfect uniforme și circulare, afirmînd că Pămîntul nu e fix în centrul Universului ci are o întindere „indefinită".

3. Leonardo da Vinci.

4. Umanistul Ioan Vitez episcop de Oradea (1408—1462).

DANIEL VERBINA

— Dacă vrei, eu mai știu o firmă care vinde mașini de ocazie...

cristalle

- Era atît de rușinoasă încît nu se dezbrăca singură....
- Perspectiva se termină cu un punct.
- Dintre toate merele, canibalii îl preferă pe cel al lui Adam.
- Omul poate jertfi totul pentru libertate. Chiar și libertatea.
- La noi nivelul de trai este atît de ridicat încît și bufetierele au vile luxoase.

Aforisme din Iugoslavia culese de **VASILE OROIAN**

Test

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

OPT DIFERENȚE

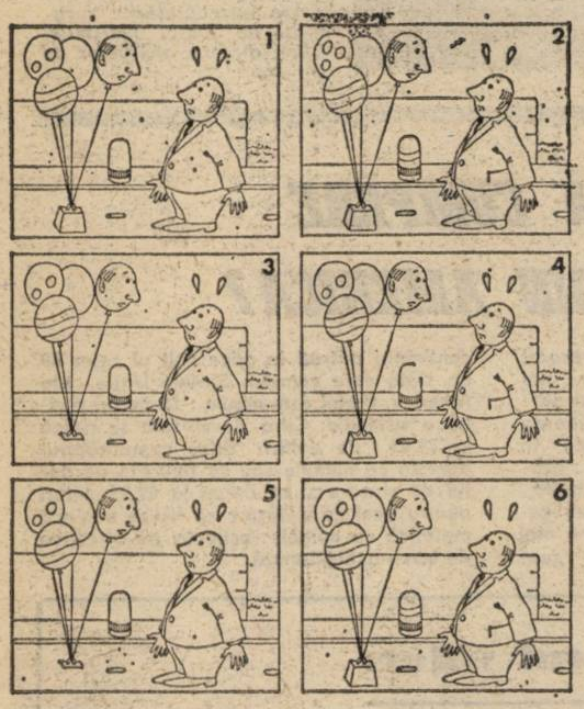

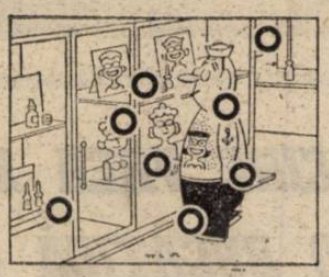

ȘASE FOTOGRAFII

În timp ce desenatorul lucra la un afiș, un prieten fotograf i-a făcut șase fotografii în diferite momente ale activității sale. Examinînd cele șase „fotografii" și dovedind perspicacitate puteți să identificați ordinea în care le-a executat ?

(Soluția în numărul viitor)

FEL DE FEL

■ **Cele** mai bune pămătufuri pentru bărbierit sînt cele executate din păr de bursuc.

■ **Galagone** este numele unei specii de maimuță care trăiește numai în Africa și are mărimea unui iepure. Spre deosebire de alte specii, această maimuță are numai o activitate de noapte. Din acest motiv are auzul și văzul foarte bine dezvoltate. Pentru a putea dormi în timpul zilei își acoperă urechile.

■ **Babilonienii** au fost primii în antichitate care au descoperit legătura care există între maree și diferite faze ale Lunii.

■ **Un instrument** popular din Anglia, denumit hornpipe, a fost folosit pentru a „boteza" un dans în vogă al marinarilor englezi din secolul XIII. Ulterior, acest instrument a fost utilizat în lucrările lor de compozitori ca Purcell, Haendel, Bach etc.

■ **Sub denumirea** științifică meleagris gallopavo se „ascunde" o pasăre originară din Mexic (în prezent răspîndită în toată lumea), pe care aztecii o apreciau în mod deosebit pentru carnea și ouăle sale. Dacă n-ați reușit s-o identificați, vă ajutăm noi. Este vorba de curcan.

■ **John Maffuci** din localitatea Bridgeport (SUA) a reușit să obțină divorț de soția sa demonstrînd că nu știa să gătească, ceea ce i-a provocat o boală de stomac.

■ **Există** o disciplină sportivă care se practică între echipe formate din cîte 5, 6 și respectiv 11 jucători. Știți despre ce sport este vorba ? Dacă nu găsiți răspunsul respectiv, vă amintim noi : hocheiul care se dispută pe iarbă, pe gheață și călare.

■ **Regiunea** Sikkim (în nordul Indiei), este caracterizată de faptul că are o climă umedă la 1 500 m, o climă temperată pînă la 4 000 m și o climă alpină la peste 4 000 m.

Un careu... supranatural

ORIZONTAL : **1) Zei romani, ocrotitorii casei și familiei — Holbat ; 2) Animal fabulos, cu corp de cal și cu un corn în frunte — Semizeu polinezian socotit a fi inventatorul luntrii 3) Vale în Italia — Nimfă a pădurilor în mitologia greacă. 4) Fir — Zeu fenician — Nord-vest 5) Chipurile... — Hoarde. 6) Primii îngeri ! — Ființe fantastice asemănătoare cu ielele 7) Monstru mitologic cu trup de leu, cap, aripi și gheare de vultur și urechi de cal (pl.) — Zeiță vedică 8) Scriitor italian — Vestit atlet grec din Crotona 9) Divinități ale infernului, la vechii greci — Curs de apă îndiguit 10) Cap gigant ! — Duhuri în mitologia popoarelor germanice, întruchipînd aerul 11) Ființe fantastice din basmele noastre — Ultimul pitic ! 12) Personaje din mitologia greacă, cu corpul păros, coarne mici, urechi ascuțite și cu picioare de țap (pl.) — Animal reprezentarea Cerberului.**

VERTICAL : **1) Personaje de basm, mici de statură — Cal înaripat din mitologia greacă simbolul inspirației poetice 2) Mosul care aduce somnul — Ființe supranaturale, vestitoare ale lui Dumnezeu. 3) Om puternic din mitologia noastră populară — Paradis — Caste ! 4) Stafii fantome — Pomi fructiferi 5) Putin tonic ! — A ofta (reg.) — Sau 6) Un dig prost așezat ! — Fluviu în Italia — Nume egiptean ; 7) Curelușă de mesină — 365 zile (pl.) — Din prină ! 8) Reprezentări ale zeilor din religiile politeiste — Clacă (reg.) 9) Păsări dăunătoare — Asociații criminale 10) Spaima păcătoșilor — Celești (fig.) 11) Flăcăi de la munte — Posesorul unei lămpi fermecate 12) Cută ! — Ființe imaginare despre care se credea că mănîncă Luna și Soarele, provocînd eclipsele...**

REMUS BUTĂNESCU
Sibiu

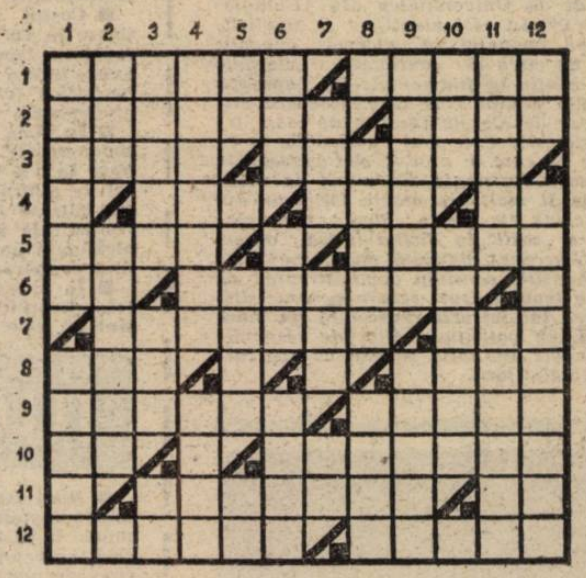

Dicționar : Teva, Adu, Vac, Pea, Ufui, IGD, Aso, Isri, Clie.

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

PORTURILE LUMII

ORIZONTAL : Viena — Iloilo — Isladecedros — Ec — Genova — Bl — Napoli — A — Rio — T — Uya — D — Cat — Ig — Aires — Tom — Ala — Duluth — A Nantes — Le — Ol — Esna — Entebbe — Gaya — Basel — Mobile — N — Les — Awa — Funafuti.

Poșta rebus

Eugen Mihu — Cimpeni: mi-e teamă că „De sezon" nu va mai prinde sezonul! Poate...

Bogdan Buimac — Iași: orice început este greu (și eu la 14 ani am început să compun...) dar dacă perseverezi vei reuși! Deocamdată, antrenează-te la dezlegat, O.K. ?

Gheorghe Văduva — Cîmpulung Muscel : „Zoologica" dv are o bună densitate tematică dar conține un grup literal inexistent în dicționare (TCA) pe care nu am reușit să-l elimin,.. Vă rog, refaceți careul!... Să vedem ce putem face cu „Silvicola"...

Constantin Citireag — București: am reținut „Focul" dv. Sper să nu mă ard...

MARIAN MINCULESCU

Nr. 3 (1839) din 23 ianuarie 1993

Caleidoscop

magazin

OCHELARI PENTRU ODIHNĂ

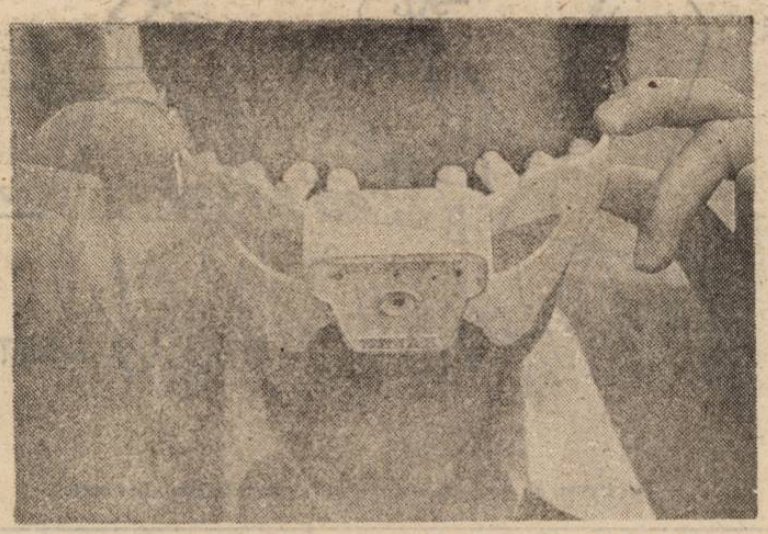

S-a terminat cu oboseala ochilor cauzată de stările de stres, de abuzul privirii la televizor, de jocurile video etc.! Un inventator a reuşit să pună la punct nişte ochelari de masaj, care graţie unor proeminenţe asemănătoare unor degete de cauciuc, repartizate pe tot conturul ochilor, realizează un masaj direct şi ritmic stimulînd principalele puncte active de acupunctură din această zonă. Aceşti ochelari care permit relaxarea ochilor au şi un efect hipnotic, provocînd somnul. Originalii ochelari au şi avantajul că prin masajul pe care îl efectuează diminuează riscul formării pungilor sub ochi sau a cearcănelor.

Un vierme care ucide

Culorile sale sînt banale, se mişcă cu multă graţie şi are un aspect deosebit. Este în schimb foarte periculos, deoarece, prin filamentele sale aproape invizibile, poate atinge pielea oamenilor şi provoacă crize alergice extrem de grave, care în cele mai multe cazuri pot fi mortale. Acest vierme, poreclit „viermele-cîine", care reprezintă o specie caracteristică Mării Roşii, şi-a făcut apariţia în jurul insulei Pelagio din Sicilia. Semnalarea unor cazuri mortale a determinat cercetări asidue care s-au terminat cu descoperirea făcută de prof. Giuseppe Giaccone, de la Universitatea din Catania care a izbutit să-l identifice şi, implicit, să tragă semnalul de alarmă cuvenit. Lungi de circa 20 centimetri, „viermi-cîine" conţin în filamentele lor aproape invizibile neurotoxine care provoacă crize grave de alergie însoţite de stări febrile ridicate. Cele mai vulnerabile la efectele pe care le produc sînt persoanele mai puţin rezistente din punct de vedere fizic şi mai ales copiii. Originar din apele calde ale Mării Roşii, viermele-cîine" a „sosit" în Sicilia (după opinia prof. Giaccone), datorită unor curenţi de apă. Apariţia acestuia demonstrează că trebuie luate măsuri severe pentru distrugerea lui întrucît reprezintă un mare pericol, un potenţial mijloc de răspîndire în apele din jurul zonelor cu apă caldă din sudul ţării.

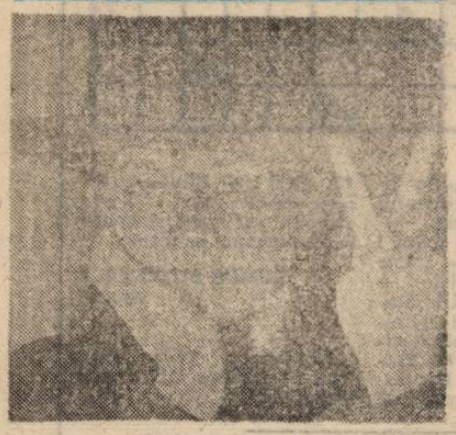

5000 lire sterline pentru pălăria lui Churchill

Tînăra domnişoară din fotografie imită simbolicul semn al victoriei al primului ministru englez Winston Churchill în timpul celui de-al doilea război mondial. Tînăra fată este un foto-model căreia i s-a cerut să prezinte o pălărie aparţinînd fostului premier în timpul unei licitaţii desfăşurate la Londra (păcat că nu a pozat şi cu tradiţionalul trabuc al lui Churchill...). Să nu credeţi că nu au existat suficienţi amatori dornici să posede în colecţia lor o asemenea amintire de neuitat pentru englezi. Dovada ? Pălăria s-a vîndut cu suma de 5 000 lire sterline.

TELEGRAME

■ **Nord-estul Braziliei este una dintre regiunile cele mai sărace din lume. Devastată permanent de secetă, care uneori se poate prelungi timp de cinci ani, această vastă regiune geografică este considerată, în pofida tuturor calamităţilor, o regiune exclusiv agricolă.**

■ **În centralele atomoelectrice din SUA sînt stocate mari cantităţi de materiale contaminate, rezultate în urma exploatării de peste 30 de ani a forţei atomului. Se apreciază că, în anul 2000, în SUA vor exista circa 50 000 tone de deşeuri nucleare.**

■ **Aproape două milioane de tone de nitraţi pătrund în sol anual îndreptîndu-se spre pînzele freatice. Drept urmare, noi, oamenii, „bem" zilnic 50 mg de nitraţi. Aceştia nu sînt direct toxici pentru om.**

■ **În Turcia, telefonul solar a fost adăugat cu succes unui serviciu mobil de poştă care face legătura cu satele extrem de îndepărtate.**

■ **În sud-estul Franţei, ţara celor trei muşchetari se consumă pîine în loc de unt. Gasconii mănîncă raţe fripte şi pateuri de ficat de două ori mai mult decît alţi francezi şi de 50 de ori mai mult decît americanii.**

■ **Pădurile tropicale — altădată oceane de verdeaţă necălcate de piciorul omului — sînt grav ameninţate de defrişările neraţionale precum şi de faptul că, în locul masei verzi tăiate sau arse, nu se mai plantează nimic. Junglele se împuţinează anual cu 70 000 km.p., pierdere ce reprezintă, totodată, o mare ameninţare ecologică, atît locală, cît şi globală.**

B.B. REVINE ÎN FAMILIE

O fotografie care poate fi apreciată drept a unei împăcări de mult aşteptată. Imaginea a fost realizată la Oslo şi ea prezintă pe celebra actriţă franceză Brigitte Bardot împreună cu fiul ei, Nicholas, şi cu nepoata ei, Thea, a doua fetiţă rezultată din căsătoria lui Nicholas Charier cu norvegiana Anne Line Bjerkan. (Nicholas mai are o fetiţă, Anna de şapte ani). După divorţul ei de Jacques Charier, relaţiile dintre Brigitte Bardot şi fiul său (care a fost atribuit spre creştere lui Jacques) au fost destul de strînse, dar, după ce cu mulţi ani în urmă Nicholas s-a stabilit la Oslo cu soţia lui, raporturile dintre ei s-au deteriorat. A fost deci o surpriză generală iniţiativa lui Brigitte să facă o vizită la Oslo pentru a se împăca cu fiul ei. Mulţi sînt înclinaţi să creadă că obiectul vizitei nu a fost numai reluarea legăturilor dintre mamă şi fiu ci şi prilejul ca Brigitte să-i anunţe o posibilă căsătorie a ei (a patra la număr) cu noul ei amor, Bernard d'Ormale.

Briceag unic

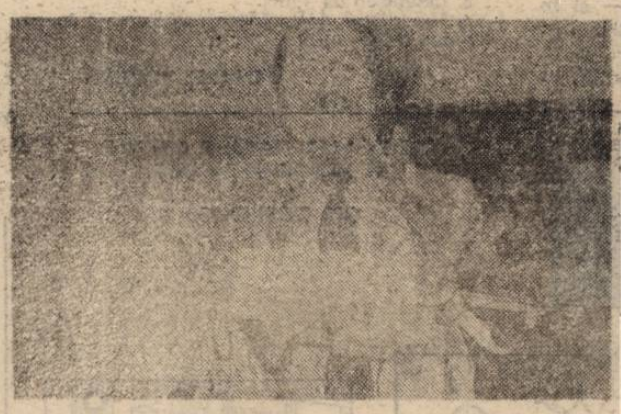

Domnul Jose Alvarez este un pasionat colecţionar de bricege. Extrem de mîndru, el s-a fotografiat cu piesa sa cea mai preţioasă. Este vorba de cel mai mare şi mai complex briceag din lume, un model unic care a fost expus la Expoziţia Mondială organizată la Barcelona în 1928. Briceagul conţine numeroase lame pentru diverse întrebuinţări, şurubelniţe de toate mărimile, vîrfuri dintate, spărgător de nuci etc.

CINE VREA SĂ CUMPERE O BUCĂŢICĂ DIN AMERICA?

Scott Morogor este un adevărat expert în activitatea de promovare a unor noi activităţi. Ultima lui reuşită (care a stîrnit un uriaş succes) constă în iniţierea unei acţiuni neobişnuite (dar legală în ciuda activităţii sale surprinzătoare) : program de vînzare a unor părţi din teritoriul USA ! Astfel, orice american sau cetăţean străin poate cumpăra (dar nu mai mult) o bucată de teren măsurînd sase centimetri pătraţi în orice colţ al celor 50 de state care compun Statele Unite ale Americii. Preţul este minim : 10 dolari pentru o achiziţie. Cifra de vînzare se ridică la 29,95 de dolari dacă cumpărătorul doreşte ca numele său să figureze pe actul de vînzare şi se ridică la 49,95 dolari pentru acei care doresc să fixeze o placă metalică cu numele respectiv pe bucăţica de teren achiziţionată.

Citiţi în numărul viitor:

PLANETELE ÎN 1993

Un vultur regal recuperat

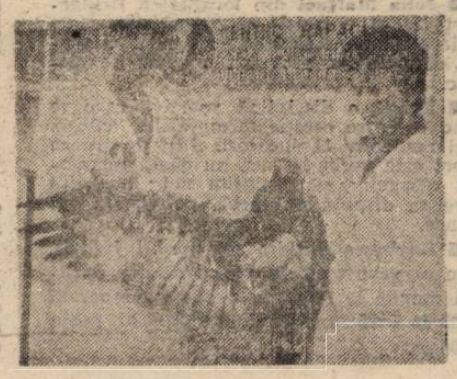

Cînd grupului de medici veterinari aparţinînd Ligii italiene de protecţie a păsărilor din Parma, le-a fost adus „rănitul" la sediul lor, ei au rămas oarecum surprinşi. „Victima" era un exemplar foarte rar de vultur regal, o specie protejată de legi şi aflată într-o zonă în care este interzisă vînarea lor. Ceea ce i-a preocupat pe medici a fost să vindece rănile grave la aripa stîngă, provocate, după aprecierea lor, de gloanţe. După o lungă şi grea intervenţie, medicii au reuşit să înlăture urmările provocate de armă şi vulturul a putut fi salvat. A urmat o convalescenţă, lungă ca timp, iar apoi... libertatea pentru vulturul regal.

Biblioteca Judeţeană

magazin

SERIE NOUĂ – 90

ANUL XXXVI ● Nr. 4 (1840) SÎMBĂTĂ 30 IANUARIE 1993 16 PAGINI 40 lei

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

Stimați cititori

Am rezistat cu prețul revistei scăzut cît am putut. O dată însă cu scumpirea hirtiei și a manoperei tipografice ne vedem nevoiți să modificăm prețul revistei „Magazin" la

40 Lei

Singurul sprijin pe care îl avem sînteți dumneavoastră. Pentru aceasta, vă mulțumim !

PREZICĂTORII... PREZIC

Ordinatoare de 100 de ori mai rapide decît cele actuale...

FRUMOASA ISABELLA

■ Despărțirea de David Lynch o va face mai fericită pe Isabella Rosselini, fiica marelui regizor italian de film ? Distanțată de fantasmele animate de realizatorul lui „Twin Peaks" ea revine la un cinema cu mult mai popular. Cu „Death Becomes Here" (Moartea vine aici), film realizat de Robert Zemeckis în care își împarte succesul alături de Meryl Streep și Bruce Wilis, Isabella se clasează azi pe un loc fruntaș în TOP-ul vedetelor cinematografului american. În plus, firma Lancôme căreia îi face permanent reclamă în exclusivitate intenționează să-i solicite frumoasei Isabella o nouă campanie publicitară.

Program TV

MEDICINA LA ZI

- O EXPLICAȚIE PENTRU OBOSEALA PERMANENTĂ
- Ce culori puteți vedea dumneavoastră ?

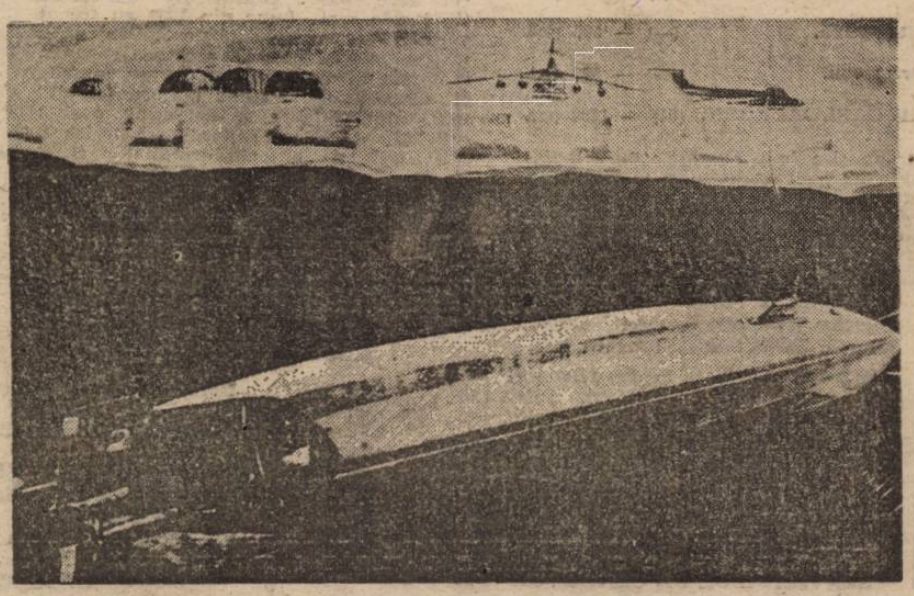

GLOBmagazin

SUPLIMENT PENTRU TOATE VÎRSTELE

- *Petroliere... submarine ?*
- *De ce n-a înghețat Terra ?*
- *Planetele în 1993*

musicbox

Rubrică realizată de MARIAN MINCULESCU

BEST OF '92

A sosit scadența: iată, în sfîrșit!, rezultatele concursului organizat de noi în decembrie '92 și clasamentele finale alcătuite pe baza scrisorilor voastre. N-am reușit să doborîm recordul de participare pus la precedenta ediție dar am fost „pe aproape"! Atunci am primit 237 scrisori iar acum „doar" 214... O precizare în legătură cu topurile care urmează: numerele trecute în paranteze indică de cîte ori au apărut numele respective ca Number One în scrisorile voastre. Am descalificat, din cauza unor omisiuni, 23 (!) de participanți, în calcule intrînd, deci, 191. Punctajul l-am făcut, la fel ca anul trecut, după regula: zece puncte locul unu, un punct locul zece, cîștigătorii celor zece casete AGFA de 90' fiind: **Alina Unguru — Buzău** (39 pct.) **Sorin Krammer — Sighetu—Marmației** (38 pct. Am „oarece" dubii, dar...) **Mihai Blăjuț — Galați** (37 pct.), **Iulia Sandu — Hîrșova** și **Brîndușa Anghel — Tîrnăveni** (ambele cu 36 puncte, repetînd performanța de anul trecut). **Marius Popa — Bohotin, Elena Caras — Petroșani** și **Ileana Iancu — Ploiești** (toți cu 35 puncte. O mențiune specială pentru Ileana, care este al treilea an consecutiv printre cîștigătorii !!!), **Alexandra Munteanu — Galați** și **Daciana Palade — Bacău** (34 puncte. Daciana este a altă „recidivistă"!). Din păcate, la fel ca în '91, am avut și o încercare de „joc incorect": este vorba de două scrisori din Giurgiu, cu scrisuri identice dar cu nume și adrese diferite. Cele două nume erau **Silvia Grama** și **Victor Chițu** iar topurile lor obținuseră „scoruri" cîștigătoare, de 38 și 36 puncte. Expeditorul are ce regreta... La finalul acestor cîteva rînduri vreau să „atac" un subiect care interesează pe prietenii Music Box-ului, cel al răspunsurilor date la Tolba cu scrisori: nu vă impacientați dacă trece aproape o lună pînă la apariția anunțurilor voastre, fapt explicabil dacă avem în vedere că peste o sută de scrisori își așteaptă rîndul...

• Melodia anului

10. **Who Is It? — Michael Jackson.** (4) — 231 pct.
9. **Black Or White — Michael Jackson.** (8) — 233 pct.
8. **Jump — Kris Kross.** (5) — 271 pct.
7. **Remember The Time — Michael Jackson** (14) — 274 pct.
6. **I Love Your Smile — Shanice.** (4) — 307 pct.
5. **Hazard — Richard Marx.** (16) — 336 pct.
4. **To Be With You — Mr. Big** (10) — 465 pct.
3. **Rhythm Is A Dancer — Snap.** (6) — 502 pct.
2. **How Do You Do! — Roxette.** (13) — 657 pct.
1. **It's My Life — Dr. Alban.** (22) — 680 pct.

Ce ziceți de configurația de mai sus? Cam „ciudată", nu-i așa? Surpriza (despre care este vorba că se contura în urmă cu două săptămîni...) s-a produs: „Fenomenul" din Gary/Indiana este prezent cu trei piese de pe Dangerous (Black Or White a fost și în topul The Best Of'91...) Au fost nominalizate 87(!) de melodii, marea lor majoritate fiind din 1992. Aș trece la categoria „surprize" Hazard-ul lui Richard Marx, apariție oarecum neașteptată (de mine...) și faptul că superhituri ca End Of The Road, Stay, ABBA-esque au primit punctaje ridicole! Cel mai aproape de locul 10 a fost Just Another Day — 218 pct... Dacă la precedenta ediție a „melodiei anului" toată lumea se aștepta ca piesa I Do It For You să ocupe primul loc (și așa a fost!) iată că de această dată situația s-a schimbat, cîștigătoarea fiind cunoscută abia după citirea ultimelor cinci scrisori! Nu știu cîți dintre voi vor fi satisfăcuți de clasamentul de mai sus dar, să nu uităm, aceasta este „Vox populi"...

• Solista anului

10. **Kim Wilde.** (2) — 230 pct.
9. **Annie Lennox.** (2) — 265 pct.
8. **Janet Jackson.** (2) — 273 pct.
7. **Sophie B. Hawkins.** (2) — 340 pct.
6. **Whitney Houston.** (—) — 372 pct.
5. **Vanessa Williams.** (6) — 693 pct.
4. **Sandra.** (4) — 739 pct.
3. **Madonna.** (8) — 764 pct.
2. **Shanice.** (31) — 767 pct.
1. **MARIAH CAREY** (70) — 1125 pct.

Podiumul este ocupat, din nou, de americance, iar Europa nu are decît o singură reprezentantă în primele opt locuri și aceea trecută, de voi, mai mult din inerție... Al treilea an consecutiv Mariah Carey este Number One-ul detașat al acestei secțiuni chiar dacă Whitney și Vanessa (ca să dau doar două exemple) au avut un an mai bun decît ea... Au fost nominalizate 41 soliste, aparținînd tuturor stilurilor: de la disco, pop-rock la rap, funk de la jazz la... heavy-metal. Surprinzătoare prezența lui Janet Jackson (care a fost cam „slăbuță" în '92) în acest top în timp ce Celine Dion, Patty Smyth sau Rozalla au rămas pe „afară". De la locul 10 „filmul s-a rupt", următoarea clasată (Celine) avînd doar 145 de puncte... iar, mult mai în jos, pe locul 18 (!) o găsim pe Paula Abdul cu 104 puncte!

Trecem mai departe:

• Solistul anului

10. **Bobby Brown.** (2) — 298 pct.
9. **Jon Secada.** (4) — 380 pct.
8. **George Michael** (3) — 409 pct.
7. **Eric Clapton.** (3) — 419 pct.
6. **Hammer.** (2) — 458 pct.
5. **Prince.** (—) — 576 pct.
4. **Richard Marx.** (8) — 579 pct.
3. **Elton John.** (—) — 598 pct.
2. **Dr. Alban.** (14) — 830 pct.
1. **MICHAEL JACKSON.** (92) — 1223 pct.

Europa și-a luat revanșa: 6-4! Indiscutabil, Michael Jackson își merită locul fiind cel mai activ solist în '92 (vezi Dangerous Tour-ul) avînd și cele mai multe singles-uri în topuri (5)! „Stomatologul" de pe locul doi a fost senzația verii trecute (mai multe amănunte la „Albumul anului"), veteranul Elton John continuă curba ascendentă din ultimii ani (lucru valabil și pentru Richard Marx), Prince este constant, Hammer apare surprinzător între primii 10 (a fost cam „șters" în 1992...), Clapton merita un loc mai bun dacă ne gîndim la smash hiturile Tears In Haven și It's Probably Me, George Michael — acceptabil iar Jon și Bobby au terminat în forță 1992...

Au fost nominalizați 45 de soliști, cel mai bine plasat dintre cei care n-au intrat în partea superioară a topului fiind Lionel Richie, cu 230 puncte. Nu pot încheia această secțiune fără a aminti de numele celor doi interpreți americani care au avut un an excelent: Garth Brooks și Billy Ray Cyrus!

• Grupul anului

10. **Def Leppard.** (2) — 319 pct.
9. **Right Said Fred.** (12) — 347 pct.
8. **Kris Kross.** (8) — 368 pct.
7. **Erasure.** (2) — 372 pct.
6. **2Unlimited.** (2) — 415 pct.
5. **Guns N' Roses.** (5) — 417 pct.
4. **Genesis.** (6) — 468 pct.
3. **Mr. Big.** (8) — 573 pct.
2. **Snap.** (26) — 786 pct.
1. **ROXETTE.** (34) — 963 pct.

Ați văzut că este posibil și un top mixt? Obiectivitatea voastră a spulberat temerile celor care au spus că la această secțiune nu vor putea pătrunde și reprezentații ai rock-ului greu... iar dacă adăugăm faptul că Roxette cîntă pop-rock și Genesis rock melodic observăm că sîntem fifty-fifty! Deci: Per și Marie recidivează, Snap — idem, revelația anului a „prins" treapta a treia a podiumului, Genesis și Guns N' Roses au avut, în '92, un an de vîrf, 2Unlimited și Erasure au fost cei mai „dansați" în discotecile europene, rapperii de „grădiniță" au ajuns în top grație hitului Jump (să-i vedem la anul...) devansînd două grupuri britanice care meritau poziții mai bune.

Nominalizări: 53. Absențe notabile: U2, U96, Shakesper's Sisters.

• Albumul anului

10. **Totally Krossed Out — Kris Kross.** (6) — 223 pct.
Inner Child — Shanice. (4) — 223 pct.
9. **Use Your Illusion — Guns N' Roses.** (2) — 239 pct.
8. **Get Ready — 2Unlimited.** (—) — 304 pct.
7. **The One — Elton John.** (2) — 307 pct.
6. **We Can't Dance — Genesis.** (—) — 388 pct.
5. **Adrenalize — Def Leppard.** (2) — 402 pct.
4. **The Madman's Return — Snap.** (6) — 434 pct.
3. **One Love — Dr. Alban.** (10) — 643 pct.
2. **Tourism — Roxette.** (14) — 647 pct.
1. **DANGEROUS — MICHAEL JACKSON** (50) — 827 pct.

Nici la această secțiune The King Of Pop Music nu a avut rivali, Dangerous-ul său cîștigînd detașat ... Loul 2 a fost decis la „fotografie" iar cei doi puști (Kris Kross) au egalat-o pe Shanice în extremis! Anul trecut, la concursul anterior, ați nominalizat doar 18 (!) albume făcîndu-mă să mă întreb: care-i motivul? Dacă vă mai amintiți, vă promisesem că vă voi prezenta săptămînal cîte un LP, încercînd astfel să vă atrag atenția asupra unor producții muzicale de valoare care merită să fie ascultate (și achiziționate!). M-am ținut de cuvînt și am constatat cu satisfacție, că opt din cele zece albume considerate de voi ca fiind cele mai bune din 1992 au trecut și prin Music Box-ul nostru... Pentru' 93 mi-am propus zece din zece! Să revenim la topul de mai sus: au primit puncte 61 (Bravo!) de LPs-uri, majoritatea din 1992. Suprinzătoare pentru mine, poziția ocupată de Roxette (fanii să trăiască, nu-i așa?) și absența compilației Back To Front. Cel mai aproape de intrare în top a fost discul duetului german U96 — Das Boot, cu 199 puncte... Acum vă las să comentați și aștept scrisorile voastre.

FLASH

Dracula, o nouă variantă

Cum aminteam într-un număr recent, regizorul **Francis Ford Coppola** a realizat o nouă variantă a filmelor cu vampiri, pelicula numindu-se nu altfel decît... **DRACULA.** După părerea scriitorului **Stephen Jones**, „specialist în vampiri", **Dracula** lui Coppola este un film romantic în comparație cu alte filme pe aceeași temă, care, spune specialistul, au fost realizate în ideea de a îngrozi spectatorii. Stephen Jones a analizat peste 650 de filme avîndu-l în prim plan pe Dracula, realizate în ultimii 60 de ani, și poate răspunde la întrebarea firească: „de ce se uită lumea la filme cu vampiri?". Foarte simplu, spune el, omul este mereu tentat să intre în altă lume imaginară, pentru o oră sau două. Cam așa este, în general, de astă se uită omul la filme, pentru a scăpa de un univers stresant, cel al vieții cotidiene, și a intra într-o lume imaginară, a filmului.

Un caz de supra-doză

Îmi amintesc ululrea pe care am trăit-o, în urmă cu mai bine de 20 de ani, cînd am auzit vestea morții lui **Jimi Hendrix**, unul dintre cei mai buni chitariști ai lumii la acea vreme. Murise **în urma unei supra-doze** de cocaină. Nu era singurul caz, în acea perioadă de început a drogului, și alți artiști au fost victimele ingerării unei cantități masive de drog, dar Jimi Hendrix era cel mai frapant. O vreme, nu s-au mai înregistrat cazuri notabile, în ciuda „boom"-ului aberant pe care-l cunoaște această industrie neagră a prafului alb. Iată însă că aflăm astăzi că **Helno**, cîntărețul grupului francez „Les Negresses Vertes" a fost găsit în apartamentul său din Paris, arondismentul 19, mort în urma ingerării unei supra-doze de cocaină.

ToP 10

Iată cum arată topul celor mai bune 10 melodii ale săptămînii a treia în Marea Britanie (UK) și Statele Unite ale Americii. Pe **locul 1**, topul este dominat de mai multe săptămîni, în ambele țări, de „**I will always love you**" — Whitney Houston. **Locul 2, Exterminate** — Snap staționează în UK, ca și **If I ever fall in Love** — Shai în S.U.A. Pe **locul 3. I'm easy/Be aggressive** — Faith no More în urcare 3 locuri față de săptămîna trecută (în UK) și **In the Still** — Boyz II Men în stationare (S.U.A.). **Locul 4** este ocupat de **Could it be Magic** — Take That, în coborîre un loc (UK) și **Rump Shaker** — Wrecks — N — Effect, în stationare (S.U.A.). Pe **locul 5, The love I lost** — West End, nouă intrare în UK și **Saving forever for you** — Shanice, în stationare (S.U.A.). **Locul 6. Mr. Wendal/Revolution** — **Arrested** Development care coboară 2 locuri (UK) și **Rhythm is a dancer** — Snap în stationare (S.U.A.). Pe **locul 7, We are family** — Sister Sledge, nouă intrare în UK și **Good Enough** Bobby Brown, în urcare un loc (S.U.A.). Pe **locul 8. Open your mind** — Usura, nouă intrare (UK) și **Deeper and deeper** — Madonna, care a urcat 2 locuri în S.U.A. **Locul 9, Sweet Harmony** — Beloved, nouă intrare în UK și **A whole new World** — Peabo Bryson/Regina, o nouă intrare și în S.U.A. În fine, pe **locul 10** a intrat **Steam** a lui Peter Gabriel (de remarcat excelentul video-clip al acestei melodii, care folosește din plin imaginea sintetizată pe calculator în „tradiția" mai vechilor „Sledgehammer" și „Digging in the Dirt") în UK și **I'd die without you** — P.M. Dawn, care a căzut alte 3 locuri în S.U.A.

GEORGE CUȘNARENCU

CM SRL

Revista Magazin este editată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR: Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Mihaela DOROBANȚU (directori)

REDACȚIA: Piața Presei Libere nr. 1, telefon: 617 60 10, 617 60 20. TIPARUL: Imprimeria „CORESI" — București..

CITITORII DIN STRĂINĂTATE se pot abona prin RODIPET S.A. — PO.BOX 33—57, Fax 0040-1-312 94 32 sau 312 94 33, Telex 11995, Piața Presei Libere nr. 1, Sector 1, București, România

SERVICIUL PUBLICITATE: 618 24 27.

SERVICIUL DE DIFUZARE: 618 45 57

Redactor șef: DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție: GEORGE CUȘNARENCU

magazin

REDACȚIA: Dorel Dorian (șef secție), Ion Țugui, Ecaterina Bătrîneanu, Aurora Popescu, Paul Ioan (șef secție) (1630); Mihaela Dorobanțu, Șerban Filip, Teodora Bujor Panaitescu (1612); Adrian Hoajă, Elena Ilie, Constantin Pavel (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE: Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659); Dorin Măran

CORECTURĂ: Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea (1282).

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

ECOLOGIE - UN SEMNAL DE ALARMĂ, DAR NU NUMAI ATÎT ...

STAREA DE SĂNĂTATE A BUCUREŞTIULUI

• prezent • căutări • soluţii

— Domnule Adrian Dima, sînteţi referent la Ministerul apelor, pădurilor şi protecţiei mediului. Vom expune în continuare cîteva din aprecierile dv., făcute cu cîteva săptămîni în urmă, asupra unei probleme ce stă în atenţia tuturor.

— Poluarea în Bucureşti are mai multe aspecte : poluarea solului — problema gunoaielor ; a doua problemă este poluarea aerului şi a treia, poluarea produsă de descărcarea în canalizare a apelor uzate, provenite din industrie, insuficient epurate, ape care în final, prin colectoarele orăşeneşti ajung în zona Glina, în Dîmbovita, aceasta devenind în aval de Glina, neutilizabilă pentru agricultură sau zootehnie.

— Dar cum se prezintă instalaţiile de deversare în momentul actual ? Corespund?

— Nu. În primul rînd majoritatea lor sînt depăşite, atît ca debite cît şi din punctul de vedere al cantităţilor de poluanţi deversate. S-a pornit acum o acţiune din partea Ministerului apelor, pădurilor şi protecţiei mediului prin care se face o inventariere a funcţionării în momentul de faţă al acestor instalaţii şi a perspectivelor de îmbunătăţire a lor. Pe această linie se caută şi reducerea consumurilor exagerate de apă, datorate în special neglijenţei şi risipei din întreprinderi. De asemenea, se mai pune problema prevederii de instalaţii care să permită recircularea apelor uzate după o tratare corespunzătoare, dar astea sînt probleme de perspectivă şi care necesită un volum mare de investiţii.

— Dar instalaţiile de epurare din jurul Bucureştiului ?

— În general este vorba de instalaţiile de epurare a apelor din zootehnie care pot polua accidental lacurile din jurul Capitalei — Snagov, Tîncăbeşti etc. Printre aceste complexe zootehnice ar fi Complexul zootehnic de la Periş care în toamnă a produs o poluare accidentală, afectînd şi lacul Snagov.

— Concretizată prin ce ?

— Mortalitate de peşti şi urmările ce decurg de aici, dacă ar fi să menţionăm numai acesta. Într-o situaţie similară se mai află fermele de la Afumaţi, Copăceni şi altele.

— Să revenim însă la Capitală.

— În Bucureşti exemple de instalaţii care nu corespund ar fi întreprinderea Inox, întreprinderi textile cu secţii de finisaj şi vopsitorie, tăbăcăria Jilava etc., care deversează în canalizarea oraşului ape impurificate ce pot afecta funcţionarea viitoarei staţii de epurare a Municipiului Bucureşti.

— Soluţii ?

— După părerea mea ar fi necesară atît intervenţia Ministerului agriculturii cît şi a departamentelor specifice din Ministerul industriei, fiind vorba de întreprinderi cu capital de stat şi avînd în vedere că ministerul nostru nu are obligaţia asigurării fondurilor pentru eliminarea acestui tip de poluare.

— Ce pericol prezintă ea ?

— Din zootehnie provin încărcări în substanţe organice şi suspensii din industrie — compuşi de crom, coloranţi, detergenţi nebiodegradabili etc.

— Ce puteţi spune însă despre poluarea aerului în Bucureşti ?

— În lipsa aparaturii specializate pentru măsurarea poluării aerului nu se poate determina exact sursa de emisie. Un exemplu : în zona întreprinderilor Neferal şi Acumulatorul există emisii de plumb, cele două dînd vina una pe cealaltă. De asemenea, poluarea cu plumb şi alţi compuşi toxici provine în mare măsură din circulaţia auto, în special a vehiculelor de transport în comun.

— Ne daţi un exemplu ?

— La capătul liniilor de autobuze 311 şi 101 respectiv poarta 4 Faur, dimineaţa la ora plecării la serviciu staţionează 6—12 autobuze cu motoarele în funcţiune, astfel încît în zona respectivă se formează un fel de ceaţă sufocantă. În zonele de mare aglomerare — Piaţa Universităţii, Romană, Unirii — apare de multe ori acelaşi fenomen, datorită autoturismelor care circulă cu defecţiuni poluante.

— Un remediu, o soluţie de viitor ?

— Ca şi la ape se impune o acţiune similară de inventariere şi propuneri pentru îmbunătăţirea situaţiei în industriile poluante din Capitală. Dar... pentru poluarea produsă de circulaţia auto se impune o intervenţie mai energică a poliţiei rutiere care are act normativ pentru interzicerea circulaţiei respectivului autovehicul. De asemenea este necesară şi intervenţia RATB.

— Sînt şi dotări speciale ?

— Din punct de vedere a aparaturii dispunem în prezent de un laborator mobil şi urmează să mai sosească două laboratoare similare a căror dotare în privinţa controlului poluanţilor din atmosferă se află la nivelul tehnicii de vîrf. Sperăm că această dotare să continue pe viitor şi la nivelul celorlalte judeţe.

— În felul acesta vom respira un aer mai bun. Dar gunoaiele ?

— Dacă în privinţa apelor reziduale şi aerului există cumva probleme mai simple, în privinţa gunoaielor situaţia este dezastruoasă. De la colectare şi pînă la depozitare sînt vizibile pentru oricare dintre noi aspectele neplăcute: mormane de gunoi aruncate pe orice teren viran dar şi în parcuri şi pe terenurile de joacă pentru copii, containere la care oamenii recurg la incendieri impropri datorită neridicării lor la timp şi de aici decurge o nouă sursă de poluare a aerului, mergînd pînă la depozitarea gunoaielor în locuri neamenajate corespunzător. Un exemplu îl constituie mult discutata groapă Ochiul Boului unde se depozitează amestecate resturi menajere, deşeuri industriale, cadavre de animale cauciucuri uzate etc.

— Şi să ne oprim aici ...

— Pericolul este de infestare microbiană (trichineloză) a celor care mişuna practic în aceste gropi de gunoi pentru a recupera cîte ceva sau chiar pentru a-şi hrăni animalele din gospodărie.

— Cu pericolul de a le valorifica la rîndul lor pe piaţă ...

— Soluţia ar fi colectarea separată a tuturor deşeurilor rezultate din activităţile gospodăreşti sau individuale, prelucrarea şi depozitarea lor corespunzătoare, aşa cum se procedează în toate ţările dezvoltate.

În încheiere, în privinţa gunoaielor un rol în rezolvarea problemei îl are primăria cu întreprinderile subordonate şi din informaţii neoficiale se pare că în momentul de faţă există intenţia de a se construi în Bucureşti cîteva staţii de incinerare cu tehnologii moderne. În prezent există deja două staţii de incinerare (Militari, Pantelimon) prolectate şi utilate cu tehnologii autohtone, dar atît capacităţile de prelucrare cît şi tehnologiile utilizate sînt depăşite.

— Deci sperăm ca viitorul să fie ceva mai bun pentru noi şi sănătatea noastră.

— Dar cu condiţia ca şi parlamentarii noştri să se hotărească să adopte mai repede legislaţia pentru mediu care să permită organelor competente intervenţii eficiente atît punitive cît şi stimulative.

MIHAELA DOROBANŢU

■ Pătura de ozon care înconjoară Terra se subţiază în continuare. Ozonul din stratosferă care ecranează razele ultraviolete ale Soarelui dispare de două ori mai rapid decît s-a prevăzut în 1989. Agenţia internaţională pentru Protecţia Mediului Înconjurător a renunţat la prognoza de 12 la sută în reducerea păturii de ozon pînă în anul 2010, însoţită de 200 000 de noi decese provocate de cancere ale pielii. Cauza ? Prognoza ar fi în neconcordanţă cu procesul de deteriorare al păturii de ozon, care se amplifică de la an la an.

■ Cum ar rezolva omenirea (la Naţiunile Unite sau la Curtea Internaţională de la Haga) reclamaţiile unor cultivatori de ceai din India sau de citrice din Florida în cazul în care îngheţul dezastruos abătut asupra ţărilor lor s-ar datora oglinzilor spaţiale plasate cu scopul reflectării luminii soarelui şi purificării atmosferei Terrei ?

■ Norii produşi deasupra ogoarelor pîrjolite din Statul Dakota de Sud în anii '70, botezaţi „nori aducători de ploaie", nu şi-au dovedit niciodată eficienţa.

■ Cunoştinţele despre climă sînt, în ciuda aparaturii sofisticate produse în ultimii ani, prea incomplete pentru a şti precis cum putem combate eficient efectele nefaste ale petrolului şi cărbunelui, combustibili pe care îi ardem pentru producerea energiei necesare tuturor activităţilor umane.

■ Modificarea „metabolismului plantelor", pe care oamenii de specialitate nu l-ar aproba, s-ar putea întoarce împotriva omului, conducînd chiar la distrugerea vieţii pe Planeta Pămînt.

PROTECŢIA MEDIULUI — o ramură de vîrf a cercetării moderne

În nici o ţară din lume statul nu sprijină mai mult activitatea de protecţie a mediului înconjurător ca în Germania. Această concluzie s-a desprins de pe urma unei anchete realizate de (Organizaţia pentru Cooperare şi Dezvoltare Economică) şi a unor calcule complementare realizate la Bonn de Ministerul Cercetării şi Tehnologiei. Circa 3 la sută din PNB-ul realizat în vestul Germaniei este consacrat cercetării tehnologice şi dezvoltării, procentaj care situează Germania, alături de Japonia, în fruntea statelor industrializate în acest domeniu. O treime din aceste sume provine din fondurile publice, din care numai 5 la sută sînt consacrate protecţiei mediului. Şi aşa însă, această cotă situează Germania pe primul loc în lume. În ultimul deceniu, guvernul „locomotivei economice a Europei" a dublat volumul fondurilor consacrate cercetării, care au depăşit, astfel, un miliard de mărci anual. Germania deţine o cotă-parte de 44 la sută din finanţarea cercetării ecologice în CEE.

Promovarea cercetării în serviciul protecţiei mediului înconjurător este o activitate de mare viitor pentru tehnologia statelor dezvoltate. Ameliorările în acest domeniu sînt indispensabile în vederea asigurării în continuare, pentru dezvoltarea tehnologică, a unui mediu social şi politic favorabil. În timp ce, la începutul anilor '80, în lumea întreagă era încurajată în continuare dezvoltarea unei aparaturi tehnice de vîrf, în Germania erau puse la punct instrumente care să permită evitarea poluării atmosferice.

Constatările făcute de O.E.C.D. au indicat faptul că ştiinţele şi cercetările naturale mobilizează tot mai multe resurse din partea statului. Un exemplu în acest sens îl constituie cercetările efectuate la nivelul ecosistemelor, spre exemplu efectele exercitate de substanţele nocive asupra calităţii apei. Noile cunoştinţe dobîndite în acest domeniu au atins o mare dezvoltare în ceea ce priveşte tratarea biologică a apelor uzate, speciile de peşti din riurile germane resimţind deosebit de favorabil această îmbunătăţire a mediului lor de viaţă. Tehnicile solare reprezintă şi ele o prezenţă constantă în cadrul preocupărilor specialiştilor pentru protecţia mediului, în sudul Germaniei fiind inaugurată recent, în premieră, o staţie de serviciu heliotermică pentru vehiculele cu propulsie electrică.

Schimbările climatice care se produc în ultimii ani se află în centrul atenţiei specialiştilor germani, cheltuielile efectuate în acest domeniu în perioada cuprinsă între anii 1980 şi 1989 sporind de peste patru ori. Au fost încurajate în mod deosebit cercetările asupra schimbărilor climatice prevăzute a se produce în secolul următor, concentraţiile sporite de CO_2 în atmosferă şi sechelele rezultate de pe urma incendiilor provocate la puţurile din Kuweit, ca şi deteriorarea păturii de ozon din atmosferă. Numeroase instituţii de cercetări, printre care se numără şi cel inaugurat în estul Germaniei, la Potsdam, pe numele său „Institutul pentru cercetare climatică" — unic în felul său în Europa — se preocupă în prezent de acest complex de probleme în mod intensiv.

ŞERBAN FILIP

În fotografia furnizată de INTER NATIONES se află o staţie-service complet informatizată, situată în oraşul german Memmingen. Celulele fotovoltaice dispuse pe acoperişul acesteia transformă energia radiaţiilor solare în energie electrică, ele servind „pompele" pentru reîncărcarea bateriilor automobilelor cu propulsie electrică.

incursiune în paranormal

VISUL SIMBOLIC POATE FI UN SEMN OBSCURANTIST AL IGNORANȚEI? (II)

In episodul anterior, simbolul mesajului transmis în vis subiectului era casa strămoșească, cu toate detaliile ei vizualizate. Ambianța familială avea drept scenă onirică așezămîntul nașterii, asemenea unui templu legat de durată, de spațiu, de familie. Tocmai acest simbol este văzut în vis de tînărul care la vremea respectivă încă nu avea un nume de scriitor, modificat prin distrucție, prin ruină. Deci temeiul familiei așezate în rosturile ei pămîntești se risipește printr-un cataclism inexplicabil, cînd cel care visează asistă în vis la prăbușirea unei părți din construcție și, ca un laitmotiv nu mai puțin simbolic, pianul se sparge, lucrurile se răvășesc anunțînd parcă pustiul.

La puține zile după visul respectiv, vestea morții tatălui îl surprinde pe tînăr, deoarece îl știa sănătos, ager. Visul nu fusese influențat de nici o obsesie anterioară, de griji sau neliniști. În cazuistica onirică, este adevărat, simbolul casei prăbușite are o frecvență atestată în fenomenologia paranormală. În cazul scriitorului român al cărui nume îl vom afla mai încolo, se pare că „principiul" emis de Carl Gustav Iung, al repetării visului, pentru a fi atestat, s-a exprimat cu claritate. La un an de la vestirea morții tatălui prin simbolul prăbușirii casei părintești, același subiect consemnează următorul vis :

«Mă găseam la Tîrgoviște, în vacanța Crăciunului. Mama era de mult oarbă. După moartea tatei, fără a se plînge de vreo durere, pierea zi cu zi ca o candelă în care se sfîrșește untdelemnul. Trăiseră împreună treizeci și doi de ani, în cea mai desăvîrșită armonie. Niciodată nu-i auzisem certîndu-se ori măcar discutînd cu aprindere. Ea nu-i zicea lui „Alecule" ; nici el ei „Alexandrino", totdeauna își ziceau „Dragă". Despărțirea de el o mistuia încet, dar neîntrerupt. Nici unul din noi copiii pe care nici măcar nu ne mai putea vedea, nu-i puteam aduce prin vreun succes sau prin vreo însușire deosebită o mîngîiere a durerii încercată prin pierderea lui.

La cîteva zile după sosirea mea, după dejun, iau pe mama de braț ; o conduc în iatacul ei ; îi ajut să se culce pe pat ; o învelesc cu un tartan și mă întind și eu pe canapea în fața patului ei.

Abia atipesc și visez casa noastră, așa cum îmi apăruse în visul de cu un an înainte ; jumătatea dinspre drum năruită. Pe pereții jumătății salonului mare, rămasă în picioare : oglinzile, tablourile și portretele se clătinau strîmbate ; la marginea pereților și a tavanelor tapetele sfîșiate atîrnau în zdrențe ; pianul din salonaș sta jumătate în odaie, jumătate în gol. Și cum stam și priveam, deodată se prăbușește și această ruină a casei noastre părintești.

M-am sculat ca un nebun. Stăpînindumi groaza de care mă simțeam gîtuit, m-am apropiat binișor de pat. Mama dormea liniștit. Nimic pe figura ei ori în respirația ei regulată, nu trăda vreo suferință.

Am ieșit în vîrful degetelor. Deși în Decemvrie era o zi caldă ca de primăvară. În grădină, frate-meu, urcat pe o scară dublă curăța pomii de omizi.

— Ascultă, i-am zis : Să știi că mama moare.

A sărit jos de pe scară și a dat să fugă spre casă.

L-am oprit.

— Nu moare acum ; nu e nevoie să te duci în odaie. Las-o că doarme liniștit ; dar iacă ce am visat.

Am pîndit împreună pînă am simțit că s-a sculat mama ; am intrat în odaie ; i-am dat dulceață și cafea. Era foarte liniștită, vorbea foarte deslușit. Nici o deosebire între starea ei de acum și cea din zilele precedente.

Văzînd-o așa, am ieșit cu fratele meu în oraș, la club.

Pe la ora 7 1/2 a venit slujnica să ne cheme în grabă că moare cuconița.

Am găsit-o întinsă pe pat. Am îngenunchiat și am dat să-i iau mîna :

— Mamă...

Ea și-a desprins-o dintre ale mele și pipăind m-a mîngîiat pe cap îndelung a binecuvîntare. Cînd mișcarea mîinii s-a oprit, am ridicat capul și m-am uitat la ea. Murise... Zîmbea... De sigur, zîmbea tatei cu care se reîntîlnise după un an de despărțire.

Cum s-a trezit în mine acest vis ? Cine mi-l trimisese ? Care fiziolog, psiholog sau psihiatru îmi poate deslega aceste taine ?»

In fine, cititorul care a urmărit cele două episoade ale unui vis simbolic, cu caracter premonitor și aparent inexplicabil, se va întreba la rîndul său „cine poate deslega aceste taine ?" Păstrăm în sine întrebarea laolaltă cu atîtea altele legate de fenomenologia paranormală, deconspirînd în sfîrșit numele scriitorului român care a trăit cele două vise : el este I. —AL. BRATESCU— VOINEȘTI] Reproducînd cele două vise ale scriitorului român, am dorit să răspund insinuărilor, cum că numai naturile obscurantiste și ignoranții mai cred în vise și în evenimente paranormale !

ION ȚUGUI

PRIETENII LUI LUCIFER ȘI SURORILE LUI BELZEBUT

■ Orgii ale satanicilor dezvăluite de presă — dezmințite automat de poliție ■ Teroare într-un oraș olandez : 100 de copii posedați de diavol ■ Cauza : vizionarea unor casete cu filme de groază ■ Orgie satanică în relatarea unui londonez ■ Pasărea satanică poposește pe umăr ■ Viață de infern pentru posedați ? Izbăvire ? ■ Concluzia cărții lui Kohn : vrăjitii și posedații existau în imaginația inchizitorilor ■ Magia și vrăjitoria apela la documente false ■ Și în zilele noastre cărți, filme, ziare propagă spaima de Satana.

În orașul Pekela din Olanda au persistat știri despre o anume sectă de posedați de Satan care profita de copii pentru practici detestabile. Ancheta a durat mai bine de un an. Poliția, lucrătorii de la asistența socială și medicii s-au preocupat aproape de circa 100 de copii care povesteau despre torturi bine puse la punct la care erau supuși „într-o anume capelă" sau „într-o grotă". Deoarece acești copii, după cum a arătat ancheta, își petreceau toată ziua acasă sau la școală, iar noaptea nu-și părăseau paturile — au început să-i suspecteze pentru cele mai groaznice perversiuni pe părinți sau profesori. Și astfel, liniștitul oraș Pekela a devenit ceva de genul Salemului din secolul 17. Părinții victimelor în cauză au fost urmăriți, interogați, suspectați, au fost audiați vecinii. Iar în aceste acțiuni foarte zeloși s-au dovedit a fi lucrătorii de la asigurările sociale. În cele din urmă și poliția a pus capăt acestei vînători contemporane de vrăjitoare, suspendînd urmăririle. Polițiștii au ajuns la concluzia că adesea copiii priveau videocasete cu filme de groază care nu le erau destinate și amestecau faptele reale cu filmele.

Cu puțin timp în urmă, un londonez a relatat unui ziarist de la „Sunday Times Magazine" despre întîlnirea lui cu diavolul, permițînd publicarea celor trăite. Să vedem despre ce e vorba !

„L-am cunoscut pe acest individ (i se spunea Michael) intrînd în contact cu un teatru de amatori. Michael era acolo regizor și scenograf, de fapt se ocupa cu de toate. O individualitate deosebit de pregnantă, îi atrăgea pe oameni ca un magnet. Fete și băieți se îndreptau către el. Mai tîrziu, am aflat că era bisexual, așa că și eu am fost la rîndul meu fascinat de el...

Mă trata în glumă, în general prefera să-și ridiculizeze semenii, și cu toate acestea, toți îl iubeau. Drept probe inventa pentru noi diferite roluri actoricești, de exemplu că am fi ajuns în pușcărie sau că am căzut victime unei crime. Spaima, agresiunile erau atitudinile pe care ne poruncea să le întruchipăm cel mai adesea pe scenă. Am observat că se comporta ca și cum despre fiecare dintre noi ar fi știut ceva secret, ceva surprins de el sau spionat. Și asta era neplăcut. Eu nu făceam parte dintre cei mai apropiați lui, așa că m-am mirat cînd la un moment dat m-a sunat și mi-a propus să iau parte la un spectacol din alt colectiv. Am fost dintru început de acord pentru că asta îmi impunea. Michael a mai adăugat că este un studio experimental, deci trebuie să țin totul secret. Firește că am promis că nu spun la nimeni.

Cînd am apărut la adresa indicată am dat aici peste alți cîțiva din grupa mea de amatori, dar pe ceilalți nu-i cunoșteam. Mi-am dat seama pe loc că așta nu e teatru. Ni s-a poruncit să ne dezbrăcăm și să îmbrăcăm cămăși lungi, albastre. Și-a făcut apariția Michael, spunînd că din acel moment ne vom elibera de subconștientul nostru, devenind liberi și puternici. A început să murmure o rugăciune, iar noi repetam după el și... deodată a început să amintească lucruri dezgustătoare, groaznice. Iar noi repetam. În altar se afla un pahar cu vin și anafură. Michael a băut din pahar și a început să înjure. Lumina s-a stins bruse, și atunci a început adevărata orgie. Michael trecuse la adevărate orgii cu una din fete în altar. Știu că sună straniu, dar mă simțeam fascinat. Nu știu cît să fi durat, dar la un moment dat Michael m-a chemat să privesc peste umăr într-un colț întunecat al camerei, unde îl voi vedea pe diavol. Nu am vrut dar am făcut-o. M-am întors și l-am văzut. Arăta la fel de real ca tot ce se afla în cameră. Era un fel de pasăre grotescă de statura unui om. Înspăimîntător !

Nu știu cum am ajuns acasă. Știu doar că am dormit și m-am trezit și atunci m-a cuprins o spaimă nemaiîntîlnită. Aveam impresia că pasărea aceea uriașă stă pe umărul meu, pămîntul îmi fugea de sub picioare, iar în capul meu, se învălmășeau un noian de cuvinte și imagini oribile. Nu mai înțelegeam nimic. După cîteva ore a sunat Michael și a întrebat vesel : Ei, cum îți este ? Complimente de la Satana !

În următoarele cîteva săptămîni viața mea a fost un infern. Nici un moment nu am scăpat de spaimă, gînduri groaznice, insuportabile. Și ce era mai ciudat : nu puteam suporta să văd flori sau peisaje frumoase, muzica mă irita pînă la durere. Nu dormeam nopți la rînd, temîndu-mă de mine însămi, mă simțeam în puterea diavolului. Într-o seară am ieșit din casă și am umblat pe străzi pînă dimineața. Ajungînd în fața unei biserici, am intrat înăuntru. Am văzut un pastor tînăr, m-am dus la el și l-am rugat să mă ajute. M-a ascultat și a început să spună tare „Tatăl nostru", iar eu repetam după el : „Și izbăvește-ne de cel rău..." M-am simțit mai ușurat. La pastorul așta am mers zilnic și el m-a ajutat să înțeleg groaznica mea aventură și să realizez că timp de cîteva săptămîni mă aflasem sub influența lui Michael, nu a diavolului".

Oare există un adevărat diavol care poate lua o întruchipare fizică și care să schimonosească nu numai sufletul omului ci și corpul lui ? Așa s-a crezut de-a lungul secolelor și această credință a costat viața a mii de oameni — victime ale inchiziției. Istoricul englez Norman Kohn în cartea sa „Diavolii interiori ai Europei" scrie că cei vrăjiți și posedați de diavol din secolul 17 au existat numai în imaginația inchizitorilor. El afirmă și că nu a întîlnit nici un caz de acuzare pentru magie și vrăjitorie în care să nu se fi apelat la documente false. Toate aceste dovezi fuseseră întotdeauna prefabricate.

Și trebuie să ne amintim astăzi de toate acestea, căci cărțile, filmele și ziarele nu încetează să ne sperie cu Satana și acoliții săi. Iar lumea în care trăim este și fără asta atît de temut și de neînțeles...

Traducere și adaptare de

MIHAELA DOROBANȚU

Prezicătorii... prezic

Presa daneză a făcut cunoscut că oamenii de afaceri, din Copenhaga obțin rezultate uimitoare în tot ceea ce întreprind, deoarece dispun de sfaturile unei prezicătoare, Ruth Wennerholm, care locuiește în cartierul comercial al orașului. Abonații ei sînt aproximativ 40 de societăți industriale și comerciale, cu reputație în țară și în străinătate !

„Wall Street Journal" a dezvăluit, la rîndul său, că peste o sută de oameni de afaceri britanici acționează conform sfaturilor biroului de „previziuni" economice pe bază de astrologie", fondat de fosta astrologă a ziarului „Sunday Express", Katina Theodossin. De origină greacă, Katina are vaste cunoștințe economice și politice, iar pe baza horoscopului fiecărei societăți prevede ce contracte pot fi încheiate, evoluția activului și a cursului acțiunilor. Într-un cuvînt, ea îndrumă activitățile economice în funcție de viitoarele evoluții ale pieții și a burselor.

La New York a luat ființă „Time Pattern Research Institute", care se ocupă de astrologie. Institutul folosește un ordinator programat, în care pot fi introduse pînă la 18 milioane de elemente și care poate executa operațiuni astrologice ! într-un timp record. În multe universități americane au fost înființate catedre astrologice dotate cu tehnică de vîrf și care îi ajută pe studenți să facă... preziceri. Aici se studiază metode vechi, mai ales învățămîntul astrologic tibetan adaptat la cunoștințele orientale și în lumina psihologiei moderne. Este vorba de astrologia „Karmică", respectiv de studierea evoluției permanente a astrilor aflați în mișcare.

Jane Dixon, prezicătoarea, s-a bucurat întotdeauna de aprecierile Casei Albe. Ea a prezis asasinatul de la Dallas, dar încercările ei de a-l convinge pe președintele John F. Kennedy să renunțe la acest drum fatal nu au avut nici un ecou.

Florence Sternfels, o altă prezicătoare americană, a colaborat o vreme cu F.B.I-ul. Indicațiile ei au dus la descoperirea multor fapte antisociale, făcînd-o celebră. Într-o zi a dispărut o doctoriță. Cercetările întreprinse de poliție nu au dus la nici un rezultat. Atunci i s-a adus prezicătoarei un pulover al celei dispărute. Indicațiile date de Florence au fost extraordinare. „O văd plimbîndu-se prin pădure. A ajuns pe marginea unei prăpăstii. Piciorul îi alunecă. Cade. Dispare într-un tufiș. Moare de frig". Ulterior corpul neînsufletit al doctoriței a fost găsită de poliție la locul indicat de prezicătoare. Într-o noapte, Florence dă un telefon comisarului Nash din Edgewater : „Ascultă-mă polițistule. Văd un muncitor în salopetă întrînd într-un sector interzis din West Point. Are un coșuleț în mînă plin cu sandvișuri. Sub ele se află o mașină infernală. Trebuie acționat imediat. West Point-ul se afla în mare pericol". Comisarul Nash l-a avertizat pe șeful serviciului de securitate, tocmai cînd schimbul doi intra la lucru în uzină. Polițiștii au reușit să identifice printre muncitori un individ suspect. Sub pachetul de mîncare din cosuletul suspectului s-a descoperit o bombă artizanală, care putea fi reglată să explodeze la o oră după declanșare.

Cîteva departamente ale poliției din statul Texas au fost uimite de rezultatele obținute de John Catchings, din Dallas. Michael Dickens, mecanic la întreprinderea locală de aparate electrice și aer condiționat „Ferguson", a dispărut. Toate încercările oamenilor legii din Navarro, Corsicana, Dallas, Ellis și Ennis de a-i găsi pe acest băiat blînd și bun, în vîrstă de 19 ani, după trei luni rămăseseră fără rezultat. În durerea și disperarea ei, mama băiatului a apelat la faimosul Carchings. Ținînd în mînă cîteva obiecte personale ale celui dispărut, Carchings a început să spună : — „văd o încrucișare de drumuri și o văgăună. Aproape se află un pantof. Mai încolo un braț iese din pămînt. Tînărul e mort și se află îngropat cu fața în jos. Pe deasupra mormîntului sînt aruncate multe roți de cauciuc". Pe baza indicațiilor prezicătorului, detectivul Roark a descoperit cadavrul, iar în scurt timp au fost arestați și cei doi criminali.

AUREL DIANU